

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

1877.94

Τ Η Σ

ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΣΥΝΕΡΑΝΙΣΘΕΙΣΑ

Υ Π Ο

ΧΡ. Ι. ΔΙΠΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΣΧΟΛΑΡΧΟΥ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Κατ' ἔγκρισιν τοῦ ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς
Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως Ὑπουργείου.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΠΕΜΠΤΗ

Ἐπεξεργασθεῖσα, βελτιωθεῖσα καὶ τῇ προσθήκῃ πολλῶν ἀνωμάτων
ῥημάτων πλουτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἰδίου συγγραφέως.

ΕΚΔΙΔΟΝΤΟΣ

Β. Π. ΣΕΚΟΠΟΥΛΟΥ.

ΕΝ ΠΑΤΡΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ «Ο ΚΑΔΜΟΣ»

ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Π. ΣΕΚΟΠΟΥΛΟΥ.

Ἐπὶ τῆς διασταυρώσεως οἴκου Μαιζώνος καὶ Πλατείας

Γεωργίου τοῦ Α'.

—————

1877.

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν ὑπογραφήν καὶ τὴν σφραγίδα τοῦ
ἐκδότου θεωρεῖται κλοπιμαῖον καὶ ὡς τοιοῦτον καταδιώκεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΤΟΙΣ
ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΙΚΩΝ ΓΥΜΝΑΣΙΩΝ
ΚΑΙ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΚΑΘΗΓΗΤΑΙΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙΣ

ΤΟΙΣ ΦΙΛΟΙΣ
ΞΥΛΛΕΙΤΟΥΡΓΟΙΣ ΚΑΙ ΞΥΝΑΔΕΛΦΟΙΣ
ΑΝΑΤΙΘΗΣΙ
ΤΗΝ ΒΙΒΛΟΝ ΤΑΥΤΗΝ
ΚΟΙΝΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΟΝ

ΚΑΙ
ΑΔΕΛΦΙΚΗΣ ΦΙΛΙΑΣ ΤΕΚΝΗΡΙΟΝ

Ο ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ,

L. S. Lyrras

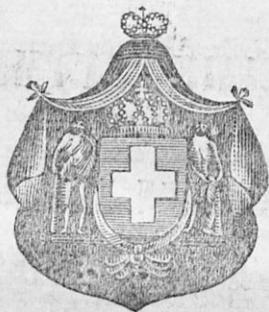
Ἐν Ἀθήναις τὴν 7 Ἀυγούστου 1871.

Πρωτ. 5,567.

Ἀριθ. —————

Διεκπ. 3,619.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ.

Πρὸς τὸν Κύριον Χ. Διπλαροπούλου.

Κοινοποιούμεν ὑμῖν ὀπισθογράφως εἰς γνῶσιν ὑμῶν τὴν περὶ τῆς Γραμματικῆς Σας τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης ἀπόφασιν ἡμῶν.

Ὁ Ὑπουργὸς

ΑΘ. Γ. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ

Λαβόντες ὑπ' ὄψιν τὴν περὶ τῆς Γραμματικῆς τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης τοῦ κ. Χ. Διπλαροπούλου γνωμοδότησιν τῆς πρὸς τοῦτο κληρωθείσης ἐπιτροπῆς συμφώνως πρὸς τὸν περὶ διδασκτικῶν βιβλίων ΣΜΘ Νόμον, καὶ ἐπόμενοι τῷ 7 ἄρθρῳ τοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ διατάγματος τῆς 2 Δεκεμβρίου 1867, ἐγκρίνομεν τὴν ἀνωτέρω ῥηθείσαν Ἑλληνικὴν Γραμματικὴν τοῦ κ. Χ. Διπλαροπούλου, ὡς διδασκτικὸν βιβλίον εἰς τὴν ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς Σχολείοις διδασκαλίαν, ὀρίζοντες τιμὴν ἐκάστου αὐτῆς ἀντιτύπου δραχμᾶς 2,50.

Ἡ ἀπόφασις αὕτη θέλει κοινοποιηθῆ εἰς τὸν κ. Χ. Διπλαροπούλου.

Ὁ Ὑπουργὸς

ΑΘ. Γ. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΤΗΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ.

ΛΥΣΕΙΣ

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ἐκδοθεισῶν Γραμματικῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς γλώσσης ἢ μᾶλλον κατάλληλος πρὸς διδασκαλίαν ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς σχολείοις ἐκρίθη ἢ τοῦ ἀοιδίου διδασκάλου τοῦ ἔθνους Γενναδίου. Εἶναι ὅμως δημολογούμενον ὑπὸ πάντων τῶν περὶ τὴν διδασκαλίαν αὐτῆς ἀσχολουμένων ὅτι, οὐκ ὀλίγας ἔχουσα ἐλλείψεις, χρῆζει μεταρρυθμίσεως καὶ διασκευῆς τοιαύτης, ἵνα ὁ μαθητὴς προβάλῃ ὅσον οἶόν τε ἀπὸ τῶν γνωστῶν εἰς τὰ ἄγνωστα, πρὸς δὲ, ἀπλοποιήσεως κανόνων τινῶν, ἵνα καθίσταται ἡ ἐκμάθησις καὶ ἐφαρμογὴ αὐτῶν ἐφικτὴ εἰς τοὺς παῖδας.

Τὴν διασκευὴν καὶ μεταρρυθμίσειν ἐπεχείρησεν ὁ ἐλλογιμώτατος καθηγητὴς Γ. Παπασλιώτης, διαχωρίσας τὸ τυπικὸν ἀπὸ τοῦ λεγομένου κανονικοῦ, προσθεῖς δὲ καὶ τινὰς κανόνας. Ἄλλὰ κατ' ἐμὴν γνώμην, τὴν ὁποίαν ἐσχημάτισα ἐκ τῆς ἐπὶ πολλὰ ἔτη διδασκαλίας τῆς Ἑλληνικῆς Γραμματικῆς, καὶ τὴν γνώμην πλείστων διδασκάλων, τοὺς ὁποίους συνεβουλεύθην, ἢ διαίσεις τῆς Γραμματικῆς εἰς τὸ τυπικὸν καὶ κανόνας ἀντὶ νὰ φέρῃ εὐκολίαν εἰς τὴν ἐκμάθησιν αὐτῆς τοῦναντίον φέρει δυσκολίαν, καὶ δὲν ἐπέρχεται τὸ προσδοκώμενον ἀποτέλεσμα, διότι α.) ἡ διδασκαλία τῆς Γραμματικῆς πρέπει πάντοτε νὰ ἔχῃ ὡς πυξίδα τὴν βαθμῆδὸν καὶ κατ' ὀλίγον διανοητικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ παιδός, καὶ τὴν ἐπίσχυσιν αὐτοῦ περὶ τὸ συλλογίζεσθαι, συνδύζειν καὶ συγκρίνειν· τούτο δὲ κατορθοῦται οὐχὶ διὰ μόνης τῆς γνώσεως τῶν ξηρῶν τύπων, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς τῶν οὐσιωδεστέρων κανόνων, τοὺς ὁποίους νὰ δύνηται ὁ μαθητὴς νὰ ἐφαρμόζῃ, καὶ ἀνακαλύπτῃ οὕτω μόνος τὸν τοιοῦτον ἢ τοιοῦτον σχηματισμὸν τῆς λέξεως, ἐπιφέρων καὶ τὸν ἀποχρῶντα λόγον· β.) εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι ὁ μαθητὴς εὐκολώτερον μανθάνει τι διὰ τοῦ ἀναλυτικοῦ λεγομένου τρόπου, ἢ διὰ τινῶν προεισαγωγικῶν κανόνων, στενωῶς συνδε-

θεμένων μετὰ τῶν τύπων, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, παρ' ἀμέσως ξηρὸν τὸν τύπον τῶν λέξεων· πότε π. χ. ὁ παῖς θά μάθῃ εὐκολώτερον καὶ μετ' εὐχαριστήσεως τὸν τύπον τοῦ ῥήματος λείπω; ὅταν δοθῇ αὐτῷ πρὸς ἐκμάθησιν ὁ τύπος ξηρός, ἢ ὅταν ἀρχίσῃ διὰ κανόνων νὰ μάθῃ τί λέγεται ῥῆμα, πῶς σχηματίζεται τὸ ῥῆμα, καὶ ὅτι διὰ νὰ κλινῇ ῥῆμά τι εἰς ἕκαστον χρόνον ἢ εἰς ἑκάστην ἔγκλισιν πρέπει νὰ πράξῃ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο; γ'.) πῶς εἶναι δυνατόν ὁ διδάσκαλος τῆς πρώτης τάξεως νὰ γυμνάσῃ τοὺς μαθητὰς εἰς τὴν ὀρθογραφίαν διὰ τῶν λεγομένων ὀρθογραφικῶν γυμνασμάτων, ὅταν οὗτοι δὲν ἔμαθον τὸ περὶ τονισμοῦ, περὶ συναϊρέσεως, περὶ ἐκτάσεως φωνηέντων, περὶ μακρῶν καὶ βραχέων, περὶ αὐξήσεως, ἀναδιπλασιασμοῦ κτλ. δ'.) παραδιδόμενου εἰς τὴν κατωπᾶτην τοῦ ἑλλην. σχολείου τάξιν μόνον τοῦ τυπικοῦ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, τοῦ ἴσκειλετοῦ τῆς γραμματικῆς, εὐρίσκειται εἰς τὴν ἀναπόφευκτον ἀνάγκην ὁ μαθητὴς, ἐρχόμενος εἰς τὴν β'. τάξιν, νὰ ἐκμάθῃ ἐν διαστήματι δικτῶ μνηῶν ὅλους τοὺς κανόνας τοῦ τεχνολογικοῦ καὶ τοῦ ἔτυμολογικοῦ, ἐπαναλαμβάνων συνάμα καὶ τοὺς τύπους τῶν ὀμαλῶν καὶ ἀνωμάλων ὀνομάτων καὶ ῥημάτων, τοὺς ὁποίους γυμνοὺς καὶ ἀτελέστατα ἐν τῇ πρώτῃ τάξει ἔμαθε, διότι ἀδύνατον ὁ μικρὸς παῖς εἰς ὀλίγον διάστημα νὰ μάθῃ, ἐκτὸς τῶν ὀμαλῶν ὀνομάτων καὶ ῥημάτων, καὶ τὰ ἀνώμαλα, τὸ οὐσιωδέστερον μέρος τοῦ τεχνολογικοῦ, ὥστε ὁ νοῦς τοῦ παιδὸς διὰ μιᾶς φορτίζεται μὲ δυσβάτακτον φορτίον, καὶ θά ὑποπέσῃ εἰς ὅτι προσπαθοῦμεν ν' ἀπαλλάξωμεν αὐτὸν διὰ τῆς ἀποχωρίσεως τῶν κανόνων ἀπὸ τοῦ τυπικοῦ.

Διὰ τοὺς εἰρημένους λόγους καὶ δι' ἄλλους τοὺς ὁποίους παραλείπω χάριν συντομίας, θεωρῶν προτιμητέον τὸ σύστημα τῆς διδασκαλίας τοῦ τυπικοῦ μετὰ τῶν οὐσιωδεστέρων κανόνων, προέβην κατὰ προτροπὴν πολλῶν διδασκάλων εἰς τὴν σύνταξιν τῆς γραμματικῆς ταύτης, ἐπιστήσας πολὺ τὴν προσοχὴν μου ὥστε ὁ μαθητὴς νὰ προβαίῃ ὅσον οἶόν τε ἀπὸ τῶν γνωστῶν εἰς τὰ ἀγνωστα, δι' ὅ πολλὰ κεφάλαια, τὰ ὅποια ἡ γραμματικὴ τοῦ αἰοιδίου Γεναδίου ἔχει ἐν ἀρχῇ, μετετόπισα εἰς τὰς οἰκείας θέσεις π. χ. ἐκ τοῦ περὶ συνδρομῆς καὶ τροπῆς ἀφώνων πρὸ ἀφώνων κεφαλαίου, ἔθηκα κανόνας τινὰς εἰς τὸ περὶ

ἀναδιπλασιασμοῦ, ἄλλους εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου, καὶ ἄλλους εἰς τὸ περὶ συνθέσεως· κατέστησα ἀπλουστεροὺς πολλοὺς κανόνας, προσέθηκά τινας, τοὺς ὁποίους ἐθεώρησα ἀναγκασιότατους διὰ τὴν ὀρθογραφίαν, ἐπιύψησα τὰ ἀνώμαλα ῥήματα διὰ τῆς προσθήκης ἀπάντων τῶν συχνὰ ἀπαντωμένων, σημειώσας καὶ τὰ ῥηματικά, ἀπαντῶμενα εἰς τοὺς πεζοὺς συγγραφεῖς, καὶ τινὰ ποιητικά, χρήσιμα διὰ τὴν ἔτυμολογίαν. Πολλοὺς κανόνας ἔταξα ἐν εἶδει σημειώσεων, ἀφίνων τὸν διδάσκαλον ἐλεύθερον νὰ διδάξῃ αὐτοὺς ἢ μὴ, ἀναλόγως τῆς προόδου τῶν μαθητῶν.

Ἄν δὲ καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἀνωμάτων ῥημάτων δὲν ᾖναι μονίμου διαθέσεως, ἀλλὰ, μεταπηδῶντα ἀπὸ μιᾶς εἰς ἄλλην, μεταλλάττουσιν αὐτὴν πολλακίς, οὐχ' ἦττον ἐγὼ ἐσημείωσα εἰς ἕκαστον τούτων τὴν διάθεσιν, εἰς ἣν συνθέστερον ἀπαντᾶται τὸ ῥῆμα, προεισάγων οὕτω ἀπὸ τῆς δευτέρας τάξεως τὸν μαθητὴν εἰς τὴν τῶν διαθέσεων διάγνωσιν.

Εἰς τὸν σχηματισμὸν τῶν ἀνωμάτων ῥημάτων ἔγραψα καὶ χρόνους ἀπαντωμένους εἰς τοὺς μεταγενεστεροὺς συγγραφεῖς, καθ' ὅσον καὶ οὗτοι διδάσκονται ἐν τοῖς σχολείοις.

Οἱ γερμανοὶ γλωσσολόγοι ἐνασχολούμενοι περὶ τὴν Ἑλληνικὴν γραμματικὴν, πολλὰ ἤδη ἀνεκάλυψαν. Τινὰ τούτων ἐθεώρησα καλὸν νὰ περιλάβω εἰς βιβλίον χρήσιμον μόνον διὰ παιδας, καὶ ταῦτα ἐν ὑποσημειώσεσι.

Διήρξα δὲ τὴν γραμματικὴν ταύτην εἰς τρία μέρη, ἐξ ὧν τὸ μὲν πρῶτον περιλαμβάνει τὸ τεχνολογικόν, τὸ δὲ δεύτερον τὸ ἔτυμολογικόν, καὶ τὸ τρίτον ἐπιτομὴν τινὰ τοῦ συντακτικοῦ, τὸ ὁποῖον περὶ νὰ διδάσκωνται οἱ μαθηταὶ τῆς ἀνωτάτης τάξεως, διὰ νὰ δύνωται, ἐξερχόμενοι τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου νὰ γράφωσιν ὅσον αἶον τε ὀρθῶς καὶ ἀσολοικῶς. Φρονῶ δὲ ὅτι κακῶς πράττουσιν τινες τῶν διδασκάλων, οἵτινες, καταγινόμενοι ἰδίως ἐν τῇ τρίτῃ τάξει εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ συντακτικοῦ, τὸ ὁποῖον οἱ μαθηταὶ θὰ διδαχθῶσιν ἐν τῷ γυμνασίῳ λεπτομερέστερον, παραιτοῦσιν τὴν ἐξάσκησιν τῶν μαθητῶν εἰς τὸ τεχνολογικόν καὶ ἔτυμολογικόν.

Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἐφρόντισα ἵνα καταστήσω τὸ πόνημα τοῦτο καταλληλότερον διὰ παιδας, ὅσον οἶόν τε πλῆρες, καὶ μᾶλλον σύμφωνον

πρὸς τὸ πρόγραμμα τοῦ ὑπουργείου τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως περὶ τῆς ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς σχολείοις διδασκαλίας τῆς Ἑλλ. γραμματικῆς.

Ἡ παροῦσα τετάρτη ἐκδοσις ὑπερέχει τῶν προγενεστέρων, διότι πολλὰς βελτιώσεις ἐπήνεγκον, ἵνα καταστήσω αὐτὴν συντελεστικὴν πρὸς τὴν πρόβδον τῆς σπουδαζούσης νεολαίας. Ἐκφράζω δὲ τὴν εὐγνωμοσύνην μου εἰς τοὺς φίλους συναδέλφους διὰ τὴν εὐμενῆ ὑποδοχὴν, ἧς ἔτυχον αἱ προηγούμεναι ἐκδόσεις. Ὁ εὐμενὴς καὶ ἀπρόληπτος κριτὴς δύναται, συμπαραβάλλων τὰς προηγουμένας ἐκδόσεις μὲ τὴν παρούσαν, νὰ ἴδῃ ὅτι τὰ πάντα διεσκεύασα, ἔχων ὑπ' ὄψιν μου, ἵνα καταστήσω τὸ βιβλίον ὅσον ἔνεστιν εὐληπτον καὶ εὐχρηστον τῇ νεολαίᾳ.

Ἐν Πάτραις, τὴν 1 Ἰανουαρίου 1874.

Ὁ Συντάκτης.

ΧΡ. Ι. ΔΗΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἡ παροῦσα πέμπτη ἐκδοσις πλουτισθεῖσα διὰ πλείστων προσθηκῶν, καὶ βελτιωθεῖσα διὰ μεταρρυθμίσεων ἐπὶ τῇ βάσει χειρογράφων σημειώσεων τοῦ συγγραφέως αὐτῆς, δι' σκληρὰ μείρα προῶρως ἀφῆρσεν ἐκ τοῦ μέσου τῆς ἐκπαιδευομένης νεότητος, καθίσταται χρησιμωτάτη εἰς τὰ σχολεῖα τῆς φίλης Πατρίδος, τοσοῦτω μᾶλλον, ὅσω ἀνατιζόμενον εἶναι ὅτι καὶ αἱ προηγούμεναι αὐτῆς ἐκδόσεις, καίτοι τῆς παρούσης μειοεκτοῦσαι, ἀνεγνωρίσθησαν ὅμως λυσιτελέστεραι πάσης ἄλλης ὁμοειδοῦς συγγραφῆς. Διὸ θαρρόντες παραδίδομεν οὕτω βελτιωμένην τὴν Γραμματικὴν τοῦ Χ. Δηλαροπούλου εἰς τὴν δημοσιότητα, πεποιθότες ὅτι οἱ συνάδελφοι τοῦ μακαρίτου συγγραφέως, πρὸς οὗς καὶ ζῶν οὗτος μετ' ἐλπίδος ἀφιέρωσεν αὐτὴν, θέλουσι προθύμως εἰσαγάγει εἰς τὰ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν ἐκπαιδευτήρια τὴν πέμπτην αὐτῆς ἐκδοσιν, ἀσυγκρίτως καὶ τῶν προηγουμένων τελειότεραν σχετικῶς καὶ ἐνωριότεραν, καθ' ὅσον καὶ προσθήκη πλείστων ἀνωμάτων ῥημάτων ἐγένετο, ἧτις ἀπαλλάξει μὲν τὴν νεότητα τῆς δαπάνης δι' ἀγορὰν ἰδιαίτερον καταλόγου ἀνωμάτων ῥημάτων, εὐχερεστέραν δὲ καταστήσει τὴν ἔρευναν τοῦ σπουδαστοῦ πρὸς λύσιν τῶν ἀποριῶν του.

Ὁ ἐκδότης

ΜΕΝΟΝ. Καὶ ἐν τῇ διὰ κεφαλαίων γραφῇ προσγράφεται τὸ ι, οἶον, **ΤΗΙ ΑΘΗΝΑΙ** = τῇ Ἀθηνᾶ.

§. 7. Ὅλαι αἱ δίφθογγοι εἶναι μακραὶ, πλὴν τῆς αἰ καὶ οἰ, αἵτινες, ἐν τέλει λέξεως δίχως ληκτικῶν συμφώνου οὔσαι, λογίζονται βραχεῖαι ὡς πρὸς τὸν τονισμὸν οἶον, μῦσαι, βῶλοι.

Σημ. α'. Ὡσαύτως μακραὶ εἶναι καὶ τοὶ ἐν τέλει λέξεως οὔσαι 1) εἰς τὰς λέξεις παπαί, βαβαί, γαμαί, εἰοί· 2) εἰς τὰ ἐπιρρήματα, τὰ ὅποια εἶναι ἀρχαῖαι δοτικαί· οἶον, οἴκοι, Φαληροί, Πυθοί, οἱ κ.τ.λ. 3) εἰς τὴν εὐκτιλὴν ἔγκλισιν τῶν ῥημάτων· οἶον, τιμήσαι, δηλώσαι.

Σημ. β'. Ὅταν τὰ δύο φωνήεντα τῆς διφθόγγου θέλωμεν νὰ προφέρωμεν χωριστὰ, γράφομεν ἐπὶ τοῦ ὑποτακτικῶ φωνήεντος σημεῖόν τι καλούμενον δ' α λ υ τ ι κ ὸ ν· οἶον, ἄυπνος, αἰδῖος.

Περὶ συμφώνων.

§. 8. Ἐκ τῶν συμφώνων τὰ μὲν ἐννέα κ, π, τ, β, γ, δ, χ, φ, θ, καλοῦνται **ἄφωνα**, τὰ δὲ ὀκτὼ ζ, ξ, ψ, λ, μ, ν, ρ, σ, **ἡμιέφωνα**.

Σημ. Ἄφωνα μὲν λέγονται, διότι δὲν δύνανται νὰ ἐκφωνηθῶσι μόνα, ἤτοι ἄνευ φωνήεντος. Ἡμιέφωνα δὲ, διότι εἰς τὴν ἐκφώνησίν των ἀποτελοῦσιν ἡμιτελῆ τινα φωνήν.

§. 9. Τὰ ἄφωνα διαιροῦνται ὡς πρὸς τὸν πνευματισμὸν μετὰ τοῦ ὁποίου ἐκφωνοῦνται εἰς **φιλά** κ, π, τ· **δασέα** χ, φ, θ· καὶ **μέσα** β, γ, δ. Ὡς ἐκ τῶν φωνητηρίων δὲ ὀργάνων δι' ὧν προφέρονται, διαιροῦνται εἰς **χειλεύφωνα** π, β. φ· **οὐρανισκόμενα** κ, γ, χ· καὶ **ὀδοντόφωνα** δ, θ, τ.

Σημ. Ταῦτα ὀριζοντίως μὲν συγγενέουσι κατὰ τὰ φωνητήρια ὄργανα, δι' ὧν προφέρονται, καὶ λέγονται ἀντίστοιχα, καθέτως δὲ κατὰ τὸν πνευματισμὸν, ὅστις εἶναι λεπτότατος μὲν εἰς τὰ φιλά, παχύτατος δὲ εἰς τὰ δασέα, καὶ μέσος εἰς τὰ μέσα, καὶ λέγονται σύστοιχα.

φιλά	μέσα	δασέα
κ	γ	χ οὐρανισκόμενα.
π	β	φ χειλεύφωνα.
τ	δ	θ ὀδοντόφωνα.

§. 10. Τῶν ἡμιφώνων τὰ μὲν τρία ζ, ξ, ψ, λέγονται **διπλά**· τὰ δὲ τέσσαρα λ, μ, ν, ρ, **ἀμετάβολα**· καὶ τὸ σ **συριστικόν**.

Σημ. α'. Λέγονται διπλά, διότι συγκροτοῦνται ἐκ δύο συμφώνων, τὸ μὲν ζ ἀπὸ σδ, τὸ δὲ ξ ἀπὸ ἐνὸς οὐρανισκοφώνου καὶ τοῦ σ οἶον, κσ=ξ, γσ=ξ, χσ=ξ· τὸ δὲ ψ ἀπὸ ἐνὸς χειλεύφωνου καὶ τοῦ σ οἶον, βσ=ψ, πσ=ψ, φσ=ψ.

Σημ. β'. Ἀμετάβολα λέγονται, διότι δὲν μεταβάλλονται εἰς τὰς κλίσεις τῶν λέξεων. Τὰ αὐτὰ δὲ λέγονται καὶ ὑγρά, διότι εὐκόλως συνδιάζονται καὶ συμπροφέρονται μετὰ τῶν ἄλλων γραμμάτων. Τὸ δὲ σ λέγεται συριστικόν, διότι ἢ προφορὰ του συνοδεύεται μετὰ συριγμοῦ τινος.

Σημ. γ'. Τὸ ὑποτακτικὸν υ τῆς αὐ καὶ εὐ διφθόγγου προφέρεται ὡς β μὲν πρὸ τῶν φωνηέντων, τῶν ἀμεταβόλων, τῶν μέσων καὶ τοῦ ζ· οἶον, εὐήλιος, αὔρασις, αὐλός, εὐμαθής, αὐδῆ, εὐγενής, εὐζωνός. Ὡς φ δὲ πρὸ τῶν λοιπῶν γραμμάτων, καὶ ἐν τέλει λέξεως· οἶον, εὐτυχής, αὐξάνω, εὔ, αὔ.

Περὶ συλλαβῆς καὶ συλλαβισμού.

§. 11. Πᾶσα λέξις δύναται νὰ διαιεθεῖ εἰς φωνὰς μικροτέρας, αἵτινες λέγονται **συλλαβαί**. Εἶναι δὲ συλλαβὴ ἡ ἔνωσις φωνήεντος ἢ διφθόγγου μετ' ἐνός ἢ πλείοτέων συμφώνων, μονοφώνως προφερομένων· οἶον, σπρ-α-γί-σι. Αἱ τοιαῦται συλλαβῆτι λέγονται **κύριαι**. Ἀλλὰ καὶ ἐν μόνον φωνῆεν. ἢ μίᾳ διφθόγγῳ ἀποτελεῖ συλλαβὴν καλουμένην **καταχρηστικὴν**· οἶον, αἰ-ώ-νι-ος.

Σημ. Ἡ λέξις ἢ συγκειμένη ἐκ μιᾶς συλλαβῆς λέγεται μονοσύλλαβος, ἢ ἐκ δύο, δισύλλαβος, καὶ ἢ ἐκ τριῶν ἢ πολλῶν, πολυσύλλαβος· οἶον, ποῦς-λόγος, μαθητής, διδάσκαλος.

§. 12. Ἡ συλλαβὴ λέγεται **καθαρά**, ἐὰν δὲν ἔχη ἀρκτικὸν σύμφωνον· οἶον, ἄ-γί-α, ἄ-γι-ος.

§. 13. Ἡ τελευταία συλλαβὴ πάσης λέξεως λέγεται **λήγουσα**· ἢ πρὸ τῆς ληγουσῆς **παραλήγουσα**· ἢ πρὸ τῆς παραληγουσῆς **προπροαλήγουσα**· καὶ ἢ ἄλλη ἐὰν ἔχη, **ἀρκτικὴ** ἢ **ἀρχομένη**· οἶον, πα-ρά-δο-ξος.

§. 14. Ἡ συλλαβὴ ὀνομάζεται α.) **φύσει μακρά**, ἐὰν ἔχη μακρὸν φωνῆεν ἢ διφθόγγον· οἶον, ᾄ-ως, Αἰνείας· β.) **βραχεῖα** ἐὰν ἔχη βραχὺ φωνῆεν· οἶον, λέγωμεν· γ.) **ἴσους** μακρὰ ἐὰν ἔχη βραχὺ φωνῆεν, μετὰ τὸ ἄποσον ἀκολουθοῦσι δύο ἢ πλείοτερα σύμφωνα ἢ καὶ διπλοῦν· οἶον, ἔ-χθ-ος, τύ-ψαν-τες.

Σημ. Ὅταν δὲ μετὰ βραχὺ φωνῆεν ἀκολουθῆ ἄφωνον πρὸ ἀμεταβόλου, τότε ἡ συλλαβὴ λέγεται κοινὴ, διότι ἄλλοτε εἶναι μακρὰ, καὶ ἄλλοτε βραχεῖα· οἶον, ῥύ-τρις, πρᾶ-γμα, ἀπε-πλοῖς, ἔ-χθ-ονα.

§. 15. Συλλαβισμός λέγεται ἡ ὁρθὴ ἐμφώνησις ἐκάστης συλλαβῆς λέξεως τινος ἰδιαιτέρως. Συλλαβίζομεν δὲ ὁρθῶς κατὰ τοὺς ἐξῆς κανόνας·

α) Σύμφωνον, κείμενον μεταξὺ δύο φωνηέντων, ἐπισυνάπτεται μετὰ τοῦ δευτέρου φωνηέντος· οἶον, ἄ-γι-ος, ἔ-χω.

β') Δύο ἢ πλείοτερα σύμφωνα, μεταξὺ δύο φωνηέντων, ἐπισυνάπτονται μετὰ τοῦ δευτέρου φωνηέντος, ὅτι εἶναι ἀρκτικά λέξεως ἑλληνικῆς· οἶον, ἄ-γνός, (γνώσις) ἔ-στρε-ψεν (στρέφω) ἔ-χθ-ος (χθές)· εἰ δὲ μὴ, χωρίζονται ἐν τῷ συλλαβισμῷ· οἶον, ἄλ-λος, ἄλ-μυρός.

γ.) Τὰ σύνθετα χωρίζονται εἰς τὰ μέρη των· οἶον, ἔξ-ἦλ-θον, συν-εκ-δέ-χο-μαι.

Σημ. Τὸ σημεῖον (-) διὰ τοῦ ὁποίου χωρίζομεν λέξιν τινα εἰς συλλαβὰς λέγεται *διαίρετιχόν*.

Περὶ πνευμάτων.

§. 16. **Πνεῦμα** λέγεται σημεῖον, τὸ ὁποῖον τίθεται εἰς τὰς ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένης λέξεις διὰ νὰ δειχθῆ ὁ παχὺς ἢ ὁ λεπτὸς ἦχος, δι' ὧν ἐπρόφεροντο παρὰ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων· καὶ τοῦ μὲν λεπτοῦ σημεῖον εἶναι ἡ **ψιλῆ** ('), τοῦ δὲ παχέος ἡ **δασεῖα** (').

§. 17. Πᾶσα λέξις ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένη ψιλοῦται ἢ δασύνεται. Τῶν διφθόγγων τὸ ὑποτακτικὸν φωνῆεν πνευματίζεται· οἶον, αὐτός, οὗτος.*

§. 18. Πᾶσα λέξις ἀπὸ υ ἢ ρ ἀρχομένη δασύνεται· οἶον, ὕπνος, ῥώμη. Ἐν δὲ ἐν τῷ μέσῳ λέξεως εὐρεθῶσι δύο ρ τὸ πρῶτον ψιλοῦται καὶ τὸ δεῦτερον δασύνεται· οἶον, ἔρρην.**

Σημ. Κατὰ παράδοσιν ψιλοῦται ἐν ἀρχῇ λέξεως τὸ ρ, ἐὰν ἡ ἐπομένη συλλαβὴ ἀρχῆται ἀπὸ ρ· οἶον, ῥάριος ῥάρος.

Περὶ τόνων.

§. 19. **Τόνος** λέγεται τὸ σημεῖον, τὸ ὁποῖον τίθεται ἐπὶ τοῦ φωνήεντος τῆς συλλαβῆς ἐκείνης, τῆς ἐκφωνουμένης διὰ περισσοτέρας ἐντάσεως τῆς φωνῆς παρὰ τὰς ἄλλας τῆς αὐτῆς λέξεως. Τόνοι εἶναι τρεῖς· **ὀξεῖα** (') **βαρεῖα** (') καὶ **περισπωμένη** (").

§. 20. Ἡ ὀξεῖα τίθεται ἐπὶ τῆς ληγούσης, καὶ λέγεται ἡ λέξις **ὀξύτονος**· οἶον, καλός· ἐπὶ τῆς παραληγούσης, καὶ λέγεται **παραροξύτονος**· οἶον, Σωκράτης, καὶ ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης, καὶ λέγεται **προπαραροξύτονος**· οἶον, ἄνθρωπος.

§. 21. Ὅξεϊν δὲ δέχεται ἄ.) Πᾶσα βραχεῖα συλλαβὴ· οἶον, λόγος β'.) Μικρα παραλήγουσα πρὸ μακρᾶς ληγούσης· οἶον, ἀνθρώπου· γ'.) ἢ προπαραλήγουσα πάντοτε· οἶον, Γεώργιος.

§. 22. Ἡ βαρεῖα τίθεται μόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης, ὅταν ἡ ὀξύτονος λέξις δὲν χωρίζεται ἀπὸ τῆς ἀκολουθοῦσας διὰ στιγμῆς, καὶ τότε

(*) Οἱ ἀρχαῖοι ἔγραφον τὸ Π ἐν ἀρχῇ τῶν δασυνομένων λέξεων· οἶον, ΠΟΜΗΡΟΣ=Ὀμηρος.

(**) Οἱ νεώτεροι δὲν σημειοῦσι τὰ πνεύματα ἐπὶ τῶν δύο ρ.

ἡ λέξις καλεῖται **βαρύτονος**· οἶον, ἀνὴρ δὲ χρηστός χρηστόν οὐ μισεῖ ποτε.

Σημ. α'. Τὸ ἐρωτηματικὸν τίς καὶ τί πάντοτε ὀξύνεται.

Σημ. β'. Πᾶσα ἄτονος συλλαβὴ κατὰ τοὺς ἀρχαίους γραμματικούς δέχεται βαρεῖαν· οἶον, ἑστᾶώς.

§. 23 Ἡ περισπωμένη τίθεται ἐπὶ τῆς μακρᾶς ληγούσης, καὶ λέγεται ἡ λέξις **περισπωμένη**· οἶον, ἀγαπῶ, καὶ ἐπὶ τῆς παραληγούσης, καὶ λέγεται **προπερισπωμένη**· οἶον, σῶμα.

§. 24. Περισπωμένην δέχεται α.) μακρὰ παραλήγουσα πρὸ βραχείας ληγούσης· οἶον, κῆπος, οἰκεῖος· β.) πᾶσα λέξις λήγουσα εἰς εὐ καὶ οὐ· οἶον, φεῦ, οὐδαμοῦ, πλὴν τοῦ ἰδοῦ, ἰοῦ καὶ οὔ.

Σημ. Ἡ θέσει μακρὰ συλλαβὴ τονίζεται ὡς βραχεῖα· οἶον, κόσμος.

§. 25 Ὅταν ἡ λήγουσα ᾖ μακρὰ ἢ προπαραλήγουσα δὲν τονίζεται· οἶον, ἀθρώπου.

§. 26. Πᾶσα λέξις ἔχει ἓνα τῶν εἰρημένων τόνων. Δὲν ἐπιδέχονται δὲ οὐδένα μόνον αἰ ἐξῆς δέκα μονοσύλλαβοι λέξεις ὁ, ἦ, αἰ, αἶ, εἰς (ἔς) ἐκ (ἐξ), ἐν, ὧς, οὐ, εἰ. Τὸ εἰ δὲ συντιθέμενον μετὰ τοῦ ὧς τονίζεται· οἶον, ὧσαι· καὶ τὸ οὐ τονίζεται, ὅταν μετ' αὐτὸ ὑπάρχει· στιγμή τις· οἶον, πῶς γὰρ οὐ; ἔτι δὲ καὶ τὸ ὧς ἀντὶ τοῦ οὕτως τιθέμενον.*

Περὶ ἐγκλίσεως τόνου.

§. 27. Πολλοὶ μονοσύλλαβοι καὶ δισύλλαβοι λέξεις συμπεφέρονται τόσον σφιγκτὰ μετὰ τῶν προηγουμένων, ὥστε φαίνονται ὡς συνηνωμένοι μετ' ἐκείνων κατὰ τὸν τόνον· οἶον, φίλος μου ἄνθρωπός τις. Τοιαῦτα εἶναι· 1) μοῦ, μοί, μὲ, σοῦ, σοί, σὲ, οὐ, οἶ, ἔ, (σφωῆ, σφῆ), σφίσιν, (αἴτινες καλοῦνται προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι)· 2) ἢ ἀόριστος ἀντωνυμία τις. τί· 3) ὁ ἐνεστώς τῆς ἕρις· κῆς τοῦ εἰμί καὶ φημί (πλὴν τοῦ εἶ, καὶ φῆς· 4) τὰ μόρια πῶς, ποῦ, πῶ, ποί, πᾶ, ποθί, ποθὲν, ποτὲ, τὲ, τοί, γέ, δὲ πέρ, (καὶ ποιητικὰ κεν, νῦν, νύ, ῥά, μίν, νίν, θέ, θήν). Αἱ λέξεις αὗται λέγονται **ἐγκλιτικαί**.

§. 28. Αἱ ἐγκλιτικαὶ ἀναβιβάζουσι τὸν ἑαυτῶν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν τῆς προηγουμένης ὡς ὀξεῖαν, ὅταν αὕτη ᾖ ἄτονος, ἢ προπαροξύτονος, ἢ προπερισπωμένη· οἶον, εἰς τι, ὡς τε, ὡτ περ, ἀνθρώπος ποτε, σῶμά τις.

(*) Τὰ σημεῖα τῶν τόνων καὶ τὰ πλεῖστα τῆς στίξεως μετεχειρίσθη πρῶτος ὁ γραμματικὸς Ἀριστοφάνης ὁ Βυζάντιος 200 ἔτη Π. Χ.

Σημ. Τὰς ἀτόνους λέξεις καλοῦσιν οἱ νεώτεροι γραμματικοὶ προκλιτικὰς. Αὗται δὲ γράφονται μετὰ τῶν ἐγκλιτικῶν ὡς μία λέξις, ἀλλὰ τονίζονται ὡς εἰ ἐγράφοντο κατὰ διάστασιν οἶον, ὡσπερ.

§. 29. Αἱ ἐγκλιτικαὶ ἀποβάλλουσι τὸν ἑαυτῶν τόνον, ὅταν ἡ προηγουμένη τονίζεται εἰς τὴν λήγουσαν εἶον, καλοῦ τινος, γεωργὸς ποτε.

Σημ. Ἡ βαρύτερος λέξις τρέπεται εἰς ὀξύτονον, διότι προφέρεται ὡς μία λέξις μετὰ τῆς ἐγκλιτικῆς οἶον, καλὸς τις.

§. 30. Αἱ ἐγκλιτικαὶ φυλάττουσι τὸν ἑαυτῶν τόνον, ὅταν ἡ προηγουμένη ᾖ παροξύτονος, ἢ δὲ ἐγκλιτικὴ δισύλλαβος οἶον, ἀνθρώπου τινός· ἐὰν δὲ τὸ ἐγκλιτικὸν ᾖ μονοσύλλαβον, ἀποβάλλεται ὁ τόνος αὐτοῦ οἶον, φίλος μου.

§. 31. Ὅταν συμπέσωσιν ἀλλεπάλληλα πολλὰ ἐγκλιτικὰ, τότε συνεκλίνονται ὥστε τὸ τελευταῖον μένει ἄτονον οἶον, εἴ τις τινὰ φησὶ μοι παρεῖναι.

Σημ. Παρὰ τοὺς ἀνωτέρω κανόνας ἠρθοτονοῦνται τὰ ἐγκλιτικὰ α.) ἐν ἀρχῇ λόγου εὐρισκόμενα οἶον, εἰσὶ θεοὶ... β.) αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι ὅταν τίθωνται πρὸς ἔμφασιν, ἢ διάκρισιν προσώπου τινὸς ἀπὸ ἄλλου οἶον, λέγω σοὶ τοῦτο, καὶ οὐχὶ ἐκεῖνο· ἢ ὅταν μετὰ προθέσεων συνοδεύονται οἶον, μετὰ σοῦ, κατὰ σέ, παρὰ σοὶ κτλ. πλὴν τοῦ πρὸς με· γ.) ὅταν τὸ ἐγκλιτικὸν εὐρίσκειται ἐντὸς παρενθέσεως, ἢ μεταξὺ δύο ὑποστιγμῶν οἶον, τὸν ἀνθρώπου, φησὶ, ζῶον εἶναι λογικόν· δ.) ὅταν ἡ προηγουμένη λέξις καταλήγῃ εἰς ξ ἢ ψ, τὸ δὲ ἐγκλιτικὸν ᾖ δισύλλαβον οἶον, Φοῖνιξ ἐστὶν οὗτος· ε.) ὅταν τῆς προηγουμένης ἀποβάλληται τὸ τελικὸν φωνῆεν οἶον, ἀνθρώποι· δ' εἰσὶ.

Περὶ τῶν ἐν ταῖς λέξεσι μεταβολῶν ἐκ συμπτώσεως
φωνηέντων.

§. 32. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες θέλοντες ν' ἀποφύγωσι τὴν γασμφδίαν, τὴν προσερχομένην ἐκ τῆς συμπτώσεως διεστῶτων φωνηέντων, εἴτε ἐν τῇ αὐτῇ λέξει, εἴτε ἐν τέλει τῆς μιᾶς καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς ἐπομένης, μετεχειρίζοντο τὴν συναλοεφῆν, τῆς ὁποίας τρία εἶναι τὰ εἶδη, ἢ συναίρεσις, κρᾶσις καὶ ἐκθλοεψις.

§. 33. Συναίρεσις λέγεται ἡ συγχώνευσις δύο διεστῶτων φωνηέντων τῆς αὐτῆς λέξεως εἰς ἓν μακρὸν, ἢ μίαν δίφθογγον εἶον, αἰοῖδῆ· ὦδῆ. τεῖχεα· τεῖχη.

§. 34. Τὸ ἐκ τῆς συναίρεσεως προκύπτον φωνῆεν τονιζόμενον περιπαταὶ μὲν, ἐὰν ἡ συναίρεσις γίνηται εἰς τὴν λήγουσαν τῆς λέξεως· καὶ τονίζεται τὸ πρῶτον ἐκ τῶν συναϊρετέων φωνηέντων οἶον· γέα-

γῆ ὀξύνεται δὲ, ὅταν τονίζηται τὸ δεύτερον* οἶον. ἑσταῶς ἑστῶς δαίς-δαῖς. Ἐάν δὲ ἡ συναίρεσις γίνηται εἰς τὴν παραλήγουσαν. ἢ παραλήγουσαν ἀκολουθεῖ τοὺς περὶ τονισμού κανόνας (24 ἀ. 21 β'. γ'). οἶον, αἱ τιμάοντες-τιμῶντες, τιμαόντων-τιμώντων, ἐτιμαόμεθα-ἐτιμώμεθα.

Σημ. Η συναίρεσις εἶναι κυρία καὶ καταχρηστική. Κυρία μὲν λέγεται, ὅταν τὰ δύο διεστῶτα φωνήεντα συγχωνεύωνται εἰς μίαν διεθόγγον, περιέχουσαν ἀμφοτέρω τὰ συναιρεθέντα φωνήεντα* οἶον. τείγει—εἰ* καταχρηστική δὲ, ὅταν τὸ ἐκ τῆς συναίρεσεως προκύπτον περιέχῃ τὸ ἐν ἐκ τῶν συναιρεθέντων φωνηέντων, ἢ οὐδέτερον ἐξ αὐτῶν* οἶον, πόλεας—πόλεις, πειθῶα—ῶ.

§. 35. **Κράσεως** λέγεται ὅταν τὸ τελικὸν φωνῆεν τῆς προηγουμένης καὶ τὸ ἀρκτικὸν τῆς ἀμέσως ἐπιφερομένης λέξεως συγχωνεύωνται εἰς ἓν,* ὥστε αἱ δύο λέξεις γίνονται τῶν μίαν* σημεῖον δὲ τῆς κράσεως εἶναι ἡ κορωνίς ('), ἥτις τίθεται ἐπὶ τοῦ ἐκ τῆς κράσεως, προκύπτοντος φωνηέντος* οἶον, καὶ ἐκείνος—κάλεινος, τὸ ἐλάχιστον—τοῦλάχιστον.

§. 36. Τὸ ἐκ τῆς κράσεως προκύπτον φωνῆεν εἶναι μακρὸν, καὶ τὰ προηγούμενα ψιλὰ σύμφωνα δασύνονται, ἐάν τὸ ἀκόλουθον φωνῆεν δασύνηται* οἶον, καὶ εἶτα—κᾶτα, τὸ ἱμάτιον—θουμάτιον, νύκτα—ἡμέρα—νυχθήμερον. **

Σημ. ἀ. Ἐν τῇ κράσει τὸ πνεῦμα τῆς ἐπομένης λέξεως ἀποβάλλεται, εἰς δὲ τὸ ἐκ τῆς κράσεως προκύπτον φωνῆεν μεταβαίνει τὸ πνεῦμα τῆς προηγουμένης καὶ ἡ κορωνίς ἐξαφανίζεται* οἶον, ὁ ἀνὴρ—ἀνὴρ οἱ ἄνδρες.—ἄνδρες κτλ. Τὸ δὲ φωνῆεν τῶν ἄρθρων διὰ τῆς κράσεως ἐνίοτε ἐξαφανίζεται* οἶον, τοῦ ἀνδρός—τάνδρός* ἢ λέξις ἕτερος μετὰ τὴν κρᾶσιν τρέπει τὸ ἀρκτικὸν εἰς α, ἄνευ κορωνίδος* οἶον, ὁ ἕτερος—ἄτερος. τοῦ ἐτέρου—θατέρου, τῷ ἐτέρῳ—θατέρῳ.

Σημ. β'. Ὑπὸ τὸ ἐκ τῆς κράσεως προκύπτον α, η, ω, ὑπογράφεται τὸ ι, ἐάν ἐν τῇ δευτέρᾳ συλλαβῇ ἐκ τῶν ἀποτελουσῶν τὴν κρᾶσιν ὑπάρχη* οἶον, καὶ εἶτα—κᾶτα. Οἱ ἀρχαῖοι γραμματικοὶ ὑπογράφουσι πάντοτε τὸ ι, εἴτε ἐν τῇ προηγουμένῃ, εἴτε ἐν τῇ ἐπιφερομένῃ συλλαβῇ ὑπάρχη.

§. 37. **Ἐκθλίψεως** λέγεται ἡ ἀποβολὴ τοῦ τελικοῦ βραχέος φωνηέντος τῆς προηγουμένης λέξεως πρὸ τοῦ ἀρκτικοῦ τῆς ἐπιφερομένης. Σημεῖον δὲ τῆς ἐκθλίψεως εἶναι ἡ ἀπόστροφος (') οἶον, ὁ δὲ ἀ-

(*) Συγχωνεύσις γίνεται καὶ δύο διεθόγγων* οἶον, καὶ εἶτα—κᾶτα, ἢ διεθόγγου καὶ φωνηέντος* οἶον, τοῦ ὀνόματος—τοῦνόματος, ἡ εὐγένεια—ἡγένηια.

(**) Ὅμοιος δασύνονται συνήθως τὰ ψιλὰ σύμφωνα τῶν λέξεων, μεσολαβοῦντος ρ* οἶον, προ-ὄδος-φροῦδος, προ-οἶμος-φροῖμιον, προ-ὄραω-φρούριον κτλ.

γαθός—ὁ δ' ἀγαθός μετὰ ἐμοῦ—μετ' ἐμοῦ, παρὰ ἐκεῖνον—παρ' ἐκεῖνον.

§. 38. Τοῦ ἀποστραφέντος φωνήεντος τὸ ψιλὸν σύμφωνον τρέπεται εἰς τὸ ἀντίστοιχόν του δασύ, ἔαν τὸ ἐπιφερόμενον φωνῆεν δασύνηται· οἶον, μετὰ ἡμῶν—μεθ' ἡμῶν, ἀντὶ ὧν—ἀνθ' ὧν.*

Σημ. α'. Ὁ τόνος τοῦ ἀποστραφέντος φωνήεντος τῶν μὲν προθέσεων, συνδέσμων, ἐπιρρήματων, καὶ τῆς λέξεως τινὰ συναποβάλλεται, τῶν δὲ κλιτῶν ἀναβιβάζεται εἰς τὴν παραλήγουσαν ἢ προπαραλήγουσαν ὡς ὀξύς· οἶον, παρὰ ἐμοῦ—παρ' ἐμοῦ, οὐδὲ ἐγὼ—οὐδ' ἐγώ, τινὰ ἔλεγε—τιν' ἔλεγε, πολλὰ ἔπαθον—πολλ' ἔπαθον, κακὰ ἔπη—κακ' ἔπη, φημί ἐγὼ—φημ' ἐγώ, ζυγγνωστὰ ἅ δ' ἦν—ζύγγνωσθ' ἅ δ' ἦν.

Σημ. β'. Τὸ σύμφωνον τοῦ ἐκλιθέντος φωνήεντος ἐπισυνάπτεται μετὰ τοῦ ἀκολουθοῦ φωνήεντος εἰς τὸν συλλαβισμόν. οἶον, παρ-έχω με-τ' ἐμοῦ.

Σημ. γ'. Ἡ ἐκθλιψις γίνεται καὶ ἐν συνθέσει, ἀλλ' ἄνευ ἀποστρόφου· οἶον, παρελάμβανον.**

Σημ. δ'. Οἱ ποιηταὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μεταχειρίζονται τὴν ἀφαίρεσιν. ἥτις εἶναι ἀποβολὴ τοῦ ἀρκτικοῦ βραχέος φωνήεντος τῆς ἐπιφερομένης λέξεως, ἔαν ἡ προηγούμενη τελειόνη εἰς φωνῆεν μακρόν. Σημεῖον δὲ ταύτης εἶναι ἡ ἀπόστροφος· οἶον, ὦ ἀγαθὲ—ὦ γαθὲ, ὦ ἀναξ—ὦ ναξ.

Περὶ τῶν γραπτῶν σημείων.

§. 39. Ἐκτός τῶν τόνων, τῶν πνευμάτων, τοῦ διαλυτικοῦ, τοῦ διαιρητικοῦ, τῆς ἀποστρόφου καὶ τῆς κορωνίδος, περὶ ὧν διελάβομεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα σημεῖα ἐν τῷ γραπτῷ λόγῳ, χρήσιμα εἰς τὸ ἀναγινώσκειν καὶ γράφειν κατ' ἔννοιαν.

α.) Ἡ ὑποστιγμὴ ἢ κόμμα (,) ἢ μέση στιγμὴ ἢ κῶλον (·) καὶ ἡ τελεία στιγμὴ (·).

β.) Τὸ ἐρωτηματικὸν (;), τὸ ὁποῖον γράφομεν μετὰ τὰς ἐρωτηματικὰς φράσεις.

(*) Τινὰ ἐκ τοῦ ἵππος καὶ ἥλιος σύνθετα παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις Ἀττικοῖς δὲν δασύνουσι τὸ σύμφωνον τοῦ ἀποστραφέντος φωνήεντος· οἶον, ἀντήλιος, ἀπηλιώτης, ἵππαρμωστής, λευκίππος. Τούναντίον δὲ ἄλλα δασύνουσι τὸ σύμφωνον, ἂν καὶ τὸ δεύτερον συνθετικὸν ψιλοῦται· οἶον, ὕραμμος κτλ.

(**) Συνήθως ἐκθλίβεται εἰς τοὺς πεζοὺς συγγραφεῖς τὸ τελικὸν φωνῆεν 1) τῶν δισυσλλάθων προθέσεων, πλὴν τῆς περὶ, ἀμφί, τῆς μονοσυλλάθου πρό, καὶ τῆς ἐπὶ εἰς τὸ ἐπιορκῶ, ἐπεικίης, ἐπιούσιος· 2) τῶν συνδέσμων, πλὴν τοῦ ὅτι· 3) τῶν εἰς ἀληγόντων ὑπερθετικῶν ἐπιρρήματων, καὶ τῶν ἄμα, εἴτα, μάλα, τάχα, ἔτι, ποτὲ κτλ, 4) τῶν κλιτῶν ἐνίοτε· οἶον, γρήματ' εἰσφέρει, τοῦτ' εἰκός, φάγετ' ὦ φίλοι κτλ. 3

γ'. Τὸ ἐπιφώνηματικὸν (!), τὸ ὁποῖον γράφεται ὑπὸ τῶν νεωτέρων μετὰ τὰς θαυμαστικὰς ἀπορηματικὰς καὶ σχετλιαστικὰς φράσει.

δ'. Ἡ παρένθεσις () δι' ἧς κλείομεν λέξιν ἢ φράσιν ἐξηγητικὴν προηγουμένου τινός. *

ε'. Ἡ παύλα (—), τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται, ὅταν κόπτωσι τὸν λόγον, διακοπτόμενοι ὑπ' ἄλλων, ἢ συλλογιζόμενοι ὀλίγον, ἢ ἀλλάζοντες πρόσωπον τῆς ἑμιλίας.

ς'. Τὸ ἀποσιωπητικὸν (. . .), τὸ ὁποῖον γράφουσιν, ὅταν δὲν θέλωσι ν' ἀποτελειώσωσι τὸν λόγον.

ζ'. Ἡ παράγραφος (§), τὴν ὁποίαν γράφουσιν, ὅταν λόγον ἐκτεταμένον διαιρῶσι εἰς μικρότερα μέρη.

η'. Τὸ εἰσαγωγικὸν (« »), δι' οὗ σημειοῦμεν λόγον ἄλλου τινός ἀναφερόμενον αὐτολεξεί.

θ'. Τὸ ὕφεν (—), τὸ ὁποῖον μετεχειρίζοντο οἱ ἀρχαῖοι ὡς σημεῖον τῆς συνθέσεως τῶν λέξεων· οἶον, φιλόπονος, κατήγορος. Σήμερον δὲ γράφεται ἔνθα θέλομεν νὰ ἐκφωνήσωμεν δύο διεστότα φωνήεντα ὁμοῦ, τὰ ὁποῖα δηλ. δὲν ἀποτελοῦσι δίφθογγον· οἶον, παιδιὰ (παιδιγιά) φωτιά (φωτιγιά).

Περὶ τῶν μερῶν τοῦ λόγου.

§. 40. Αἱ λέξεις, αἵτινες συγκροτοῦσι τὸν λόγον (§. δ'), ὀνομάζονται μέρη τοῦ λόγου. Ταῦτα δ' εἰσὶ δέκα, ἄρθρον, ὄνομα οὐσιαστικόν, ὄνομα ἐπίθετον, ἄντωνυμία, ῥῆμα, μετοχή, πρόθεσις, ἐπίρρημα, σύνδεσμος, καὶ ἐπιφώνημα.

§. 41 Ταῦτα δὲ διαιροῦνται εἰς ἕξ κλιτὰ, καὶ τέσσαρα ἀκλιτὰ, ὀνομαζόμενα καὶ μόρια. Λέγονται δὲ κλιτὰ τὸ ἄρθρον, ὄνομα οὐσιαστικόν, ὄνομα ἐπίθετον, ἄντωνυμία, ῥῆμα, μετοχή, διότι κλίνονται, ἤτοι μεταβάλλουσι τὴν λέγουσαν. Ἀκλιτὰ δὲ ἡ πρόθεσις, ἐπίρρημα, σύνδεσμος καὶ ἐπιφώνημα, διότι δὲν ἐπιδέχονται οὐδεμίαν μεταβολὴν εἰς τὴν λέγουσαν.

§. 42. Τὰ οὐσιαστικά, ἐπίθετα, ἄρθρα καὶ ἄντωνυμίας λέ

(*) Ἐν τῇ γραμματικῇ ἐγκλείεται καὶ ὅ,τι θεωρεῖται ὡς σπάνιον ἢ ἀχρηστον.

γονται ἰδίως **πτωτικά**, διότι ἐπιδέχονται μόνον ἐν τῇ ληγούσῃ μεταβολὴν τινα.

Σημ. Τὸ ῥῆμα καὶ ἡ μετοχὴ ἐπιδέχονται μεταβολὴν ἐν τῇ ἀρχῇ καὶ ἐν τῷ τέλει τῆς λέξεως.

§. 43. Εἰς ἕκαστον πτωτικὸν ἐξετάζομεν τέσσαρά τινα, **γένος, ἀριθμὸν, πτώσιν καὶ κλίσιν**. Ταῦτα δὲ ὀνομάζονται **παρεπόμενα τῶν πτωτικῶν**.

§. 44. Γένη εἶναι τρία, **ἀρσενικὸν, θηλυκὸν καὶ οὐδέτερον**. Καὶ ἀρσενικά μὲν ἡ γραμματικὴ θεωρεῖ, ὅσα κλίνονται διὰ τοῦ προτασσομένου ἀρσενικοῦ ἄρθρου, εἴτε ἐμφυχα, εἴτε ἄψυχα· οἶον, ὁ δημήτριος, ὁ ὀδός. Θηλυκά δὲ, ὅσα διὰ τοῦ θηλυκοῦ ἄρθρου· οἶον, ἡ Ἑλένη, ἡ θάλασσα, ἡ τράπεζα. Καὶ οὐδέτερα, ὅσα διὰ τοῦ οὐδέτερου· οἶον, τὸ παιδίον, τὸ ξύλον.

Σημ. Ἡ γραμματικὴ δὲν ἐξετάζει τὸ γένος τῶν πτωτικῶν κατὰ φύσιν, ἀλλὰ κατὰ φωνήν. Ὑπάρχουσι δέ τινα πτωτικά, τὰ ὅποια διὰ τῆς αὐτῆς φωνῆς σημαίνουσι καὶ τὰ δύο γένη, ταῦτα λέγονται κοινού γένους· οἶον, ὁ καὶ ἡ ἄνθρωπος, ὁ καὶ ἡ ἵππος κτλ. Ἐπικοίνου δὲ γένους εἶναι τὰ οὐσιαστικά, ὅσα διὰ τοῦ αὐτοῦ ἄρθρου καὶ τῆς αὐτῆς φωνῆς σημαίνουσι καὶ τὰ δύο γένη· οἶον, ὁ ἀέτος, ἡ ἀλώπηξ, ἡ χελιδὼν κτλ.

§. 45. Ἀριθμοὶ δὲ εἶναι τρεῖς, **ἐνικὸς, δυϊκὸς καὶ πληθυντικὸς**· διὰ μὲν τοῦ ἐνικοῦ σημαίνομεν ἓν, διὰ δὲ τοῦ δυϊκοῦ δύο, καὶ διὰ τοῦ πληθυντικοῦ πολλά.

§. 46. **Πτώσις** λέγεται ἡ μεταβαλὴ τὴν ὁποίαν δέχονται τὰ κλιτὰ μέρη τοῦ λόγου, πλὴν τοῦ ῥήματος, εἰς τὴν λήγουσαν· εἶναι δὲ αἱ πτώσεις πέντε, **ὀνομαστικῆ, γενικῆ, δοτικῆ, αἰτιατικῆ καὶ κλητικῆ**, καὶ διαφοροῦνται εἰς δύο **ὀρθὰς ἢ εὐθείας**, τὴν ὀνομαστικὴν καὶ κλητικὴν, καὶ τρεῖς **πλαγίαις**, τὴν γενικὴν, δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν.

§. 47. **Κλίσις** λέγεται ὁ τρόπος καθ' ὃν μεταβάλλεται ἡ λήγουσα τῶν πτωτικῶν εἰς ὅλους τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰς πτώσεις. εἶναι δὲ τρεῖς, πρώτη, δευτέρα καὶ τρίτη. Ἡ μὲν πρώτη καὶ δευτέρα λέγεται τῶν ἰσοσυλλάβων, διότι ὅλαι αἱ πτώσεις ἔχουσι ἴσας συλλαβάς· ἡ δὲ τρίτη τῶν περιττοσυλλάβων, διότι αἱ πλάγιαι πτώσεις ἔχουσι μίαν συλλαβὴν περισσοτέραν τῆς ἐνικ. ὀνομ. καὶ κλητικῆς.

Σημ. Ἄπαναι αἱ λέξεις τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης εἶναι πρωτότυποι ἢ παράγωγοι, καὶ ἄπλαϊ ἢ σύνθετοι. Καὶ πρωτότυποι μὲν ὀνομάζονται αἱ λέξεις ὅσαι δὲν σχηματίζονται ἐξ ἑτέρων· οἶον, φίλος· παράγωγοι δὲ αἱ σχηματιζόμεναι ἐξ ἄλλων· οἶον, φίλια, φίλιον. Σύνθετοι

ὅε ὀνομάζονται αἱ λέξεις αἱ σχηματιζόμεναι ἐκ δύο λέξεων ὁμοῦ λαμβανομένων ὅσον, πολύ-φίλος, φιλομαθής.

Περὶ σχηματισμοῦ τῶν κλιτῶν μερῶν τοῦ λόγου.

§. 48. Εἰς πᾶν κλιτὸν μέρος τοῦ λόγου διακρίνομεν δύο τινα **ρίζαν** καὶ **κατάληξιν**. Ῥίζα μὲν λέγεται τὸ μὴ μεταβαλλόμενον μέρος τῆς λέξεως εἰς τὴν κλίσιν· κατάληξις δὲ τὸ μεταβαλλόμενον, δι' οὗ διακρίνομεν τὴν πτώσιν, τὸν ἀριθμὸν, καὶ τὴν κλίσιν ὡς ταμίας, τὸ ταμι λέγεται ρίζα, τὸ δὲ ας κατάληξις, κόρακος, κόρακ ἢ ρίζα, καὶ ὡς ἡ κατάληξις.

Σημ. Περὶ τῶν ριζῶν καὶ καταλήξεων τῶν βημάτων θέλομεν ὁμιλήσει ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ.

§. 49. Διὰ τὰ κλίνωμεν τὰ πτωτικά, πρέπει νὰ προσκολλήσωμεν τὰς ἐξῆς καταλήξεις εἰς τὴν ρίζαν.

	Α'. Κλίσις.		Β'. Κλίσις.		Γ'. Κλίσις.	
	Ἐνικός.		Ἐνικός.		Ἐνικός.	
	ἄρσ.	θηλ.	ἄρσ. καὶ θηλ.	οὐδ.	ἄρσ. καὶ θηλ.	οὐδ.
᾽Ονομ.	ᾱς, ης,	α, η,	ος,	ον		
Γενικ.	ου, ου	ᾱς, ης,	ου,	ου	ος,	ος
Δοτικ.	ᾱ, ἦ	ᾱ, ἦ,	φ,	φ	ῖ,	ῖ
Αἰτιατ.	ᾱν, ην	ᾱν, ην,	ον,	ον	ᾱ	==
Κλητικ.	α, η	α. η	ε,	ον	—	—
	Δυϊκός.		Δυϊκός.		Δυϊκός.	
᾽Ονομ.	ᾱ		ω		ε	
Γενικ.	αιν		οιν		οιν	
Δοτικ.	αιν		οιν		οιν	
Αἰτιατ.	ᾱ		ω		ε	
Κλητικ.	ᾱ		ω		ε	

	Πληθυντικός.		Πληθυντικός.		Πληθυντικός	
᾽Ονομ.	αι	οι	ᾱ	ς	ᾱ	
Γενικ.	ων	ων	ων	ων	ων	ων
Δοτικ.	αις	οις	οις	σῖ	σῖ	
Αἰτιατ.	ᾱς	ους	ᾱ	ᾱς	ᾱ	
Κλητικ.	αι	οι	ᾱ	ες	ᾱ	

§. 50. Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος ἐξάγεται ὅτι,

α.) Ὁ δυϊκὸς ἀριθμὸς ἔχει δύο καταλήξεις, μίαν διὰ τὴν γενεὴν καὶ δοτικὴν, καὶ μίαν διὰ τὰς ἄλλας τρεῖς πτώσεις,

β'.) Ὁ πληθυντικός ἀριθμός ἔχει τέσσαρας καταλήξεις, μίαν διὰ τὴν ὀνομαστικὴν καὶ κλητικὴν, καὶ τρεῖς διὰ τὰς ἄλλας τρεῖς πτώσεις.

γ'.) Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ ὄλων τῶν κλίσεων λήγει εἰς ὦν.

δ'.) Τὰ οὐδέτερα ἔχουσι τρεῖς πτώσεις ὁμοίας, τὴν ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν.

ε'.) Ἡ ἐνικὴ δοτικὴ πασῶν τῶν κλίσεων ἔχει τελικὸν ι, τὸ ὅποιον εἰς τὴν α'. καὶ β'. κλίσειν ὑπογράφεται, εἰς δὲ τὴν γ'. προσγράφεται.

ς'.) Τῆς α' καὶ β'. κλίσεως ἡ ἐνικὴ γενικὴ καὶ δοτικὴ, ὅλος ὁ δυνάμει ἀριθμὸς, καὶ αἱ πλαγίαι πτώσεις τοῦ πληθυντικοῦ μακροκαταληκτοῦσιν.

ζ'.) Αἱ καταλήξεις τῶν πλαγίων πτώσεων ι, α, ας τῆς γ'. κλίσεως εἶναι βραχεῖαι.

η'.) Τὰ δίχρονα ἐν τῷ τέλει τῶν οὐδετέρων, ἐὰν δὲν προκύπτωσιν ἐκ συναιρέσεως, εἶναι βραχεά.

Περὶ Ἄρθρου.

§. 51. Ἄρθρον λέγεται ἡ μονοσύλλαβος λέξις ὁ, ἡ, τὸ, ἣτις τάττεται πρὸ τῶν πτωτικῶν διὰ τὰ προσδιορίζη' οἶον, ὁ Γεώργιος, ἡ Μαρία, τὸ μῆλον.

	Ἄρσενικόν.	Θηλυκόν.	Οὐδέτερον.
	Ἐνικός	Ἐνικός.	Ἐνικός.
Ὄνομ.	ὁ	ἡ	τὸ
Γενικ.	τοῦ	τῆς	τοῦ
Δοτικ.	τῷ	τῇ	τῷ
Αἰτιατ.	τόν.	τήν.	τό.
	Δυϊκός.	Δυϊκός.	Δυϊκός.
Ὄνομ. καὶ Αἰτ.	τῶ	τά	τῶ
Γενικ. καὶ Δοτ.	τοῖν.	ταῖν.	τοῖν.
	Πληθυντικός	Πληθυντικός.	Πληθυντικός.
Ὄνομ.	οἱ	αἱ	τά
Γενικ.	τῶν	τῶν	τῶν
Δοτικ.	τοῖς	ταῖς	τοῖς
Αἰτιατ.	τούς	τάς	τά.

Σημ. Εἰς τὴν κλίσειν τοῦ ἄρθρου παρατηροῦμεν.

α.) Τὸ ἄρσενικὸν καὶ οὐδέτερον κλίνεται κατὰ τὴν β'. κλίσειν, τὸ δὲ θηλυκὸν κατὰ τὴν πρώτην.

β'). Τοῦ ἀρσενικοῦ ἡ ὀνομαστικὴ δὲν ἔχει τελικὸν ς, καὶ τοῦ οὐδετέρου δὲν ἔχει ν.

γ'). Τὰ ἀπὸ φωνήεντος ἀρχίζοντα ἄρθρα δασύνονται καὶ δὲν τινίζονται.

δ'). Τὸ ἄρθρον κλητικὴν δὲν ἔχει· τῆς δὲ κλητικῆς τῶν ἄλλων πτωτικῶν προτάσσομεν τὸ κλητικὸν ἐπιφώνημα ὦ.

Περὶ Ὀνομάτων.

§. 52. Τὰ ὀνόματα διακροῦνται εἰς **οὐσιαστικά** καὶ **ἐπίθετα**. Ὀνόματα οὐσιαστικά λέγονται αἱ λέξεις δι' ὧν ἐκφράζομεν τὰ πρόσωπα, τὰ ζῶα καὶ τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα φανερώουσιν οὐσίαν τινὰ αἰσθητὴν ἢ νοητὴν. διὰ τοῦτο τὰ σημαίνοντα οὐσίαν ὑποπίπτουσιν εἰς τὰς αἰσθήσεις, λέγονται **συγκεκριμένα**· οἶον, ἄνθρωπος, ἵππος, βιβλίον· τὰ δὲ μὴ ὑποπίπτοντα εἰς τὰς αἰσθήσεις, λέγονται **ἀφηρημένα**· οἶον, ἀγάπη, φιλία, δύναμις.

§. 53. Τὰ οὐσιαστικά εἶναι ἢ **κύρια** ἢ **προσηγορικά**. Κύρια μὲν λέγονται, ὅσα φανερώουσιν οὐσίαν ἀποδιδομένην εἰς ἓν μόνον πρόσωπον ἢ πρᾶγμα· οἶον, Δημήτριος, Ἑλένη, Κηφισσός, κτλ. Προσηγορικά δὲ, ὅσα φανερώουσιν οὐσίαν ἀποδιδομένην εἰς πολλὰ ὁμοειδῆ ὄντα· οἶον, ξύλον, ἄνθρωπος, γυνή.

§. 54. Τὰ κύρια ὀνόματα κλίνονται εἰς ὄντινα ἀριθμὸν ἀπαντῶνται· οἶον, Σωκράτης, Ἀθῆναι, Μέγαρα.

Σημ. Τὰ κύρια ὀνόματα τῶν ἀνθρώπων δυνάμεθα νὰ κλίνωμεν καὶ εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ὅταν θέλωμεν νὰ φανερώσωμεν πολλοὺς ἔχοντας τὸ αὐτὸ κύριον ὄνομα, ἢ ὄντας τοιοῦτους, οἷος ἦτον ὁ τὸ ὄνομα ἔκκεινον ἔχων· οἶον, οἱ Θεμιστοκλεῖς, οἱ Ἀριστεῖδαι.

§. 55. Ὀνόματα **ἐπίθετα** λέγονται, ὅσα σημαίνουσι ποιότητα ἢ ἰδιότητα οὐσιαστικοῦ τινος μετὰ τοῦ ὁποῖου συμφωνοῦσι κατὰ γένος, ἀριθμὸν, καὶ πτώσιν· οἶον, ὁ καλὸς Δημήτριος, ἡ ὠραία Ἑλένη, τὸ ἐνάρετον παιδίον.

Σημ. Ἐὰν δὲ τὸ ἐπίθετον σημαίη οὐ μόνον ποιότητα ἢ ἰδιότητα τοῦ οὐσιαστικοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν διάθεσιν καὶ τὸν χρόνον καθ' ὃν ἔχει αὐτήν, τότε ὀνομάζεται μετοχή.

Πρώτη κλίσις.

§. 56. Ἡ πρώτη κλίσις περιλαμβάνει ὀνόματα λέγοντα εἰς ας ἢ ςς ἀρσενικά, καὶ θηλυκὰ λέγοντα εἰς α ἢ η, ἰσοσύλλαβα συγκεκριμένα καὶ ἀσυναίρετα.

Παραδείγματα.

Ἄρσενικά.

Θηλυκά.

Ὄνομ.	ὁ νεανίας	εἰρηνοδίκης	ἡ μούσα	ἀρετὴ	ἀλήθεια
Γενικ.	τοῦ νεανίου	εἰρηνοδίκου	τῆς μούσης	ἀρετῆς	ἀληθείας
Δοτικ.	τῷ νεανίᾳ	εἰρηνοδικῇ	τῇ μούσῃ	ἀρετῇ	ἀληθείᾳ
Αἰτιατ.	τόν νεανίαν	εἰρηνοδικὴν	τὴν μούσαν	ἀρετὴν	ἀληθειαν
Κλητ.	ὦ νεανία.	εἰρηνοδική.	ὦ μούσα.	ἀρετή.	ἀλήθεια.

Δυνικός.

Ὄν. καὶ Αἰτ.	τῷ νεανίᾳ	εἰρηνοδικῶν	τὰ μούσα	ἀρετὰ	ἀληθεία
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν νεανιάων	εἰρηνοδικῶν	ταῖν μούσων	ἀρετῶν	ἀληθειῶν
Κλητικ.	ὦ νεανία.	εἰρηνοδικῶν.	ὦ μούσα.	ἀρετὰ.	ἀληθεία.

Πληθυντικός

Ὄνομ.	οἱ νεανίαί	εἰρηνοδικοί	αἱ μούσαι	ἀρεταί	ἀλήθειαι
Γενικ.	τῶν νεανιῶν	εἰρηνοδικῶν	τῶν μούσων	ἀρετῶν	ἀληθειῶν
Δοτικ.	τοῖς νεανίαις	εἰρηνοδικαῖς	ταῖς μούσαις	ἀρεταῖς	ἀληθείαις
Αἰτιατ.	τούς νεανίας	εἰρηνοδικὰς	τάς μούσας	ἀρετάς	ἀληθείας
Κλητ.	ὦ νεανίαι.	εἰρηνοδικοί.	ὦ μούσαι.	ἀρεταί.	ἀλήθειαι.

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ ἑξῆς.

ὁ ταμίας	Ἄγχιος	ἡ ἀγορὰ	λύπη	εὐγένεια
ὁ κοχλίας	Ἀδολέσχος	ἡ καρδία	νίκη	εὐσέβεια
ὁ μονίας	Κεχροπίδης	ἡ ἀμιλλα	στέγη	φιλομάθεια
ὁ Ἄνδρέας	κριτής	ἡ ἀρουρα	σχολή	εὐνοια
ὁ μανδύας	βιβλιοπώλης	ἡ ρίζα	κεφαλή	εὐπλοια
ὁ ὀρινοθήρας	ἀρχιδίκης	ἡ τράπεζα	ὄργη	χρηστοθήθεια
ὁ Μίδας	Πέρσης	ἡ ἐλευθερία	λίμνη	ἴερεια
ὁ Ἡσαίας	κτίστης	ἡ μέριμνα	μάχη	εὐκλεια
ὁ Ἐπαμινώνδας	δεσπότης	ἡ μαῖα	φήμη	ὀμόνοια
ὁ γεννάδας	λιμενάρχης	ἡ ὄξεια	τέχνη	εὐπάθεια

§. 57. Περί τονισμού τῶν πτώσεων πασῶν τῶν κλίσεων ἔχουμεν τοὺς ἑξῆς κανόνας:

α.) Ἡ ἀσυναίρετος ὀνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ τονιζομένη ἐπὶ τῆς ληγούσης ὀξύνεται καὶ μακρὰν ἔαν ἔχη αὐτήν· οἶον, ἡ τιμή, τὴν τιμήν.

β.) Ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ μακροκατάληκτος καὶ ἐπὶ τέλους τονιζομένη περισπᾶται· οἶον, τῆς ἀρετῆς, τῇ ἀρετῇ.

γ.) Ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ καὶ κλητικὴ τῆς α. καὶ β. κλίσεως ἔχει καὶ τὸν τόνον καὶ τὸν χρόνον τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς.

δ.) Τὸ πνεῦμα τῆς ὀνομαστικῆς φυλάττουσιν ὅλαι αἱ πτώσεις· οἶον, ἀνθρωπος, ἀνθρώπου, ἀνθρώπων.

Σημ. τὰ εἰς ἰτης καὶ ὕτης ἀρσενικὰ μακροπαρληκτοῦσιν· οἶον, πολίτης-
 ὦ πολίτα, πρεσβύτερης-ὦ πρεσβῦτα.

Συνηρημένα τῆς *ἀ*. κλίσεως.

§. 58. Τὰ συνηρημένα ὀνόματα ὄλων τῶν κλίσεων εἶναι δύο εἰδῶν, **Ὀλοπαθῆ** καὶ **Ὀλιγοπαθῆ**. Ὀλοπαθῆ μὲν λέγονται, ὅσα συναίρουται εἰς ὅλας τὰς πτώσεις· διακρίνονται δὲ ἕκαστα τῆς περισπωμένης ἐπὶ τῆς ὀνομαστικῆς. Τοιαῦτα ὀνόματα περιλαμβάνει ἡ *ἀ*. καὶ *β*. κλίσις καὶ τινὰ ἡ *γ*. Ὀλιγοπαθῆ δὲ λέγονται, ὅσα συναίρουται εἰς τινὰς μόνον πτώσεις· τοιαῦτα περιλαμβάνει μόνον ἡ τρίτη κλίσις.

§. 59. Ἡ συναίρεσις τῶν ὀλοπαθῶν συνηρημένων ὀνομάτων τῆς *ἀ*. κλίσεως γίνεται κατὰ τοὺς ἑξῆς κανόνας·

ἀ.) Ὅπου συμπέσῃ τὸ φωνῆεν *ε* πρὸ τοῦ *α* συναίρουται εἰς ἡ εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν· τὸ δὲ *αα* εἰς *α'* οἶον, ἡ γέα-γῆ, ἡ λεοντέα-ῆ, ἡ μνάα-μνά, ἡ Ἀθηναά-ᾱ.

Σημ. Ὅταν πρὸ τοῦ *εα* τύχη *ρ*, συναίρουται εἰς *α* καὶ οὐχὶ εἰς ἡ· οἶον, ἡ ἀργυρέα-ᾱ, ἡ σιδηρέα-ᾱ. Ἡ λέξις δὲ βορῆας ἀσυναίρετος γράφεται· δι' ἐνὸς *ρ*· οἶον, ὁ βορέας-βορῆας, τοῦ βορέα-βορῆα κτλ.

β.) Ὅπου συμπέσῃ τὸ φωνῆεν *ο* πρὸ τοῦ *η* ἐν τῇ *ἀ*. κλίσει καταπίνεται· οἶον, διπλόη-διπλῆ, ἀπλόη-ἀπλῆ.

γ.) Οἱ φθόγγοι *α* καὶ *ε* πρὸ τῶν μακρῶν φωνηέντων καὶ διφθόγων εἰς τὸν δυϊκὸν καὶ πληθυντικὸν ἰδίως ἀποβάλλονται· οἶον, Ἐρμεῶν-ῶν, Ἐρμέαι-αῖ, τῆς γαλέης-ῆς, ταῖς συκέαις-αῖς, τὰς συκέας-ᾶς.

Παραδείγματα.

Ἐνικός.

Ὄνομ.	ἡ συκέα-ῆ	ἡ μνάα-ᾱ	ἡ ἀπλόη-ῆ
Γενικ.	τῆς συκέας-ῆς	τῆς μνάας-ᾶς	τῆς ἀπλόης-ῆς
Δοτικ.	τῇ συκέᾳ-ῆ	τῇ μνάᾳ-ᾱ	τῇ ἀπλόῃ-ῆ
Αἰτιατ.	τὴν συκέαν-ῆν	τὴν μνάαν-ᾶν	τὴν ἀπλόην-ῆν
Κλητικ.	ὦ συκέα-ῆ.	ὦ μνάα-ᾱ.	ὦ ἀπλόη-ῆ.

Δυϊκός.

Ὄν. καὶ Αἰτ.	τὰ συκέα-ᾶ	τὰ μνάα-ᾶ	τὰ ἀπλόα-ᾶ
Γεν. καὶ Δοτ.	ταῖν συκέαιν-αῖν	ταῖν μνάαιν-αῖν	ταῖν ἀπλόαιν-αῖν
Κλητικ.	ὦ συκέα-ᾶ.	ὦ μνάα-ᾶ.	ὦ ἀπλόα-ᾶ.

Πληθυντικός.

Ὄνομ.	αἱ συκέαι-αῖ	αἱ μνάαι-αῖ	αἱ ἀπλόαι-αῖ
Γεν.	τῶν συκεῶν-ῶν	τῶν μναῶν-ῶν	τῶν ἀπλόων-ῶν
Δοτικ.	ταῖς συκέαις-αῖς	ταῖς μνάαις-αῖς	ταῖς ἀπλόαις-αῖς
Αἰτιατ.	τὰς συκέας-ᾶς	τὰς μνάας-ᾶς	τὰς ἀπλόας-ᾶς
Κλητικ.	ὦ συκέαι-αῖ.	ὦ μνάαι-αῖ.	ὦ ἀπλόαι-αῖ.

Ὁ Ἑρμέας-ης, τοῦ Ἑρμέου-ου, τῷ Ἑρμέα-ῆ, τὸν Ἑρμείαν-ῆν, ὦ Ἑρμέα-ῆ.

Οἱ Ἑρμείαι-αῖ, τῶν Ἑρμῶν-ων, τοῖς Ἑρμέαις αῖς, τοὺς Ἑρμέας-ας, ὦ Ἑρμέαι-αῖ.

Σημ. Τὸ γέα—γῆ καὶ βορέας-βορρᾶς ἀττικῶς κλίνονται μόνον εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν.

Οὕτω κλίνονται.

Ἡ Ἀθηναῖα-α, ἡ λεοντέα-ῆ, ἡ παρδαλία ῆ, ἡ ἀλωπεκέα-ῆ, ἡ γαλέη-ῆ, ὁ (Ἀπελλέης)-ης, ἡ ἀργυρέα-α, ἡ χρυσεῖα-ῆ.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ὀνομάτων τῆς α. κλίσεως.

§. 60. Τὰ λήγοντα εἰς α καθαρὸν, τὰ εἰς ρα, πλὴν τοῦ ἄρουρα καὶ τινὰ κύρια ὀνόματα, καθὼς τὸ Λήδα, Γέλα, Φιλομήλα, Ἀνδρομέδα, Διοτίμα, * καὶ τὰ εἰς α ἐκ συναϊρέσεως, καθὼς τὸ μνάα—μνά, φυλάττουσι τὸ α ἄτρεπτον εἰς ὅλον τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν.

§. 61. Ὀνόματά τινὰ εἰς ας λήγοντα, καὶ μάλιστα κύρια, σχηματίζουσι τὴν γενικὴν δωρικῶς εἰς α' οἶον, ὁ ὀρνιθοθήρας-τοῦ ὀρνιθοθήρα, ὁ πατραλοίας-τοῦ πατραλοία, ὁ Λεωνίδας-τοῦ Λεωνίδα, ὁ Πυθαγόρας-τοῦ Πυθαγόρα, ὁ Ἀννίβας-τοῦ Ἀννίβα, ὁ Ἀμύντας. ὁ Σύλλας κτλ.

Σημ. α. Τῶν τοιούτων εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἡ γενικὴ εὐρηται εἰς ου' οἶον, τοῦ Λεωνίδου, τοῦ Ἀρχύτου, τοῦ πατραλοίου κτλ.

Σημ. β'. Ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ γίνεται ἀπὸ τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς τῶν μὲν ἀρσενικῶν κατὰ τροπὴν τοῦ ς εἰς ν, τῶν δὲ θηλικῶν κατὰ πρόσληψιν τοῦ ν' οἶον, ἡ τιμὴ τὴν τιμὴν, ὁ ταμίας τὸν ταμίαν.

§. 62. Ἡ ἐνικὴ κλητικὴ τῶν θηλικῶν εἶναι ὁμοία τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ οἶον, ἡ δόξα ὦ δόξα. Τῶν εἰς ης δὲ ἀρσενικῶν λήγει εἰς η' οἶον, ὁ ἀδολέσχος—ὦ ἀδολέσχη. Σχηματίζουσι δὲ ταύτην εἰς α βραχὺ τὰ λήγοντα ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ εἰς τ ης, τὰ εἰς π ης σύνθετα, τὰ ἐθνικά, καὶ τὰ σύνθετα ἀπὸ τοῦ ἄρχω, τρίβω, πωλῶ, μετρῶ, λατρεύω, ὠνοῦμαι οἶον, ναύτης—ὦ ναῦτα, ὁ κυνώπης—ὦ κυνώπα, ὦ Σκύθα, ὦ νομάρχα, ὦ παιδοτρίβα, ὦ βιβλιοπῶλα, ὦ γεωμέτρα, ὦ εἰδωλολάτρα, ὦ τελῶνα. Τὸ δὲ δεσπότης ἀναβιβάζει καὶ τὸν τόνον οἶον, ὦ δεσποτα.

Σημ. Τὰ κύρια ὀνόματα Αἰήτης, καὶ Πέρισης σχηματίζουσι τὴν κλητικὴν εἰς η ἰωνικῶς.

(*) Ὁσαύτως καὶ τὰ προσηγορικὰ ἄσφα, ἀλλά, σκανόλα.

§ 63. Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ τῶν μὲν οὐσιαστικῶν τῆς ἀκλίσεως περισπᾶται ὄιον, ἡ καρδία—τῶν καρδιῶν, αἱ ἀλήθειαι—τῶν ἀληθειῶν, οἱ στρατιῶται τῶν στρατιωτῶν, πλὴν τῶν οὐσιαστικῶν, χρήστων (χρήστης), χλούνων (χλούνης), ἀφύων (ἀφύη), ἐτησίων (ἐτησίαι), ἵνα μὴ συμπέσωσι τῇ γενικῇ τῶν ἐπιθέτων χρηστῶν, χλουῶν, ἀφύων. Τῶν δὲ ἐπιθέτων περισπᾶται μὲν ἡ γενικὴ, ἐὰν ἔχῃσι τὸ ἄρσενικὸν τριτόκλιτον ὄιον, ὁ πᾶς—ἡ πᾶσα—τῶν πασῶν, ἡ τυφθεῖσα—τῶν τυφθεῖσῶν ὁμοτονεῖ δὲ τῇ γενικῇ τοῦ ἄρσενικοῦ ἐὰν τοῦτο ᾖναι δευτερόκλιτον ὄιον, ὁ ἅγιος—ἡ ἁγία—τῶν ἁγίων διὰ τὸ ἄρσενικὸν καὶ θηλυκόν.

Σημ. Τινὰ θηλυκὰ ἐπίθετα, ἀποβάλλοντα τὴν ἐπιθετικὴν σημασίαν, περισπῶνται εἰς τὴν γενικὴν πληθυντικὴν, ἂν καὶ τὸ ἄρσενικὸν ᾖναι δευτερόκλιτον ὄιον, ὁ κύριος—ἡ κυρία—τῶν κυριῶν, πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τοῦ ἄρσενικοῦ κυριῶν, ἡ χήρα—τῶν χηρῶν.

§ 64. Ἐκ τῶν εἰς τῆς ἄρσενικῶν εἶναι τῆς ἀκλίσεως

α.) Τὰ εἰς δ τῆς παραγόμενα ἐξ ὀνόματος πατρὸς, ἢ μητρὸς, ἢ προγόνου ὄιον, Δημητριάδης, Ἀτλαντίδης. Ἔτι δὲ καὶ τὰ ἔχοντα τοιοῦτον σχηματισμὸν ὄιον, Ἀριστείδης, Μιλτιάδης.

β.) Τὰ λήγοντα εἰς τ τῆς καὶ σ τῆς προσηγορικὰ ὄιον, πολίτης, ληστής.

γ.) Τὰ ἀπὸ ῥημάτων σύνθετα κύρια ἢ προσηγορικὰ ὄιον, βιβλιοπώλης, γεωμέτρης. Ἐξαιροῦνται τὰ ἀπὸ τοῦ φαίνομαι, χαίρω καὶ λάμπω σύνθετα ὄιον, Ἀριστοφάνης, Τιμοχάρης, Χαλαράμπης.

δ.) Τὰ ἀπὸ θηλυκῶν ὀνομάτων τῆς ἀκλίσεως σύνθετα ὄιον, εἰρηνοδόχης (δόχη), ὀλυμπιονίκης (νίκη).

ε.) Τὰ ἔθνηκα ἢ τὰ σημαίνοντα τὸν κάτοικον πόλεως ἢ ἔθνους τινός ὄιον, Σπαρτιάτης, Αἰγινήτης, Πέρσης, Σκύθης κτλ. ὠσαύτως καὶ πολλὰ ἀπλᾶ κύρια ὀνόματα ὄιον, ὁ Δισχίνης, ὁ Ξέρξης κτλ.

§ 65. Τὰ εἰς ας τῆς ἀκλίσεως μακροκαταληκτοῦσιν ὄιον, Αἰνεΐδης.

§ 66. Ἐκ τῶν εἰς α θηλυκῶν ἔχουσιν εἰς τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν τὸ ληκτικὸν α μακρόν

α.) Ὅσα θηλυκὰ ἐπίθετα ἔχουσι τὸ ἄρσενικὸν δευτερόκλιτον ὄιον, ἅγιος—ἁγία ἔξαιροῦνται ὅσα πάσχουσι συναίρεσιν ἐν τῇ παραληγουσῇ ὄιον, δῖος—διος—διᾶ, χίτιος—χίτιος—χιᾶ. *

(*) Ὅσαύτως ἐξαιροῦνται καὶ τὰ σπάνια πέπειρος—πέπειρα, πότιος—πότινα.

β'.) Πάντα τὰ παροξύτονα οὐσιαστικά τὰ φιλάττοντα τὸ α τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις· οἶον, κακίᾱ, βασιλείᾱ, χροῖᾱ, μηλεῖᾱ, ἐλαίᾱ, ὄρᾱ ὡσαύτως καὶ τὰ ὀξύτονα· οἶον, χαρᾶ, δωρεᾶ, γενεᾶ. Ἐξαιροῦνται τὰ πρῶρᾱ, χύτρᾱ, σφύρᾱ καὶ τὰ εἰς αἰα δισσύλλαβα· οἶον, μαῖᾱ, γραῖᾱ.

§. 67. Ἔχουσι τὸ α βραχύ·

α.) Ὅσα θηλυκὰ ἐπίθετα ἔχουσι τὸ ἄρσενικὸν τριτόκλιτον· οἶον, ὁ τυφθεῖς-ἡ τυφθεῖσᾶ, ὁ πᾶς-ἡ πᾶσα

β'.) Πάντα τὰ οὐσιαστικά τὰ ἐν τῇ ἐνικῇ γενικῇ τρέποντα τὸ α εἰς η, οἶον, τράπεζᾱ, θάλασσᾶ, μουσᾶ.

γ'.) Ὅσα δὲν τρέπουσι μὲν ἐν τῇ ἐνικῇ γενικῇ τὸ α εἰς η, ἀλλὰ προπαροξύνονται ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ καὶ αἰτιατικῇ· οἶον, ἱερείᾱ, εὐγένειᾱ, εὐνοιά, ποιήτριᾱ, Νίκαιᾱ, Πλάταιᾱ.

δ'.) Τὰ εἰς ρα δισύλλαβα διφθογοπαρραληκτοῦντα· οἶον, σφαῖρα, πείρα, μοῖρα· πλὴν τοῦ αἶθρα, φαῖδρα, αὔρα, λαύρα, σαύρα.

ε'.) Τὰ εἰς υἰα οὐσιαστικά· οἶον, μυῖα, καὶ τὰ ὀξύτονα ἄρσενικᾶ, ἀγυῖᾶ, πλὴν τοῦ μητριᾶ.

Δευτέρα κλίσις.

§, 68. Ἡ δευτέρα κλίσις περιέχει ὀνόματα ἄρσενικὰ καὶ θηλυκὰ λήγοντα εἰς ος καὶ οὐδέτερα εἰς ον, ἰσοσύλλαβα συνηρημένα καὶ ἄσυναίρετα.

Παραδείγματα.

	Ἄρσενικόν.	Θηλυκόν. Ἐνικός.	Οὐδέτερον.	
Ὄνομ.	ὁ ἄνθρωπος	σεμνός	ἡ βίβλος	τὸ ξύλον
Γενικ.	τοῦ ἀνθρώπου	σεμνοῦ	τῆς βίβλου	τοῦ ξύλου
Δοτικ.	τῷ ἀνθρώπῳ	σεμνῷ	τῇ βίβλῳ	τῷ ξύλῳ
Αἰτιατ.	τὸν ἄνθρωπον	σεμνόν	τὴν βίβλον	τὸ ξύλον
Κλητικ.	ὦ ἄνθρωπε (ος).	σεμνέ (ός).	ὦ βίβλε (ος).	ὦ ξύλον.
		Δυϊκός.		
Ὄν.καὶ Αἰτ.	τῷ ἀνθρώπῳ	σεμνώ	τὰ βίβλω	τῷ ξύλω
Γεν.καὶ Δοτ.	τοῖν ἀνθρώποιν	σεμνοῖν	ταῖν βίβλων	τοῖν ξύλοιν
Κλητικ.	ὦ ἀνθρώπω.	σεμνώ.	ὦ βίβλω.	ὦ ξύλω.
		Πληθυντικός.		
Ὄνομ.	οἱ ἄνθρωποι	σεμνοί	αἱ βίβλοι	τὰ ξύλα
Γενικ.	τῶν ἀνθρώπων	σεμνῶν	τῶν βίβλων	τῶν ξύλων
Δοτικ.	τοῖς ἀνθρώποις	σεμνοῖς	ταῖς βίβλοισι	τοῖς ξύλοισι
Αἰτιατ.	τούς ἀνθρώπους	σεμνοὺς	τάς βίβλους	τὰ ξύλα
Κλητικ.	ὦ ἄνθρωποι.	σεμνοί.	ὦ βίβλοι	ὦ ξύλα

Οὕτω κλίνονται.

ὁ δῆμος	ἡ ὁδός	τὸ χόρτον	ἡ λαμπρά ὁδός
ὁ πόλεμος	ἡ πύροδος	τὸ ταμείον	ἡ ὠραία νῆσος
ὁ ὄμιος	ἡ νῆσος	τὸ πρόσωπον	ὁ σφοδρὸς ἄνεμος
ὁ ἄνεμος	ἡ χέρσος	τὸ μέταλλον	ἡ στερεὰ δοκὸς
ὁ σίδηρος	ἡ τήβενος	τὸ δῶρον	ἡ εὐθραυστος ὕαλος
ὁ οἶκος	ἡ κιβωτός	τὸ ῥόδον	ἡ λεπτή ἄμμος
ὁ ἄκακος	ἡ ὕαλος	τὸ ποτήριον	ὁ ὑψηλὸς οἶκος
ὁ στρατηγός	ἡ δοκὸς	τὸ νοσοκομεῖον	τὰ μικρὸν παιδίον
ὁ γεωργός.	ἡ παρθένος.	τὸ μέτρον.	ἡ κάθετος γραμμή.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ὀνομάτων τῆς β'. κλίσεως.

α.) Ἡ ἐνική κλητικὴ τῶν εἰς ος ἄρσενικῶν καὶ θηλυκῶν ἀπτικῶς εἶναι ὁμοία τῇ ἐνική ὀνομαστικῇ· οἶον, ὦ ἄνθρωπε καὶ ὦ ἄνθρωπος, ὦ βίβλε καὶ ὦ βιβλος.

β.) Πολλὰ οὐσιαστικὰ κοινοῦ γένους ὄντα, ἀλλάσσουν διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ ἄρθρου τὴν σημασίαν των· οἶον, ὁ ἵππος σημαίνει τὸ ἄλογον, ἡ ἵππος σημαίνει τὴν φοράδα ἢ τὸ ἵππικόν, ὁ ζυγὸς σημαίνει τὸν ζυγόν, ἡ ζυγὸς τὴν ζυγαρίαν.

γ.) Πολλὰ ὀνόματα εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν ἄρσενικὰ ἢ θηλυκὰ ὄντα εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀπαντῶνται καὶ οὐδέτερα· οἶον, ὁ δεσμός-οἱ δεσμοὶ καὶ τὰ δεσμά, ὁ πλοῦτος-τοὺς πλούτους καὶ τὰ πλούτη, ἡ κέλευθος-αἱ κέλευθοι καὶ τὰ κέλευθα. Τὰ τοιαῦτα δὲ ἀνάγονται εἰς τὰ ἀνώμαλα κατὰ γένος ὀνόματα, περὶ ὧν θὰ διαλάβωμεν ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ.

δ.) Τὸ εὖ πρὸ τῶν πτωτικῶν καταλήξεων τῆς β'. κλίσεως εἰς τὰ πολυσύλλαβα καὶ παροξύτονα δισσύλλαβα εἶναι βραχὺ· οἶον, ἄγιος, κλί-ριος, βίος· εἰς δὲ τὰ ἐξύτονα δισσύλλαβα μακρόν· οἶον, κρῖος. Πρὸ δὲ τῆς καταλήξεως μος εἶναι μακρόν εἰς τὰ δισσύλλαβα ἀπλᾶ καὶ σύνθετα· οἶον, λιμός, μῆμος, ἔντιμος· βραχὺ δὲ εἰς τὰ πολυσύλλαβα· οἶον, αἰδέσιμος, ὠφελίμος, ἐλλόγιμος.

Συνηρημένα τῆς β'. κλίσεως.

§. 69. Τὰ πτωτικὰ τῆς δευτέρας κλίσεως συναίρουνται, ὅταν πρὸ τῆς καταλήξεως ὑπάρχη ε ἢ ο. Ἡ δὲ συναίρεσις γίνεται ὡς ἐξῆς.

Τὸ μὲν εο, οο καὶ σε συναίρουνται εἰς ου· οἶον, ὄστέον-ὄστούν, νόος-νοῦς, νόε-νοῦ· τὸ δὲ εα καὶ οα εἰς α· οἶον, ὄστέα-ᾶ, ἀπλόα-ᾶ. Τὰ φωνήεντα ε καὶ ο πρὸ τῶν μακρῶν φωνηέντων καὶ διφθόγγων ἀποβιβάζονται· οἶον, ὄστέου-οῦ, ἀπλόφ-ᾶπλόφ.

(*) Διαφοροῦνται κατὰ γένος καὶ πολλὰ οὐσιαστικὰ ἄψυχα· οἶον, ὁ βάρβιτος καὶ ἡ βάρβιτος, ὁ θόλος καὶ ἡ θόλος, ὁ στάινος καὶ ἡ στάινος κτλ.

Παραδείγματα.

Ἐνικός.

᾽Όνομ.	ὁ πλόος-πλοῦς	ὁ κατάπλοος-κατάπλους
Γεν.	τοῦ πλόου-πλοῦ	τοῦ καταπλόου-κατάπλου
Δοτικ.	τῷ πλόῳ-πλῶ	τῷ καταπλόῳ-κατάπλω
Λιτιατ.	τὸν πλόον-πλοῦν	τὸν κατάπλοον-κατάπλου
Κλητικ.	ὦ πλόε-πλοῦ.	ὦ κατάπλεε-κατάπλου,

Δυϊκός.

᾽Όν. καὶ Αἰτ.	τῶ πλόῳ-πλῶ	τῶ καταπλόῳ-κατάπλω
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν πλόοιν-πλοῖν	τοῖν καταπλόοιν-κατάπλοι
Κλητικ.	ὦ πλόῳ-πλῶ.	ὦ καταπλόῳ-κατάπλω.

Πληθυντικός.

᾽Όνομ.	οἱ πλόοι-πλοῖ	οἱ κατάπλοοι-κατάπλοι
Γενικ.	τῶν πλόων-πλῶν	τῶν καταπλόων-κατάπλων
Δοτικ.	τοῖς πλόοις-πλοῖς	τοῖς καταπλόοις-κατάπλοις
Αἰτιατ.	τούς πλόους-πλοῦς	τούς καταπλόους-κατάπλους
Κλητικ.	ὦ πλόοι-πλοῖ.	ὦ κατάπλοοι-κατάπλοι.

Ἐνικός.

᾽Όνομ.	ὁ χρύσεος-οῦς	τὸ ὀστέον-ὀστοῦν
Γενικ.	τοῦ χρυσεῦ-οῦ	τοῦ ὀστέου-ὀστού
Δοτικ.	τῷ χρυσέῳ-ῶ	τῷ ὀστέῳ-ὀστῶ
Αἰτιατ.	τὸν χρύσειον-οῦν	τὸ ὀστέον ὀστούν
Κλητικ.	ὦ χρύσεος-οῦς	ὦ ὀστέον-ὀστού.

Δυϊκός.

᾽Όν. καὶ Αἰτ.	τῶ χρυσέῳ-ῶ	τῶ ὀστέῳ-ὀστώ
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν χρυσεῖν-οῖν	τοῖν ὀστέοιν-ὀστοῖν
Κλητικ.	ὦ χρυσέῳ-ῶ.	ὦ ὀστέῳ-ὀστώ.

Πληθυντικός.

᾽Όνομ.	οἱ χρύσειοι-οῖ	τὰ ὀστέα-ὀστᾶ
Γενικ.	τῶν χρυσεῶν-ῶν	τῶν ὀστέων-ὀστώων
Δοτικ.	τοῖς χρυσεῖς-οῖς	τοῖς ὀστέοις-ὀστοῖς
Αἰτιατ.	τούς χρυσεούς-οῦς	τὰ ὀστέα-ὀστᾶ
Κλητικ.	ὦ χρύσειοι-οῖ.	ὦ ὀστέα-ὀστᾶ.

Οὕτω κλίνονται.

ὁ νοῦς

ὁ περίπλους

τὸ κανοῦν

ὁ ζῶς	ὁ εὔνοος	τὸ ἀπλοῦν
ὁ χῶς	ὁ ὀξύνοος	τὸ πολλαπλοῦν
ὁ ἀργυροῦς	ὁ κακόνους	ὁ δορυξόος οὖς
ὁ σιδηροῦς	ὁ ἀντίξους	ὁ ἀδελφιδέος-οὖς
ὁ γαλκοῦς.	ὁ εὐχρους.	ὁ θυγατριδέος-οὖς.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν συνηρημένων τῆς β'. κλίσεως.

α.) Τοῦ δοικῶ ἢ ὀνομαστικῆ, αἰτιατικῆ καὶ κλητικῆ δὲν περισπᾶται ἐναντίον τοῦ κανόνος (34) ὅσον, τῶ πλῶ, τῶ ὀστώ.

β.) Τὰ εἰς οὖς σύνθετα συναιρούμενα παροξύνονται ὅσον, περίπλους, τοῦ περιπλόου-περίπλου, ὁ εὔνοος-τοῦ εὔνου, ὁ πρόχους-τοῦ πρόχου, ὁ ἀντίχους-τοῦ ἀντίχου. Ἐξαιρεῖται τὸ δορυξόος-δορυξοῦς, καὶ τὰ πολλαπλασιαστικά ἀπλοῦς, διπλοῦς κτλ.

γ.) Τὸ κάνεον καὶ τὰ εἰς εὖς καὶ εον συναιρούμενα καταβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν, ἂν καὶ πρὸ τῆς συναίρεσεως δὲν τονίζηται οὐδέτερον τῶν συναιρετέων φωνηέντων ὅσον, χρύσεος-χρυσοῦς, κεράμεος (καὶ κεραμεῶς) κεραμοῦς, χύτρεος (καὶ χυτρεῶς) χυτροῦς.

δ.) Τὸ ὄγδοος, λιθοξόος καὶ γόος δὲν συναιροῦνται ποτε.

ε.) Πολλὰ ἐκ τῶν εἰς οὖς ἐνίοτε συγκόπτουσι τὸ ο τῆς ῖλιξης ὅσον, ἀντιξός, ὀδρυξός ὄστω καὶ πολλὰ κύρια ὀνόματα σύνθετα ἀπὸ τοῦ νόος, τὰ ὅποια ἐκτείνουσι τὸ προηγούμενον δίχρονον ὅσον, Εὐθύνος Καλλίνος.

στ.) Πολλὰ πτώσεις τῶν συνηρημένων τούτων ἀπαντῶνται παρὰ τοῖς ἄττικοῖς ἀσυναίρετοι ὅσον, οἱ πλόοι, οἱ δύενοι, τῶν εὔνων, τοῖς κακονόοις, τοῖς κρυφινόοις. Πάντοτε δὲ ἀσυναίρετα ἀπαντῶνται τὰ ἐκ τοῦ νόος καὶ πλόος σύνθετα οὐδ. ἐν τῇ ὀνομ. καὶ αἰτ. τοῦ πληθ. ὅσον, τὰ ἄνοα, τὰ εὐπλοα. Εἰς δὲ τὸ εὔνοοι-εὔνοι καὶ εὐπλοοι-εὐπλοι ἢ δίφθογγος οἱ θεωρεῖται βραχεία, ἂν καὶ προέρχηται ἐκ συναίρεσεως.*

Δευτέρα κλίσις Ἄττικῆ.

§. 70. Εἰς τὴν δευτέραν κλίσιν ἀνάγονται τὰ εἰς ὡς ἀρσενικά καὶ θηλυκά καὶ τὰ εἰς ὦν οὐδέτερα, τὰ ὅποια φυλάττουσι τὸ ὦ καθ' ὅλας τὰς πτώσεις, ὑπὸ τὸ ὅποιον ὑπογράφουσι τὸ ι, ὅπου κατὰ τὸν κοινὸν σχηματισμὸν ὑπάρχει ὑπογεγραμμένον ἢ προσγεγραμμένον.

Σημ. Ὁ σχηματισμὸς τῶν ὀνομάτων τούτων λέγεται Ἄττικὸς, διότι οἱ ἄττικοι προτιμῶσι τοῦτον ἀντὶ τοῦ κοινοῦ.

§. 71. Ἐσχηματίζοντο δὲ ἄττικῶς μόνον τὰ ὀνόματα τὰ λήγοντα κατὰ τὸν κοινὸν σχηματισμὸν εἰς ᾗς καὶ εἰς, τρεπομένου τοῦ ᾗ καὶ τοῦ εἰ εἰς ε, καὶ τῆς καταλήξεως ος εἰς ὡς ὅσον, ὁ εὐγαιος ἄττικῶς Εὐγέως, Μενέλαος ἄττ. Μενέλεως.

(*) Τὰ εἰς οὖς ἀπαντῶνται ὡς περιτοσύλλαβα εἰς τοὺς μεταγενεστέρους, ἀλλὰ θεωροῦνται ἀδόκιμα ὅσον, νόος, νοί κτλ.

Παραδείγματα.

Ἐνικός.

Ὄνομ.	ὁ ἴλεως	ὁ νεὼς	ἡ εὐγεως	τὸ ἀνώγειον
Γενικ.	τοῦ ἴλεω	τοῦ νεῶ	τῆς εὐγεω	τοῦ ἀνώγειου
Δοτικ.	τῷ ἴλεω	τῷ νεῶ	τῇ εὐγεῷ	τῷ ἀνώγειῳ
Αἰτιατ.	τὸν ἴλεων	τὸν νεῶν	τὴν εὐγεων	τὸ ἀνώγειον
Κλητικ.	ὦ ἴλεως.	ὦ νεῶς.	ὦ εὐγεως.	ὦ ἀνώγειον.

Δυϊκός

Ὄν.καὶΑἰτ.	τῷ ἴλεω	τῷ νεῶ	τὰ εὐγεω	τὸ ἀνώγειον
Γεν.καὶΔοτ.	τοῖν ἴλεων	τοῖν νεῶν	ταῖν εὐγεων	τοῖν ἀνώγειον
Κλητικ.	ὦ ἴλεω.	ὦ νεῶ.	ὦ εὐγεω.	ὦ ἀνώγειον.

Πληθυντικός.

Ὄνομ.	οἱ ἴλεω	οἱ νεῶ	αἱ εὐγεω	τὰ ἀνώγειον
Γενικ.	τῶν ἴλεων	τῶν νεῶν	τῶν εὐγεων	τῶν ἀνώγειον
Δοτικ.	τοῖς ἴλεως	τοῖς νεῶς	ταῖς εὐγεας	τοῖς ἀνώγειως
Αἰτιατ.	τούς ἴλεως	τούς νεῶς	τάς εὐγεως	τὰ ἀνώγειον
Κλητικ.	ὦ ἴλεω	ὦ νεῶ.	ὦ εὐγεω.	ὦ ἀνώγειον.

Οὕτω κλίνονται.

Πάντα τὰ ἐκ τοῦ γέα, γῆρας, κέρας κρέας σύνθετα ὄϊον ὁ καὶ ἡ εὐγεως-τὸ εὐγεων, ὁ καὶ ἡ ἀγήρω-τὸ ἀγήρων, ὁ καὶ ἡ χρυσόκερω-τὸ χρυσόκερων, ὁ καὶ ἡ ἀπόκρω-τὰ ἐπίθετα ἄνεως, ἀξιόκρω, ἐμπλεως τὰ οὐσιαστικά ὁ λαγῶς, ὁ ὄρφῶς, ὁ ταῶς, ὁ Μενέλεως, ὁ κάλως, ἡ ἕως, ἡ ἄλως,

Σημ. α'. Τὰ ὀξύτονα δὲν περισπῶσι τὴν ἐνικὴν γενικὴν παρὰ τὸν κανόνα (57 β'). ὄϊον, τοῦ νεῶ.

Σημ. β'. Ὅσα κατὰ τὸν κοινὸν σχηματισμὸν προπαροξύνονται καὶ κατὰ τὸν ἀττικὸν προπαροξύνονται ἐναντίον τοῦ κανόνος (25).

Σημ. γ'. Τῆς αἰτιατικῆς τὸ ν ἐνίοτε παραλείπεται, καὶ μάλιστα, τῶν κυρίων ὀνομάτων ὄϊον, ἡ ἕως-τὴν ἕω, ὁ ἀγήρω-τὸν ἀγήρω, ἡ Κῶς-τὴν Κῶ, ὁ Ἄθως-τὸν Ἄθω.

Τρίτη κλίσις.

§. 72 Ἡ τρίτη κλίσις περιέχει ὀνόματα παντὸς γένους, λήγοντα εἰς τὰ σύμφωνα ν, ρ, σ, ξ, ψ, καὶ εἰς τὰ φωνήεντα α, ι, υ, ω. Ταῦτα λέγονται **περιττοσύλλαβα**, διότι ἔχουσιν εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις μίαν συλλαβὴν περισσοτέραν τῆς ἐνικῆς ὀνομαστικῆς.

§. 73. Τὰ πτωτικά τῆς γ'. κλίσεως κλίνονται προσλαμβάνοντα τὴν πτωτικὴν κατάληξιν εἰς τὴν ῥίζαν. Τὴν ῥίζαν δὲ δυνάμεθα νὰ εὐρωμεν, ἀφαιροῦντες ἀπὸ τινος τῶν πλαγίων πτώσεων τὴν πτωτικὴν κατάληξιν· οἷον, τοῦ ἄρπαγος ἡ ῥίζα εἶναι ἄρπαγ καὶ ὡς ἡ κατάληξις, τὸν Ἑλληνα ἡ ῥίζα εἶναι Ἑλλην καὶ α ἡ κατάληξις.

§. 74. Τὸ πρὸ τῆς καταλήξεως γράμμα, ἢ τὸ τελευταῖον γράμμα τῆς ῥίζης λέγεται **χαρακτήρ**· οἷον, Ἑλλην-ος, ἄρπαγ-ος, πατρίδ-ος, ἀληθέ-ος, τὸ ν, γ, δ, ε εἶναι χαρακτήρ. Ὡς ἐκ τοῦ χαρακτήρος ἐπομένως δύνανται νὰ διαιρεθῶσι τὰ ὀνόματα τῆς γ'. κλίσεως εἰς **ἀφωνόληκτα**, ἐὰν ἔχωσι χαρακτήρα ἀφωνον, **ὕγρόληκτα**, ἐὰν ἔχωσι χαρακτήρα ὑγρὸν, καὶ **φωνηεντόληκτα**, ἐὰν ἔχωσι χαρακτήρα φωνῆεν.

Σημ. Πολλάκις εὐρίσκεται χαρακτήρ δύο σύμφωνα, καθὼς ντ, γγ, ρκ, κτ' οἷον, γέροντος, σάλπιγγος, σαρκός, νυκτός.

Περὶ σχηματισμοῦ τῶν τριτοκλίτων.

Ὀνομαστικὴ καὶ Κλητικὴ τῶν ἀφωνολήκτων.

§. 75. Ἡ ὀνομαστικὴ τῶν ἀφωνολήκτων σχηματίζεται, ἐὰν εἰς τὴν ῥίζαν προσληφθῆς καὶ γίνωσιν αἱ ἐξῆς μεταβολαί·

α.) Χειλεόφωνον πρὸ τοῦ ς συγχωνεύεται μετ' αὐτοῦ εἰς ψ' οἷον, φλεβός-φλέβς-φλέψ, ὄπός-ὄπς-ὄψ, κατήλιφος-κατήλιφς-κατήλιψ·

β.) Οὐρανισκόφωνον πρὸ τοῦ ς συγχωνεύεται εἰς ξ' οἷον, πλάκς-πλάξ, βηχός-βήχς-βήξ, ἄρπαγος-ἄρπαγς-ἄρπαξ. Τὸ δὲ ἀλώπεκος-ἀλώπηξ ἐκτείνει καὶ τὸ φωνῆεν.

γ.) Ὀδοντόφωνον πρὸ τοῦ ς ἀποβάλλεται· οἷον, ὄρνιθος-ὄρνις, πατρίδος-πατρίς.

Σημ. Τὸ ποδός-πούς καὶ τὰ εἰς ὡς γεν. ὀτος ἀρσενικά μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ὀδοντοφώνου ἐκτείνουνσι τὸ φωνῆεν ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ οἷον, πεπαιηκός-ώς.

δ.) Τὸ ν μετὰ ὀδοντοφώνου πρὸ τοῦ ς ἀποβάλλονται καὶ τὰ πρὸ αὐτῶν βραχέα φωνῆεντα ἐκτείνονται, τὸ εἰς εἰ, τὸ εἰς ο ου, καὶ τὸ ἄ, ἱ, ὕ, εἰς ἄ, ἱ, ὕ οἷον, τυφθέντος-τυφθέντες-τυφθείς, διδόντος-διδόντες-διδόντες, ἀκούσαντος-ἀκούσαντες-ἀκούσας.

Σημ. Τὸ ἔλμινθος-ἔλμινς, Τίρυνθος-Τίρυνς, καὶ πείρινθος-πείρινς φυλάττουσι τὸ ν πρὸ τοῦ ς. Τὰ δὲ λήγοντα εἰς εἰς-εσσα-εν ἐπίθετα εἰς τὸ θηλυκὸν τρέπουσι τὸ ν εἰς σ κα ἀποβάλλουσι τὸ τ' οἷον, χαρίεις-εσσα-εν. Εἰς δὲ τὴν δοτ. πληθ. μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ντ πρὸ τοῦ ς δὲν ἐκτείνουνσι τὸ φωνῆεν· οἷον, χαρίεις, πετρώεις.

ε.) ν πρό τοῦ σ ἀποβάλλεται ἄνευ ἐκτάσεως τῶν πρό αὐτοῦ φωνέντων ὄιον, δαίμονος-δαίμοσι, λιμέσι, ποιμέσι. Τό εἰς καί κτεῖς, γινόμενα ἐκ τοῦ ἕνε καί κτενε, ἐκτείνουσι τό εἰς εἰ ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ν. Ὡσαύτως καί τὸ μέλανος-μέλας καί τάλανος-τάλας.

§. 76. Τὰ οὐδέτερα καί αἱ εἰς ὦν μετοχαὶ δὲν προσλαμβάνουσι τὸ ς εἰς τὴν ῥίζαν, ἀλλ' ἀποκόπτουσι καί τὸ ἄφωνον, φυλάττοντα τὸ φωνῆεν βραχὺ, πλὴν τῶν ἄρσεν. μετοχῶν ὄιον, μέλιτος-μέλι, πράγματος-πράγμα, λέγοντος-λέγων. Ὡσαύτως καί τὰ εἰς ὦν γενική ὄντος οὐσιαστικά ἄρσενικά, ἀποκόπτοντα τὸ ἄφωνον, ἐκτείνουσι τὸ φωνῆεν ὄιον, γέροντος-γέρων.

Σημ. α. Τὰ εἰς ας οὐδέτερα ἐν τῇ ὀνομαστικῇ προσλαμβάνουσι τὸ ς ὄιον, τὸ πέρας κτλ. Τὸ δὲ φρέαρ, στέαρ. ἤπαρ καί δέλεαρ, λαμβάνουσι ρ. *

Σημ. β'. Τὰ μονοσύλλαβα εἰς ξ λήγοντα τὸ πρό αὐτοῦ ι, υ, α, ἔχουσι βραχὺ ὄιον στίξ-στιχός, φρύξ-φρυγός, πλάξ-πλακός, πλὴν τοῦ ῥάξ-ῥαγός. Τὰ δὲ εἰς ιξ υξ δισυλλάβα ἔχουσι κατὰ τοὺς παλαιότερους γραμματικούς ἐν τῇ ὀνομ. τὸ ι καί υ βραχὺ, εἰς δὲ τὰς πλαγίας πτώσεις μακρόν ὄιον, φοῖνιξ, κῆρυξ. Καί πολλά τῶν εἰς ις-ιδος δισυλλάβων δευτέρων θηλυκῶν, ἔχουσι τὸ δίχρονον μακρόν ὄιον, κνημῖς-κνημίδος, κηλίδος κτλ.

§. 77. Ἡ κλητικὴ τῶν ἄφωνολήκτων εἶναι ὁμοία τῇ ὀνομαστικῇ ὄιον, ὦ ἔρω, ὦ κόραξ, ὦ φλέψ. Τὰ ἐξῆς σχηματίζουσι τὴν κλητικὴν, ἀποβαλλομένου τοῦ σ τῆς ὀνομ. ὄιον, παῖς-ὦπαί, ποῦς ὦ ποῦ, Ἄρτεμις-ὦ Ἄρτεμι, Δωρίς-ὦΔωρί, τυραννίς-ὦ τυραννί, τὰ ἐξῆς δὲ ἀποβαλλομένου τοῦ χαρακτῆρος ὄιον, γυναικός-ὦ γύναι, ἄνακτος-ὦ ἄνα, (ἐπὶ Θεοῦ) καί ὦ ἄναξ (ἐπὶ ἀνθρώπου). Ὡσαύτως καί ὄσων ἡ ῥίζα λήγει εἰς ντ ἡ κλητικὴ σχηματίζεται, ἀποβαλλομένου τοῦ τ ὄιον, Αἴαντος-ὦ Αἴαν, χαρίεντος-ὦ χαρίεν. γέροντος, ὦ γέρων. Τινὰ δὲ κύρια ὀνόματα, ἔχοντα ῥιζικὴν κατάληξιν ἀντ, ἀποβάλλουσι καί τὸ ν μετὰ τοῦ τ ὄιον, Ἄτλαντος-ὦ Ἄτλα, Πολυδάμαντος-ὦ Πολυδάμα.

Σημ. Ἡ κλητικὴ τῶν μετοχῶν εἶναι ὁμοία τῇ ὀνομαστικῇ ὡσαύτως ὡς καί πάντων τῶν ὀνομάτων ἀττικῶς.

Παραδείγματα.

Ἐνικός

Ὄνομ.	ὁ ἄραψ	ἡ πλάξ	ἡ ἐλπὶς
Γενικ.	τοῦ ἄραβος	τῆς πλακός	τῆς ἐλπίδος
Δοτικ.	τῷ ἄραβι	τῇ πλακί	τῇ ἐλπίδι
Αἰτιατ.	τὸν ἄραβα	τὴν πλάκα	τὴν ἐλπίδα
Κλητικ.	ὦ ἄραψ.	ὦ πλάξ.	ὦ ἐλπὶς.

(*) Ὡσαύτως καί τὰ ποιητικὰ ἤμαρ, ἄλειπαρ, καί οὔβαρ λαμβάνουσι ς ἐν τῇ ὀνομαστικῇ.

Δυϊκός.

Ὄν. καὶ Αἰτ.	τὸ ἄραβε	τὰ πλάκε	τὰ ἐλπίδε
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν ἀράβωιν	ταῖν πλακοῖν	ταῖν ἐλπίδοιν
Κλητικ.	ᾧ ἄραβε	ᾧ πλάκε.	ᾧ ἐλπίδε.

Πληθυντικός.

Ὄνομ.	οἱ ἀράβες	αἱ πλάκες	αἱ ἐλπίδες
Γενικ.	τῶν ἀράβων	τῶν πλακῶν	τῶν ἐλπίδων
Δοτικ.	τοῖς ἀράβι (ν)	ταῖς πλαξί (ν)	ταῖς ἐλπίσι(ν)
Αἰτιατ.	τούς ἀράβας	τάς πλάκας	τάς ἐλπίδας
Κλητ.	ᾧ ἀράβες.	ᾧ πλάκες.	ᾧ ἐλπίδες.

Ἐνικός.

Ὄνομ.	ἡ σφοδρότης	ὁ ὀδούς	ὁ γίγας
Γενικ.	τῆς σφοδρότητος	τοῦ ὀδόντος	τοῦ γιγάντος
Δοτικ.	τῇ σφοδρότητι	τῷ ὀδόντι	τῷ γίγαντι
Αἰτιατ.	τὴν σφοδρότητα	τὸν ὀδόντα	τὸν γίγαντα
Κλητ.	ᾧ σφοδρότης.	ᾧ ὀδούς.	ᾧ γίγας.

Δυϊκός

Ὄν. καὶ Αἰτ.	τὰ σφοδρότητε	τὼ ὀδόντε	τὼ γίγαντε
Γεν. καὶ Δοτ.	ταῖν σφοδρότήτων	τοῖν ὀδόντων	τοῖν γιγάντων
Κλητικ.	ᾧ σφοδρότητε.	ᾧ ὀδόντε.	ᾧ γίγαντε.

Πληθυντικός.

Ὄνομα	αἱ σφοδρότητες	οἱ ὀδόντες	οἱ γίγαντες
Γενικ.	τῶν σφοδρότητων	τῶν ὀδόντων	τῶν γιγάντων
Δοτικ.	ταῖς σφοδρότησι(ν)	τοῖς ὀδοῦσι (ν)	τοῖς γίγασι (ν)
Αἰτιατ.	τάς σφοδρότητας	τούς ὀδόντας	τούς γίγαντας
Κλητικ.	ᾧ σφοδρότητες.	ᾧ ὀδόντες.	ᾧ γίγαντες.

Ἐνικός.

Ὄνομα	τὸ σῶμα	ὁ λέγων	ὁ πεποιηκός
Γενικ.	τοῦ σώματος	τοῦ λέγοντος	τοῦ πεποιηκότος
Δοτικ.	τῷ σώματι	τῷ λέγοντι	τῷ πεποιηκότι
Αἰτιατ.	τὸ σῶμα	τὸν λέγοντα	τὸν πεποιηκότα
Κλητικ.	ᾧ σῶμα.	ᾧ λέγων.	ᾧ πεποιηκός.

Δυϊκός.

Ὄν. καὶ Αἰτ.	τὼ σώματε	τὼ λέγοντε	τὼ πεποιηκότε
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν σώματων	τοῖν λεγόντων	τοῖν πεποιηκότων
Κλητικ.	ᾧ σώματε.	ᾧ λέγοντε.	ᾧ πεποιηκότε.

Πληθυντικός.

Όνομ.	τὰ σώματα	οἱ λέγοντες	οἱ πεποιηκότες
Γενικ.	τῶν σωμάτων	τῶν λεγόντων	τῶν πεποιηκότων
Δοτικ.	τοῖς σώμασι(ν)	τοῖς λέγουσι(ν)	τοῖς πεποιηκόσι (ν)
Αἴτια.	τὰ σώματα	τοὺς λέγοντας	τοὺς πεποιηκότες
Κλητικ.	ὦ σώματα.	ὦ λέγοντες.	ὦ πεποιηκότες.

Παραδείγματα πρὸς γύμνασιν.

Ὁ φύλαξ, ὁ φοῖνιξ, ἡ ὄψ, ἡ φόρμιξ, ἡ πατρὶς, ἡ λαμπάς, ἡ κατῆλιψ, ἡ πλάστιγξ, ἡ νύξ, ἡ ἔρις, ὁ ὄνουξ, ὁ χαρίεις, ὁ τετυφῶς, ὁ ἐνεστῶς, ὁ πένης, ἡ βραδύτης, ὁ θῶραξ, ἡ τιμιότης, ἡ χρηστότης, ἡ φλέψ, ὁ χάλυψ, ὁ λαϊλαψ, τὸ μέλι, ἡ δεσμίς. ἡ θρίξ-τῆς τριχός, ὁ ἀνδριάς, ὁ λυθείς, ὁ γνοῦς, ὁ διδοῦς, τὸ πτῶμα, ὁ γράφων, ὁ γελάσας.

Όνομαστική καὶ κλητικὴ τῶν ὑγρολήκτων.

§. 78. Τῶν ὑγρολήκτων ἡ ὀνομαστικὴ σχηματίζεται, ἐὰν ἐκταθῆ τὸ φύσει βραχὺ φωνῆεν τῆς ῥιζικῆς καταλήξεως εἰς τὰ ἀρσενικά καὶ θηλυκά· εἶον, ποιμένος-ποιμῆν, δαίμονος-δαίμων· εἰς δὲ τὰ οὐδέτερα φυλαχθῆ βραχύ· εἶον, τοῦ ἤτορος-τὸ ἤτορ, τοῦ ἄρρενος-τὸ ἄρρεν, τοῦ σῶφρονος-τὸ σῶφρον· Ἐὰν ἡ ῥιζικὴ κατάληξις ἔχῃ δίχρονον, εἶναι μακρὸν, πλὴν τοῦ μέλανος-μέλας, τάλανος-τάλας καὶ πύρρος-πύρ, ἅπερ ἐκτείνουσιν αὐτὸ ἐν τῇ ὀνομαστικῇ.

Σημ. Τὸ ἀλός-ἄλος ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ λαμβάνει ς. Ὅσαύτως δὲ καὶ τὰ εἶς-ἑνός, κτεῖς-κτενός, μέλας-μέλανος, τάλας-τάλανος, μάρτυς-μάρτυρος, καὶ ὅσων ἡ ῥίζα λήγει εἰς εν καὶ υν προσλαμβάνουσιν ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ ς, ἀποβαλλομένου τοῦ χαρακτῆρος· εἶον, ἀκτίνος-ἀκτίς, Γόρτυνος-Γόρτυς. Τὸ δὲ θινός-θιν, δελφίνος-δελφιν καὶ ῥινός-ῥιν εἶναι μεταγενέστερα.

§. 79. Ἡ κλητικὴ τῶν ὑγρολήκτων εἶναι αὐτὴ τοῦ ὀνόματος ἢ ῥίζα· εἶον, θυγατέρος-ὦ θύγατερ, δαίμονος-ὦ δαίμον. Τὰ δὲ Ἀπόλλων, Ποσειδῶν καὶ σιωτήρ, συστέλλουσι τὸ μακρὸν φωνῆεν καὶ ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον· εἶον, ὦ Ἀπολλων, ὦ Πόσειδον, ὦ σῶτερ. Τῶν ὀξύτων δὲ ἡ κλητικὴ εἶναι ὁμοία τῇ ὀνομαστικῇ· εἶον, ποιμῆν ὦ ποιμῆν, ὦ ἀστήρ, ὦ γαστήρ, πλὴν τοῦ ἀνερ καὶ πάτερ.

Παραδείγματα.

Ἐνικός.

Όνομ.	τὸ ἄρρεν	ὁ κανόν	ὁ ῥήτορ	ὁ ποιμῆν
γενικ.	τοῦ ἄρρενος	τοῦ κανόνος	τοῦ ῥήτορος	τοῦ ποιμένος
δοτικ.	τῷ ἄρρενι	τῷ κανόνι	τῷ ῥήτορι	τῷ ποιμένι
Αἴτιατ.	τὸ ἄρρεν	τὴν κανόνα	τὸν ῥήτορα	τὴν ποιμένα
κλητικ.	ὦ ἄρρεν	ὦ κανόν.	ὦ ῥήτορ	ὦ ποιμῆν.

Δυνικός.

Ὀν. καὶ Διτ.	τῷ ἄρρενε	τῷ κανόνε	τῷ ῥήτορε	τῷ ποιμένε
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν ἄρρένοι	τοῖν κανόνει	τοῖν ῥητόροι	τοῖν ποιμένει
Κλητικ.	ᾧ ἄρρενε	ᾧ κανόνε,	ᾧ ῥήτορε.	ᾧ ποιμένε.

Πληθυντικός.

Ὀνομ.	τὰ ἄρρενα	οἱ κανόνες	οἱ ῥήτορες	οἱ ποιμένες
Γενικ.	τῶν ἄρρένων	τῶν κανόνων	τῶν ῥητόρων	τῶν ποιμένων
Δοτικ.	τοῖς ἄρρεσι	τοῖς κανόσι	τοῖς ῥητορσι	τοῖς ποιμέσι
Λίτις.	τὰ ἄρρενα	τοὺς κανόνας	τοὺς ῥήτορας	τοὺς ποιμένας
Κλητικ.	ᾧ ἄρρενα.	ᾧ κανόνες.	ᾧ ῥήτορες,	ᾧ ποιμένες.

Ἡ ἀκτίς, τῆς ἀκτίνος, τῇ ἀκτίνι, τὴν ἀκτίνα, ᾧ ἀκτίς. — Τὰ ἀκτίνε, ταῖν ἀκτίνων, ᾧ ἀκτίνε. — Αἱ ἀκτίνες, τῶν ἀκτίνων, ταῖς ἀκτίσι, τὰς ἀκτίνας, ᾧ ἀκτίνες.

Παραδείγματα πρὸς γύμνασι

Ὁ ἄξων, ὁ κώδιον, ὁ δαίμων, ὁ Ἕλλη, ὁ σωλὴν, ὁ λιμὴν, ὁ πυθμὴν, ἡ χθὼν, ἡ φρὴν, ἡ ῥίς, ἡ Ἐλευσίς, ὁ κρατὴρ, ὁ κλητὴρ, ὁ αἰθὴρ, ὁ ἀπάτωρ, ὁ λέων, ἡ χελιδὼν, ἡ εἰκὼν, ἡ ἀηδὼν, ὁ αἰὼν, ἡ ἄλων, ὁ γλῆχων, τὸ νέκταρ.

Τὰ εἰς **νη** συγκοπόμενα.

§. 80. Ὀνόματά τινα εἰς **νη**, τῶν ὁποίων ἡ ῥίζα λήγει εἰς **ερ**, ἀποβάλλουσιν ἔν τισι πτώσεσι τὸ ῥιζικόν ε καὶ τονίζονται εἰς τὴν λήγουσαν οἶον, μητέρος μητρὸς, πατέρος πατρός· ἐξαιρεῖται τὸ Δημήτηρ, τὸ ὁποῖον τονίζεται ἀνωτέρω τῆς ληγουσῆς οἶον, τῆς Δημήτρος, τὴν Δημήτρα. * Εἰς δὲ τὴν πληθυντικὴν δοτικὴν παρεντίθεται μεταξὺ τῆς συγκεκομμένης ῥίζης καὶ τῆς καταληξέως α βραχὺ οἶον, ἀνδράσι πατράσι.

Μετὰ τὴν συγκοπὴν τοῦ ε ἐὰν τύχη νρ παρεντίθεται ὁ πρὸς εὐφωσίαν, ἧτοι συγγενὲς μέσον τοῦ πρώτου ἀμεταβάλλου οἶον, ἀνέρος ἀνδρός. Καὶ εἰς ἄλλας λέξεις, πασχούσας συγκοπὴν τοῦ ε, προστίθεται πρὸς εὐφωσίαν συγγενὲς μέσον τοῦ πρώτου ἀμεταβάλλου οἶον, μεσημερία-μεσημερία, μεμέληται ποιητικ. μέμβληται.

Παραδείγματα.

α.) Ἡ μήτηρ, τῆς μητέρος-μητρὸς, τῇ μητέρι-μητρὶ, τὴν μη-

*) Τὸ θηγάτηρ ποιητικῶς ἀπαντᾶται εἰς τὸν πληθ. θύγατρος, θύγατρος.

τέρα, ὦ μητέρα.— Τὰ μητέρες, ταῖν μητέροιν, ὦ μητέρε.— Αἱ μητέρες, τῶν μητέρων, ταῖς μητράσι, τὰς μητέρας, ὦ μητέρες.

β.) Ὁ ἀνὴρ, τοῦ ἀνέρος-ἀνδρός. τῷ ἀνέρι-ἀνδρὶ, τὸν ἀνέρα-ἀνδρα, ὦ ἀνερ.— Τῷ ἀνέρε-ἀνδρε, τοῖν ἀνέροιν-ἀνδροῖν, ὦ ἀνέρε-ἀνδρε.— Οἱ ἀνέρες-ἀνδρες, τῶν ἀνέρων-ἀνδρῶν, τοῖς ἀνδράσι, τοὺς ἀνέρας-ἀνδρας, ὦ ἀνέρες-ἀνδρες.

Σημ. α. Οὕτω κλίνεται τὸ πατήρ καὶ θυγάτηρ. Τὸ δὲ γαστήρ ἔχει τὴν ὄσι. πληθ. γαστήρσι καὶ γαστράσι. Τὸ ἀστήρ συγκόπτεται μόνον εἰς τὴν ὄσιτικὴν πληθ. ὄσιον, ἀστράσι. Τὰ δὲ αἰθήρ καὶ ἀήρ δὲν συγκόπτονται.

Σημ. β. Τὸ ἀρῆν ἢ ἀρῆν, ἀχρηστος ὀνομαστικῆ, σχηματίζει τὰς πρῶσις κατὰ συγκοπὴν ὄσιον, ἀρῆος, ἀρῆνι, ἀρῆνα, πληθυντικὸς ἀρῆνος ἀρῆων, ἀρῆναι ἀρῆνας. Τούτου ὀνομαστικῆ εὐχρηστος εἶναι ὁ ἀμῆνος.

Ὀνομαστικὴ καὶ κλητικὴ τῶν φωνηεντολόγητων.

§ 81. Τὰ καθαρόληκτα ἢ φωνηεντόληκτα ἔχουσι χαρακτῆρα ε, ο, α, ι, υ, καὶ τινὰ ω. Διὸ

α.) Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ε ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ προσλαμβάνουσι ς καὶ ἐκτείνουσι εἰς τὰ ἀρσενικά καὶ θηλυκὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦτον ὄσιον, ἀληθέος-ἀληθείς. Τῶν οὐδετέρων ὁμῶς τὰ μὲν ἐπίθετα φυλάττουσιν αὐτὸν, τὰ δὲ οὐσιαστικά τρέπουσι εἰς ο ὄσιον, τὸ ἀληθῆς, τὸ εὐσεβῆς, τὸ τεῖχος.

Σημ. Τινὰ οὐσιαστικά εἰς τὸν χαρακτῆρα ε λαμβάνουσιν υ ὄσιον, βασιλέως-βασιλεύς. Τινὰ δὲ ἐπίθετα καὶ οὐσιαστικά τρέπουσι αὐτὸν εἰς υ βραχὺ καὶ ἄλλα εἰς ι ὄσιον, ἠδέος-ἠδύς, πῆχῆος-πῆχυς, πράξεως-πράξις.

β.) Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ο ἐκτείνουσι αὐτὸν εἰς ω, εἴτε ἐπισυνάπτουσι ς, εἴτε ὄχι ὄσιον, λητόος-λητώ, πειθῆος-πειθῶ, αἰδέος-αἰδώς, ἠῆος-ἠῶς. Τὸ βούος-βούς, νοός-νοῦς καὶ χούος-χούς ἐκτείνουσι τὸ ο εἰς ου.

γ.) Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα α προσλαμβάνουσιν ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ ς. ὁ δὲ χαρακτῆρ μένει βραχύς ὄσιον, σέλαος-σέλας, κέραος-κέρας, γῆραος-γῆρας. Τὸ γραῦς καὶ ναῦς λαμβάνουσιν ἐν τῇ ὀνομαστικῇ καὶ υ.

δ.) Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ι προσλαμβάνουσι ς καὶ ὁ χαρακτῆρ ἐκτείνεται εἰς τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν ἐν τοῖς μονοσυλλάβοις, μένει δὲ βραχύς ἐν τοῖς πολυσυλλάβοις ὄσιον, κῆος-κῆς-κῆν, ὄφις-ιος καὶ ἄττ. ὄφεως, πόλις. Τὰ οὐδέτερα δὲν προσλαμβάνουσι τὰ σ ὄσιον, σίνηπι, πέπερι.

έ.). Τὰ ἔχοντα χαρακτηῖρα υ προσλαμβάνουσι ς, ὁ δὲ χαρακτηρ ἔκτεινεται εἰς τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν καὶ κλητικὴν, πλὴν τῶν συνθέτων· οἶον, δρυός-δρυός, μύδος-μύς, ἰχθύος-ἰχθύς, πολυ-ἰχθύς, πολύδοτρος. Τὰ οὐδέτερα δὲν προσλαμβάνουσι τὸ ς καὶ ἔχουσι τὸ υ βραχύ· οἶον, δάκρυος-δάκρυ.

ς'). Τὰ ἔχοντα χαρακτηῖρα ω προσλαμβάνουσιν ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ ς· οἶον, Τρωός-Τρώς, ἦρωος-ἦρως.

§. 82. Ἡ κλητικὴ τῶν φωνηεντολήκτων εἶναι ὁμοία τῇ ὀνομαστικῇ· οἶον, ὦ ἦρωος, ὦ σὺς, ὦ ὕς. Ἀλλὰ τὰ εἰς υς, πολυσύλλαβα, καὶ τὰ εἰς ςς, ευς, αυς καὶ ους, ἀποβάλλουσι τὸ ς τῆς ὀνομαστικῆς· οἶον, ὦ πόλι, ὦ βότρυ, ὦ ἱερεῦ, ὦ γραῦ, ὦ βοῦ. Τὰ δὲ εἰς ης συστέλλουσι τὸ η, καὶ πολλὰ ἐξ αὐτῶν ἀναδιβάλλουσι καὶ τὸν τόνον· οἶον, ὁ ἀληθής-ὦ ἀληθές, ὁ εὐσεβής-ὦ εὐσεβές, ὁ Διογένης-ὦ Διόγενες, ὦ Θεμιστοκλῆς κτλ. πλὴν τοῦ Τισσαφέρηνς, ὅπερ ἔχει κλητ. ὦ Τισσαφέρηνη. Τὰ δὲ εἰς ω καὶ ως θηλυκὰ σχηματίζουσι τὴν κλητ. εἰς οι οἶον, ὦ ἡχοῖ, ὦ αἰδοῖ.

Παραδείγματα.

Ἐνικός.

Ἄνομ.	ὁ	κῖς	ὁ	μῦς	ὁ	ἦρωος
Γενικ.	τοῦ	κιός	τοῦ	μυός	τοῦ	ἦρωος
Δοτικ.	τῷ	κιῖ	τῷ	μυῖ	τῷ	ἦρωῖ
Αἰτιατ.	τόν	κῖν	τόν	μῦν	τόν	ἦρωα
Κλητικ.	ὦ	κι(ς).	ὦ	μῦς.	ὦ	ἦρωος

Δυϊκός.

Ἄνομ. καὶ Αἰτ.	τὼ	κίε	τὼ	μύε	τὼ	ἦρωε
Γεν. καὶ Δοτ.	τοῖν	κιῶν	τοῖν	μυσῖν	τοῖν	ἦρωσιν
Κλητικ.	ὦ	κίε.	ὦ	μύε.	ὦ	ἦρωε.

Πληθυντικός.

Ἄνομ.	οἱ	κίεες	οἱ	μύες	οἱ	ἦρωες
Γενικ.	τῶν	κιῶν	τῶν	μυῶν	τῶν	ἦρωῶν
Δοτικ.	τοῖς	κισί	τοῖς	μυσί	τοῖς	ἦρωσι
Αἰτιατ.	τούς	κίας	τούς	μύας	τούς	ἦρωας
Κλητικ.	ὦ	κίεες	ὦ	μύες	ὦ	ἦρωες

Σχηματισμὸς τῶν λοιπῶν πτώσεων τῶν τριτοκλίτων.

§. 83. Ἡ γενικὴ τῶν ὀνομάτων τῆς τρίτης κλίσεως καταλήγει εἰς ος ἢ ως. Πάντα τὰ οὐσιαστικὰ τὰ ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ

μαστική καταλήγοντα εις **ες, υς**, και τρέποντα εις την γενικήν τὸ **ε ἢ υ** εις **ε**, σχηματίζουσι τὴν γενικήν εις **ως** και προπαροξύνονται ἀττικῶς, διότι ἡ παραλήγουσα δὲν μετρεῖται ὡς συλλαβὴ διὰ τὴν ἄκραν αὐτῆς βραχυτέτα οἶον, πόλις-πόλεως, πῆχυς-πήχεως. Ὡσαύτως και τὰ εις **ευς** σχηματίζουσι τὴν γενικήν εις **ως** οἶον, βασιλεὺς-βασιλέως, Πειραιεὺς-Πειραιέως-ῶς. Πάντων τῶν ἄλλων ὀνομάτων ἡ γενική καταλήγει εις **ο** οἶον, κόρακος, πατρίδος, ἥρωος, ἀληθέος.

Σημ. Ἡ γενική τῶν λέξεων δρομεὺς και (υἱεὺς), διφορεῖται οἶον, δρομέως και δρομέος, υἱέως και υἱέος. Οἱ παλαιότεροι γραμματικοὶ ἐσχημάτιζον τῶν λέξεων αὐτῶν τὴν μὲν γενικ. εις εος και τὴν δοτ. πληθυντ. εις εσι. Ὡσαύτως και τῶν λέξεων Ἄρης, ἄστυ, σίνηπι και πέπερι ἡ γενική διφορεῖται οἶον, Ἄρεος και Ἄρεως, ἄστεος και ἄστεως, σινήπεος και σινήπεως, πεπέρεος και πεπέρεως.

§ 84 Ἡ ἐνική αἰτιατική τῶν εις **ες, υς, αυς**, και **ους** φωνηεντολήκτων λήγει εις **ν** οἶον, πόλις-πόλιν, δρυς-δρῦν, βότρυς-βότρυν, ναῦς-ναῦν, βοῦς-βοῦν. * Τῶν δὲ εις **ες, υς**, και **ους** ἀφωνολήκτων μὴ ὀξύτόνων λήγει εις **ν** και εις **α** οἶον, χάρις-χάριν, και χάριτα, κόρυς-κόρυν και κόρυθα, πολύπους-πολύπουν και πολύποδα. Πάντων δὲ τῶν ἄλλων ὀνομάτων ἡ αἰτιατική λήγει εις **α** οἶον, τὸν κόρακα, τὸν λαίλαπα. Ὡσαύτως και τῶν εις **ης** και **ω** συνηρημένων ἡ ἀσυναίρετος αἰτιατική λήγει εις **α** οἶον, τὸν Περικλέα, τὸν ἀληθέα, τὴν αἰδόα-ῶ, ἡχόα-ἡχώ.

Σημ. α' Ἡ εις **α** αἰτιατική εἶναι συνήθης παρὰ ποιηταῖς. Τὸ χάρις δὲ, ὅταν σημαῖν τὴν θεὰν ἔχει πάντοτε τὴν αἰτιατικὴν εις **α** οἶον, τὴν Χάριτα.

Σημ. β'. Τὰ εις **ης** κύρια ὀνόματα εις τὴν ἐνικ. αἰτιατικὴν μετὰ τὴν συναίρεσιν προσλαμβάνουσι ἐνίοτε **ν** οἶον, τὸν Δημοσθέnea-η και ἠν, τὸν Σωκράτη και Σωκράτην.

§. 85 Ἡ δοτική πληθυντική σχηματίζεται, ἀφοῦ προστεθῆ εις τὴν ῥίζαν τοῦ ὀνόματος ἡ κατάληξις **σι**, και γίνωσιν αἱ προσημειωθεῖσαι μεταβολαὶ (75 α. β'. γ'. δ'. ε.) οἶον, πλαξί(ν), φλεψί(ν), πατρίσι(ν) τυφθεῖσιν, ὄδοῦσι. Τὰ εις **ευς, αυς**, και **ους**, φωνηεντόληκτα λαμβάνουσι τὸ **υ** και πρὸ τῆς καταλήξεως **σι** τῆς δοτικῆς οἶον, βασιλεῦσι, ναυσί, βουσί. (§. 81. Σημ.)

Σημ. Ἡ δοτικὴ πληθυντικὴ τῆς τρίτης κλίσεως πρὸ φωνήεντος λαμβάνει **ν**, τὸ ὅποιον καλεῖται εὐφωνικόν ἢ ἐφελκυστικόν οἶον, τοῖς λεχθεῖσιν ἀνθρώποις, τοῖς γυψίν ἐκεῖνοις.

(*) Παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις ἀπαντᾶται εις πολλὰ τῶν τοιούτων ἡ αἰτιατικὴ εις **α**, ἀλλὰ θεωρεῖται ἀδόκιμος οἶον τὴν βότρυα, τὸν ὑρρύα, τὸν ἰχθόα κτλ.

Συνηρημένα τῆς τρίτης κλίσεως,

§. 86. Ἡ τρίτη κλίσις περιέχει ὀνόματα **ὀλοπαθῆ** καὶ **ὀλογοπαθῆ**.

§. 87. Τὰ τριτόκλιτα ὀλοπαθῆ συνηρημένα πάσχουσι τὴν συναίρεσιν ἐντὸς τῆς ῥίζης, ἀπὸ δὲ τῆς γενικῆς μεταβαίνει εἰς ὅλας τὰς λοιπὰς πτώσεις.

§. 88. Αἱ συναϊρέσεις δὲ γίνονται ὡς ἐξῆς·

α.) Τὸ **αὼ** καὶ **αο** εἰς **ω**· οἶον Ξενοφάων-ῶν, Ξενοφάντος-ῶντος.

β.) Τὸ **αῦ** εἰς **α**· οἶον, θράϊξ-θραῖξ, θράϊκος-θρακός.

γ.) Τὸ **οὔ** εἰς **οε**· οἶον, ὄϊς-οἴς, ὄϊος-οἴος.

Σημ. Τὸ ὄϊς δὲν συναϊρεῖται ἐν τῇ ἐνικῇ κλητικῇ· ἔτι δὲ συναϊρεῖ καὶ δευτέραν τὴν πληθυντικὴν ὀνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν· οἶον, ὄϊες-οἴες-οἴς, ὄϊας-οἴας-οἴς.

δ.) Τὸ **εα** εἰς **η**· εἶον, ἔαρ, ἔηρ, ἔαρος-ἔηρος, στέαρ-στῆρ, στέατος-στητός.

Σημ. Τὸ δέλεαρ καὶ φρέαρ ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ δὲν συναϊροῦνται. Τὸ δὲ στέαρ-στῆρ καὶ φρέαρ ἐν τῇ γενικῇ συναϊρούμενα καταβιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν· οἶον, στέατος-στητός, φρέατος-φρητός.

ε.) Τὸ **εω** εἰς **ω**, καὶ **εο** εἰς **ου**· οἶον, ποιέων-ῶν ποιέοντος-οὔντος.

ς.) Τὸ **οει**, **οε** καὶ **οο** εἰς **ου**, τὸ δὲ **οω** εἰς **ω**· οἶον, πλακόεις-οὔς, πλακόεντος-οὔντος, ἀμαθῆεις-οὔς, ἀμαθῆεντος-οὔντος, δηλόοντος-οὔντος, δηλώων-ῶν. Τὸ δὲ πτερόεις κλίνεται ἀσυναϊρέτως.

ζ.) Τὸ **ηεις** εἰς **ης** καὶ τὸ **ηε** εἰς **η**· οἶον, τιμήεις-ῆς, τιμήεντος-ῆντος.

Παραδείγματα.

Ἐνικὸς ὄνομ. ὁ τιμάων-ῶν, γεν. τοῦ τιμάοντος-ῶντος, δοτικ. τῷ τιμάοντι-ῶντι, αἰτ. τὸν τιμάοντα-ῶντα, κλητ. ὦ τιμάων-ῶν.—
Δυϊκὸς ὄνομ. καὶ αἰτ. τῷ τιμάοντε-ῶντε, γεν. καὶ δοτ. τοῖν τιμάοντοιν-ῶντοιν, κλητ. ὦ τιμάοντε-ῶντε.— Πληθυντ. ὄνομ. οἱ τιμάοντες ῶντες, γεν. τῶν τιμάοντων-ῶντων, δοτ. τοῖς τιμάουσι-ῶσι (ν), αἰτ. τοὺς τιμάοντας-ῶντας, κλητ. ὦ τιμάοντες-ῶντες.

Ἐνικὸς ὄνομ. ὁ ποιέων-ῶν, γεν. τοῦ ποιέοντος-οὔντος, δοτ. τῷ ποιέοντι-οὔντι αἰτ. τὸν ποιέοντα-οὔντα, κλητ. ὦ ποιέων-ῶν.— Δυϊκὸς ὄνομ. καὶ αἰτ. τῷ ποιέοντε-οὔντε, γεν. καὶ δοτ. τοῖν ποιέοντοιν-οὔντοιν, κλητ. ὦ ποιέοντε-οὔντε.— Πληθυντ. ὄνομ. οἱ ποιέοντες-οὔντες, γεν. τῶν ποιέοντων-οὔντων, δοτ. τοῖς ποιέουσι-οὔσι, (ν) αἰτ. τοὺς ποιέοντας-οὔντας, κλητ. ὦ ποιέοντες-οὔντες.

Ἐνικὸς ὄνομ. ὁ δηλώων-ῶν, γεν. τοῦ δηλόοντος-οὔντος, δοτικ. τῷ δηλόοντι-οὔντι, αἰτ. τὸν δηλόοντα-οὔντα, κλητ. ὦ δηλώων-

ων.— Δυϊκός ὄνομ. καί αἰτ. τῷ δηλόοντε-οὔντε, γεν. καί δοτ. τοῖν δηλόοντων-οὔντων, κλητ. ὦ δηλόοντε-οὔντε. Πληθύντ. ὄνομ. οἱ δηλόοντες-οὔντες, τῶν δηλόοντων-οὔντων, δοτ. τοῖς δηλόουσι-οὔσι (ν), αἰτ. τοῖς δηλόοντας-οὔντας, κλητ. ὦ δηλόοντες-οὔντες.

Ἐνικός ὄνομ. ὁ πλακόντις-οὔς, γεν. τοῦ πλακόντος-οὔντος, δοτ. τῷ πλακόντι-οὔντι, αἰτιατ. τὸν πλακόντα-οὔντα, κλητικ. ὦ πλακόντι οὔν. Δυϊκός ὄνομ. καί αἰτ. τῷ πλακόντε-οὔντε, γενικ. καί δοτ. τοῖν πλακόντων-οὔντων, κλητ. ὦ πλακόντε-οὔντε.— Πληθ. ὄνομ. οἱ πλακόντες-οὔντες, γεν. τῶν πλακόντων-οὔντων, δοτικ. τοῖς πλακόνσι-οὔσι(ν), αἰτιατ. τοῖς πλακόντας-οὔντας, κλητ. ὦ πλακόντες-οὔντες.

Ὀλιγοπαθῆ.

§. 89. Τριτόκλιτα ὀλιγοπαθῆ συνηρημένα εἶναι ὅσα πρὸ τῶν πτωτικῶν καταλήξεων ἔχουσι χαρακτῆρα βραχῦ φωνῆεν, ἢ δίχρονον βραχῦ, τὸ ὁποῖον συναίρουσι μετὰ τοῦ φωνήεντος τῆς καταλήξεως. Ἡ συναίρεσις δὲ αὐτῶν γίνεται ὡς ἐξῆς.

α.	τὸ αε	}	α	}	κέραιε-α	
	αο		εἰς		ω	οἶον, κέρκος-ως
	αω				ω	κεράων-ῶν
	αοι				ω	κεράοιν-ῶν
β.	τὸ εα	}	η	}	ἀληθέα-ῆ	
	εε				η	ἀληθέε-ῆ
	εεσ				εἰς	ἀληθέες-εἰς
	εας		εἰς		εἰς	οἶον, ἀληθέας-εἰς
	εο				ου	ἀληθέες-οὗς
	εω				ω	ἀληθέων-ῶν
	εοι				οι	ἀληθείοιν-οῖν
γ.	τὸ οα	}	ω	}	λητόα-ῶ	
	οο		εἰς		ου	οἶον, λητόος-οὗς
	οῖ				οι	λητόοι-οῖ
δ.	τὸ υς	}	υς	}	ἰχθύες-ῦς	
	υας		εἰς		υς	οἶον, ἰχθύες-ῦς

Σημ. α': Τὸ εα, εε καὶ εο συναίρουσι μόνον τὰ ἐν τῇ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ λήγοντα εἰς ης, εε καὶ οε πλὴν τοῦ Ἄρης-εος. Τὰ δὲ λήγοντα εἰς ε οὐσιαστικά, τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ πῆγυς οὐδέτερα, καὶ ἡ λέξις ἄστου συναίρουσι τὸ εα εἰς τὸν πληθ. οἶον τὰ σινίπεα-η, τὰ ἄστυα-η, τὰ διπήγεα-η. Τὰ δὲ εἰς ης καθαρόκλητα συναίρουσι τὸ εα ἐν τῇ ἐνικ. αἰτιατικῇ εἰς η καὶ α' οἶον, ὁ ὑγῆς τὸν ὑγία-ῆ καὶ ὑγῆ, ὁ ἀφυῆς τὸν ἀφύεα-ῆ καὶ ἀφύε.

Ἐσαύτως καὶ τὰ εἰς ος καθαρὸλήκτα συναίρουσιν ἀττικῶς τὸ ε α εἰς α' οἶον, τὸ χρέος-τὰ χρέεα-α, τὰ κλέεα-α. Τὰ δὲ εἰς ε υς καθαρὸλήκτα συναίρουσι συνήθως τὸ ε α εἰς α καὶ τὸ ε ως εἰς ως' οἶον, ὁ Πειραιεύς, τοῦ Πειραιέως-ῶς, τὸν Πειραιέα-ᾶ' ὁ χοεύς, τοῦ χοέως-ῶς, τὸν χοέα-ᾶ' πλὴν τοῦ ἀλιεύς, Ἐρετριεύς καὶ Δωριεύς, τὰ ὅποια μένουσιν ἀσυναίρετα' οἶον, τοῦ ἀλιέως, τὸν ἀλιέα, τοῦ Ἐρετριέως, τὸν Ἐρετριέα, τοῦ Δωριέως, τὸν Δωριέα' τὸ δὲ χοεύς εἰς τὴν αἰτ. πληθ. συναίρει τὸ ε ας εἰς ας' οἶον, τοὺς χοέας-χοᾶς.

Σημ. β'. Τὸ ε οἰ καὶ ε ω συναίρουσιν ὡσαύτως τὰ εἰς ης, ες καὶ ος. Καὶ αὐτῶν δὲ τῶν εἰς ος τὴν γενικὴν πληθυντικὴν δὲν συναίρουσιν ἐνίστε οἱ ἀττικοί' οἶον, ἀθέων, κερδέων, ὄρέων, ὀξέων, χειλέων κτλ. Ἀπαντᾷται συνηρημένη καὶ ἡ γενικὴ πληθυντικὴ τινῶν ἐκ τῶν εἰς ε υς καθαρὸλήκτων' οἶον, Ἐρετριέων-ῶν, Δωριέων-ῶν.

§. 90. Παραδείγματα.

α. Τὸ κέρας, τοῦ κέρατος-αος-ως, τῷ κέρατι-αῖ-α, τὸ κέρας, ὦ κέρας. — Τῷ κέρατε-αε-α, τοῖν κέρατοι-αῖν-ῶν, ὦ κέρατε-αε-α. — Τὰ κέρατα-αα-α, τῶν κεράτων-άων-ῶν, τοῖς κέρασι, τὰ κέρατα-αα-α, ὦ κέρατα-αα-α.

Σημ. α'. Τὰ εἰς ας οὐδέτερα κλίνονται κοινῶς διὰ τοῦ τ καὶ ἰωνικῶς ἀποβάλλουσιν αὐτὸ καὶ συναίρουνται. Τὸ δὲ γήρας, κρέας καὶ κνέφας κλίνονται συνήθως ἄνευ τοῦ τ ἀττικῶς. Τὸ δὲ δέπας, σέλας, γέρας καὶ σκέπας, κλινόμενα ἄνευ τοῦ τ, δὲν συναίρουνται εἰς τὴν ἐνικ. γενικὴν' οἶον, τοῦ δέπασος, σέλαος, γέραος, σκέπασος. Τὸ πέρας, τέρας καὶ δέρας κλίνονται πάντοτε διὰ τοῦ τ' οἶον, πέρατος, πέρατι, πέρατα, τέρατος, τέρατι, τέρατα, δέρας-δέρατος. * Ἐπικῶς δὲ τὸ τέρας πάντοτε ἀπαντᾷται ἄνευ τοῦ τ' οἶον, τέρας, τέραα-α.

Σημ. β'. Τινὰ τῶν ἐχόντων χαρακτῆρα ὀδοντόφωνον ἀποβάλλουσιν ἐν τισὶ πτώσει τὸν χαρακτῆρα καὶ συναίρουνται' οἶον,

1). τ. ἡ χάρις, δοτ. χάριτι χάρι-χάρι' — ἰδρῶς, δοτ. ἰδρῶτι-ἰδρῶτι-ἰδρῶ, αἰτιατ. ἰδρῶτα-ἰδρῶα-ἰδρῶ' — χρώς, χρωτός, χρωπὶ καὶ χρῶ.

2). δ. ἡ κλείς, τὴν κλειδα καὶ κλείν — πληθ. αἱ κλειδες καὶ κλεις.

3). θ. ἡ ὄρνις, πληθ. αἱ ὄρνιθες-ὄρνεις, τῶν ὄρνίθων καὶ ὄρνεων, τὰς ὄρνιθας καὶ ὄρνεις.

Σημ. γ'. Ὁσαύτως καὶ πολλὰ τῶν εἰς ων καὶ ον ἀποβάλλουσι τὸ ν εἰς τὰς πτώσεις, αἵτινες καταλήγουσιν εἰς ο να, ο ν ες, ο ν ας καὶ συναίρουνται' οἶον, Ὁ καὶ ἡ μείζων, τοῦ καὶ τῆς μείζονος. τῷ καὶ τῇ μείζονι, τὸν καὶ τὴν μείζονα-οα-ω, ὦ μείζον. — Τῷ καὶ τὰ μείζονε, τοῖν καὶ ταῖν μείζονειν, ὦ μείζονε. — Οἱ καὶ αἱ μείζονες-οες-ους, τῶν μείζονων, τοῖς καὶ ταῖς μείζουσι, τοὺς καὶ τὰς μείζονας-οας-ους, ὦ μείζονες-οες-ους.

Τὸ μείζον, τοῦ μείζονος, τῷ μείζονι, τὸ μείζον, ὦ μείζον. — Τῷ μείζονε, τοῖν μείζονειν, ὦ μείζονε. — Τὰ μείζονα-οα-ω, τῶν μείζονων, τοῖς μείζουσι, τὰ μείζονα-οα-ω, ὦ μείζονα-οα-ω.

(*) Τὰ ποιητικὰ θρέτας, οὔδας καὶ τὸ κνέφας συναίρουνται ἀνωμάλως ὡς τὰ εἰς ος' οἶον, τὰ θρέτη, τῷ οὔδει-ει, τοῦ κνέφασος καὶ κνέφους.

Σημ. δ'. Ὅμοίως ἐκθλίβουσι τὸ ν καὶ τὰ Ἀπόλλων-τὸν Ἀπόλλωνα Ἀπόλλω, ὁ Ποσειδῶν-τὸν Ποσειδῶνα-Ποσειδῶ καὶ τινὰ ἄλλα.

β'. ὁ βασιλεὺς, τοῦ βασιλέως, τῷ βασιλεῖ-εἶ, τὸν βασιλέα, ὃ βασιλεῦ. — Τὼ βασιλέε, τοῖν βασιλέοιν, ὃ βασιλέε. — Οἱ βασιλέες εἰς, τῶν βασιλέων, τοῖς βασιλεῦσι, τοὺς βασιλέας-εἰς, ὃ βασιλέες-εἰς.

Σημ. Οἱ ἀρχαῖοι ἀττικοὶ τὴν πληθ. ὀνομαστικὴν συνήρουν εἰς ἧς ἐκ τῆς ἰωνικῆς καταλήξεως ἦ ε ς ὀιον, οἱ βασιλέης, οἱ ἱππῆς. Τούτων ἡ ἐνικὴ καὶ πληθ. αἰτιατικὴ ἔχει τὸ α μακρόν.

γ'.) Ἡ τριήρης, τῆς τριήρεος-ους, τῇ τριήρει-εἶ, τὴν τριήρεα-η, ὃ τριήρες. — Τὰ τριήρεε-η, ταῖν τριήρεοιν-οἶν, ὃ τριήρεε-η. — Λί τριήρες-εἰς, τῶν τριήρεων-ῶν καὶ τριήρων, ταῖς τριήρεσι, τὰς τριήρεας-εἰς, ὃ τριήρες-εἰς.

Σημ. Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦτο κλίνονται καὶ τὰ ἐκ τοῦ κράτος, σθένος, γένος, φαίνομαι, λάμπω, χαίρω, σύνθετα κύρια, καὶ τὰ κοινὰ κατὰ γένος ἐπίθετα ὀιον, Ἰπποκράτης, Δημοσθένης, Διογένης, Ἀριστοφάνης, Χαραλάμπης, Τιμοχάρης, ὁ καὶ ἡ εὐτυχής. Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ κλέος σύνθετα κύρια ὀνόματα εἶναι ὀλοπαθῆ συνηρημένα, καὶ συναυροῦσι δις τὴν ἐνικ. δοτ. καὶ αἰπατ. ὀιον, ὁ Περικλέης ἦς, τοῦ Περικλέεος-ους, τῷ Περικλεῖ-εἶ-εἶ, τὸν Περικλέεα-εἶ-ῆ καὶ ἦν, ὃ Περικλέες-εἰς καὶ Περικλες μεταγεν. Τὰ δὲ ἐπίθετα τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ κλέος, οὔτε ὀλοπαθῆ εἶναι, οὔτε πάσχουσι διπλὴν συναίρεσιν ὀιον, ὁ καὶ ἡ εὐκλής.

δ'.) Τὸ Τείχος, τοῦ τείχεος-ους, τῷ τείχει-εἶ, τὸ τείχος, ὃ τείχος. — Τὼ τείχεε η, τοῖν τειχέοιν οἶν, ὃ τείχεε-η. — Τα τείχεα η, τῶν τειχέων-ῶν, τοῖς τείχεσι, τὰ τείχεα η, ὃ τείχεα-η.

Σημ. Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦτο κλίνονται πάντα τὰ λήγοντα εἰς ος καὶ ε ς ὀιον, τὸ ἄλγος, τὸ μῖσος, τὸ γένος, τὸ κλέος, τὸ ἀληθές, τὸ εὐσεβές.

ε.). Ὁ βότρυς, τοῦ βότρουος, τῷ βότρουϊ, τὸν βότρυν, ὃ βότρυ καὶ βότρυς. — Τὼ βότρυε, τοῖν βοτρώοιν, ὃ βότρυε. — Οἱ βότρυες-βότρυς, τῶν βοτρώων, τοῖς βότρυσι, τοὺς βότρυας-βότρυς, ὃ βότρυες-βότρυς.

στ'.) Ἡ πόλις, τῆς πόλεως, τῇ πόλει-εἶ, τὴν πόλιν, ὃ πόλι. — Τὰ πόλεις (πόλη), ταῖν πολέοιν (καὶ πόλεων), ὃ πόλεις. — Λί πόλεις-εἰς, τῶν πόλεων, ταῖς πόλεσι, τὰς πόλεις-εἰς, ὃ πόλεις εἰς.

Σημ. Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦτο κλίνεται τὸ πῆγος καὶ πέλεκυς. Τὸ δὲ ἐγγέλως-ἐγγέλωος ἔχει ἀττικῶς τὰ δυϊκὰ καὶ πληθυντικὰ κατὰ τὸ πόλις ὀιον, τῷ ἐγγέλεε, οἱ ἐγγέλεες-εἰς.

ζ'.) Ὁ ἡδύς, τοῦ ἡδέος, τῷ ἡδέϊ-εἶ, τὸν ἡδύν, ὃ ἡδύ. — Τὼ ἡδέε, τοῖν ἡδέοιν, ὃ ἡδέε. — Οἱ ἡδέες-εἰς, τῶν ἡδέων, τοῖς ἡδέσι, τοὺς ἡδέας εἰς, ὃ ἡδέες-εἰς.

Σημ. Κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦτο κλίνονται καὶ τὰ εἰς υ ς καὶ υ λήγοντα ἐπίθετα. Τὸ ἡμισυ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις συναυροῖ τὴν γωνικὴν καὶ

τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν ὄιον, τοῦ ἡμίσεος-ους, τὰ ἡμίσεα-η.

γ.) Τὸ ἄστυ, τοῦ ἄστεος(ως), τῷ ἄστει-ει, τὸ ἄστυ, ὃ ἄστυ.—
Τὸ ἄστυ, τοῖν ἀστέων, ὃ ἄστυ.— Τὰ ἄστεα-η, τῶν ἀστέων, τοῖς
ἄστυσι τὰ ἄστεα-η, ὃ ἄστεα-η.

Σημ. Τῶν τοιούτων ἢ εἰς ὡς γενικὴ εἶναι χρήσιμος παρὰ τοῖς ποιηταῖς,
σπανίως δὲ καὶ παρὰ τοῖς πεζογράφοις.

Παραδείγματα πρὸς γύμνασιν.

Ὁ Τρώες, ὁ Θοράϊξ-Θοράϊξ, ὁ οἷς οἷς, τὸ στέαρ, τὸ φρέαρ, ὁ ἀγα-
πάων-ων, ὁ πηδάων-ων, ὁ τελέων-ων, ὁ αἰνέων-ων, ὁ στεφανίων-
ων, ὁ θιάων-ων, ὁ Σιμόεις-ους, ὁ πυρόεις-ους, τὸ γέρας, γῆρας, κρέ-
ας, σέλας, πέρας, τέρας, δέρας, ὁ κρείττων, βελτίων, ἀμείνων.— Ὁ
δρομεὺς, ἱερεὺς, ἀλιεὺς, γονεὺς, Ἀχιλλεὺς, Δωριεὺς, Ἐρετριεὺς.—
Ἡ δρῦς, ἡ ἰσχὺς, ἡ πληθὺς, ὁ στάχυς, ὁ σῆς, ὁ ὕς, ὁ ἄδακρυς, ὁ
πολύιχθυσ.— Τὸ ὄρος, ὕψος, χαίλος, ἔθνος, κέρδος, ἄλγος, ὑγιές, εὐ-
τυχές.— Ὁ Διογένης, Διομήδης, Νικοκλῆς, Θρασυκλῆς, εὐκλεῆς, ἡ
πεντήρης.— Ἡ ὕβρις, ὁ πέλεκυς, ἡ πίστις, ὁ ὄφις, ὁ ἔγγχελος.—
Τὸ κινάβαρι, τὸ σίνηπι.

Τονισμὸς τῶν τρίτοκλίτων.

§. 91. Τὰ ἔχοντα μονοσύλλαθον ρίζαι καὶ ὀνομαστικὴν δξύνον-
ται ὄιον, μῆν, χεῖρ, θήρ. Περισπῶνται δὲ ὅσα ἐκτείνουσι τὸ ριζι-
κὸν φωνῆεν ἐν τῇ ὀνομαστικῇ, ἢ συναῖρουσιν ἐξ ὄξεως καὶ θαρείας
(22 β'). ὄιον, παντός-πᾶς, μῦός-μῦς, πυρός-πῦρ, πᾶϊς-παῖς φάός-φῶς.

§. 92. Αἱ μονοσύλλαθοι μετοχαί, καὶ τοὶ ἐκτείνουσαι τὸ ριζικὸν
φωνῆεν, δὲν περισπῶνται ὄιον, θέντος-θείς, ὄντος ὄν' ἐτι δὲ καὶ τὸ
κτενός-κτεῖς, φρενός-φρήν, χθονός-χθών, σέος (καὶ σητός) σῆς * καὶ
ὅσα συναῖρουσιν ἐκ θαρείας καὶ ὄξεως ὄιον, δάτις-δάς, φῶτις-φῶς.

Σημ. Τὸ οὐδέτερον πᾶν ἐκτείνει τὸ ριζικὸν φωνῆεν καὶ περισπᾶται συν-
τιθέμενον δὲ ἔχει αὐτὸ βραχὺ ὄιον, σύμπᾶν.

§. 93. Πάντων τῶν μονοσυλλάθων τούτων ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ
παντός ἀριθμοῦ τονίζεται ἐπὶ τῆς πτωτικῆς καταλήξεως, αἱ δὲ
ἄλλαι πτώσεις ἐπὶ τῆς ριζικῆς συλλαβῆς ὄιον, μῆνός, μηνί, μῆνα,
μῆνες, μνηῶν, μησί. μῆνας. Ἐξαιροῦνται

α.) Αἱ μονοσύλλαθοι μετοχαί, ὡς τονίζουσαι πάντοτε τὴν ριζικὴν
συλλαβὴν ὄιον, θεῖς, θέντος, θέντι, θέντα, στάς, στάντος.

(*) Κατὰ τινὰς δὲ τὸ κίξ-κίξος καὶ ποδός-ποδός δὲν περισπῶνται.

β'.) Αί γενικαί πληθυντικαί τῶν ἐξ ἧς ὀνομάτων, **παῖς-παίδων, δῶς-δῶδων, φῶς-φῶδων, κράς** (ἀγοστ. ὄνομ.) **κράτων, οὖς-ὠτων, δμῶς-δμῶων, Τρῶς-Τρώων, φῶς-φῶτων, θῶς-θῶων, σῆς-σέων, χούς-χῶων.** * Τὰ δὲ φωτῶν = ἀνδρῶν, κρατῶν, δμῶων, θῶων, γίνονται ἀπὸ τοῦ ὁ φῶς-τοῦ φωτός, τὸ κράτος-τοῦ κράτους-ους, ἡ δμῶος-τῆς δμῶου ἢ ἡ δμῶή-τῆς δμῶῆς, αἱ θωαί-τῶν θῶων.

γ'.) Ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ πληθυντ. τοῦ πᾶς καὶ πᾶν· οἶον, πάντων, πᾶσι.

δ'.) Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία τίς καὶ τί· οἶον, τίνοις, τίνι, τίνοι, τίνων, τίσι.

ε'.) Τινὰ γινόμενα μονοσύλλαβα ἐκ συναίρεσεως· οἶον, λάας-λάς, γενικ. λάος, λάων, ἔαρ-ἦρ, γενικ. ἦρος, κῆρ-κῆρος.

§. 94. Τὰ εἰς **ης** σύνθετα ἐπίθετα, τὰ ὅποια προπαροξύνουσι τὸ οὐδέτερον, παροξύνουσι τὴν γενικὴν πληθυντικὴν· εἶον, ὁ καὶ ἡ ἀήθης-τὸ ἀήθεις-τῶν ἀήθων, ὁ καὶ ἡ αὐτάρκης-τὸ αὐτάρκες-τῶν αὐτάρκων, ὁ καὶ ἡ αὐθάδης-τὸ αὐθαδεις-τῶν αὐθαδῶν καὶ αὐθαδῶν.

§. 95. Τῶν πολυσύλλαβων ρίζαν ἐχόντων τριτοκλίτων πάντα τὰ οὐδέτερα οὐσιαστικὰ τονίζονται ὅσον ἐνδέχεται ἀνωτέρω τῆς ληγούσης· οἶον, σῶμα, σώματος, σωμάτων, ἄγγελμα, ἀγγέλματος, ἀγγεμάτων.

§. 96. Ἡ βραχυκατάληκτος κλητικὴ συνήθως ἀναβιβάζει τὸν τόνον, οἶον, ὦ πάτερ, ὦ θύγατερ, σῶτερ, Ἄπολλον, Πόσειδον, Ἄγαμέμνον, Σώκρατες, Δημόσθενης, ἄμεινον, ἄπατορ κ.τ.λ. πλὴν τῶν ἐκ τοῦ **φρη** συνθέτων· οἶον, ὦ εὐθύφρον, ὦ Λυκόφρον, ἔτι δὲ καὶ πολλῶν κυρίων ὀνομάτων· εἶον, ὦ Φιλῆμον, ὦ Λακεδαιμόν, ὦ Μαχάον κλπ.

Περὶ ἐπιθέτου.

§. 97. Τὰ ἐπίθετα (55) εἶναι α.) **Τρικατάληκτα**, ὅσα δι' ἑκαστον γένος ἔχουσιν ἰδίαν κατάληξιν· οἶον, ὁ καλός, ἡ καλή, τὸ καλόν.

β'.) **Δικατάληκτα**, ὅσα διὰ τὸ ἀρσενικὸν καὶ θηλυκὸν ἔχουσι μίαν κατάληξιν, καὶ ἄλλην διὰ τὸ οὐδέτερον· εἶον ὁ καὶ ἡ ἐνάρετος, τὸ ἐνάρετον.

(*) Καὶ ἡ γενικὴ καὶ δοτικὴ κατὰ τινὰς τοῦ δυϊκοῦ παλίου, ἔτιον, πλεῖται καὶ δάδοι.

γ.) **Μονοκατάληκτα**, ὅσα διὰ τὰ δύο γένη ἔχουσι μίαν κατάληξιν· εἶον, ὁ καὶ ἡ μαινάς, ὁ καὶ ἡ μακρόχειρ.

Σημ. Τινὲς κατατάττουσι μεταξύ τῶν ἐπιθέτων προσηγορικά τινα διγενη τῆ ποιαῦτα εἶναι τὰ σημαίνοντα ἀξίαν ἢ ἐπάγγελμα· οἷον ὁ βασιλεὺς-ἡ βασίλισς καὶ βασίλισσα, ὁ ἀναξ-ἡ ἀνασσα, ὁ δεσπότης-ἡ δεσποίνα, ὁ ψάλτης-ἡ ψάλτρια, ὁ τυμπανιστῆς-ἡ τυμπανίστρια, αὐλητῆς-ἡ αὐλητρίς, ὁ λαχανοπώλης-ἡ λαχανοπώλις, ὁ καὶ ἡ ἡγεμῶν, ὁ καὶ ἡ μάρτυς.

§. 98. Ἐκ τῶν εἰς **ος** τρικατάληκτων ἐπιθέτων σχηματίζουσι τὸ θηλυκόν·

α.) Εἰς **ης**, τὰ λήγοντα εἰς **ος** μὴ καθαρὰ, τὰ εἰς **οος** καὶ τὰ εἰς **εος** μετουσιαστικά, πλὴν τοῦ διαφορομένου κυάνεος οὖς-κυανέα καὶ κυανῆ-ῆ· εἶον, δεινός-δεινή, ὄγδοος-ὄγδόη, χρύσεος-οὖς-χρυσῆ-ῆ· χάλκεος-οὖς-χαλκή-ῆ. Ὡσαύτως καὶ τὸ εὖς-εῆ, τέος-τεῆ.

β.) Εἰς **α**, τὰ λήγοντα εἰς **ος** καθαρὰ, τὰ εἰς **ρος**, **ρεος** καὶ **ροος**· εἶον, ἅγιος-ἅγια, εὐρετός-εὐρετέα, διψάλεος-διψαλέα, πονηρός-πονηρά, ἀργύρεος-οὖς, ἀργυρέα-ἄ, ἀθρόος-ἀθρόα.

§. 99. Τὸ οὐδέτερον τῶν εἰς **ος** ἐπιθέτων λήγει εἰς **ον**· εἶον, κακός-κακῆ-κακόν· ἐξαιροῦνται τὰ θς-ῆ-θ, αὐτός-αὐτῆ-αὐτό, ἄλλος-ἄλλη-ἄλλο, ἐκεῖνος-ἐκεῖνη-ἐκεῖνο, ὁ-ἡ-τό, οὗτος-αὐτῆ-τοῦτο. Διαφοροῦνται δὲ τὰ τοιοῦτος-τοιαύτη-τοιοῦτο καὶ τοιοῦτον, τοσοῦτος-τοσαύτη-τοσοῦτο καὶ τοσοῦτον, τηλικαῦτος-τηλικαύτη-τηλικαῦτο καὶ τηλικαῦτον, ταῦτό καὶ ταῦτόν.

§. 100. Τρικατάληκτα ἐπίθετα εἶναι·

α.) Τὰ εἰς **ος** ἀπλᾶ, τὰ εἰς **τος** ὀξύτονα, καὶ τὰ εἰς **τεος** λήγοντα· εἶον, ἅγιος-ἅγια-ἅγιον, λεκτός-λεκτή-λεκτόν, εὐρετέος-εὐρετέα-εὐρετέον.

β.) Τὰ εἰς **ικος** ἀπλᾶ καὶ σύνθετα· εἶον, βασιλικός-ἡ ὄν, διαλεκτικός-ἡ-όν.

γ.) Τὰ λήγοντα εἰς **ρος**, **νος**, **λος**, **λεος** καὶ **εος**, παραγόμενα ἐξ ὀνομάτων· εἶον, πονηρός-ρά-ρόν, δεινός-νή-νόν, πειναλῆος-ἑα-ἑόν, χρύσεος-οὖς, χρυσῆ-ῆ, χρύσειον-οῦν.

δ.) Τὰ εἰς **τερος**, **κτος** καὶ **ιστος** κατάληγοντα ἐπίθετα (παραθετικά)· εἶον, σοφώτερος-ρα-ρον, πονηρότατος-άτη-ατον, κάλλιστος-καλλίστη-κἀλλίστον.*

(*) Ἐξαιροῦνται ἡ δυσσεβολώτατος λοκρίς (Θουκ. γ' 401) ὕπατος ἀρχῆ (Διον. Ἀλικαρν. Ρωμ. ἀρχ. σ'). καὶ ἀλωτάτος ὄδομη ('Ὅμηρ. Ὀδυσ. 442).

έ.) Τὰ εἰς **υς** καταλήγοντα, τὰ ὅποια τὸ θηλυκὸν σχηματίζου-
σιν εἰς εἰα' οἶον, ἡδύς-ἡδεῖα-ἡδύ, γλυκὺς-γλυκεῖα-γλυκύ.

ς'.) Τὰ εἰς **εις**, ἔχοντα τὸ θηλυκὸν εἰς **εσσα'** εἶον, χαρίεις-
χαρίεσσα-χαρίεν καὶ χάριεν, φωνήεις-εσσα-εν.

ζ'.) Ὅλοι αἱ μετοχαί' εἶον, ὁ λεγόμενος ἢ λεγομένη-τὸ λεγό-
μενον, ὁ τύπτων-ἢ τύπτουσα-τὸ τύπτον.

Σημ. Τὰ θηλυκὰ τῶν τρικαταλήκτων ἐπιθέτων κλίνονται κατὰ τὴν
πρώτην κλίσην. Προσαρτῶσι δὲ εἰς τὴν ῥίζαν τὴν κατάληξιν **ια** τῆς ὀ-
ποίας τὸ **ι** μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ **ε** γίνεται εἰ' αἶον, ἡδύς-ἡδε-**ια**—
ἡδεῖα' ἐὰν δὲ ὁ χαρακτήρ ᾖναι **ν** ἢ **ρ** τὸ **ι** τῆς καταλήξεως **ια** μετατί-
θεται πρὸ αὐτοῦ καὶ ἀποτελεῖ μετὰ τοῦ ριζικοῦ φωνήεντος ἀφθογγον.
οἶον, μέλας—(μελαν-**ια**) μέλαινα, τέρην—(τερεν-**ια**) τέρεινα.

§. 101. Δικατάληκτα δὲ εἶναι'

ά.) Τὰ σύνθετα καὶ ὅσα ἐκ συνθέτων ῥημάτων παράγονται.
εἶον, ὁ καὶ ἡ ἄσοφος-τὸ ἄσοφον, ὁ καὶ ἡ ὑπήκοος τὸ ὑπήκοον, ὁ
καὶ ἡ ἐξάιρετος τὸ ἐξάιρετον.

Σημ. Ἐξαιροῦνται τινὰ σύνθετα, ἅτινα εἶναι τρικατάληκτα' οἶον, ἀ-
νάξιος-**ια**-ιον, πάμπολος-παμπόλλη-πάμπολυ, παντοδαπός, ἡ-ὄν κτλ. Δι-
φοροῦνται τὰ αὐτόματος καὶ πάγκαλος.

β.) Πολλὰ τῶν εἰς **ιος**, **ειος**, **ιμος**, **αιος**' οἶον, ὁ καὶ ἡ
ἐλευθέριος-τὸ ἐλευθέριον, ὁ καὶ ἡ βασιλῆιος-τὸ βασιλῆιον, ὁ καὶ ἡ
αἰδιμῖος τὸ αἰδιμιον, ὁ καὶ ἡ δραμαῖος-τὸ δραμαῖον. Πολλὰ ἔ-
μως τούτων εἶναι τρικατάληκτα' οἶον, ὁ βέβαιος-**α**-ον, ὁ φίλιος-
ια-ον, ὄρειος-**α**-ον. Πολλὰ δὲ καὶ διαφοροῦνται' εἶον, ὁ καὶ ἡ οὐράνιος
καὶ οὐρανία, ὁ καὶ ἡ θαλάσσιος καὶ θαλασσία, ὁ καὶ ἡ ἐπιτηδεῖος καὶ
ἐπιτηδεῖα, ὁ καὶ ἡ νόμιμος καὶ νομίμη.

γ.) Τὰ εἰς **ων** καὶ **ωρ** ἐπίθετα' οἶον, ὁ καὶ ἡ σῶφρων-τὸ
σῶφρον, ὁ καὶ ἡ μεῖζων-τὸ μεῖζον, ὁ καὶ ἡ ἀπάτωρ-τὸ ἀπατωρ.

δ.) Τὰ ἀττικά. οἶον, ὁ καὶ ἡ εὐγεωσ-τὸ εὐγεων, ὁ καὶ ἡ ἰ-
λεωσ-τὸ ἰλεων. *

έ.) Τὰ εἰς **ης** καὶ **εσ** ἐπίθετα' εἶον, ὁ καὶ ἡ πλήρης—τὸ
πλήρες, ὁ καὶ ἡ ἴδιος τὸ ἴδιοι.

Ὀλίγα τινὰ μὴ σύνθετα ἐπίθετα' οἶον, ὁ καὶ ἡ θάναυσος-τὸ θάναυσον,
ὁ καὶ ἡ θάρβαρος-τὸ θάρβαρον, ὁ καὶ ἡ ἄρσην-τὸ ἄρσην. ἤμερος. ἤσυχος,
τίθασσος, κίβδηλος, κολοβός, δάπανος, ἐωλος, λάβρος, χέρσος, λοιδορος,
κοινωνός, λάλος. **

(*) Τὸ πλέως ἀπλοῦν μὲν εἶναι τρικατάληκτον' οἶον, πλέως-πλέα-πλέων,
σύνθετον δὲ δικατάληκτον' οἶον, ὁ καὶ ἡ κατάπλεως—τὸ κατάπλεων'
ἀλλ' εὐρηται τὸ θηλ. καὶ καταπλέα, ἀναπλέα.

(**) Εἰς πολλὰ τῶν εἰς **ος** δικαταλήκτων ἐπιθέτων εὐρηται τὰ θηλ.
καὶ εἰς **ες**' οἶον, κάπηλος-καπηλῖς, αἰγμάλωτος-αἰγμάλωτις, φρουρός—
φρουρίς, σύμμαχος-συμμαχίς' ὡσαύτως φύλαξ-φυλαχίς.

§. 102. Μονοκατάληκτα είναι

- α.) Όσα συντιθέμενα ἐξ οὐσιαστικοῦ, φυλάττουσιν αὐτὸ ἀμετά-
 βλητον μετὰ τὴν σύνθεσιν· οἶον, ὁ καὶ ἡ ἄπαις, ὁ καὶ ἡ μακρόχειρ,
 β.) Τὸ ἀριθμητικὸν δύο· οἶον, δύο ἄνδρες, δύο γυναῖκες.
 δυῶν ἄνδρῶν, δυῶν γυναικῶν.

Σημ. α.) Τὰ μονοκατάληκτα εἶναι συνήθως ἀρσενικά καὶ θηλυκά, τὸ
 δὲ οὐδέτερον μόνον παρὰ ποιηταῖς εὐρίσκεται κατὰ γενικὴν καὶ δοτικὴν. Ἐν
 ἀνάγκῃ σχηματίζεται εἰς τινα τὸ οὐδέτερον εἰς ι κ ο ν' οἶον, ὁ καὶ ἡ ἀρ-
 παξ-τὸ ἀρπακτικόν, ὁ καὶ ἡ βλάξ-τὸ βλακικόν.

Σημ. β.) Πολλὰ τῶν τοιούτων μονοκαταλήκτων ἐπιθέτων ἐξέπεσαν
 εἰς οὐσιαστικά κατ' ἔλλειψιν οὐσιαστικοῦ· οἶον, ἡ πατρίς (χώρα), ὁ γέ-
 ρων, ὁ πένης, ὁ ἐθειλοντής.

Παραδείγματα πρὸς γύμνασιν.

Τ ρ ι κ α τ ἄ λ η κ τ α.

Ὁ μέλας-αινα-αν, γενικ. μέλανος-αίνης-ανος.— Ὁ πείσας-ατα-
 αν, γενικ. πείσαντος-άσης-αντος.— Ὁ πᾶς-πᾶσα-πᾶν, γεν. παν-
 τος-πάσης-παντός.— Ὁ χαρίεις-εσσα-εν καὶ χάριεν, γενικ. χαρίεν-
 τος-έσσης-εντος.— Ὁ λυθείς-εἶσα-έν, γενικ. λυθέντος-εἴσης-έντος.—
 Ὁ τέρην-εινα-εν, γεν. τέρηνος-εἴνης-ενος.— Ὁ γλυκὺς-εἶα-ύ, γενικ.
 γλυκέος-εἴας-έος.— Ὁ δεικνὺς-ῦσα-ύν, γενικ. δεικνύντος-ύσης-ύντος.
 — Ὁ διδοὺς-οὔσα-όν, γενικ. διδόντος-ούσης-όντος.— Ὁ λείπων-
 οὔσα-ον, γενικ. λείποντος-ούσης-οντος.— Ὁ τετυφῶς-υῖα-ός, ~~γεν.~~
 τετυφότης-υῖας-ότος.— Ὁ ἐκὼν-οὔσα-όν, γεν. ἐκόντος-ούσης-όντος.

Δ ι κ α τ ἄ λ η κ τ α.

Ὁ καὶ ἡ κόσμιος-τὸ κόσμιον, γενικ. τοῦ κοσμίου.— Ὁ καὶ ἡ
 εὐδαίμων-τὸ εὐδαίμων, γενικ. τοῦ εὐδαίμονος.— Ὁ καὶ ἡ ἀληθής-
 τὸ ἀληθές, γενικ. τοῦ ἀληθέος-οὔς.— Ὁ καὶ ἡ ἄρσεν-τὸ ἄρσεν,
 γενικ. ἄρσενος.— Ὁ καὶ ἡ ἰδρις-τὸ ἰδρι, γεν. ἰδριος.— Ὁ καὶ ἡ
 ἀδάκρυς-τὸ ἀδάκρυ, γεν. ἀδάκρυος.— Ὁ καὶ ἡ ἀχαρίς-τὸ ἀχαρι,
 γενικ. ἀχάριτος.— Ὁ καὶ ἡ πολύπους-τὸ πολύπου, γεν. πολόπο-
 δος.— Ὁ καὶ ἡ καρχαρόδους-τὸ καρχαρόδου, γενικ. καρχαρόδον-
 τος.— Ὁ καὶ ἡ συνήθης-τὸ σύνηθες, γεν. συνήθεος-ους.

Μ ο ν ο κ α τ ἄ λ η κ τ α.

Ὁ καὶ ἡ ἄρπαξ, γενικ. ἄρπαγος.— Ὁ καὶ ἡ μακρόχειρ, γενικ.
 μακρόχειρος.— Ὁ καὶ ἡ ἄπαις, γενικ. ἀπαιδος.— Ὁ καὶ ἡ ἄ-

ναλκίς, γενικ. ἀνάλκιδος.— Ἰο καὶ ἡ ἔπηλος, γενικ. ἐπήλυδος.
 — Ὅ καὶ ἡ ἀγνώς, γενικ. ἀγνώτος.— Ὅ καὶ ἡ ἀπορρώξ, γεν.
 ἀπορρώγος, — Ὅ καὶ ἡ ἀργή, γενικ. ἀργήτος.

Παραγείγματα πρὸς γύμνασιν.

Πᾶς ἄνθρωπος, ἡ ἀθάνατος δόξα, τὸ θνητὸν σῶμα, ὁ βαθὺς λάκκος, ὁ φοβερὸς λέων, ἡ ἀναίσχυτος νεᾶνις, ὁ ὠφέλιμος ὑπηρέτης, ὁ ὄξυς πέλεκυς, ἡ δειλὴ ὄρνις, ἡ ταχεῖα ἔλαφος, ἡ κρείσσων γνώμη, ἡ σῶφρων γυνή, ἡ ἑλλιπτής φύσις, ἡ φιλήσυχος συμβίωσις, ὁ ὠρμος Βότρυς, τὸ ἄσβεστον πῦρ, ἡ Αἰδήμων περιβολή, ὁ εὐελπις θάνατος, ὁ φίλερις οἰκέτης, τὸ ἐρυθριῶν κοράσιον, ὁ ἄφροντις πένης, ὁ φιλομαθὴς γέρων, τὸ παχὺ κρέας, τὸ μνησιεῖδες κέρας, τὸ βόρειον σέλας.

Ὁ πολυτάλαντος καὶ σεμνοπρεπὴς νεῶς, ὁ ἀλόγιστος καὶ ἐπιπλαθὴς θυμὸς, ἡ ἀγρία καὶ ἀκάθεκτος σῦς, ὁ μέλας καὶ ἀνόητος κόραξ, ὁ ἀσχημος καὶ ἀναλκίς γύψ, ἡ πλήρης καὶ καλὴ διάλυσις, τὸ εἰλικρινὲς καὶ ἀρχαῖον ἦθος, τὸ ἐχθιον καὶ κάκιον μίσος, ἡ ἀξίεραστος καὶ ποθητὴ αἰδώς, ἡ εὐτοκος καὶ ὑγιὴς λεχὼ, ὁ κρείσσων καὶ ἥττων λόγος, τὸ γοργὸν καὶ σφηνσιεῖδες τέρας.

Βαθμοὶ παραθέσεως.

49

§. 103. Θέλοντες νὰ ἐκφράσωμεν ὅτι ἀντικείμενόν τι ἔχει ποιότητά τινα ἢ ἰδιότητα εἰς ἀνώτερον βαθμὸν, σχετικῶς πρὸς ἄλλο ἀντικείμενον, δὲν συγκρίνομεν ἀμέσως τὰ ἀντικείμενα, ἀλλὰ τὴν ποιότητα ἢ ἰδιότητα αὐτῶν. Διὸ τὰ οὐσιαστικὰ δὲν πάσχουσιν οὐδεμίαν μεταβολήν, ἀλλὰ τὰ ἐπίθετα, ὡς σημαντικὰ τῆς ἐπιτεθειμένης εἰς αὐτὰ ποιότητος.

§. 104. Τὸ ἐπίθετον λέγεται

α.) **Θετικὸν**, ὅταν φανερώνη ἀπλῶς τὴν ποιότητα ἢ ἰδιότητα ἀντικείμενου τινὸς ἀνευ παραθέσεως πρὸς ἄλλο ὄν, ὁ Δημήτριος ἐπιμελής.

β'. **Συγκριτικὸν**, ὅταν φανερώνη ὅτι ποιότης τις ἢ ἰδιότης εὐρίσκεται περισσοτέρα εἰς τι ἀντικείμενον παρὰ εἰς ἄλλο ὁμοειδές ὄν, ὁ Νικόλαος ἐπιμελέστερος τοῦ Γεωργίου.

γ'. **Ὑπερθετικὸν**, ὅταν φανερώνη ὅτι εἰς τι ἀντικείμενον ἢ ποιότης ἢ ἰδιότης εἶναι εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν ὄν, ὁ Πέτρος ἐπιμελέστατος πάντων τῶν μαθητῶν.

Σημ. α. Τὰ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικὰ κοινῶς λέγονται παραθετικὰ.

Ση. 6'. Τὰ ἐπίθετα τὰ σημαίνοντα ποιότητα ἢ ιδιότητα μὴ ἐπίθετομένην τοιαύτην βαθμολογίαν δὲν ἔχουσι παραθετικά* οἶον, θνητός, ἀθάνατος κτλ.

Σημ. γ'. Ἀπὸ τὰς μετοχὰς δὲν σχηματίζομεν παραθετικά, πλὴν τῶν μετοχῶν ἐβρωμένος (βρώνυμι), ἀσμενος (ἥδομαι), κεχαρισμένος (χαρίζομαι) οἶον, ἐβρωμενέστερος, ἀσμενέστερος, ἀσμενέστατος καὶ ἀσμεναίτατος, κεχαρισμενώτερος.

§. 105. Ἡ συνηθεστέρα κατάληξις τοῦ μὲν συγαριτικοῦ εἶναι **τερος-τέρω-τερον**, τοῦ δὲ ὑπερθετικοῦ **τατος-τάτη-τατον**, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ προσκολλήσωμεν εἰς τοῦ θετικοῦ τὴν ῥίζαν οἶον, μάκαρ-μακάρτερος-μακάρτατος, τάλας-ταλάντερος-ταλάντατος. Εἰς δὲ τὰ λήγοντα εἰς **ος** καὶ **υς** ἐπισυνάπτονται αἱ παραθετικά καταλήξεις εἰς τὴν ὀνομαστικὴν, ἀποβαλλομένου τοῦ ληκτικοῦ **ς** οἶον, κλεινός-κλεινότερος-κλεινότατος, ξηρός-ξηρότερος-ξηρότατος, ἡδύς-ἡδύτερος-ἡδύτατος.

§. 106. Τὰ εἰς **ότερος** καὶ **ότατος** παραθετικά, ἐὰν μὲν ἔχουσι τὴν πρὸ τοῦ **ο** συλλαβὴν μακρὰν φύσει ἢ θέσει, γράφονται διὰ τοῦ **ο**, ἐὰν δὲ βραχυεῖαν, γράφονται διὰ τοῦ **ω** οἶον, σοφός-σοφώτερος-σοφώτατος, ξηρός-ξηρότερος-ξηρότατος, ἐνδοξός-ἐνδοξότερος-ἐνδοξότατος, πιστός-πιστότερος-πιστότατος*.

Σημ. Τὰ λήγοντα εἰς **ακος**, **αλος**, **ατος**, **απος**, **ανος**, **αρος**, ἐπίθετα βραχυπαραληκτοῦσιν οἶον, μαλχός-ώτερος-ώτατος, ἀπχλός, δυνάτης, ποτῆπος, ἰκάνος, καθῆρος, πλὴν τοῦ ἀνιᾶρος, φλύᾶρος, καὶ τρᾶνός.

§. 107. Ὅταν ἡ ῥίζα τοῦ θετικοῦ λήγῃ εἰς **ντ**, τότε τὸ μὲν **τ** τρέπεται εἰς **σ**, τὸ δὲ **ν** ἀποβάλλεται (75 ἐ.) οἶον, χαρίεις-χαριεντ (χαριέντ-τερος) χαριέστερος-χαριέστατος. Τὸ πένης-πένητος οὐ μόνον τὸ **τ** τρέπει εἰς **ς**, ἀλλὰ καὶ τὸ **η** εἰς **ε** οἶον, πενέστερος-έστατος.

§. 108. Τὰ εἰς **ης** τῶν ὁποίων ἡ ῥίζα λήγει εἰς **ε** προσλαμβάνουσι **ο** οἶον, ἀληθε(ἀληθέτερος) ἀληθέστερος, ἀληθέστατος.

Σημ. Τὰ παραθετικά τοῦ ψευδῆς διαφοροῦνται οἶον ψευδέστερος-ψευδέστατος, καὶ ψευδίστερος-ψευδίστατος.

§. 109. Τὰ εἰς **ων** καὶ τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα οὐρανισκῶφων τριτόκλιτα προσλαμβάνουσι μεταξὺ τῆς ῥίζης καὶ τῶν παραθετικῶν καταλήξεων τὴν συλλαβὴν **εσ** καὶ σπανίως τὴν **ες** οἶον, εὐδαίμων-εὐδαιμονέστερος-εὐδαιμονέστατος, ἀφῆλιξ-ἀφηλικέστερος-ἀφηλικέστατος.

(*) Παρὰ τοῖς ἄπικτοῖς τὰ παραθ. τῶν ἐπιθέτων ἐρυθρός, εὐτενός καὶ δύσποτος ἀπαντῶνται διὰ τοῦ **ω** οἶον, ἐρυθρώτερος, εὐτενιώτερος, δύσποτιώτερος. Κατὰ παράδοσιν δὲ τινῶν ἀρχαίων γραμματικῶν τὰ παραθ. τῶν ἐπιθέτων κενός καὶ στενός γράφονται διὰ τοῦ **αι** οἶον, κενότερος, στενότερος.

τος, ἀρπαξ-ἀρπαγίστερος-ἀρπαγίστατος· ἐξαιρούνται τὰ πίων-πύ-
τερος-πύτατος, πέπων-πεπαίτερος-πεπαίτατος.

Σημ. Τὸν κανόνα τοῦτον ἀκολουθοῦσι τὰ ἐξῆς ἐπίθετα, κλέπτης-κλεπτή-
στατος, βλάξ-βλακίστατος καὶ βλακώτερος-βλακώτατος, πλεονέκτης ἰστε-
ρος-ίστατος, λάλος-ἰστερος-ίστατος, μονοπάγος-ἰστερος-ίστατος, ἀλαζών-ἀ-
λαζωνίστατος, ἀκρατος-ἀκρατέστερος-έστατος, ἀφθονος-έστερος-έστατος (καὶ
κοινῶς ἀφθονώτερος-ώτατος).

§. 110. Τὰ εἰς **οος-οὺς** δευτερόκλιτα προσλαμβάνουσι τὰς ἐ-
πιτεταμενὰς καταλήξεις **εστερος-εστατος**, ἀποβάλλουσι τὸ κα-
ληκτικὸν **ο** καὶ συναίρουσι τὸ **ος** εἰς **ου**· οἶον, ἀπλὸς οὖς, ἀπλο-
έστερος ἀπλούστερος, ἀπλοέστατος-ἀπλούστατος. Τινὰ ὅμως δὲν
λαμβάνουσι τὰς ἐπιτεταμένους καταλήξεις, οὐδὲ τὸ καταληκτικὸν
ο ἀποβάλλουσιν· οἶον, εὖρος-εὐρώτερος-εὐρώτατος, εὐχρος-
εὐχρώτερος-εὐχρώτατος, τὸ ὅποιον ἀπαντᾶται καὶ εὐχρούστερος-
εὐχρούστατος.

§. 111. Τὰ εἰς **εος-ους** μετὰ τὴν πρόσληψιν τῶν παραθετι-
κῶν καταλήξεων, συναίρουσι τὸ **εω** εἰς **ω**· οἶον, χρύσεος-χρυσέ-
ώτερος-χρυσώτερος, χρυσεώτατος-χρυσώτατος κτλ.

§. 112. Πολλὰ τῶν εἰς **αιος** μετὰ πρόσληψιν τῶν παραθετι-
τικῶν καταλήξεων ἀποκόπτουσι τὸ καταληκτικὸν **ο**· οἶον, παλαι-
ός-παλαιέτερος-παλαιέτατος, γηραῖος-γηραίτερος-γηραίτατος, σχολαί-
ος-σχολαίτερος-σχολαίτατος. Ταῦτα ἠκολούθησε καὶ τὸ μέσος, ἡ-
συχος, εὐδῖος, ἴδιος, ὄψιος, πρῶϊος, ὄρθιος, ἴσος, πλησίον. Το δὲ φί-
λος σχηματίζεται φιλαίτερος-φιλαίτατος καὶ φίλτερος-φίλτατος,
καὶ φιλώτερος-φιλώτατος εἰς τοὺς μεταγενεστέρους. *

Σημ. Τὰ παραθετικά τοῦ παλαιός καὶ σχολαίος διαφοροῦνται παρὰ τοῖς
ἀττικαῖς πεζογράφοις· οἶον, παλαιότερος-αιέτατος καὶ παλαιέτερος-αίτατος,
σχολαιότερος-ότατος καὶ σχολαίτερος-αίτατος. — Τοῦ δὲ ἴδιος καὶ ἡσυχος
τὰ παραθετικά ἀπαντῶνται καὶ ἰδιώτερος-ιδιώτατος, ἡσυχώτερος. — Τοῦ
πλησίον τὰ παραθετικά ἀπαντῶνται καὶ πλησιέστερος-πλησιέστατος.

§. 113. Ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα παραθετικά καταλήξεις τοῦ μὲν
συγκριτικοῦ **ων** ** τοῦ δὲ ὑπερθετικοῦ **ιστος**, αἵτινες ἐπισυνά-

(*) Εἰς τοὺς ποιητὰς τὰ παραθετικά τοῦ φίλος εὗρηται φίλων-φίλιος.

(**) Τὸ *ι* τῆς καταλήξεως *ων* οἱ γλωσσολόγοι γερμανοὶ λέγουσιν ὅτι
εἶναι τὸ ἀρχαῖον *j*, τὸ ὅποιον ἄλλοτε μὲν ἀφωμοιοῦτο τῇ προηγουμένῃ *λ*
οἶον, μαλῖον-μάλλον, ἀλῖος-ἄλλος· ἄλλοτε δὲ ἐφωνηνετοποιεῖτο εἰς *ι*· οἶον,
γλυκῖων-γλυκίων, βραδῖων-βραδίων, ἢ μεταφέρετο εἰς τὴν προηγουμένην
συλλαβὴν· οἶον, φερῖω-φείρω, ἀμενῖων-ἀμείνων, ἐρῖων-εῖρων· ἄλλοτε ἐ-
νοούμενον μετὰ ὄδοντοφώνου ἢ οὐρανισκοφώνου ἐτρέπετο εἰς *ζ*· οἶον, ἐλπιδῶν-
ἐλπίδω, μαστιγῶν-μαστίζω, ἢ ἐτρέπετο εἰς *σ* ἢ *ττ*· οἶον ἐλαχῖων-ελάσσων,
βραδῖων-βράσσων.

πονται εἰς τὰ λήγοντα εἰς υς ἐπίθετα, ἀφοῦ ἀφαιρεθῆ ἡ κατάληξις αὐτῆ· οἶον, ἡδύς-ἡδίων-ἡδίστος, ταχύς-ταχίων-τάχιστος.

Σημ. δ.) Τὰ πλείεστα τῶν εἰς υς ἔχουσι ἀμφοτέρους τοὺς τύπους, ἢ καὶ μόνον τοὺς κἀνονικούς· οἶον, βραδύς-βραδύτερος-βραδύτατος καὶ βραδίων-βραδίστος, παχύς-παχίων (πάσσων) πάχιστος καὶ παχύτερος-παχύτατος, ἡδύς-ἡδίων-ἡδίστος καὶ ἡδύτερος-ἡδύτατος κτλ. Τὸ βραχύς, δασύς, εὐρύς, ὀξύς, καὶ τινὰ ἄλλα σχηματίζουσι τὰ παραθετικά εἰς υτερος, υτατος.

Σημ. ε.) Τινὰ τῶν ληγόντων εἰς ρος ἔχουσι ὡσαύτως τὰ παραθετικά εἰς ἰων, ἰστος, ἀποβαλλομένης τῆς καταλήξεως ρος· οἶον, αἰσχρὸς-αἰσχίων-αἰσχιστος, ἐχθρὸς-ἐχθίων-ἐχθιστος, οἰκτρὸς-οἰκτρότερος-οἰκτίστος, κυδρὸς-κυδρότερος-κύδιστος, μακρὸς-μήχιστος.

Σημ. γ.) Ἐν γένει εἰς τὴν χρῆσιν τῶν διαφόρων τούτων παραθετικῶν καταλήξεων ἔχει μεγάλην ἐλευθερίαν ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, προτιμῶσα τὴν μίαν κατάληξιν τῆς ἄλλης· οἶον, αἰδοῖς-αἰδοῦτερος-αἰδοῦτατος καὶ αἰδοῖς-εἰστερος-αἰδοῖεστατος, λαλῶς-λαλότερος-λαλώτατος καὶ λαλῖστερος-λαλίστατος. Τὸ δὲ τερπνὸς σχηματίζει τὸ συγκριτικὸν τερπνότερος, ὑπερθ. δὲ τερπνίστατος καὶ τερπνότατος, πτωχὸς-πτωχότερος καὶ πτωχίστερος-πτωχίστατος.

Σημ. δ.) Εὐρίσκονται δὲ παραθετικά καὶ περιφραστικῶς διὰ τοῦ μᾶλλον· οἶον, μᾶλλον φιλέλληνες κτλ.

Παραθετικά ἔλλιπῆ.

§. 114. Πολλὰ παραθετικά, μὴ ἔχοντα εὐχρηστον θετικὸν ὑπάγονται εἰς θετικὸν τῆς αὐτῆς σημασίας καὶ ταῦτα λέγονται ἔλλιπῆ.

Ταῦτα εἶναι

1. ἀγαθός	συγ.	ἀμείνων,	ὑπερθ.	ἀριστος.
		» βελτίων,	»	βέλτιστος.
		» βέλτερος,	»	βέλτατος.
		» κρείσσων,	»	κράτιστος.
		» λωίων,	»	λωϊστος.
2. ἀλγεινός (ἀλγος)	»	ἀλγίων,	»	ἀλγιστος.
3. κακός,	»	κακίων,	»	κάκιστος.
	»	χειρών,	»	χείριστος.
4. καλός (κάλλος)	»	καλλίων,	»	κάλλιστος.
5. μακρός,	»	μακρότερος,	»	μακρότατος.
(μᾶκος μακίων),	»	μάσσων,	»	μήχιστος.
6. μέγας,	»	(μεγίων) μεϊζων,	»	μέγιστος.
7. μικρός,	»	(ἐλαχίων) ἐλάσσων,	»	ἐλάχιστος.
8. ὀλίγος,	»	μείων * ἢ ἥσων,	»	ὀλίγιστος.

(*) Τὰ συγκριτικὰ μείων καὶ ἐλάσσων ἐναλλάσσονται ὡς συγκριτικὰ τοῦ μικρὸς καὶ ὀλίγος. Τῶν ἔλλιπτικῶν Παραθετικῶν εὐρίσκονται ἐπίσης καὶ ὅμοιοι τύποι· οἶον, μικρότερος-μικρότατος, ἀγαθώτερος-ἀγαθώτατος, παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις κτλ.

9. πολὺς,	» πλέων ἢ πλείων.	» πλεῖστος.
10. ῥάδιος,	» ῥάων,	» ῥᾶστος.

Σημ. α. Τὸ κρείσσων, ἐλλάσσων, μᾶσσων, ἥσσων ὑποθέτουσι θετικὸν λήγον ἐκ τῶ οἶον, κρατὺς, ἐλαχὺς, μακρὺς, ἡκύς· ἡ δὲ κατάληξις σσων γίνεται κατὰ τροπὴν τοῦ ι καὶ τοῦ ῥιζικοῦ χαρακτῆρος εἰς σσ (§. 113 ὑποσημ.) οον, παχύς (παχίων) πάσσων, βαθὺς (βαθίων) θάσσων, ταχύς (ταχίων) θάσσων. Τὸ οὐδέτερον πλέων παρὰ τοῖς ἀπτικοῖς εὔρηται πλείων πρὸ τῶν ἀριθμητικῶν οἶον, πλείν ἢ τριάκονθ' ἡμέρας.

Σημ. β'. "Ολα τὰ εἰς ὧν συγκριτικὰ εἰς τινὰς πτώσεις ἀποβάλλουσι τὸν χαρακτῆρα ν καὶ συναίρουνται (90 σημ. γ').

§. 115. Παραθετικά δὲν σχηματίζονται μόνον ἐξ ἐπιθέτων. ἀλλὰ καὶ ἐξ οὐσιαστικῶν, προθέσεων, καὶ ἐπιρρήμάτων οἶον, τὸ καλλίων καὶ ἀγλίων ὑποθέτουσι θετικὸν οὐσιαστικὸν κάλλος καὶ ἄλγος· ἐκ τοῦ οὐσιαστικοῦ κέρδος σχηματίζεται συγκριτικὸν κερδίων καὶ ὑπερθ. κέρδιστος, ῥίγος-ρίγιον-ρίγιστος, * πρὸ-πρότερος-(πρότατος) πρῶτος, ὑπὲρ-ὑπέτερος-ὑπέτατος καὶ ὑπατος κατὰ συγκοπὴν, ἀνω-ἀνώτερος-ἀνώτατος, ἐνδον-ἐνδότερος-ἐνδότατος.

Σημ. Γίνονται παραθετικά καὶ ἐκ παραθετικῶν οἶον, χειρείων-χειρότερος (χειρότερος), καλλίων-καλλιώτερος, πρῶτος-πρωτίστος, ἐλάχιστος-ἐλαχιστότερος-ἐλαχιστότατος. **

Περὶ ἀνωμάτων ὀνομάτων.

§. 116. Ἄνωμαλος λέγεται ἡ λέξις, ἥτις δὲν σχηματίζεται κατὰ τοὺς κανόνας τῆς γραμματικῆς. Τὰ ὀνόματα εἶναι ἀνώματα κατὰ γένος, κατὰ κλίσειν, κατὰ ῥέξαν, καὶ κατ' ἑλλειψιν.

§. 117. Κατὰ γένος ἀνώματα λέγονται τὰ ὀνόματα, ὅταν εἰς μὲν τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν ᾖναι γένους ἀρσενικοῦ ἢ θηλυκοῦ, εἰς δὲ τὸν πληθυντικὸν γένους οὐδετέρου. οἶον, ὁ δεσμὸς, οἱ δεσμοὶ καὶ τὰ δεσμὰ, ἡ κέλευθος, αἱ κέλευθοι καὶ τὰ κέλευθα, ὁ πλοῦτος, τοὺς πλοῦτους καὶ τὰ πλούτη (68 σημ. γ').

Σημ. Πολλὰ θηλυκὰ οὐσιαστικὰ εἰς τὸν θυϊκὸν ἀριθμὸν εὐρίσκονται μετὰ τοῦ ἀρσεν. ἄρθρου οἶον, τῷ ἡμέρα, τῷ χεῖρε κτλ.

§. 118. Κατὰ κλίσειν ἀνώματα λέγονται, ὅταν τινὲς ἢ πᾶσαι αἱ πτώσεις σχηματίζονται κατὰ δύο κλίσεις, καὶ ταῦτα λέγονται

(*) Καὶ τὰ ποιητικὰ βασιλεὺς-βασιλεύτερος-βασιλεύτατος, κύων-κύντερος-κύντατος, μυχὸς-μυχώτατος καὶ μυχαίτατος.

** Ἡ σημερινὴ γλῶσσα ἔχει τέσσαρα συγκριτικὰ σημειώσεις ἄξια διὰ τὴν ὀρθογραφίαν 1) ἀρχήτερος καὶ πρωτήτερος, τὰ ὅποια γίνονται κατὰ τρηπὴν τῆς αἰ εἰς ἡ ἀπὸ τοῦ ἀρχαίτερος καὶ πρωταίτερος 2) καλλίτερος καὶ μεγαλιέτερος ἀπὸ τοῦ καλλιώτερος καὶ μεγαλειώτερος κατὰ συγκοπὴν.

Θέλιτα οἶον, ὁ Οἰδίπους τοῦ Οἰδίποδος καὶ ὁ Οἰδιπόδης τοῦ Οἰδιπόδου ποιητικῶς, ὁ Ἴρικλος τοῦ Ἰρίκλου καὶ ὁ Ἰρικλῆς τοῦ Ἰρικλέους, ὁ Θαλῆς τοῦ Θάλητος καὶ ὁ Θαλῆς τοῦ Θαλοῦ ἰωνικῶς, τὸ δάκρυον τοῦ δακρύου καὶ τὸ δάκρυ τοῦ δάκρυος, ὁ σκύφος τοῦ σκύφου καὶ τὸ σκύφος τοῦ σκύφους-ους, ὁ σκότος τοῦ σκότου καὶ τὸ σκότος τοῦ σκότους-ους, τὰ ἐπίθετα ὁ καὶ ἡ πολύγελως τὸ πολύγελων, γεν. τοῦ πολύγελω καὶ πολυγέλωτος, ὁ καὶ ἡ χρυσόκερως τὸ χρυσόκερων, γεν. τοῦ χρυσόκερω καὶ χρυσοκέρωτος.

ὁ πάτριος τοῦ πάτρω καὶ πάτριος	} Τὰ πληθ. συνήθεστερα κατὰ τὴν γ'. κλίσειν.
ὁ μήτριος τοῦ μήτρω καὶ μήτριος	
ὁ Μίνως τοῦ Μίνω καὶ Μίνως	
ὁ κάλιος τοῦ κάλω καὶ κάλιος	

Σημ. Πολλὰ τῶν εἰς ἡς τριτοκλίτων ὀνομάτων ἀπαντῶνται εἰς τὸν πληθ. ἑτερόκλιτα οἶον, ὁ Ἀριστοφάνης-τοῦς Ἀριστοφάνας, ὁ Σωκράτης-τοῦς Σωκράτας, ὁ Δημοσθένης-οἱ Δημοσθένοι-τοῦς Δημοσθένας καὶ Δημοσθίνεις, ὁ Κλεισθένης-οἱ Κλεισθένοι κτλ.

§. 119. Ὡσαύτως ἀνόμαλα κατὰ κλίσειν εἶναι τὰ εἰς **ω** καὶ **ως** λέγοντα θηλυκά, τὰ ὅποια ἐν τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ κλίνονται κατὰ τὴν γ'. κλίσειν, ἐν δὲ τῷ δυνικῷ καὶ πληθυντικῷ κατὰ τὴν δευτέραν τῶν ἰσοσυλλάβων. Τῶν δὲ εἰς εἰς **ω** μόνον θηλυκῶν ἡ ἐνικ. αἰτ. δὲν περισπᾶται παρὰ τὸν κανόνα (34) οἶον, τὴν πειθόα-ω, τὴν κερδῶ *

Παραδείγματα.

Ἡ ἤχώ, τῆς ἤχρας-ους, τῆ ἤχόι-οἱ, τὴν ἤχόα-ω, ᾧ ἤχῳ.—
Τὰ ἤχώ, τῶν ἤχῳιν, ᾧ ἤχώ.— Αἱ ἤχῳι, τῶν ἤχῳων, ταῖς ἤχῳις,
τὰς ἤχῳς, ᾧ ἤχῳι.

Ὡτω κλίνονται ἡ πειθῶ, ἡ κερδῶ, ἡ μορφῶ, ἡ γαργῶ, ἡ λεχῶ, ἡ αἰδῶς, ἡ ἠώς.

§. 120. Κατὰ ῥίζαν ἀνόμαλα λέγονται, ὅσων αἱ πτώσεις σχηματίζονται ἐκ διαφόρου ῥίζης οἶον,

	οὐ καὶ οὐς	Ze, Zην, Δι	χειρ, χειρ
Ὄνομ.	ὁ οὐς	ὁ Ζεὺς	ἡ χεῖρ
Γενικ.	τοῦ οὐός καὶ οὐός(ως)	τοῦ Διός καὶ Ζηνός	τῆς χειρός καὶ χειρός
Δοτικ.	τῷ οὐῷ καὶ οὐῳῖ	τῷ Διῷ καὶ Ζηνῷ	τῇ χειρὶ καὶ χειρὶ
Αἰτιατ.	τὸν οὐόν (καὶ οὐέα)	τὸν Δία καὶ Ζῆνα	τὴν χεῖρα καὶ χεῖρα
Κλητικ.	ὦ οὐῶ.	ὦ Ζεῦ.	ὦ χεῖρ.

(*) Γούτων κατὰ διάλεκτον ἀπαντᾶται εἰς τινὰ κύρια ὀνόματα ἡ αἰτιατική εἰς οὐν οἶον, λητόα-ω καὶ λητοῦν, Ἠόα-ω καὶ Ἠοῦν.

Δυϊκός.

Όν. και Δίτ.	τῷ υἱῷ και υἰέε	τῷ (ἢ τῶ) χεῖρε και χέρε
Γεν. και Δοτ.	τοῖν υἱοῖν και υἰέοιν	ταῖν (ἢ τοῖν) χειροῖν και χεροῖν
Κλητικ.	ὦ υἱῶ.	ὦ χεῖρες.

Πηλθοντικός.

Όνομ.	οἱ υἱοὶ και υἰεῖς	αἱ χεῖρες και χέρες
Γενικ.	τῶν υἱῶν και υἰέων	τῶν χειρῶν και χερῶν
Δοτικ.	τοῖς υἱοῖς και υἰέσι	ταῖς χερσὶ
Αἰτιατ.	τοὺς υἱούς και υἰεῖς	τάς χεῖρας
Κλητικ.	ὦ υἱοὶ και υἰεῖς.	ὦ χεῖρες.

Ἐνικός.

Όνομ.	ὁ πρέσβυς (γέρον)	ὁ πρεσβευτής (ἀπεσταλμένος)
Γενικ.	τοῦ πρεσβύτου	τοῦ πρεσβέως (και πρεσβευτοῦ)
Δοτικ.	τῷ πρεσβύτῃ	τῷ πρεσβεῖ-πρεσβει
Αἰτιατ.	τὸν πρέσβυν	τὸν πρεσβευτήν
Κλητικ.	ὦ πρέσβυ.	ὦ πρεσβευτά.

Δυϊκός.

Όν. και Δίτ.	τῷ πρεσβύτῃ	τῷ πρέσβει
Γεν. και Δοτ.	τοῖν πρεσβύταιν	τοῖν πρέσβεων
Κλητικ.	ὦ πρεσβύτα.	ὦ πρέσβει.

Πηθοντικός

Όνομ.	οἱ πρεσβύται	οἱ πρέσβεις-εις
Γενικ.	τῶν πρεσβυτῶν	τῶν πρέσβεων.
Δοτικ.	τοῖς πρεσβύταις	τοῖς πρέσβεσι
Αἰτιατ.	τοὺς πρεσβύτας	τοὺς πρέσβεις-εις
Κλητικ.	ὦ πρεσβύται.	ὦ πρέσβεις-εις.

Σημ. Τὸ ὄνομα τοῦτο, ὅταν σημαῖν (τὰ) γέροντα, τὴν μὲν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν και κλητικὴν σχηματίζει ἀπὸ τοῦ πρέσβυς, τὰς δὲ λοιπὰς ἀπὸ τοῦ πρεσβύτης. Ὅταν δὲ σημαῖν τὸν ἀπεσταλμένον (πρεσβευτήν) σχηματίζει τὴν ἐνικ. ὀνομαστ. αἰτιατ. και κλητικ. ἀπὸ τοῦ πρεσβευτής τὰς δὲ λοιπὰς πτώσεις ἀπὸ τοῦ πρέσβυς.

Ῥησάτως ἀνώμαλα κατὰ ρίζαν εἶναι τὰ ἑξῆς.

ἐκ τοῦ	}	οατ	ὀνομαστ.	οῦς,
		οστ	γενικ.	ὠτός, κτλ.
ἐκ τοῦ	}	γυνα	ὀνομαστ.	γυνή,
		γυναικ.	γενικ.	γυναικώς, κτλ.

ἐκ τοῦ	}	δόρυ	ὄνομ.	δόρυ,
		δορατ	γενικ.	δόρατος, κτλ.
ἐκ τοῦ	}	γάλα	ὄνομ.	γάλα,
		γάλακτ	γενικ.	γάλακτος, κτλ.
ἐκ τοῦ	}	ὑδωρ	ὄνομ.	ὑδωρ,
		ὑδατ	γενικ.	ὑδατος, κτλ.
ἐκ τοῦ	}	γόνη	ὄνομ.	γόνη,
		γόνατ	γενικ.	γόνατος, κτλ.

§. 121. Ἀνώμαλα κατὰ ῥίζαν εἶναι τὸ μέγας καὶ πολὺς, τὰ ὁποῖα σχηματίζουσι τὴν μὲν ὀνομαστ. αἰτιατ. καὶ κλητικ. τοῦ ἄρσ. καὶ οὐδέτ. εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν ἀπὸ τὸ μέγας καὶ πολὺς τὰς δὲ ἄλλας πτώσεις καὶ πάσας τὰς τοῦ θηλυκοῦ ἐκ τοῦ με-γάλος καὶ πολλός.

× §. 122. Ἀνώμαλα κατὰ ῥίζαν θεωροῦνται καὶ τὰ ἐπόμενα

Ὁ μάρτυς τοῦ μάρτυρος, τοῦ ὁποίου ὁ χαρακτήρ δὲν ἐφυλάχθη ἐν τῇ ὀνομαστικῇ.

ὁ κτεῖς, τοῦ κτενός, κτλ.

ὁ ποῦς, τοῦ ποδός, κτλ.

ὁ χόυς, τοῦ χόος, τῷ χῶϊ, τὸν χόα καὶ χούνη.— Πληθ. οἱ χόες, τῶν χόων, τοῖς χουσί, τοὺς χόας. Τοῦτο ἔχει καὶ σχηματισμοὺς ἐκ τοῦ χουέες, γεν. χουέως καὶ ἄττ. χουῶς, αἰτιατ. χουέα καὶ χουᾶ, πληθ. αἰτιατ. χουέας καὶ χουᾶς.

Ὁ βοῦς, τοῦ βοός, τῷ βοῖ, τὸν βοῦνη, ὦ βοῦ.— Τὸ βόες, τοῖν βοοῖνη.— Οἱ βόες, (καὶ βοῦς), τῶν βοῶνη, τοῖς βοοῖνη, τοὺς βόας καὶ βοῦς, ὦ βόες.

Ἡ ναῦς, τῆς νηός καὶ νεός, τῇ νηῖ, τὴν ναῦνη, ὦ ναῦ.— Λι νῆες, τῶν νηῶνη καὶ νεῶνη, ταῖς ναοῖνη, τὰς ναῦς.— Δυῖκ. ταῖνη νεοῖνη.

Ἡ γραῦς, τῆς γραός, τῇ γραῖ τὴν γραῦνη, ὦ γραῦ.— Λι γραῖες, (γραῦς), τῶν γραῶνη, ταῖς γραοῖνη, τὰς γραῖας καὶ γραῖς.

§. 123. Ἀνώμαλα κατ' ἔλλειψιν λέγονται, ὅσα δὲν ἔχουσιν ὅλους τοὺς ἀριθμοὺς ἢ ὅλας τὰς πτώσεις εὐχρηστούς.

§. 124. Ἐλλειπτικά κατ' ἀριθμὸν εἶναι

α.) Ὁ ἀήρ, ὁ αἰθήρ, τὰ ἔργατα, οἱ ἐτησίαι, αἱ δυσμαί, ἡ γῆ.

β.) Τὰ τῶν ἐορτῶν ὀνόματα ὅσον, τὰ Διονύσια, τὰ Ὀλύμπια κτλ.

γ.) Τὰ ἀριθμητικά εἰς, δύο, τρεῖς, τέσσαρες.

δ.) Τὰ τῶν ἀνθρώπων, τόπων, πόλεων, ποταμῶν, ὀρέων, λιμνῶν, ὀνόματα ὅσον, Ἀριστείδης, Ἑλλάς, Κόρινθος, Κηφισός, Ὀλυμπος, Κω

ε.) Το **ἄμφο**, τὸ ὁποῖον ἀπαντᾶται εἰς μόνον τὸν δυϊκὸν ἀριθμὸν, καὶ τὸ **ἄμφότεροι**, τὸ ὁποῖον ἀπαντᾶται σπανιώτατα εἰς τὸν ἐνικόν, ἰδίως δὲ εἰς τὸν δυϊκὸν καὶ πληθυντικόν.

Σημ. Τινὰ σχηματίζουσι πτώσιν κατὰ δύο τύπους ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἰς γίνεται ἐξ ἀχρήστου ὀνομαστικῆς· τοῦτο δὲ λέγεται μεταπλασμός· τὸ ἔνειρον-τοῦ ὄνειρου καὶ τοῦ ὄνειρατος, τὸ δένδρον-τοῖς δένδροις καὶ τοῖς δένδρεσι, τὸ πῦρ-τοῖς πυρσί καὶ πυροῖς κτλ.

§. 125. Ἐλλειπτικά κατὰ πτώσιν εἶναι

α.) Τὰ οὐδέτερα **ὄναρ**, **ὑπαρ**, **ὄφελος**, **δέμας**, **σέβας**, κατ' ὄνομ. αἰτιατ. καὶ κλητικὴν.

β.) **Μιάλη**, τοῦ ὁποίου μόνον ἡ γενικὴ εὐρίσκειται ὑπὸ **μιάλης**, καὶ τὸ **νέωτα**,= εἰς **νέωτα**, καὶ τὸ **φροῦδος**, τοῦ ὁποίου εἶναι εὐχρηστος ἡ ὀνομαστικὴ παντὸς γένους καὶ ἀριθμοῦ.

γ.) Τὸ **πρᾶος** καὶ (**πρᾶος**), τοῦ ὁποίου πᾶσαι αἱ πτώσεις τοῦ θηλυκοῦ, τινὲς τοῦ ἀρσενικοῦ καὶ ὁ πληθυντικὸς τοῦ οὐδετέρου ἀναπληροῦνται ἐκ τοῦ πρᾶος εἰς-ὸ ὡς ἐξῆς· ὁ **πρᾶος**, τοῦ **πράου**, τῷ **πράω**, τὸν **πρᾶον**, ᾧ **πρᾶε**, τῷ **πράω**, τοῖν **πράοιν**-οἱ **πρᾶοι** καὶ **πραεῖς**, τῶν **πραέων**, τοῖς **πράοις** καὶ **πραεσί(ν)**, τοὺς **πράους** καὶ **πραεῖς**, ᾧ **πρᾶοι**-τὸ **πρᾶῦ**, τοῦ **πραέος** καὶ **πράου**, τῷ **πράω**, τὸ **πρᾶῦ** καὶ **πρᾶον**, ᾧ **πρᾶῦ** καὶ **πρᾶον**-τῷ **πραέε** καὶ **πράω**, τοῖν **πραέοιν** καὶ **πράοιν**-τὰ **πραέα**, τῶν **πραέων**, τοῖς **πραεσί(ν)**, τὰ **πραέα**, ᾧ **πραέα**. Ἡ **πραεῖα**, τῆς **πραεῖας** ὁμαλῶς κατὰ τὴν **ά**.

δ.) Τὸ **σῶς**, συναφρούμενον ἐκ τοῦ **σάως**, εἶναι κοινὸν κατὰ γένος, καὶ ἀπαντᾶται ἐκ τοῦ σχηματισμοῦ τούτου μόνον **σῶς**, (ἐνικ. ὄνομ. καὶ κλητ. ἢ πληθ. αἰτ. τοῦ ἄρσ. καὶ θηλ.) **σῶν**, (ἐνικ. αἰτ. τοῦ ἄρσ. καὶ θηλ. καὶ ὄνομ. αἰτιατ. καὶ κλητ. τοῦ οὐδετέρου) **σῶ**, σπανίως (ἐνικ. ὄνομ. τοῦ θηλυκοῦ καὶ πληθ. ὄνομ. καὶ αἰτ. τοῦ οὐδετέρου) ἀναπληροῦνται δὲ οἱ ἄλλαι πτώσεις ἐκ τοῦ ὁμαλοῦ **σῶος-σῶα-σῶον**, ὡς ἐξῆς· ὁ **σῶος** καὶ **σῶς**, τοῦ **σῶου**, τῷ **σῶω**, τὸν **σῶον** καὶ **σῶν**, ᾧ **σῶος** καὶ **σῶς**-τῷ **σῶω**, τοῖν **σῶοιν**-οἱ **σῶοι**, τῶν **σῶων**, τοῖς **σῶοις**, τοὺς **σῶους** καὶ **σῶς**, ᾧ **σῶοι**-ἡ **σῶα**, **σῶς** καὶ **σῶ**, τῆς **σῶας**, τῇ **σῶα**, τὴν **σῶαν** καὶ **σῶν**, ᾧ **σῶα** καὶ **σῶς**, τὰ **σῶα**, ταῖν **σῶαιν**-αἱ **σῶαι**. τῶν **σῶων**, ταῖς **σῶαις**, τὰς **σῶας** καὶ **σῶς**, ᾧ **σῶαι**-τὸ **σῶον** καὶ **σῶν**, τοῦ **σῶου**, τῷ **σῶω**, τὸ **σῶον** καὶ **σῶν**. ᾧ **σῶον** καὶ **σῶν**-τῷ **σῶω**, τοῖν **σῶοιν**-τὰ **σῶα** καὶ **σῶ**, τῶν **σῶων**, τοῖς **σῶοις**, τὰ **σῶα** καὶ **σῶ**, ᾧ **σῶα** καὶ **σῶ**.

ε.) Πολλὰ, τὰ ὁποῖα ἐξέπεσαν εἰς ἐπιφθρηματικὴν σημασίαν· καὶ ἀπαντῶνται κατὰ μίαν πτώσιν μόνον ἢ μετὰ προθέσεως· οἷον· αἰφνής· ἐξαίφνης, πανταχοῦ, οὐδαμοῦ.

Ἰδιόκλητα καὶ ἄκλιτα.

§. 126. **Ἰδιόκλητα** λέγονται, ὅσα δὲν κλίνονται κατὰ τοὺς διαγεγραμμένους τύπους τῶν τριῶν κλίσεων, ἀλλὰ κατ' ἴδιόν τινα τύπον. Εἶναι δὲ ὀνόματά τινα κύρια ἢ προσχηγορικά, τὰ ὅποια ἔγειναν κατ' ἀποκοπὴν, καὶ ἐδίδοντο εἰς τινὰς ὑποκοριστικῶς ἢ σκωπτικῶς οἶον, Θεωδᾶς, Ἀλεξᾶς, Ἀρποκράς, Δημᾶς, Ἐπαφρᾶς, Ἐρμᾶς, Μητρᾶς, Φιλᾶς, Διονῦς, ἀντὶ Θεόδωρος, Ἀλέξανδρος, Ἀρποκράτης, Δημήτριος, Ἐπαφρόδιτος, Ἐρμόδωρος, Μητρόδωρος, Φιλόδημος, Διονύσιος.

§. 127. Μετὰ τούτων συναριθμοῦνται καὶ ξενικά τινα κύρια ὀνόματα καταλήγοντα εἰς φωνῆν μακρὸν μετὰ ληκτικῶς, καὶ τονιζόμενα ἐπὶ τῆς ληγούσης· οἶον, Θωμᾶς, Ἰησοῦς, Μανασῆς. Πάντα ταῦτα κλίνονται κατὰ τὰ ἐξῆς παραδείγματα:

Ὁ Θωμᾶς τοῦ Θωμᾶ τῷ Θωμᾶ τὸν Θωμᾶν ὦ Θωμᾶ.

Ὁ Φιλῆς τοῦ Φιλῆ τῷ Φιλῆ τὸν Φιλῆν ὦ Φιλῆ.

Ὁ Διονῦς τοῦ Διονῦ τῷ Διονῦ τὸν Διονῦν ὦ Διονῦ.

Ὁ Ἰησοῦς τοῦ Ἰησοῦ τῷ Ἰησοῦ τὸν Ἰησοῦν ὦ Ἰησοῦ.

§. 128. **Ἄκλιτα** λέγονται ὅσα δὲν κλίνονται, ἧτοι δὲν μεταβάλλουσι κατάληξιν κατὰ διαφόρους πτώσεις. Ταῦτα δὲ εἶναι:

α.) Ὄνόματά τινα ξενικά παραδεχθέντα ἐν τῇ Ἑλληνικῇ δίχως μεταβολῆς κατάληξως· οἶον, τὸ Πάσχα, ὁ Ἀδάμ, ὁ Δαβὶδ, ὁ Ἰωσήφ.

β.) Τὰ τῶν γραμμάτων ὀνόματα, ὡς ξένα καὶ αὐτά· οἶον, τὸ ἄλφα, τὸ βῆτα κτλ.

γ.) Τὰ ἀπόλυτα ἀριθμητικά ἀπὸ τῶν πέντε μέχρι τῶν ἑκατὸν ὡσαύτως καὶ τὸ χρεῶν.

Ἀριθμητικά.

§. 129. Τὰ ἀριθμητικά εἶναι α.) **Ἐπίθετα**, ὅσα φανερώουσι τὴν πλῆθὴν ἢ τὴν πολλαπλότητα τῶν ἀντικειμένων· β.) **Ὀνόμαστικά**, ὅσα φανερώουσι ἀριθμὸν τινα ἀφηρημένως· γ.) **Ἐπιρρήματα**, ὅσα φανερώουσι ποσάκις γίνεται τι ἐν καιρῷ τινι.

§. 130. Τὰ ἀριθμητικά ἐπίθετα διαίρουνται:

α.) εἰς **ἀπόλυτα**, ἐὰν φανερώουσι ἀπλῶς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀντικειμένων· οἶον, εἰς-μία ἐν, δύο, τρεῖς-τρία, τέσσαρες κτλ.

β.) **Τακτικά**, ἐὰν φανερώουσι τάξιν καὶ ἀκολουθίαν ἢ βαθμὸν. Ταῦτα δὲ γίνονται ἀπὸ τῶν ἀπολύτων καὶ λήγουσιν εἰς **τος** μὲν, ὅσα γίνονται ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τῶν δέκα, εἰς **στος** δὲ αἱ δεκάδες, ἑκατοντάδες κτλ· οἶον εἰς-πρῶτος, δύο-δεύτερος, * τρία-τρίτος, τέσ-

(*) Τὸ δεύτερος θεωρεῖται ὡς συγκριτικόν, τοῦ ὁποίου ὑπερβει. παρὰ ποιητὰς εὐρίσκεται δευτάτος=ἔσχατος. Τὸ δευτέριος γίνεταί κατ' ἀποβολὴν τοῦ ἑνὸς τ. Τὸ πέμπτος ἀπὸ τοῦ αἰολικοῦ πέμπει. Τὸ ἑβδόμος ἀπὸ τοῦ αἰολικοῦ ἑβδέμ καὶ ποιητ. ἑβδόματος. * Οὐδὸς καὶ ποιητικῶς ὀγδόατος.

σρα-τέταρτος, πέντε-πέμπτος, ἕξ-ἕκτος, ἑπτὰ-ἑβδόμος, ὀκτώ-ὄγδοος, ἑννέα-ἐνάτος ἢ ἕνατος, δέκα-δέκατος, εἰκοστὸς, τριάκιστος, τεσσαρακιστὸς, διακοσιοστὸς, χιλιοστὸς, ἑκατομμυριοστὸς.

γ.) **Χρονικά**, ἐὰν φανερώωσι τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν ἐντὸς ἢ ἐν τέλει τῶν ὁποίων γίνεται τι. Ταῦτα δὲ γίνονται ἐκ τῶν τακτικῶν καὶ λήγουσιν εἰς **αιος** οἶον, προτεραῖος, δευτεραῖος, τριταῖος, ὑστεραῖος.

δ.) **Πολλαπλασιαστικά**, ὅταν φανερώωσι τὸ πολλαπλοῦν τῶν ἀντικειμένων. Ταῦτα δὲ γίνονται ἀπὸ τοῦ ἀριθμητικοῦ ἐπιφώρηματος κατ' ἀποβολὴν τῆς συλλαβῆς **κις** καὶ προσθέσει τῆς καταλήξεως **πλόος-πλοῦς** οἶον, ἀπλοῦς, διπλοῦς (διττοῦς), τριπλοῦς, τετραπλοῦς κτλ.

Σημ. Ἀναλογικὰ λέγονται τὰ καταλήγοντα εἰς **πλάσιος** ἢ **πλασίων**, οἶον, διπλάσιος-ία-ιον καὶ διπλασίων, τριπλάσιος-ία-ιον καὶ τριπλασίων, τετραπλάσιος-ία-ιον καὶ τετραπλασίων κτλ.

§. 131. Τὰ ἀριθμητικὰ οὐσιαστικά εἶναι πάντα θηλυκά. Ταῦτα δὲ γίνονται ἀπὸ τῶν ἀπολύτων καὶ καταλήγουσιν εἰς **ας-τιδος** οἶον, ἕνας-ἐνάδος, καὶ συνηθέστερον ἀπὸ τοῦ ἐπιθέτου μόνος, μονάς-άδος, δυάς, τριάς, τετράς, πεντάς, ἑξάς, ἑβδομάς, ὀγδοάς, ἑνεάς, δέκας, εἰκάς, τριακάς. Μόνον τέσσαρα παράγονται ἀπὸ τῶν τακτικῶν, τὰ ἑποῖα καταλήγουσι καὶ εἰς **υς-υος** οἶον, τριτὺς, τετρακτὺς, ἑκατοστὺς, χιλιοστὺς· ταῦτα εἶναι ὀλιγώτερον εὐχρηστοῦ τῶν κοινῶν τριάς, τετράς κτλ.

§. 132. Τὰ ἀριθμητικὰ ἐπιφώρηματα γίνονται ἀπὸ τῶν ἀπολύτων καὶ καταλήγουσι α.) εἰς **αικις**, ἐὰν φανερώωσι τὸ πόσας φορὰς γίνεται τι οἶον, τετράκις, πεντάκις, δεκάκις· ἐξαιρεῖται τὸ ἅπαξ (γινόμενον κατὰ σύνθεσιν ἀπὸ τοῦ τῶν Ταραντίνων ἄς = εἰς καὶ τοῦ πᾶς), δίς, τρίς. β.) εἰς **χως**, ἐὰν φανερώωσι κατὰ πόσους τρόπους γίνεται τι οἶον, διχῶς, τριχῶς, τετραχῶς, πολλαχῶς, γ.) εἰς **χη, χοθεν, χοῦ**, ἐὰν φανερώωσιν εἰς πόσα μέρη εἶναι διηρημένον τι οἶον, δίχη, διχῆ, διχόθεν, διχοῦ, τρίχη καὶ τριχᾶ, τριχῆ, τριχοῦ, τέτραχη, τετραχῆ.

§. 133. Τὰ ἀριθμητικὰ ἀπόλυτα ἀπὸ τῶν πέντε μέχρι τῶν ἑκατὸν εἶναι ἄελιτα (128 γ'), τὰ ἐπέκεινα δὲ κλίνονται ὡς τριγενῆ τρικατάληκτα ἐπίθετα εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν οἶον, οἱ διακοσιο-αἱ διακόσια-τὰ διακόσια, οἱ τριακόσιοι-αἱ τριακόσια-τὰ τριακόσια κτλ. Ἀπαντώνται ἐνίοτε τὰ τοιαῦτα εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν ἀντὶ πληθυντικοῦ συνοδευόμενα μετὰ περιληπτικοῦ οὐσιαστικοῦ οἶον ἀσπίς, μυρία καὶ τετρακοσία. Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς μέχρι τῶν τεσσάρων κλίνονται οὕτως·

α.) ἄρσ. εἷς, ἑνός, ἐνί, ἕνα
 θηλ. μία, μιάς, μιᾶ, μίαν } μόνον εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν.
 οὐδ. ἓν, ἐνός, ἐνί, ἓν.

β.) Δυϊκὸς ὄνομ. καὶ αἰτ. δύο (δύω κοιν.), γεν. καὶ δοτ. δυοῖν καὶ ὀπτικῶς δυεῖν πληθυντ. ὄνομ. γενικ. αἰτιατ. δύο, δοτ. δυσί.

γ.) ἄρσ. καὶ θηλ. ὄνομ. τρεῖς, γεν. τριῶν, δοτ. τρισί, αἰτ. τρεῖς
 οὐδ. ὄνομ. τρία, γεν. τριῶν, δοτ. τρισί, αἰτ. τρία

δ.) ἄρσ. καὶ θηλ. ὄνομ. τέσσαρες, γεν. τεσσάρων, δοτ. τέσσαρσι,
 αἰτιατικὴ τέσσαρα.

οὐδ. ὄνομ. τέσσαρα, γεν. τεσσάρων, δοτ. τέσσαρσι,
 αἰτιατικὴ τέσσαρα.

Σημ. α.) Ὅλα τὰ ἀριθμητικὰ τὰ ἀρχίζοντα ἀπὸ φωνήεντος δασύνονται πλὴν τοῦ ὀκτώ. ἐννέα καὶ εἴκοσι, τὸ ὅπο ὄν πρὸ φωνήεντος λαμβάνει τὸ εὐφωνικὸν ν' ἄφον, εἴκοσιν ἕτη.

Σημ. β.) Τὸ δύο εἰς τὸν δυϊκὸν γενικῶς γράφεται διὰ τοῦ ω, διότι τοιαύτη εἶναι ἡ κατάληξις τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ, εἰς δὲ τὸν πληθυντικὸν διὰ τοῦ ο κατὰ τὸν ἀρχαῖον σχηματισμὸν.

Σημ. γ.) Τὸ εἷς-μία-ἓν συνθετόμενον μετὰ τοῦ οὐδὲ καὶ μηδὲ παράγει τὰς ἀρνητικὰς ἢ ἀπαγορευτικὰς ἀνωθυμίας οὐδεὶς καὶ μηδεὶς, περὶ ὧν θεὰ διαλάβωμεν ἐν τῇ οἰκίῳ τόπῳ

Σημ. δ.) οἱ ἀρχαῖοι ἐν τῇ συνθέσει τῶν ἀριθμῶν ἐνίοτε προτάσσουσι τὸν μικρότερον καὶ ἐπιφέρουσι τὸν μεγαλειότερον διὰ τοῦ κα εἰ' ὄν, δυοκαίδεκα, πεντεκαίδεκα, καὶ τ' ἀνάπαλιν ὄν, εἴκοσι καὶ πέντε.

Σημ. ε.) Ἐνίοτε τίθεται ἡ πρὸς μεταξὺ τοῦ μικροτέρου καὶ τοῦ μεγαλειτέρου ἀριθμοῦ ὄν, ἑπτὰ πρὸς τοῖς εἴκοσι καὶ τριακοσίοις = 327. Ἐπὶ δὲ ἡμερομηνίων τίθεται ἡ ἐπί' ὄν, Θαρρηγιῶνος ἕκτη ἐπὶ εἰκάδι.

Ἀριθμητικὰ σημεῖα.

§. 134. Ἀριθμητικὰ σημεῖα οἱ Ἕλληνες εἶχον τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαιήτου διαιροῦντες αὐτὰ εἰς τρεῖς τάξεις. Ἐκ τούτων δὲ ἡ μὲν πρώτη περιέχουσα ἀπὸ τοῦ α ἕως τὸ θ σημαίνει μονάδας· ἡ δευτέρα περιλαμβάνουσα ἀπὸ τοῦ ι ἕως τὸ π σημαίνει δεκάδας· καὶ ἡ τρίτη περιέχουσα ἀπὸ τοῦ ρ ἕως τὸ ω σημαίνει ἑκατοντάδας.

§. 135. Ἐκάστη τάξις περιέχει ὀκτὼ μόνον γράμματα, ἐνῶ χρειάζονται ἐννέα ἀριθμητικὰ σημεῖα. Διὸ ἐπρόσθεσαν εἰς μὲν τὴν πρώτην τάξιν τῶν μονάδων τὸ ς ἢ ζ σημαῖνον τὸν ἀριθμὸν ἕξ· εἰς δὲ τὴν δευτέραν τὸ Φοινικὸν κόππ ζ, τὸ ὅποιον σημαίνει τὸν ἀριθμὸν ἐννεήκοντα· καὶ εἰς τὴν τρίτην τὸ Φοινικὸν σαμπι θ, τὸ ὅποιον σημαίνει τὸν ἀριθμὸν ἐνσεκόσια. Τὰ γράμματα τοιζόμενα δι' ὁμοίας ἀνάφην παρίστων τὰς μονάδας, δεκάδας, ἑκατοντάδας, δεχόμενα δὲ κεραίαν ὑπογεγραμμένην ἀριστερόθεν παρίστων τὰς χιλιάδας.

§. 136. Οἱ Ἀθηναῖοι ἀριθμητικὰ σημεῖα εἶχον τὰ ἐξῆς ἕξ γράμματα τὸ I=1, Π=5, Δ=10, Η=100, Χ=1000, Μ=10000, τὰ ὅποια εἶναι ἀρχικά τῶν ὑπ' αὐτῶν παριστανομένων ἀριθμῶν. Ἐμπερικλειόμενα δὲ τὸ Δ, Π, Χ, Μ εἰς τὸ Π σημαίνουσι τὸν διὰ πέντε πολλαπλασιασμόν αὐτῶν.

Σημ. Καὶ τὸ ἔτος ἐσημεῖον διὰ τοῦ L-λ ἀσκητικὸν τῆς λέξεως Λυκάβας=ἐναυτός· οἶον, Lλέ=ἔτη 35, Lμῆ=ἔτη 48.

Ἀριθμητικὰ σημεῖα.

1—ἀ—I	80—π'—[Δ]ΔΔΔ
2—β'—II	90—ζ'—[Δ]ΔΔΔΔ
3—γ'—III	100—ρ'—Π
4—δ'—IIII	200—σ'—IIII
5—ε'—Π	300—τ'—IIIIII
6—ς'—ΠI	400—υ'—IIIIII
7—ζ'—ΠII	500—φ'—[Η]
8—η'—ΠIII	600—χ'—[Η]II
9—θ'—ΠIIII	700—ψ'—[Η]IIII
10—ι'—Δ	800—ώ'—[Η]IIIIII
11—ιά'—ΔI	900—ϖ'—[Η]IIIIII
12—ιβ'—ΔII	1000—α'—Χ
13—ιγ'—ΔIII	2000—β'—ΧΧ
14—ιδ'—ΔIIII	3000—γ'—ΧΧΧ
15—ιέ'—ΔΠ	4000—δ'—ΧΧΧΧ
16—ισ'—ΔΠI	5000—ε'—[Χ]
17—ιζ'—ΔΠII	6000—ς'—[Χ]Χ
18—ιη'—ΔΠIII	7000—ζ'—[Χ]ΧΧ
19—ιθ'—ΔΠIIII	8000—η'—[Χ]ΧΧΧ
20—κ'—ΔΔ	9000—θ'—[Χ]ΧΧΧΧ
30—λ'—ΔΔΔ	10000—ι'—Μ
40—μ'—ΔΔΔΔ	20000—κ'—ΜΜ
50—ν'—[Δ]	30000—λ'—ΜΜΜ
60—ξ'—[Δ]Δ	40000—μ'—ΜΜΜΜ
70—ό'—[Δ]ΔΔ	50000—ν'—[Μ]

Περὶ Ἀντωνυμιῶν.

§. 137. Ἀντωνυμίαι λέγονται αἱ λέξεις αἱ τιθέμεναι ἐν τῷ λόγῳ ἀντὶ τῶν ὀνομάτων. Αὗται δὲ εἶναι δώδεκα εἰδῶν καὶ ὀνομάζονται προσωπικαί, κτητικαί, γενικαί, ὀριστικῆ ἢ ἐπινασληπτικῆ, αὐτοπ-θεῖς, ἀλληλοπαθῆς, ἐρωτημα-

τικά, άόριστοι, αναφορικά, άρνητικά ή άπαγορευτικά, επιμεριστικά και συσχετικά. Κυρίως δέ άντωνυμιαί είναι αί προσωπικά ή πρωτότυποι ούσιαστικά, αίτινες φανερώνουσι τά έν τή όμιλίχ πρόσωπα, τά όποια είναι τρία, α. ό λαλών, β. ό πρós όν άποτεινεται ό λαλών, και γ. τό άντικείμενον του λόγου.

§. 138. Κλίνονται δέ αί προσωπικά άντωνυμιαί κατά τον εξής τρόπον

	α. πρόσωπον.	β. πρόσωπον.	γ. πρόσωπον.
Ένικός.	έγω, έμοῦ και μου, έμοι και μοι, έμε και με.	σύ σου, σοι, σε.	— (οῦ), οί, (ε).
Διτικός.	(νώ) και νώ (νώιν) και νών.	(σφώ) και σφώ, (σφώιν) και σφών.	(σφωέ και σφω), (σφώιν).
Πληθ.	ήμεϊς, ήμῶν, ήμϊν, ήμας,	ύμεϊς, ύμῶν, ύμϊν, ύμας,	σφεϊς (οὔδέτ. σφέα). σφῶν, σφίσιν, σφας (οὔδέτ. σφέα).

Σημ. α. Είς τās προσωπικάς άντωνυμιας παρατηροῦμεν α.) ότι είναι γένους κοινού, πλην του τρίτου προσώπου, του όποίου εύρίσκεται ή πληθυντική όνομ. και αίτιατ. του οὔδέτ. β.) ότι είναι ιδιόκλητοι γ.) ότι έγκλίνονται (27. 31. β.) δ.) ότι λαμβάνουσι τό περιοριστικόν γε και είς τά ένικά του α. προσώπου αναβιδάζεται ό τόνος, πλην τής γενικής έμοῦ γε οῦον, έμοι γε. έγω γε' έ.) τό γ. πρόσωπον όνομαστικήν δέν έχει, άπαντάται δέ μόνον είς τās φράσεις και ός = και αυτός, ή δ' ός = είπεν αυτός' ς.) ή γενική και αίτιατ. του ένικού του γ. προσώπου, όλος ό διτικός και τό οὔδέτερον του πληθυντικού παρά τοίς άττικείοις σπανίως άπαντώνται, ζ.) τά πληθυντικά περισπώνται, πλην τής δοτ. σφίσιν.

Σημ. β. "Όλαί αί άντωνυμιαί κλητικήν δέν έχουν.

§. 139. **Κλίση** και άντωνυμιαί λέγονται όσαι φανερώνουσι ότι άντικείμενον τι είναι κτήμα προσώπου τινός ή πολλών προσώπων. Σχηματίζονται δέ αύται εκ των γενικών των προσωπικών άντωνυμιών, εάν έπισυναφθῆ ή κατάληξις **ος** είς την ρίζαν των ένικών γενικών, ή δέ **τερος** είς την των δνικών και άσυναιρέτων πληθυντικών όιον,

Ένικ.	έμοῦ -έμῶς ή -όν.		πρωτοπρόσωποι.
Διικ.	νώιν - (νώϊτερος-ερα-ερον).		
Πληθ.	ήμέων-ήμέτερος-ερα-ερον.		

Ἑνικ.	σοῦ -σός -τή -σόν.	} δευτεροπρόσωποι.
Δυϊκ.	σφωῖν-(σφωίτερος-έρα-ερον)	
Πληθ.	ὤμέων-ὤμέτερος-έρα-ερον,	
Ἑνικ.	οὔ (εο) -έός ἐή έόν.	} τριτοπρόσωποι.
Δυϊκ.	— — —	
Πληθ.	σφέων -σφέτερος-έρα-ερον	

Σημ. Ἐκ τοῦ δυϊκοῦ τοῦ τρίτου προσώπου δὲν σχηματίζεται κτητικὴ ἀντωνυμία, διότι θὰ συμπέσῃ μὲ τὴν ἐκ τῆς γεν. τοῦ δυϊκ. τοῦ 6'. προσώπου σχηματιζομένην. — Ὁ δυϊκός-νωίτερος καὶ σφωίτερος εἶναι εὐχρηστος παρὰ ποιηταῖς.

§. 140. **Δεικτικαὶ** ἀντωνυμίαι λέγονται ἐκεῖναι τὰς ὁποίας μεταχειρίζομεθα πρὸς δεῖξιν τῶν προσώπων καὶ πραγμάτων εἶναι δὲ αὐταί.

1) Οὗτος, τούτου, τούτῳ, τοῦτον, ὦ οὗτος. — Τούτω, τούτῳιν. — Οὔται, τούτων, τούτοις, τούτους. — Θηλ. Αὕτη ταύτης, ταύτη, ταύτην, ὦ αὕτη. — Ταῦτα, ταύταιν. — Αὗται, τούτων, ταύταις, ταύτας. — Οὗδ'. Τοῦτο, τούτου, τούτῳ, τοῦτο. — Τούτῳ, τούτῳιν. — Ταῦτα, τούτων, τούτοις, ταῦτα.

2) Ὅδε, ἤδε, τόδε.

3) Ἐκεῖνος, ἐκεῖνη, ἐκεῖνο.

Σημ. α'. Εἰς τὴν δεικτικὴν ἀντωνυμίαν οὗτος παρατηροῦμεν τὰ ἐξῆς· 1) ὅτι μεταχειρίζομεθα αὐτὴν πρὸς δεῖξιν τῶν πλησίον καὶ παρόντων ἀντικειμένων, εἰς δὲ τὸν λόγον συνήθως τῶν ἀνω βηθέντων· 2) ὅτι ἔχει ἐνικὴν κλητικὴν διὰ τὸ ἀρσ. καὶ θηλ. ὦ οὗτος, ὦ αὕτη, τὴν ὁποίαν μεταχειρίζοντο οἱ ἀρχαῖοι, ὅταν ἤθελον νὰ καλέσωσι τινα τοῦ ὁποίου ἠγγόνου τὸ ὄνομα, ἢ δὲν ἤθελον νὰ τὸν ὀνομάσωσι πρὸς περιφρόνησιν (ἴσον τῷ τῆς σημερινῆς γλώσσης αἰ τοῦ λόγου σου)· 3) ὅτι πρὸς περισσotέραν ἐπίτασιν τῆς δεξιῆς λαμβάνει εἰς τὸ τέλος ι, προσχηματισμὸν καλούμενον, τὸ ὁποῖον ἀποκρούει τὰ πρὸ αὐτοῦ εὐρισκόμενα βραχέα φωνήεντα α, ε, ο, καὶ ὀξύνεται· οἶον, οὔτοςι, τουτουῖ, τουτον, τουτι, ταυτι.

Σημ. β'. Ὁ προσχηματισμὸς ι, τὸν ὁποῖον λαμβάνουσι καὶ αἱ λοιπαὶ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι, πρὸ φωνήεντος λαμβάνει τὸ εὐφωνικὸν ν, ἂν ἔχη πρὸς αὐτοῦ σ' οἶον, οὔτοςιν ὁ ἄνθρωπος, ἐκεινοσίν ὁ κύων.

Σημ. γ'. Ἡ ὄδε χρησιμεύει πρὸς δεῖξιν τῶν πολὺ πλησίον, καὶ εἰς τὸν λόγον τῶν μελλόντων νὰ λεχθῶσιν· οἶον, τάδε λέγει Κύριος. Συντίθεται δὲ ἀπὸ τοῦ ἀρθρου ὁ, ἡ, τὸ, καὶ τοῦ ἐγκλιτικοῦ δέ.

Σημ. δ'. Τὴν ἐκεῖνος μεταχειρίζομεθα νὰ δεῖξωμεν τὰ μακρὰν κείμενα καὶ ἀπόντα ἀντικείμενα. Τινὲς παράγουσι ταύτην ἀπὸ τῆς λέξεως ἐκεῖ.

§. 141. **Ὀριστικὴ ἢ Ἐπαναληπτικὴ** ἀντωνυμία λέγεται ἐκεῖνη τὴν ὁποίαν μεταχειρίζομεθα νὰ ὀρίσωμεν ἢ ἐπαναλάβωμεν ἀντικείμενόν τι· εἶναι δὲ ἡ αὐτός. Αὕτη κλίνεται ὁμαλῶς κατὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν κλίσιν.

Σημ. Ἡ ἀντωνυμία αὐτὸς κλίνεται καὶ ἐνάρθρως ὁ αὐτὸς=ὁ ἴδιος καὶ κινᾶται, τὸ δὲ οὐδέτερον διφορεῖται ὀηλ. καταλήγει εἰς ο καὶ ον' οἶον, ταῦτό καὶ ταυτόν. (§. 99.)

§. 142. **Ἀυτοπαθεῖς** ἀντωνυμῖαι λέγονται, ὅσαι φανερώ-
νουν τὰ πρόσωπα τῆς αυτοπαθείας, ἤτοι ὅτι ἡ ἐνέργεια προσώπου
τινὸς ἐπιστρέφει εἰς τὸ ἴδιον οἶον ἐγὼ παιδεύω ἑμαυτόν. Εἶναι
δὲ αὗται

Ἑνικός.

ἀ. προσ.	β'. προσ.	γ'. προσ.
γεν. ἑμαυτοῦ-ῆς,	σ(ε)αυτοῦ-ῆς,	(ἐ)αυτοῦ-ῆς-οῦ,
δοτ. ἑμαυτῶ-ῆ,	σ(ε)αυτῶ-ῆ,	(ἐ)αυτῶ-ῆ-ῶ,
αἰτ. ἑμαυτὸν-ῆν.	σ(ε)αυτὸν-ῆν.	(ἐ)αυτὸν-ῆν-ό.

Πληθυντικός.

γεν. ἡμῶν αὐτῶν,	ὑμῶν αὐτῶν,	σφῶν αὐτῶν,
δοτ. ἡμῖν αὐτοῖς-αῖς,	ὑμῖν αὐτοῖς, αῖς,	σφισιν αὐτοῖς-αῖς,
αἰτ. ἡμᾶς αὐτούς-άς.	ὑμᾶς αὐτούς-άς.	σφᾶς αὐτούς-άς.

Σημ. Εἰς τὰς αυτοπαθεῖς ἀντωνυμίας παρατηροῦμεν τὰ ἐξῆς· α) ὅτι γί-
νονται κατὰ σύνθεσιν ἐκ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν καὶ τῆς ὀριστικῆς ἢ
ἐπαναληπτικῆς, διὸ καλοῦνται καὶ σύνθετοι· β.) ὅτι εἶναι ἀνώμαλοι κα-
τ' ἔλλειψιν· γ.) αἱ πλάγια πτώσεις τοῦ β'. καὶ γ'. προσώπου ἀπαντῶνται
καὶ ἄνευ τοῦ ε' οἶον, σαυτοῦ-σαυτῶ-σαυτόν, αὐτοῦ-αὐτῶ-αὐτόν, αὐτῶν·
δ.) τὸ α. καὶ β'. πρόσωπον ἔχει εὐχρηστο μόνον τὰ δύο γένη· ε.) ὁ
πληθυντικὸς ἀριθμὸς τοῦ γ'. προσώπου ἀπαντᾶται καὶ ἑαυτῶν, ἑαυτοῖς-
αῖς-οῖς, ἑαυτούς-άς-ὰ καὶ διὰ τὰ τρία πρόσωπα εὐχρηστος· οἶον, φονεύο-
μεν ἑαυτούς κτλ.

§. 143. **Ἀλληλοπαθῆς** ἀντωνυμία λέγεται ἐκείνη δι' ἧς ἐκ-
φράζομεν τὰ πρόσωπα τὰ ἀμοιβαίως ἐνεργούντα πρὸς ἀλλήλα· κλι-
νεται δὲ οὕτω

Δυϊκ. γεν. καὶ δοτ. ἀλλήλοιν-αιν οἶν, αἰτ. ἀλλήλω-α-ω.

Πληθ. γεν. ἀλλήλων-ων-ων, δοτ. ἀλλήλοις-αις-οῖς, αἰτ. ἀλλήλους-
ας-ἀλλήλα.

Σημ. Ἡ ἀντωνυμία αὕτη παράγεται ἀπὸ τῆς ἄλλος κατ' ἐπέμβεσιν
τῆς συλλαβῆς λη. Εἶναι ἀνώμαλος κατ' ἔλλειψιν.

§. 144. **Ἐρωτηματικαὶ** ἀντωνυμῖαι λέγονται ἐκεῖναι, δι' ὧν
ἐρωτῶμεν περὶ τίνος προσώπου ἢ πράγματος. Εἶναι δὲ αὗται **τίς,**
πότερος, ποῖος, πόσος, πηλίκος, πόστος, ποστᾶτος,
ποδαπός. Ἐκ τούτων ἡ τίς εἶναι δικατάληκτος καὶ κλίνεται πε-
ριττοσυλλαβῶς, αἱ δὲ λοιπαὶ εἶναι ὁμαλὰ τρικατάληκτα ἐπίθετα.

Σημ. Ἡ ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία τίς τοιζέται ἐπὶ τῆς ἰξινῆς συλλα-
βῆς (93 δ.) τὸ δὲ ἄρσ. καὶ οὐδέτ. ἔχει γενικ. τίνος καὶ τοῦ, δοτ. τίνῃ
καὶ τῷ, τὰ ὁποῖα προφέρονται ἐντονιώτερα ἀπὸ τὰ ὀμόφωνα τῶν ἄρθρα.

§. 145. Ἄοριστοι ἄντωνυμῖαι λέγονται ἐκεῖναι δι' ὧν ἀναφέρομεν πρόσωπον ἢ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι προσδιωρισμένον, ἀλλ' ἄγνωστον. Εἶναι δὲ αὐταί· **τις, ὀποῖος, ὀπόσος, ὀπότερος, δεῖνα ἔνιοι.**

Σημ. Ἡ μὲν ὀπόσος, ὀποῖος καὶ ὀπότερος κλίνονται ὡς τρικατάληκτα ἐπίθετα. Περὶ δὲ τῶν λοιπῶν παρατηροῦμεν τὰς ἑξῆς· α.) ἢ τις κλίνεται ὁμαλῶς κατὰ τὴν γ'. κλίσιν καὶ τονίζεται παντοῦ ἐπὶ τῆς πτωτικῆς καταλήξεως· β.) ἐγκλίνεται καὶ ἔχει γενικ. τινός καὶ τού, δοτ. τινὲ καὶ τῶ, τὸ δὲ οὐδέτερον εἰς τὴν πληθυντ. ὄνομ. καὶ αἰτ. σχηματίζεται τινὰ καὶ ἄττα· γ.) ἢ δεῖνα πολλάκις ἀπαντᾷται ἄκλιτος, πολλάκις δὲ κλίνεται οὕτως ὡς τὸ δεῖνα, γεν. δεινός, δοτ. δεῖνι, αἰτ. δεῖνα· πληθυντ. δεινός, δεινῶν, δεινάς· δ.) ἢ ἔνιοι κλίνεται μόνον εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν ὡς τριγενὲς τρικατάληκτον ἐπίθετον.

§. 146. Ἀναφορικαὶ ἄντωνυμῖαι λέγονται ἐκεῖναι, τὰς ὁποίας μεταχειρίζομεθα διὰ νὰ ἀναφέρωμεν τὸν λόγον εἰς τὰ πολλαχθέντα, τὰ ὁποῖα συνδέομεν μετὰ τῶν ἐπομένων· εἶναι δὲ ἢ **ὄς, ἦ, ὅ, ἧτις** κλίνεται ὁμαλῶς κατὰ τὴν β'. καὶ α'. κλίσιν.

Σημ. α'. Εἰς τὴν κλίσιν αὐτῆς λαμβάνει 1) τὸ μόριον περ εἰς πάσας τὰς πτώσεις, τὸ ὁποῖον μένει ἄκλιτον· οἶον, ὅσπερ, οὐπερ, ἦπερ, ὅπερ· 2) τὴν ἐγκλιτικὴν ἄοριστον ἄντωνυμίαν τις, καὶ τότε κλίνεται ἀδιαιρέτως ἐκάστη κατὰ τὴν ἰδιαιτέραν ἑαυτῆς κλίσιν· οἶον, ὅστις, οὗτινος, ὧτινι, ὄντινα, ὄτι κτλ.

Σημ. β'. Εἰς τὸ οὐδέτερον ὅ,τι ἐσυνεθίζον οἱ ἀρχαιότεροι νὰ γράφωσιν ὑποδιαστολὴν διὰ νὰ διακρίνηται ἀπὸ τοῦ συνδέσμου ὅτι, οἱ νεώτεροι δὲ γράφουσιν αὐτὸ κατὰ διάστασιν· οἶον, ὅτι. Τοῦ ἄρσεν. καὶ ῥοδέτ. ἀπαντᾷται γεν. ὄτου, δοτ. ὄτῳ· εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν τοῦ οὐδέτ. ἢ ὄνομ. καὶ ἢ αἰτιατ. σχηματίζεται ὄτῳ καὶ ἄττα. Εὐρίσκεται ἐνίοτε καὶ πληθ. γενικ. ὄτων δοτικ. ὄτοις, τοῦ ἄρσεν. καὶ οὐδετέρου. Κατὰ ταῦτα δὲ κλίνεται οὕτως.

Ἔστις, οὗτινος καὶ ὄτου. ὧτινι καὶ ὄτῳ, ὄντινα-ὄτινε, οἰντινοῖν-οἰτινες, ὄντινων καὶ ὄτων, οἰστισι(ν), καὶ ὄτοις, οὕστινας-θηλ. ἧτις, ἧστινος, ἧτινι, ἧντινα-ἧτινε, αἰντινοῖν-αἰτινες, ὦντινων, αἰστισι(ν) ἄστινας- οὐδ. ὅτι, οὗτινος καὶ ὄτου, ὧτινι, καὶ ὄτῳ, ὄτι-ὄτινε, οἰντινοῖν· ἄτινα καὶ ἄττα, ὦντινων καὶ ὄτων, οἰστισι(ν) καὶ ὄτοις, ἄτινα καὶ ἄττα·

§. 147. Ἀρνητικαὶ ἢ Ἀπαγορευτικαὶ ἄντωνυμῖαι λέγονται ἐκεῖναι, ὅσαι γόσημιεῦσιν ἐπὶ ἀρνήσεως ἢ ἀπαγορεύσεως, καὶ εἶναι **οὐδεῖς-οὐδεμία-οὐδὲν, μηδεῖς-μηδεμία-μηδὲν, (ἐκ τοῦ οὐδέ. μηδὲ καὶ εἰς), οὐδέτερος-οὐδετέρα-οὐδέτερον. μηδέτερος-μηδετέρα-μηδέτερον** (ἐκ τοῦ οὐδέ, μηδὲ καὶ ἕτερος, μήτις καὶ οὔτις, (ἐκ τοῦ οὐ, μή, καὶ τις)· κλίνεται δὲ μόνον τὸ τελευταῖον συνθετικὸν μέρος κατὰ τὰ ἀπλᾶ.

Σημ. Τὸ ἄρσενικὸν οὐδεῖς καὶ μηδεῖς κλίνεται καὶ εἰς τὸν πληθυντικὸν οἶον, οὐδένες-οὐδένων-οὐδέσι-εὐδένας, μηδένες-μηδένων-μηδέσι-μηδένας·

(*) Τινὲς ὀνομάζουσι τὸ οὐδεῖς καὶ οὐδέτερος ἀρνητικὰς ἄντωνυμῖαι.

§. 148. Ἐπιμεριστικαὶ ἀντωνυμίαι λέγονται ἐκεῖναι, ὅσαι χρῆσιμούνται διὰ νὰ χωρίσωμεν δύο ἢ πολλὰ εἰς τὰ μέρη των· εἶναι δὲ αὗται ἕτερος, ἐκάτερος, ἕκαστος, ἄλλος, αἰτινες κλίνονται ὁμαλῶς ὡς τριγενῆ τρικατάληκτα ἐπίθετα.

Σημ. α'. Ἡ ἕτερος κλίνεται ἐνάρθρως καὶ κινᾶται (36 α.). Ἐνάρθρως ἀπαντᾶται καὶ ἡ ἄλλος.

Σημ. β'. Ὅλαι αἱ ἐπιμεριστικαὶ ἀντωνυμίαι δασύνονται πλὴν τῆς ἄλλος.

§. 149. Συσχετικαὶ ἀντωνυμίαι ὀνομάζονται ἐκεῖναι, αἰτινες ἐκφράζουσι σχέσις πρὸς ἀλλήλας τοιαύτην, ὥστε ἡ μία νὰ συνεπιφέρῃ τὴν ἄλλην. Εἶναι δὲ τεσσάρων εἰδῶν, ἐρωτηματικά, ἀόριστοι, δεκτικά, ἀναφορικά. Κλίνονται πᾶσαι ὁμαλῶς.

ἐρωτηματικά.	ἀόριστοι.	δεκτικά.	ἀναφορικά.
πόσος ;	ποσός	τόσος τοσόςδε τοσοῦτος	ὅσος ὀπόσος
ποιός ;	ποιός	τοιός τοιόςδε τοιοῦτος	οἷός ὀποιός
πηλίκος ;	πηλίκος	τηλίκος τηλικόςδε τηλικούτος	ἤλικος ὀπηλίκος

Σημ. α'. Ὅλαι αἱ ἀναφορικά ἀντωνυμίαι δασύνονται.

Σημ. β'. Αἱ ἀναφορικά τῶν συσχετικῶν καὶ ἡ ὅστις καὶ ὅσπερ προσλαμβάνουσι καὶ τὰ μόρια οὖν, δὴ, δήποτε, δηποτοῦν, καὶ τότε αὐτὰ τονίζονται· οἷον, ὀποιοσοῦν, ὀποιοσδήποτε, ὀποιοσδηποτοῦν, ὀποσοσοῦν, ὀστισδή, ὀστισδήποτε, ὀστισοῦν, ὀσπεροῦν, ὀσπερδήποτε, ὀσπερδηποτοῦν.

Περὶ Ῥήματος. 44

§. 150. Ῥῆμα λέγεται ἡ λέξις, ἣτις φανερώνει διάθεσιν καὶ τὸν χρόνον καθ' ὃν αὕτη γίνεται. Διάθεσις δὲ λέγεται ἡ ἐνέργεια, ἢ τὸ πάθος ἢ ἡ κατάστασις προσώπου τινός ἢ πράγματος. Αἱ διαθέσεις εἶναι τέσσαρες, ἐνεργητικῆ, παθητικῆ, οὐδετέρᾳ καὶ μέσῃ.

§. 151. Ἐνεργητικῆς διαθέσεως ἢ ἐνεργητικὸν μεταβατικὸν λέγεται τὸ ῥῆμα, ὅταν φανερῶνῃ ὅτι πρόσωπόν τι ἢ ζῶον, (ὅπερ καλεῖται ὑποκείμενον) ἐνεργεῖ καὶ ἡ ἐνέργειά του μεταβιβάζεται εἰς τι ἀντικείμενον ἐκτὸς ἑαυτοῦ· οἷον, ὁ Δημήτριος τύπτει τὸν Νικό-

τὰ δὲ μηδεὶς καὶ μηδέτερος ἀπαγορευτικά. Παρὰ τοῖς μεταγεν. εὐρηται οὐθεὶς-οὐθέν, μηθεὶς-μηθέν, οὐθέτερος-α-ον.

λαον. Ἐνεργητικὸν δὲ ἀμετάβατον, ὅταν φανερώνη ἐνέργειαν μὴ μεταβαίνουσαν εἰς ἕτερόν τι ἀντικείμενον οἶον, ὁ Δημήτριος βραδίξει.

§. 152. Παθητικῆς διαθέσεως ἢ παθητικὸν λέγεται τὸ ῥῆμα, ὅταν φανερώνη ὅτι τὸ ὑποκείμενον πάσχει, δηλ. δέχεται τὴν εἰς ἐαυτὸ ἐξ ἄλλου ἀντικειμένου προερχομένην ἐνέργειαν οἶον, ὁ Νικόλαος τύπτεται ὑπὸ τοῦ Δημητρίου.

§. 153. Οὐδέτερας διαθέσεως λέγεται τὸ ῥῆμα, ὅταν φανερώνη ὅτι τὸ ὑποκείμενον οὔτε ἐνεργεῖ οὔτε πάσχει, ἀλλ' εὐρίσκεται ἐν τινι καταστάσει οἶον, ζῶ, ὑγιαίνω.

§. 154. Μέσον λέγεται τὸ ῥῆμα, ὅταν φανερώνη ὅτι τὸ ὑποκείμενον ἐνεργεῖ καὶ τὸ αὐτὸ πάσχει οἶον, ὁ Πέτρος λούεται (λούει ἑαυτόν).

§. 155. Τὸ ῥῆμα διὰ τὴν ἐκφράση τὰς διαθέσεις ταύτας τοῦ ὑποκειμένου ἔχει καταλήξεις διαφόρους, τὰς ὁποίας ὀνομάζομεν **φωνάς**. Εἶναι δὲ δύο, ἡ **ἐνεργητικὴ**, δι' ἧς παριστῶμεν τὰ ἐνεργητικὰ καὶ οὐδέτερα, καταλήγουσα εἰς ω ἢ μι οἶον, γράφω, δίδωμι καὶ ἡ **παθητικὴ**, δι' ἧς παριστῶμεν τὰ παθητικὰ καὶ μέσα, καταλήγουσα εἰς μαι οἶον, γράφομαι, δίδομαι.

Σημ. α'. Ὑπάρχουσι ῥήματα, τὰ ὅποια ἀπαντῶνται εἰς μόνην τὴν παθητικὴν φωνήν. Ταῦτα καλοῦνται ἀποθετικὰ, διότι ἀπέθεσαν, ἤτοι ἀπέβαλον τὴν ἐνεργητικὴν φωνήν οἶον, βούλομαι, κοιμῶμαι, ἀχθομαι, ἐργάζομαι. Εἶναι δὲ καὶ τῶν τεσσάρων διαθέσεων.

Σημ. β'. Ὑπάρχουσι καὶ τινὰ ῥήματα, ἅτινα ἀπαντῶνται εἰς μόνην τὴν ἐνεργητικὴν φωνήν καὶ σημαίνουσι πάθος οἶον, πάσχω, ἀσθενῶ κτλ. Ταῦτα καλοῦνται ἀποθετικὰ.

§. 156. Τὸ ῥῆμα διὰ τῆς καταλήξεως ἐκφράζει προσέτι

- 1.) Τὸν **ἀριθμὸν** τῶν ὑποκειμένων, ἤτοι ἐνικόν, δυϊκόν, πληθυντικόν.
- 2.) Τὰ **πρόσωπα**, πρῶτον, δεῦτερον, καὶ τρίτον.
- 3.) Τὸν **χρόνον**, ἤτοι τὸν καιρὸν καθ' ὃν τὸ ὑποκείμενον ἔχει τὴν δεῖνα διαθεσιν, δηλ. ἂν τὴν ἔχη τώρα, τὴν εἶχε ἢ θὰ τὴν ἔχη.

§. 157. Οἱ χρόνοι εἶναι ἐξ.

1.) **Ἐνεστώς**, ὅστις φανερώνει ὅτι τὸ ὑποκείμενον τώρα ἔχει τὴν δεῖνα διάθεσιν οἶον, γράφω.

2.) **Ἡαρατακτικός**, ὅστις φανερώνει ὅτι τὸ ὑποκείμενον εἶχε τὴν δεῖνα διάθεσιν καθ' ὃν καιρὸν ἐγένετο ἢ ἐγένετό τι οἶον, ἔγραψον ὅτε ἦλθες.

3.) **Μέλλων**, ὅστις φανερώνει ὅτι τὸ ὑποκείμενον μέλλει νὰ ἔχη τὴν δεῖνα διάθεσιν οἶον, γράψω=θὰ γράψω.

4.) **Ἄοριστος**, ὅστις φανερώνει ὅτι τοῦ ὑποκειμένου ἡ διάθεσις παρῆλθεν ἀπροσδιοριστως· οἶον, ἔγραψα.

5.) **Παρακείμενος**, ὅστις φανερώνει ὅτι τοῦ ὑποκειμένου ἡ διάθεσις παρῆλθε, πλὴν τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς διαμένει εἰς τὸ παρὸν· οἶον, γέγραφα τὴν ἐπιστολὴν=ἔχω γράψει καὶ ὑπάρχει ἤδη.

6.) **Ῥηπερσυντελικὸς**, ὅστις φανερώνει τοῦ ὑποκειμένου τὴν διάθεσιν τετελεσμένην πρὸ ἄλλης πράξεως, ἧτις ἤδη παρῆλθεν· οἶον, ἐγγράφειν τὴν ἐπιστολὴν, ὅτε ἐπαιάνιζεν ἡ μουσικὴ=εἶχα γράψει.

§. 158. Ὁ ἐνεστώς, μέλλων καὶ παρακείμενος καλοῦνται **παράγοντες**, ὁ δὲ παρτατικὸς, ἄοριστος καὶ ὑπερσυντελικὸς **παραγόμενοι**, διότι γίνονται ἐκ τῶν πρώτων.

Σημ. Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω χρόνων, ἔχει τοῦ μέλλοντος καὶ ἀορίστου ἄλλον τύπον, ὅστις λέγεται δευτέρος, ἀλλὰ δὲν διαφέρει τοῦ πρώτου κατὰ τὴν σημασίαν. Ἐν δὲ τῇ παθητικῇ φωνῇ, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐν τῇ ἐνεργητικῇ, ἔχει καὶ τρίτον μέλλοντα, ὅστις λέγεται μετ' ὀλίγον μέλλων ἢ συντελεσμένος μέλλων.

§. 159. Ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐκφράζεται ἡ διάθεσις τοῦ ῥήματος εἰς ὅλους τοὺς ἀριθμοὺς, χρόνους καὶ πρόσωπα λέγεται **Ἐγκλίσις**. εἶναι δὲ αὗται:

1.) **Ὀριστικὴ**, ἧτις ἐκφράζει τὴν διάθεσιν ὀρισμένως, δηλαδὴ πραγματικῶς ὑπάρχουσαν· οἶον, ὁ σοφὸς νοῦς, ὥσπερ χρυσὸς, βάρος ἔχει μέγιστον.

2.) **Ῥηποτακτικὴ**, ἧτις ἐκφράζει τὴν διάθεσιν ὡς ἐνδεχομένην καὶ ἐξαρτωμένην ἐκ τινος προηγούμενου ἢ ἐπιφερομένου, ἀνευ τοῦ ὁποίου ὁ λόγος εἶναι ἀτελής· οἶον, ἐὰν ᾗς φιλομαθής, ἔση καὶ πολυμαθής.

3.) **Ἐὐκτικὴ**, ἧτις ἐκφράζει τὴν διάθεσιν ὡς ἐπιθυμητὴν εἰς τὸν λαλοῦντα ἢ καὶ δυνατὴν νὰ γείνη· οἶον, γένοιτο Κύριε τὸ ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς· ἐπεὶ δὲ ἐκφράζει καὶ ἀμφιβολίαν· γένοιτ' ἂν ὁ φαῦλος ἀγαθός.

4.) **Προστακτικὴ**, ἧτις ἐκφράζει τὴν διάθεσιν προστακτικῶς ἐκ μέρους τοῦ λαλοῦντος· οἶον, ἀγάπα τὴν πατρίδα, τοὺς γονεῖς σέβου, τὸν Θεὸν τίμα. Ἐνίοτε δὲ ἐκφράζει παράκλησιν· εἶον ἐλέησόν με ὁ Θεός.

5.) **Ἀπαρέμφατος**, ἧτις ἐκφράζει ἀπλῶς τὴν διάθεσιν τοῦ ῥήματος, μὴ παρεμφαινίονσα ἐνταύτῳ πρόσωπον καὶ ἀριθμὸν, οἶον, ὁμοίως αἰσχρὸν νόμιζε τὸ μηδὲνα φίλον ἔχειν καὶ πολλοὺς ἐταίρους μεταλλάττειν.

Σημ. Ἡ ὀριστικῆ, ὑποτακτικῆ, εὐκτικῆ καὶ προστακτικῆ πρὸς διάκρισιν τῆς ἀπαρεμφάτου λέγονται **παρεμφατικά**, διότι παρεμφαίνουσι διὰ καταλήξιν τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ πρόσωπον τῶν ὑποκειμένων. Ἡ δὲ μετοχὴ δὲν συγκαταλέγεται μετὰ τῶν ἐγκλίσεων, ἀλλ' εἶναι ῥῆμα μετὰ ἐπιθετικῆς καταλήξεως (ὄθ σημ.) Μετέχει δὲ ἀπὸ μὲν τοῦ ῥήματος διάθεσιν, χρόνον, θέμα καὶ συζυγίαν, ἀπὸ δὲ τοῦ ὀνόματος, γένος, ἀριθμὸν, πτώσιν καὶ κλίσιν.

§. 160. **Θέμα** λέγεται τὸ ἄ. πρὸς. τοῦ ἐνεργ. ἐνεστῶτος τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως, τὸ ὁποῖον τίθεται ὡς θάσις ὅλων τῶν καταληκτικῶν μεταβολῶν, ὅσων τὸ ῥῆμα εἶναι ἐπιδεικτικόν. Θέματα εἶναι τρία. 1.) **βαρύτονον**, ἐὰν καταλήγῃ εἰς ω ἄτονον· οἶον, λέγω. 2.) **περισπώμενον** ἢ συνηρημένον, ἐὰν λήγῃ εἰς ω ἐκ συναιρέσεως καὶ περισπᾶται· οἶον, ἀγαπάω-ῶ. 3.) **εἰς μι**, ἐὰν καταλήγῃ εἰς μι· οἶον, ἴστημι, τίθημι.

§. 161. **Συζυγία** λέγεται ὁ τύπος καθ' ὃν πρέπει νὰ συνάψωμεν τὰς καταλήξεις εἰς τὴν ρίζαν κατ' ἀμφοτέρας τὰς φωνάς. Αἱ συζυγίαι εἶναι ὀκτώ· μία τῶν βαρυτόνων, τρεῖς τῶν περισπωμένων, καὶ τέσσαρες τῶν εἰς μι.

§. 162. Ἡ ἐγκλισίς, ἡ διάθεσις, ὁ ἀριθμὸς, τὸ πρόσωπον, ὁ χρόνος, τὸ θέμα καὶ ἡ συζυγία λέγονται **παρεπόμενα** τοῦ ῥήματος.

Περὶ ρίζης.

§. 163. Διὰ νὰ σχηματίσωμεν ὁποιοῦνδήποτε ῥῆμα πρέπει νὰ ἐπιναψώμεν τὴν κατάληξιν εἰς τὴν ρίζαν. **Ῥίζα** δὲ λέγεται τὸ μὴ μεταβαλλόμενον μέρος τῆς λέξεως (§. 48) δι' ἧς ἐκφράζεται ἡ ἐννοια τοῦ ῥήματος· κατάληξις δὲ δι' ἧς ἐκφράζεται ἡ διάθεσις, τὸ πρόσωπον, ὁ ἀριθμὸς, ἡ ἐγκλισίς καὶ ὁ χρόνος· οἶον, λύω, τὸ λυ εἶναι ρίζα, τὸ δὲ ω κατάληξις· γραφόμεθα, τὸ γραφ εἶναι ρίζα καὶ ὀμεθα κατάληξις.

§. 164. Ἡ ρίζα εἶναι φύσει μακρὰ μὲν, ἐὰν ἀποτελεῖται ὑπὸ μακρᾶς συλλαβῆς· βραχεῖα δὲ, ἐὰν ὑπὸ βραχείας· οἶον, λίπ, ἦ, πνε· λίπ, ἄδ, πνε.

§. 165. Ἡ μακρὰ συλλαβὴ τῆς ρίζης, ἥτις ἦτον ἐξ ἀρχῆς βραχεῖα, συστέλλεται, ἐὰν ἀποβληθῇ τὸ ἐν ἐξ τῶν δύο γραμμάτων ἀπὸ τὰ ὁποῖα συνίστανται τὰ μακρὰ φωνήεντα· οἶον, τὰ ἔθελον=ἔεθελον. Ἴκον=ἰίκον, συστέλλονται εἰς τὰ ἔθελον, ἰκον. Ἡ δὲ θέσει μακρὰ συλλαβὴ τῆς ρίζης βραχύνεται, ἀποβαλλομένου τοῦ δευτέρου συμφώνου οἶον, τυπ-τυπ, τεμν-τεμ. Τοῦ ζ=σδ ἀποβάλλεται τὸ πρῶτον· οἶον φραζ-φραδ.

Σημ. Ἐνίοτε τὸ η προκύπτει ἐκ τῆς ἐκτάσεως τοῦ α, καὶ τότε μετὰ

συστολήν φυσικῶ τῷ λόγῳ ἐπανερχεται τὸ α' οἶον, τὰ ἦδ, μηθ, στη, συστέλλονται εἰς ἀδ, μαθ, στα.

§. 166. Ἐάν δὲ ἡ μακρὰ συλλαβὴ ἀποτελῆται ἀπὸ δίφθογγον, βραχύνεται ἀποβαλλομένου τοῦ ὑποτακτικοῦ φωνήεντος, πλὴν τῆς ε υ, ἧτις ἀποβάλλει πάντοτε τὸ προτακτικόν, καὶ τῆς ει, ἧτις πρὸ ἀφώνου ἀποβάλλει ὡσαύτως τὸ πρῶτον οἶον, αἱ μακραὶ συλλαβαὶ πνευ, ἀκου, αἶρ, πειθ, φευγ, συστελλόμεναι γίνονται πνε, ἀκο, ἀρ, πιθ. φυγ.

Σημ. Διὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ ῥήματος πρέπει προσέτι νὰ γνωρίσωμεν τὴν αὔξησιν, τὸν ἀναδιπλασιασμὸν καὶ τὸν χαρακτήρα.

X Περὶ αὔξεσεως. X

§. 167. Ὁ προτακτικός, ~~παροχημένος~~ ὑπερσυντελικὸς καὶ ἀόριστος λέγονται **παροχημένοι**, διότι φανερώουσι τὴν διάθεσιν τοῦ ῥήματος παρελθούσαν. Καλοῦνται δὲ καὶ **ἱστορικοί**, διότι μεταχειριζόμεθα αὐτοὺς διηγούμενοι τὰ ὅσα συνέβησαν. Οἱ χρόνοι οὗτοι ἐν τῇ ὀριστικῇ λαμβάνουσιν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ρίζης αὔξησιν, ἧτις εἶναι **συλλαβικὴ ἢ χρονικὴ**.

§. 168. **Συλλαβικὴ** αὔξησις λέγεται ἡ προσθήκη ἐνός ε φιλουμένου εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν ἀπὸ συμφώνου ἀρχιζόντων ῥημάτων οἶον, γνωρίζω, ἐγνωρίζον, ἐγνωρίσα, ἐγνωρίκα, ἐγνωρίκειν. **χρονικὴ** δὲ λέγεται ἡ τροπὴ τοῦ ἀρκτικοῦ βραχέος φωνήεντος εἰς μακρόν. Ἡ χρονικὴ δὲ αὔξησις φυλάττει τὸ πνεῦμα τοῦ ἐνεστώτος. Τρέπεται δὲ τὸ

α	} εἰς	η	ἀκούω—ἤκουον.
ε		η	ἔλεω—ἤλέουν.
ο		ω	ὄρυσσω—ὄρουσσαν.
αι		η	αἰῶ—ἤρουν.
αυ		ηυ εἶον	αὐλῶ—τῶλουν.
ευ		ηυ	εὔχομαι—κυχόμεν.
οι		οι	οἰκῶ—ῶκουν.
ῖ		ῖ	ἰκετεύω—ἰκέτευσαν.
ῦ	ῦ	ὑβρίζομαι—ὑβρίζομην.	

Σημ. Ἡ χρονικὴ αὔξησις δὲν εἶναι ἄλλο παρὰ συναίρεσις τοῦ προστιθεμένου ε μετὰ τοῦ ἀρκτικοῦ τοῦ ῥήματος φωνήεντος. Ὅθεν κυρίως μίαν μόνην αὔξησιν ἔχομεν τὴν συλλαβικὴν οἶον, ἀκούω-ἔακουον-ἤκουον, ἔλεω-ἔελέουν-ἤλέουν. Ἡ συναίρεσις δὲν γίνεται πάντοτε κατὰ τοὺς δοθέντας κανόνας οἶον, οἰκοδομῶ-οἰκοδόμουν-ῶκοδόμουν.

§. 169. Δὲν αὔξονται 1) τὰ ἀρχόμενα ἀπὸ η, ω, ου, ει, ε, υ οἶον ἤχῶ ἤχουν, ὠφελῶ ὠφελουν, οὐτάζω οὐτάζον, εἰκω-εἰκον, ἰσχύω-ισχύον. ὑπνώω ὑπνώουσα 2) τέσσαρα ἀρχόμενα ἀπὸ α βραχέος οἶον,

ἄω-ἄον, αἰω-ἄιον, ἀπιδίζομαι-ἀπιδιζόμεν, ἀθηέσσω-ἀθηέσσον καὶ τὸ αὐαίνω-αὐαίνον, ἀλλὰ καὶ ἐξηυαίνεται· 3) τὸ οἰδαίνω-οἰδαίνον, οἰκουρῶ-οἰκούρου, οἰμῶ-οἰμωπα, ἐλινύω-ἐλινύον, ἐρυγγάνω-ἐρύγγανον καὶ τινες χρόνοι τοῦ εὐρίσκω· 4) τὰ ἐκ τοῦ οἴνος, οἴστρος, οἴωνός, οἴαξ σύνθετα ἢ παράγωγα· εἶον, οἴνιζω-οἴνιζον, οἴστρω-οἴστρον, οἴωνίζομαι-οἴωνίζομαι, οἴακίζω-οἴακίζον. Ἔτι δὲ καὶ τὸ ἐλληνίζω-ἐλληνίζον δὲν αὐξάνει χάριν εὐφροσύνης, καὶ τὸ χρῆ, τοῦ ὁποῦ· ὁ παρατατ. ἀπαντᾶται ἐχρῆν καὶ χρῆν.

Σημ. Οἱ ἄτικοί τρέπουσι πολλάκις τὴν ἀφθογγον εἰ εἰς η, τὴν δὲ εὐ φυλάττουσιν ἀτρεπτον· οἶον, εἰκάζω ἤκασμαι, εἶδω ἤθειν, εὐχομαι-εὐχόμεν.

§. 170. Τρέπουσι δὲ τὸ ε εἰς τὴν αὐξῆσιν εἰς **εε** ἀντὶ εἰς **η** τὰ ἐξῆς· ἔχω-εἶχον, ἔλω-εἶλον (ἔθω)-εἶωθα, ἐθίζω-εἶθιζον, ἐλίσσω-εἶλισσον, ἔλκω-εἶλκον, ἔρω-εἶρον, ἐρπύζω-εἶρπυζον, ἐλύω-εἶλυον, ἐργάζομαι-εἶργαζόμεν, ἐστιάζω-εἶστίαον, ἐπομαι-εἶπόμην, (ἔλω)-εἶλον καὶ τὸ ποιητ. ἐρύω-εἶρυμαι.*

§. 171. Τὸ ἐορτάζω καὶ οἱ ὑπερσυντελικοί τῶν ἀπὸ τοῦ **εο** ἀρχομένων παρακειμένων τρέπουσι τὸ **ο** εἰς **ω** καὶ φυλάττουσι τὸ ἀρκτικὸν ε· οἶον, ἐορτάζω-ἐώρταζον, εὐλοπα-ἐώλπειν, εἰκα-ἐώκειν, ἐοργα-ἐώργειν.

§. 172. Τινὰ ῥήματα, ἀρχόμενα ἀπὸ φωνήεντος, ἀντὶ χρονικῆς λαμβάνουσι συλλαβικὴν αὐξῆσιν, εἰς τὴν ὁποῖαν μεταβαίνει καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐνεστώτος· οἶον, ἀλίσκω-ἐάλων, ἀγνυμι-ἐάξα, ἀνδάνω-ἐάνδανον (καὶ ἦνδανον). Ἔτι οἱ παρακειμένοι εἰκα, ἐοργα, εὐλοπα ἐκ τοῦ εἶω=ὀμοιάζω, ἐρῶ, ἔλω, καὶ τὸ οἰέομαι, ὠθέω καὶ οὐρέω ἐνίστε.

§. 173. Τὸ βούλομαι, δύναμαι καὶ μέλλω, πολλάκις τρέπουσι τὴν συλλαβικὴν εἰς χρονικὴν· οἶον, ἐβουλόμην καὶ ἤβουλόμην, ἐδυνάμην καὶ ἠδυνάμην, ἐμελλον καὶ ἤμελλον.

§. 174. Τὸ ὄρω, ἐνίστε δὲ τὸ οἰνοχόω καὶ ἀνοίγω λαμβάνουσι συνάμα καὶ τὰς δύο αὐξήσεις· οἶον, ἐώραον, ἐφροχόουν, ἀνέφρα.

Σημ. α. Τὸ ρ μετὰ τὴν πρόσληψιν τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως διπλασιάζεται· οἶον, ῥέω-ἔρρεον, ῥάπτω-ἔρραφα.

Σημ. β. Ἐὰν εἰς τὴν ἀρχὴν λέξεώς τις ἀρχομένης ἀπὸ ρ προστεθῆ συλλαβὴ τις ἢ λέξις τελειώνουσα εἰς φωνήεν, τὸ ρ διπλασιάζεται· οἶον, ῥέω-καταβρέω, ῥωστός-ἄρρωστος, ῥῆμα-ἐπίρρημα· πλὴν τῶν συνθέτων ἐκ τοῦ εὐ· οἶον, εὐρωστος, εὐροια.

(*) Οἱ γερμανοὶ γλωσσολόγοι λέγουσιν ὅτι πάντων τούτων τῶν ῥημάτων ἡ ῥίζα ἤρχιζεν ἀπὸ δίγαμμα καὶ ἔλαβε συλλαβικὴν αὐξῆσιν· οἶον, ἐπ (Fep) ἐFep καὶ μετὰ τὴν ἀποβύλην τοῦ δίγαμμα συναίρουμένου γίνεται εἶπην, εἶ (Fid) ἐFid εἶδον.

§. 175. Τὰ ἀπὸ προθέσεων σύνθετα ῥήματα αὐξάνουσι ἐσωθεν, ἤτοι εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀπλοῦ ῥήματος, ὅταν τοῦτο ἦναι εὐχρηστον, καὶ τὸ τελικὸν φωνῆν τῶν προθέσεων ἐκθλίβεται ὡς, καταλέγω-κατέλεγον, παραλαμβάνω-παρελάμβανον.

Σημ. Ἡ πρὸ καὶ περὶ δὲν ἐκθλίβουσι τὸ ληκτικὸν αὐτῶν φωνῆν πρὸ φωνήεντος ὡς, προλέγω-προέλεγον, περιέχω-περιείχον· ἢ ἀμφὶ ἐνίστε, καὶ ἢ ἐπὶ εἰς τὸ ἐπορκῶ, ἐπεικίης. Τῆς δὲ πρὸ τὸ ο μετὰ τοῦ ἀρκτικού τῶν ῥημάτων ἐκινᾶται ὡς, προλέγω-προέλεγον-προύλεγον, προέχω-προῦχω.

§. 176. Ἐὰν τὸ ἀπλοῦν ῥήμα ἦναι ἄχρηστον, ἢ μόνον εἰς τοὺς ποιητὰς εὐχρηστον, ἢ αὐξήσεως γίνεται ἐξωθεν, ἤτοι εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς προθέσεως ὡς, κάθημαι-ἐκάθημην, ἀμφιέννυω-ἡμφιέννυον, ἐπίσταμαι-ἠπιστάμην, καθίζω-ἐκάθιζον.

Σημ. α. Τὸ ἀπολαύω καὶ παρανομῶ αὐξάνουσι ἐσωθεν συλλαβικῶς καὶ χρονικῶς ὡς, ἀπέλαυον καὶ ἀπήλαυον, παρενόμουν καὶ παρηνόμουν. Τὸ δὲ καθεύδω αὐξάνει πολλὰκις καὶ ἐσωθεν χρονικῶς ὡς, ἐκάθευδον καὶ καθῆυδον. Τὸ ἀφίημι εἰς μὲν τὸν παρατατικὸν αὐξάνει ἐξωθεν κατὰ τινος, εἰς δὲ τοὺς ἄλλους χρόνους ἐσωθεν ὡς, ἤφιουν, ἀφίκα, ἀφείκα.

Σημ. β. Τινὰ τῶν ἐκ προθέσεων συνθέτων, ἔχοντα ἐν τῇ ῥίζῃ ἀρκτικὸν βραχὺ φωνῆν, αὐξάνουσι ἐσωθεν καὶ ἐξωθεν ὡς, ἀνέχομαι-ἠνειχόμεν, καὶ ἄορ. ἠνεσγόμεν, ἀμπέχομαι-ἡμπειχόμεν καὶ ἄορ. ἡμπεσχόμεν, ἀνορθῶ-ἠνώρθουν, ἐνοχλῶ-ἠνώχλουν, καὶ παροιῶ-ἐπαρώνουν, ἐπαρώνησα.

§. 177. **Παρασύνθετα** λέγονται τὰ ῥήματα τὰ παραγόμενα ἐξ ἄλλων λέξεων συνθέτων ἐκ τούτων αὐξάνουσι·

1). **Ἐξωθεν** μὲν, ὅσα παράγονται ἐκ λέξεων συνθέτων ἀπὸ ὀνομάτων, ἀντωνυμιῶν, ἐπιρρήμάτων καὶ τοῦ στερητικοῦ α ὡς, φιλόπονος φιλοπονέω-ἐφιλοπόνουν, αὐτόμολος-αὐτομολέω-ἠτομολῶν, ὁμόφρων-ὁμοφρονέω-ὠμοφρόνουν, ἀδικος-ἀδικέω ἠδίκουν.

2). **Ἐσωθεν** δὲ, ὅσα παράγονται ἐκ λέξεων συνθέτων ἀπὸ προθέσεων ὡς, προφήτης-προφητεύω-προεφήτευσον, ἐκκλησιάζω-ἐξεκκλησίαζον, ἐγκωμιάζω-ἐνεκωμιάζον, ἐγχειρῶ-ἐνεγείρουν. Τινὰ ὅμως τούτων αὐξάνουσι ἐξωθεν ὡς, ἐμπέδος-ἐμπεδῶ-ἠμπέδουν καὶ ἐνεπέδουν, προοίμιον-προοιμιάζομαι-ἐπροοιμιάζομην.

Σημ. α. Τὸ ἐγγύσω ἐκ τοῦ ἐγγύη διαφορεται ὡς, παρατ. ἠγγύων καὶ ἐνεγ(γ)ύων, ἄορ. ἠγγύησα καὶ ἐνεγ(γ)ύησα. Τὸ παρεγγυῶ αὐξάνει πάντοτε ἐσωθεν.

Σημ. β. Τὸ διακονῶ ἀπὸ τοῦ διάκονος, καὶ τὸ διακίω ἀπὸ τοῦ δίακτα λαμβάνουσι διπλὴν αὐξήσιν ὡς, διηκόνον καὶ ἐδιηκόνουν, διήκτων καὶ ἐδιήκτων. Ὡσαύτως καὶ τὸ ἀμφιγνοῶ-ἠμφιγνόησα καὶ ἡμφεγνόησα, ἀμφισβητῶ-ἠμφισβήτητον καὶ ἡμπεσβήτητον, ἀντιβολῶ-ἠντιβόλησα καὶ ἠντεβόλησα, ἀντεδικῶ-ἠντιδίκουν καὶ ἠντεδίκουν.

§. 178. Τὰ ἀπὸ τοῦ **ευ** ἢ **δυσ** σύνθετα ῥήματα αὐξάνουσι εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἀπλοῦ, ἐὰν τοῦτο ἀρχῆται ἀπὸ θραχέος φωνήεντος· οἶον, εὐεργετῶ-εὐκρητέουν, δυσαρεστῶ-δυσηρέστουν. Ἐὰν δὲ ἀρχῆται ἀπὸ φωνήεντος μακροῦ ἢ συμφώνου, μόνον τὰ ἀπὸ τοῦ **δυσ** σύνθετα αὐξάνουσι ἐξωθεν, τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ **ευ** μένουσι ἀναύξητα, ἢ πρὸ συμφώνου τρέπουσι συνήθως τὸ **ευ** εἰς **ηυ**· οἶον, δυσήμερῶ-ἐδυσήμερουν, δυστυχῶ-ἐδυστύχουν, εὐήμερῶ-εὐήμερουν, εὐτυχῶ-εὐτύχουν καὶ κῦ-τύχουν, εὐλογῶ-εὐλόγουν καὶ κῦλόγουν.

Σημ. α'. Ὅσα τῶν συνθέτων αὐξάνουσι ἔσωθεν χρονικῶς, φυλάττουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς χρονικῆς αὐξήσεως· οἶον, ἐξάγω-ἐξήγηον, παρείχον κλπ. προστακτ. ἔξαγε, πάρεχε.

Σημ. β'. Ἡ αὐξησης εἰς μόνην τὴν ὀριστικὴν ἐγκλίσειν φυλάττεται, ἡ δὲ παρακειμένης φυλάττει αὐτὴν καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις. Ὁ ἀόριστος τοῦ ἀγνουμι ῥήματος σύνθετος φυλάττει τὴν αὐξησην κατὰ τινος καὶ εἰς τὴν ἀπαρέμφατον καὶ μετοχὴν· οἶον, κατσαγγῆναι, κατεάζαντες, κατσαγεῖς.

Περὶ ἀναδιπλασιασμοῦ. 147

§. 179. Ἀναδιπλασιασμοῦ λέγεται ἡ ἐπανάληψις τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου τῆς ρίζης πρὸ τῆς συλλαβικῆς αὐξήσεως. Γίνεται δὲ ἐν τῷ παρακειμένῳ, μετ' ὀλίγον μέλλοντι καὶ ὑπερσυντελικῷ, ὅστις πρὸ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ λαμβάνει καὶ ἑτέραν συλλαβικὴν αὐξησην.

§. 180. Γίνεται δὲ ἀναδιπλασιασμός,

1). Ὅταν ἡ ρίζα ἀρχῆται ἀπὸ ἐνὸς ἀπλοῦ συμφώνου· οἶον, λέγω-λέλεχα-ἐλελέχην, λοίπω-λέλοιπα-ἐλελοιπην.

2). Ὅταν ἀρχῆται ἀπὸ δύο συμφώνων, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον εἶναι ἄφωνον καὶ τὸ δεύτερον ἀμετάβολον· οἶον, γράφω-γέγραφα-ἐγεγράφη

§. 181. Δὲν ἀναδιπλασιάζεται παρὰ τὸν κανόνα τοῦτον ὁ παρακειμένος καὶ ὑπερσυντελικός 1) τῶν ἀρχομένων ἀπὸ ρ' οἶον, ῥάπτω-ἔρραφα-ἔρραφην· πλὴν τοῦ ῥυπῶ, τοῦ ἐποίου ἢ μετοχῆ ἀπαντᾶται ἔρρυπώμενος καὶ κοινῶς ῥερυπώμενος 2) τοῦ γρηγορέω-ἐγρηγόρηκα-ἐγρηγόρηκην 3) τῶν ἀρχομένων ἀπὸ γν' οἶον, γνωρίζω-ἐγνώρικα· 4) τῶν ἀρχομένων ἀπὸ γλ ἢ βλ, ἅτινα ἐνίοτε διαφοροῦνται· οἶον, γλύφομαι ἐγλυπται καὶ ἐγγέγλυπται, βλάπτω-βέβλαμμαι, βλαστάνω(β)έβλάστηκα.

§. 182. Πέντε ῥήματα ἀντὶ τὰ ἀναδιπλασιασθῶσι ἐκτείνουσι τὴν συλλαβικὴν αὐξησην εἰς εἰ· οἶον, λαμβάνω-εἵληφα, μείρομαι-εἴμαρται, λαγγάνω-εἵληχα. λέγω-εἵλοχα, βέω (λέγω) εἴρηκα.

§. 183. Ὅταν ἡ ρίζα τοῦ ῥήματος ἀρχῆται ἀπὸ διπλοῦ συμφώ-

§ του ἢ δύο συμφώνων, ὄχι ἀφώνου πρὸ ἀμεταβόλου, ἀναδιπλασιασμός δὲν γίνεται· οἷον, ψάλλω-ἐψάλλα-ἐψάλλειν, φθεῖρω-ἐφθαρκα-ἐφθάρκειν.

Σημ. Ἐναντίον τοῦ κανόνος ἀναδιπλασιάζονται τὰ κτώμαι-κέκτημαι (καὶ ἔκτρηται), μνώμαι-μἐμνημαι, πίπτω-(πτώω) πέπτωκα, πτώω (πεπάννυμαι ἢ ἵπταμαι) πέπταμαι, μνηστεύω-μεμνήστευκα καὶ μνημονεύω μεμνημόνευκα παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις.

§. 184. Τινὰ ῥήματα, ἔχοντα μονοσύλλαβον ἢ δισύλλαβον ρίζαν καὶ ἀρχόμενα ἀπὸ α, ε, ο, ἐπαναλαμβάνουσι εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ παρακειμένου τὰ δύο ἀρκτικά γράμματα καὶ συστέλλουσι τὴν λήγουσαν τῆς ρίζης· οἷον, ἀκούω-ἀκήκωκα ἠκηκόειν, ἀλείφω-ἀλήλιφα-ἠλήλιψεν, ἐμέω-ἐμήμεκα, ὀρύττω-ὀρώρυχα. Ὁ τοιοῦτος ἀναδιπλασιασμός λέγεται **Ἄττικός**.

Σημ. α. Δὲν συστέλλει τὴν λήγουσαν τῆς ρίζης τὸ ἐρείδω-ἐρήρικα πρὸς διαστολὴν ἀπὸ τοῦ ἐρήρικα ἐκ τοῦ ἐρίζω.—Τὸ ἀκούω καὶ ἄγω εἰς μόνην τὴν ἐνεργητικὴν φωνὴν λαμβάνουσι τὸν ἄττικὸν ἀναδιπλασιασμόν.

Σημ. β'. Ὅσα λαμβάνουσι ἄττικὸν ἀναδιπλασιασμόν εἰς τὸν ὑπερσυντελικὸν δὲν λαμβάνουσι ἐνίοτε τὴν δευτέραν χρονικὴν αὐξήσιν, χάριν εὐφωνίας· οἷον, ἐγγήγερα-ἐγγήγερειν. Καὶ τινες ὑπερσυντελικοὶ λαμβάνοντες τὸν κοινὸν ἀναδιπλασιασμόν, παρὰ τοῖς ἄττικοῖς εὗρηται ἄνευ αὐξήσεως· οἷον, γεγένητο, τετελευτήκει κτλ.

Σημ. γ'. Τὸν τοιοῦτον ἀναδιπλασιασμόν λαμβάνουσι καὶ πολλοὶ ἄοριστοι β'. παρὰ ποιηταῖς, ἐξ ὧν εὐχρηστοὶ παρὰ τοῖς πεζοῖς εἶναι ὁ ἦγαγον καὶ ὁ ἦνεγκον (ἐκ τοῦ ἦνεκεν, κατὰ συγκοπὴν,) ὅτινες μεταθέτουσι τὴν αὐξήσιν εἰς τὴν ἀρχήν.

§. 185. Τὸν ἀναδιπλασιασμόν ὡς καὶ τὴν αὐξήσιν ὁ παρακειμένος καὶ ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων φυλάττουσιν εἰς ὅλας τὰς ἐγκλίσεις καὶ εἰς τὴν μετοχὴν· οἷον, γεγραφα-γεγράφω-γεγράφοιμι-γεγραφέναι-γεγραφώς, γεγράψεται-γεγραψοίμην-γεγράψεσθαι.

§. 186. Τὰ σύνθετα ἀκολουθοῦσιν ὡς πρὸς τὸν ἀναδιπλασιασμόν τοὺς τῆς αὐξήσεως κανόνας, ἥτοι, ἐὰν ἡ αὐξήσις γίνηται ἐσωθεν ἢ ἐξωθεν τῆς προσέσεως, οὕτω γίνεται καὶ ὁ ἀναδιπλασιασμός· οἷον, προσβάλλω-προσέβαλλον-προσβέβληκα, φιλοπονέω-ἐφιλοπόνεον-περιλοπόνηκα.

Σημ. Ἀξιοσημείωτος εἶναι ὁ παρακειμένος τοῦ ἵπποτροφῶ-ἵπποτετρόφηκα, παροινῶ-πεπαρήνηκα, ἐγγυάω-ἐγγεγύηκα καὶ ἐγγύηκα, ἐμπολῶ-ἐμπόληκα καὶ ἐμπεπόληκα, διαιτῶ-δεδιήτηκα, διακονῶ-δεδικόνηκα.

§. 187. Ἐὰν εἰς δύο ἀλλεπαλλήλους συλλαβὰς τῆς αὐτῆς λέξεως ἐπαναλαμβάνηται τὸ αὐτὸ δασύ, τότε τὸ τῆς προηγουμένης συλλαβῆς δασύ τρέπεται εἰς τὸ ἀντίστοιχόν του ψιλόν· οἷον, φονεύω-πεφόνευκα καὶ ὄχι φεφόνευκα, χωνεύω-κεχώνευκα καὶ ὄχι χεχώνευκα, θεωρῶ-τεθεώρηκα καὶ ὄχι θεθεώρηκα, θέω-τίθημι.

Σημ. δ. Δὲν γίνεται τροπή 1) εἰς τὰς συνθέτους λέξεις· οἷον, ὀρνιθοθήρας, ἀμφιφορεὺς, ἀνοποφόρος, πλὴν τοῦ ἐκχειρία (ἔχω-χειρα). 2) Ἐὰν ἐκ τῶν ἀλληταλλήλων συλλαβῶν τῆς μιᾶς τοῦ δασύς συμπλέκηται μετ' ἄλλου συμφώνου· οἷον, ἐθέλχθην, ὀρθώθην, πειθέσθαι, ἐθρέσθην.

Σημ. ε'. Ἐὰν εἰς τὰς ἀλληταλλήλους συλλαβὰς τῆς αὐτῆς λέξεως ὑπάρχωσι δασεῖα διαφόρων ὀργάνων, τότε τὸ θ ἢ θρ, εἰς προηγῆται, τρέπεται, τὸ φ ὅμως καὶ χ μένουσιν ἄτρεπτα· οἷον, θάπτω ἐτάφην-τάφος (ἀντὶ ἐθάφην, θάφος) τρέφω (ἀντὶ θρέφω), χυθῆναι, φάθι. Τὸ θρ. δὲν τρέπεται ὅταν τῆς ἐπιφερομένης τὸ δασύ εἶναι συμπεπλεγμένον μετ' ἄλλου συμφώνου, ὡς θρεφθῆναι.

Σημ. γ'. Εἰς τὸν ἀναδιπλασιασμὸν ὅμως τὰ δασεῖα τρέπονται εἰς τὰ ἀντίστοιχὰ τῶν φιλά, εἴτε μόνα, εἴτε συμπεπλεγμένα μετ' ἄλλου συμφώνου εὐρίσκονται· οἷον, θνήσκω-τέθνηκα.

Σημ. δ'. Ὅταν λείψῃ ἀπὸ τῆς ἀκολουθοῦσας συλλαβῆς τὸ δασύ, τότε ἐπανέρχεται τὸ πνεῦμα, ἢ τὸ δασύ γράμμα τὸ δι' αὐτὴν φιλωθέν· οἷον, ἔχω-ἔξω, τρέφω-θρέψω.

Περὶ χιευμάτων.
Περὶ χαρακτῆρος.

§. 188. **Χαρακτῆρ** λέγεται τὸ τελευταῖον γράμμα τῆς ῥίζης. Ὡς ἐκ τοῦ χαρακτῆρος δὲ διαιροῦνται τὰ ῥήματα, ὡς καὶ τὰ ὀνόματα εἰς **ἄφωνόληκτα**, **φωνηεντόληκτα** καὶ **ὕγρὸληκτα**.

§. 189. Τὰ ῥήματα τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα ἐν ἄπλῳ σύμφωνον, φωνῆεν ἢ δίφθογγον, ἢ καὶ δύο σύμφωνα, ἐξ ὧν τὸ πρῶτον εἶναι ἀμετάβολον καὶ τὸ δεύτερον ἄφωνον, ἔχουσιν αὐτὸν πρωτόθετον, καὶ ἐπομένως εἶναι ὁμαλὰ κατὰ τὸν χαρακτῆρα· οἷον, λέγω, τιμᾶω, βασιλεύω, ἄρχω, λάμπω. Τὰ δὲ λοιπὰ ἔχουσιν αὐτὸν μεταβεβλημένον, καὶ ἐπομένως εἶναι ἀνώμαλα.

§. 190. Τῶν ἀνωμάτων κατὰ τὸν χαρακτῆρα ῥημάτων ἀνευρίσκειται ὁ πρωτόθετος, ὡς ἐξῆς:

α.) Τῶν εἰς **ζω** ληγόντων πρωτόθετος εἶναι 1) **δ**· οἷον, φράζω-φραδ, σχίζω-σχιδ. 2) φωνῆεν· οἷον, βιάζω-βία, στερίζω-στερι, ἀρμόζω-ἀρμος. 3) **γ** ἢ **χ**· οἷον, κράζω-κραγ, στενάζω-στεναχ.

Σημ. Τῶν εἰς **ιζω** ῥημάτων ὁ πρωτόθετος χαρακτῆρ ὁ προσέλαβε **σ**.

β.) Τῶν εἰς **πτω** πρωτόθετος εἶναι ἐν τῶν χειλερῶνων· οἷον, κλέπτω (κλεπ), τύπτω (τυπ), καλύπτω (καλυβ), ῥάπτω (ῥαφ), ἄπτω (ἄφ).

γ.) Τῶν εἰς **σσω** (**ττω**) πρωτότυπος εἶναι 1) ἐν τῶν οὐρανισκοφώνων· οἷον, ἐλίπτω (ἐλικ), κηρύσσω (κηρυκ), πρασσω (πραγ), πλήσσω (πληγ), ταράσσω (ταραχ). 2) ἐνίοτε ἐν τῶν ὀδοντοφώνων· οἷον, λίσσομαι (λιτ), κορύσσω (κορυθ), ἐρέσσω (ἐρετ). 3) φωνῆεν· οἷον, νίσσομαι (νε), λεύσσω (λε), ἀφύσσω (ἀφυ).*

(*) Τῶν ῥημάτων τῶν ληγόντων εἰς **ζω** ἢ **σσω** τὸ **ζ** καὶ **σσ** ἐγεννήθησαν ἐκ τῶν οὐρανισκοφώνων ἢ ὀδοντοφώνων χαρακτῆρων καὶ τοῦ **ι**· οἷον, φρικώ-φρίσσω, ταγίω-τάσσω, ταραχίω-ταράσσω, φραδίω-φράζω κτλ.

Ποῦ

Σημ. Τῶν εἰς ζω καὶ σσω (ττω) τὰ πρὸ αὐτῶν δίχρονα εἶναι βραχέα, ἐκτὸς τοῦ πρᾶττω, ὅπερ ἔχει τὸ α μακρόν.

δ') Τῶν εἰς λλω πρωτότυπος εἶναι τὸ ἐν λ' οἶον, ἀγγέλλω (ἀγγελ).

§. 191. Πάντα τὰ ἔχοντα μεταβεβλημένον τὸν χαρακτῆρα σχηματίζουνσιν ἅπαντας τοὺς χρόνους, ἐκτὸς τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρατατικοῦ, ἐκ τῆς πρωτοθέτου ρίζης' οἶον, κράζω-κράξω-ἐκραξα-κέκραγα-ἐκεκράγειν. τύπτω-τύψω-ἔτυψα.

Σημ. α'. Τῶν τοιούτων ῥημάτων δυνάμεθα νὰ εὐρωμεν τὸν πρωτόθετον χαρακτῆρα προστρέχοντες εἰς σύστοιχον ὄνομα ἢ ῥῆμα' οἶον, κράζω (κραυγή), τύπτω (τύπος), τίκτω (τέκος), τέμνω (τόμος), ἀγγέλλω (ἄγγελος), βᾶπτω (βαφή), βιάζω (βία), κορύσσω (κόρυθος), ταράσσω (ταραχή).

Σημ. β'. Ὁ πρωτόθετος χαρακτῆρ ἀνευρίσκεται καὶ εἰς τοὺς δευτέρους λεγόμενους χρόνους.

Περὶ τῶν χρονικῶν καταλήξεων.

§. 192. Αἱ πρὸς τὸν σχηματισμὸν τῶν χρόνων προστιθέμεναι εἰς τὰς ρίζας καταλήξεις εἶναι αὗται:

	Ἐνεργ.	Παθ.	Μεσ.
Ἐνεστ.	ω	ομαι	ομαι
Παρατ.	ον	ομην	ομην
Μέλ. α'.	σω	θήσομαι	σομαι
Μέλ. β'.	έω-ῶ	ησομαι	σομαι-οῦμαι
Ἄδρ. α'.	σα	θην	σαμην
Ἄδρ. β'.	ον	ην	ομην
Παρακ.	α	μαι	μαι
Ἐπερσ.	ειν.	μην.	μην.

Περὶ τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.

Γενικοὶ διαφορισμοί.

§. 193. Ἡ ρίζα τῶν ῥημάτων εἶναι δύο εἰδῶν **ῥηματικῆ** καὶ **χρονικῆ**. Ῥηματικὴ μὲν λέγεται ἡ τιθεμένη ὡς βάσις ὡς πρὸς τὸν σχηματισμὸν ὅλων τῶν χρόνων· ταύτην ἀνευρίσκομεν εἰς τὸν πρωτόθετον ἐνεστώτα. Χρονικὴ δὲ ρίζα λέγεται ἡ ἰδιαιτέρα ρίζα ἐκάστου χρόνου, σχηματιζομένη ἐκ τῆς ῥηματικῆς κατὰ πρόσληψιν φωνηέντων καὶ συμφώνων' οἶον εἰς τὸ ῥῆμα γράφω, ἡ μὲν ῥηματικὴ ρίζα εἶναι τὸ **γραφ** καὶ **ω** ἡ κατάληξις, εἰς τὸν παρατατικὸν ἡ χρονικὴ ρίζα εἶναι **έγραφ**, εἰς τὸν μέλλοντα **γραψ**, εἰς τὸν ἀόριστον **έγραφ**, εἰς τὸν παρακείμενον **γεγραφ**, καὶ εἰς τὸν ὑπερσυντελικὸν **έγεγραφ**, τὴν ἐποικίαν φιλάττουσι καθ' ὅλα τὰ πρόσωπα καὶ καθ' ὅλας τὰς

ἔγκλισις ἀμετάβλητον, ἐκτός τῆς αὐξήσεως τὴν ἐποίαν ἀποβάλλουσι.

§. 194. Ἡ κατάληξις διαιρεῖται εἰς δύο μέρη εἰς **ἐγκλιτικὸν φωνῆεν** καὶ εἰς **προσωπικὴν κατάληξιν**. Καὶ διὰ μὲν τοῦ ἐγκλιτικοῦ φωνήεντος διακρίνομεν τὰς ἐγκλίσεις, διὰ δὲ τῆς προσωπικῆς κατάληξεως τὸ πρόσωπον καὶ τὸν ἀριθμὸν.

§. 195. Πολλάκις τὸ ἐγκλιτικὸν φωνῆεν εἶναι συγκεχωνευμένον μετὰ τῆς προσωπικῆς κατάληξεως· οἷον, λείψης=λείψ-η-ις.

§. 196. Ἀνάγκη πᾶσα λοιπὸν νὰ διακρίνη τις ἐν παντὶ σχηματισμῷ τὰ τέσσαρα ταῦτα· 1) τὴν ῥηματικὴν ῥίζαν· 2) τὴν χρονικὴν· 3) τὸ ἐγκλιτικὸν φωνῆεν· 4) τὴν προσωπικὴν κατάληξιν.

Περὶ ἐγκλιτικῶν φωνηέντων.

§. 197. Ἐγκλιτικὰ φωνήεντα τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς φωνῆς, ἐὰν γεινώσῃ τινες ἐξαιρέσεις, ἐν τῇ ὀριστικῇ τὰ μὲν ἄ. πρόσωπα καὶ τὸ πλῆθυντ. γ' ἔχουσι **ο**, τὰ δὲ λοιπὰ **ε**· ἐν δὲ τῇ ὑποτακτικῇ ἔχουσι τὰ αὐτὰ διπλασιασμένα, ἦτοι **ω** καὶ **η**· ἐν δὲ τῇ εὐκτικῇ πάντα τὰ πρόσωπα ἔχουσι **οι**· ἐν δὲ τῇ προστακτικῇ καὶ ἀπαρεμφάτῳ **ε**, καὶ ἐν τῇ μετοχῇ **ο**.

	Ὅριστική.	ὑποτακτική.	Εὐκτική.	Προστακτική.	Ἀπαρεμφάτος.	Μετοχή.
	1 2 3	1 2 3				
Ἑνικ.	ο ε ε	ω, η, γ.	οι	ε	ε	ο
Δυϊκός	ο, ε, ε,	ω, η, η.				
Πλῆθυντ.	ο, ε, ο,	ω, η, ω.				

Περὶ προσωπικῶν κατάληξεων τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.

§. 198. Αἱ προσωπικαὶ κατάληξεις τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως, πλὴν τινῶν ἐξαιρέσεων, εἶναι αἱ ἑξῆς·

	Παράγοντες.			Παραγόμενοι χρόνοι		
	1	2	3	1	2	3
Ἑνικ.	ο,	ις,	ι,	ν,	ς,	—
Δυϊκ.	(μεν),	τον,	τον.	(μεν),	τον,	την.
Πλῆθ.	μεν,	τε,	ντσι.	μεν,	τε,	ν.

§. 199. Οἱ χρόνοι τῆς ὑποτακτικῆς ἐγκλίσεως ἔχουσι τὰς προσω-

πικὰς καταλήξεις τῶν παραγόντων χρόνων τῆς ὀριστικῆς, οἱ δὲ τῆς εὐκτικῆς τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τῶν παραγομένων.

§. 200. Τῆς προστακτικῆς προσωπικαὶ καταλήξεις εἶναι αὗται

	2	3
Ἐνικ.	θι,	τω.
Δι'ικ.	τον,	των.
Πληθ.	τε,	τωσαν.

Σημ. Ἐπὶ παντὸς ἀριθμοῦ ἡ προστακτικὴ ἔχει μόνον β' καὶ γ' πρόσωπον, διότι καὶ ὁ ἑαυτὸν προστάζων θεωρεῖται ὡς δευτέρον πρόσωπον.

§. 201. Τῆς ἀπαρεμφάτου κατάληξις εἶναι **εν** ἐπὶ πάντων τῶν προσώπων καὶ ἀριθμῶν. Τῆς δὲ μετοχῆς κατάληξις εἶναι **ον-τσα-ν**.

Ἰδιαιτέροι παρατηρήσεις.

ῥήματα ἀφωλόγητα.

§. 202. Ἡ κατάληξις τοῦ **ά** μέλλοντος εἶναι **σω**, ἥτις, προστιθεμένη εἰς ῥίζαν ἀφωλόγητον, πάσχει τὰς σημειωθείσας μεταβολὰς (75. **ά**. **β'**. **γ'**.)

§. 203. Αἱ εἰς **έξω** = **έδω** δισσύλλαβοι καὶ ὑπερδισσύλλαβοι ῥίζαι ἐν τῷ ἐνεργητικῷ καὶ μέσῳ μέλλουσι β' ἀποβάλλουσι τὸν χαρακτῆρα τοῦτον κατὰ τοὺς ἀττικούς· οἷον, νομιζω-νομιῶ, κομιζω-κομιῶ, βαδιζω-βαδιοῦμαι, ἀγωνίζομαι-ἀγωνιοῦμαι.

§. 204. Ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμενος τῶν ἀφωλόγητων ἔχει χαρακτῆρα **φ** μὲν, ὅταν ὁ πρωτόθετος τοῦ ἐνεστῶτος ἦναι χειλεόφωνον οἷον, βλέπω-βέβλεφα, τοῖβω-τέτριφα, γράφω-γέγραφα· **χ** δὲ, ὅταν ὁ τοῦ ἐνεστῶτος ἦναι οὐρανισκόφωνον οἷον, λέγω-εἶλοχα, πλέκω-πέπλεχα, βρέχω-βέβρεχα· καὶ **κ**, ὅταν ὁ τοῦ ἐνεστῶτος ἦναι ὀδοντόφωνον οἷον, πείθω-πέπεικα, ἐρείδω-ἤρεικα, ἀνύτω-ἤνυκα.

§. 205. Ὁ β' παρακείμενος τρέπει τῆς ῥίζης τὸ **ε** εἰς **ο** καὶ τὸ **εε** εἰς **οε**, καὶ ἔχει τὸν πρωτόθετον χαρακτῆρα τοῦ ἐνεστῶτος· οἷον, λέγω-λέλοχα, πείθω-πέποιθα.

Σημ. **ά**. Ὁ ἀττικὸς παρακείμενος, ὁσάκις εἶναι ἐν χρήσει τρέπει πολλάκις τῆς ῥίζης τὸ **ε** εἰς **ο**· οἷον, λέγω-εἶλοχα, πέμπω-πέπομφα, κλέπτω-κέκλοφα.

Σημ. **β'**. Οἱ δευτέροι χρόνοι ἔχουσι πάντοτε τὸν πρωτόθετον χαρακτῆρα τοῦ ἐνεστῶτος.

Σημ. **γ'**. Οἱ β' μέλλοντες καὶ ὀριστοὶ ὁσάκις εἶναι ἐν χρήσει σχηματίζονται ἀπὸ τῆς βραχέως ῥίζης.

Σχηματισμός τῆς Ὀριστικῆς.

§. 206. Ἐγκλιτικά φωνήεντα καὶ προσωπικαὶ καταλήξεις τῶν παραγόντων χρόνων.

Διηρημένως.			Συνημμένως.		
1	2	3	1	2	3
Ἐνικ. ο-ο,	ε-ις,	ε-ι.	ω,	εις,	ει.
Δυϊκ. ο-μεν,	ε-τον,	ε-τον.	(ομεν),	ετον,	ετον.
Πληθ. ο μεν,	ε-τε,	ο-ντσι.	ομεν,	ετε,	ουσι.

Τῶν παραγομένων χρόνων.

Διηρημένως.			Συνημμένως.		
1	2	3	1	2	3
Ἐνικ. ο-ν,	ε-ς,	ε.	ον,	ες,	ε.
Δυϊκ. ο-μεν,	ε-τον,	ε-την.	(ομεν).	ετον,	έτην.
Πληθ. ο-μεν,	ε-τε,	ο-ν.	ομεν,	ετε,	ον.

Παραδείγματα.

1) παράγοντες χρόνοι.	2) παραγόμενοι
Ἔνεσ. λείπ { ω, εις, ει.	Παρατ. ἔλειπ { ον, ες, ε.
Μέλ. λείψ { (ομεν), ετον, ετον.	Ἄορ. ἔ. ἔλιπ { (ομεν), ετον, έτην.
Μέλ. ἔ. λιπέ { ομεν, ετε. ουσι.	{ ομεν, ετε. ον.

Σημ. Εἰς τὰ τρίτα πρόσωπα τῶν ῥημάτων τὰ καταλήγοντα εἰς εἴη τίθηται πρὸ φωνήεντος ν, τὸ ὁποῖον λέγεται εὐφωνικόν* οἶον, λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι, ἔλεγεν ἐκεῖνος. Ὡσαύτως λαμβάνουσι τὸ εὐφωνικόν ν καὶ αἱ λέξεις ἕκκοσι, πέρυσι, νόσφι καὶ παντάπασι, αἱ δοτικαὶ πληθυντικαὶ τῆς τρίτης κλίσεως, ὁ προσχηματισμὸς τῶν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν, καὶ τὸ στερητικόν α, ὅταν ἀκολουθῇ φωνῆεν (§. 85 σημ. 433 σημ. α. 440 σημ. β').

§. 207. Αἱ εἰς τὴν §. 197 μνημονευθεῖσαι ἐξαιρέσεις εἶναι αὐταὶ ἐκ τῶν παραγόντων χρόνων ὁ παρακείμενος, καὶ ἐκ τῶν παραγομένων ὁ ἀόριστος ἔχουσι ἐγκλιτικὸν φωνῆεν α, πλὴν τοῦ τρίτου ἐνικ. προσώπου, ὅπερ λήγει εἰς ε, ὁ δὲ ὑπερσυντελικὸς ἐγκλιτικὸν φωνῆεν εε καὶ εἰς τὸ γ'. πλὴθ, πρόσωπον κατάληξιν **σαν**, πρὸ τῆς ὁποίας ἀτικῶς ἔχει ἐγκλιτικὸν φωνῆεν ε.

Παραδείγματα.

Παρακείμενος	λέλοιπ {	α,	ας,	ε.
		(αμεν),	ατον,	ατον.
		αμεν,	ατε,	ασι.
Ἄοριστος ἄ.	ἔλειψ {	α,	ας,	ε.
		(αμεν),	ατον,	ατην.
		αμεν,	ατε,	αν.

Ἵπερσυντελικὸς ἐλελοίπ $\left\{ \begin{array}{l} \text{ειν, εἰς, εἰ.} \\ \text{(εἰμεν), εἶτον, εἶτην.} \\ \text{εἰμεν, εἶτε, εἴσαν καὶ εἴσαν μεταγ.} \end{array} \right.$

Σημ. α'. Τὸ α'. πρόσωπον τοῦ ἀόριστου καὶ παρακειμένου στερεῖται προσωπικῆς καταλήξεως.

Σημ. β'. Ἀντὶ τῆς καταλήξεως τοῦ ἐνεργητικοῦ ἱπερσυντελικοῦ εἰν εὔρηται παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις ἀττικοῖς ἡ η, ἀντὶ τῆς εἰς ἡ ἡς.

Σχηματισμὸς τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων.

§. 208. Ἐγκλητικὸν φωνῆεν καὶ προσωπικαὶ καταλήξεις
τῆς ὑποτακτικῆς.

	Διηρημένως			Συνημμένως.		
	1	2	3	1	2	3
Ἔνικ.	ω-ο,	η-ις,	η-ι	ω,	ης,	η.
Δυϊκ.	ω-μεν,	η-τον,	η-τον.	(ωμεν),	ητον,	ητον.
Πληθ.	ω-μεν,	η-τε,	ω-ντσι.	ωμεν,	ητε,	ωσι.

Παράδειγμα.

Ἔνεστ.	λίπ	}	ω,	ης,	η.
Παρακ.	λελοίπ		(ωμεν)	ητον,	ητον.
Ἄορις. α'.	λείψ		ωμεν,	ητε,	ωσι.
Ἄορις. β'.	λίπ				

§. 209. Τῆς εὐκτικῆς ἐγκλίσεως τὸ ἐνικὸν α'. πρόσωπον καταλήγει εἰς με καὶ τὸ πληθυντικὸν γ'. εἰς εν· τὰ ἄλλα σχηματίζονται κατὰ τοὺς παραγομένους χρόνους τῆς ὀριστικῆς. Ὁ δὲ ἀόριστος ἔχει καὶ ἐνταῦθα ἐγκλητικὸν φωνῆεν αι.

Σημ. Αἱ δίφθογοι αι καὶ οι ἐν τῇ εὐκτικῇ εἶναι πάντοτε μακραὶ ὄϊον, ποιῆσαι, λείψαι (§. 7. σημ.).

Ἐγκλητικὰ φωνήεντα καὶ προσωπικαὶ καταλήξεις.

	Διηρημένως.			Συνημμένως.		
	1	2	3	1	2	3
Ἔνικ.	οι-μι,	οι-ς,	οι.	οιμι,	οις,	οι.
Δυϊκ.	οι-μεν,	οι-τον,	οί-την.	(οιμεν),	οιτον,	οίτην.
Πληθ.	οι-μεν,	οι-τε,	οι-εν.	οιμεν,	οιτε,	οιεν.

Παράδειγμα.

Ἔνεστ.	λείπ	}	οιμι,	οις,	οι
Παρακ.	λελοίπ		(οιμεν),	οιτον,	οίτην.
Μέλλ. α'.	λείψ		οιμεν,	οιτε,	οιεν.
Μέλλ. β'.	λίπέ				
Ἄορις. β'.	λίπ				

*Ἐπί τῷ
Κριτί*

Ἄριστ. ἄ. λείψαιμι, αἰς, αἰ.-(λείψαιμεν), αἶτον, αἶτην.
λείψαιμεν, αἶτε, αἶεν.

Σημ. ἄ. Ὁ ἐνεργ. παρακείμ. ἐν τῇ ὑποτακτικῇ καὶ εὐκτικῇ ἀπαντᾷται καὶ διὰ περιφράσεως ὡς, τετυφῶς ὦ, τετυφῶς εἶην.

Σημ. β'. Οἱ ἀττικοὶ ἔχουσι καὶ ἄλλον σχηματισμὸν τοῦ ἄ. ἀρίστου, Αἰολικὸν καλούμενον, τοῦ ὁποῦ εὐχρηστα εἶναι μόνον τὸ ἐνικὸν β'. καὶ γ'. πρόσωπον καὶ τὸ πληθυντικ. γ'. οἶον, γράψαις, γράψαιε, γράψαιαν.

§. 210. Τῆς προστακτικῆς ἢ κατάληξις **Θε** τοῦ ἐνικὸς β'. προσώπου συνήθως ἀποκόπτεται, πλὴν τοῦ ζῆθι-ζῆτω ἐκ τοῦ ῥήματος ζῶω, ὅπερ εὐρεθται καὶ ζᾶε ἦ. Ὁ δὲ ἀρίστος ἄ. καὶ ταύτης ἔχει ἐγκλιτικὸν φωνῆεν α, καὶ εἰς τὸ ἐνικὸν β'. πρόσωπον κατάληξιν **ον**. — Ὁ παρακείμενος παρὰ τοῖς ἀττικοῖς εἶναι ἄχρηστος εἰς τὴν προστακτικὴν, πλὴν τινῶν εἰς **Θε** ληγόντων (§. 290. σημ.).

Ἐγκλιτικά φωνήεντα καὶ προσωπικαὶ κατάληξεις.

	Διηρημένως.		Συνημμένως.	
	2	3	2	3
Ἐνικ.	ε	ε-τω.	ε,	ετω.
Δυϊκ.	ε-τον,	ε-των.	ετον,	ετων.
Πληθ.	ε-τε,	ε-τωσαν.	ετε,	ετωσαν.

Παράδειγμα.

Ἄριστος ἄ.

Ἐνεστ.	λεῖπ	{ ε, ἔτω	λεῖψον,	άτω.
Παρακ.	λέλοιπ	{ ετον, ἔτων.	λείψατον,	άτων.
Ἄριστ. β'.	λίπ	{ ετε, ἔτωσαν.	λείψατε,	άτωσαν.

Σημ. ἄ. Τὸ πληθυντικὸν γ'. πρόσωπον σχηματίζεται καὶ ὁμοίωσχημον τῇ γενικῇ πληθυντικῇ τῆς μετοχῆς τοῦ ἰδίου χρόνου ὡς, λειπέτωσαν καὶ λειπόντων, λειψάτωσαν καὶ λειψάντων.

Σημ. β'. Τοῦ ἀρίστου β'. τὸ ἐνικὸν β'. πρόσωπον κατάληγει εἰς ε καὶ τονίζεται ἐπὶ τῆς ῥίζης ὡς, λιπε λιπέτω. Τρεῖς δὲ ἀρίστοι β'. τονίζονται ἐπὶ τῆς κατάληξεως ὡς, ἐλθῆ, εὐρῆ, εἰπέ ὅσοι δὲ διαφοροῦνται λάβε καὶ λαβῆ, ἴδε καὶ ἰδέ. Ταῦτα συνθετόμενα τονίζονται ἀνωτέρω τῆς ληγούσης ὡς, πρόσελθε, κάτειπε, πρόσλαβε.

§. 211. Ἡ ἀπαρέμφατος ἐγκλιτικὸν φωνῆεν ἔχει ε καὶ κατάληξιν **εν**, συνημμένως δὲ **ειν**, ὡς, λείπειν, μέλ. β'. λιπεῖν. Ἐξαιρεῖται ὁ παοακείμενος ὅστις κατάληγει εἰς **ενας** καὶ ὁ ἄ. ἀρίστος εἰς **αε** ὡς, λελοίπεναι, λείψαι.

Σημ. Ὁ ἀρίστος β'. ὡς καὶ ὁ μέλλων β'. εἰς τὴν ἀπαρέμφατον τονίζονται εἰς τὴν ληγούσαν ὡς, λιπεῖν, ἐνῶ οἱ ἄλλοι χρόνοι τονίζονται εἰς ὅλας τὰς ἐγκλίσεις ὡς ἐνδέχεται ἀνωτέρω τῆς ληγούσης.

§. 212. Ἡ μετοχή ἐγκλιτικὸν φωνῆεν καὶ προσωπικὴν κατάληξιν ἔχει τοῦ μὲν ἀρσενικοῦ **Ο-ΟΝ**, τοῦ δὲ θηλυκοῦ **Ο-ΝΤΣΑ**, καὶ τοῦ οὐδέτερου **Ο-Ν**, καὶ συνημμένως **ΩΝ-ΟΥΣΑ-ΟΝ** οἶον,

Ἔνεστ.	λείπ	}	ων,	ουσα,	ον.
Μέλ. ἀ.	λείψ		ων,	ουσα,	ον.
Μέλ. β'.	λιπε		ῶν,	οὔσα,	οὔν.
Ἀόριστ. β'.	λιπ		ῶν,	οὔσα,	όν.

Ἐξαιρεῖται ὁ παρακείμενος, ὅστις καταλήγει εἰς **ὠς-υῖα-ὠς** οἶον, λελοιπῶς-λελοιπιῖα-λελοιπός, καὶ ὁ ἀόριστος ἀ. ὅστις καταλήγει εἰς **ᾠς-ᾠσα-ᾠν** οἶον, λείψας-λείψασα-λείψαν.

Σημ. Ὁ ἀόριστος β' καὶ ὁ παρακείμενος τῆς μετοχῆς τονίζονται ἐπὶ τῆς καταλήξεως καὶ βαρύνονται οἶον, λιπὼν-όντος, λελοιπῶς-ότος ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ μέλλων β'. ἀλλὰ περισπᾶται, ὡς συναϊρούμενος οἶον, λιπῶν-οὔντος, λιποῦσα-ούσης, λιποῦν-οὔντος. *

(*) Εἰς τοὺς ἐπομένους πίνακας τίθενται χάριν ἀσκήσεως πάντες οἱ χρόνοι, ὁ δὲ διδάσκαλος δεῖλε νὰ ἐξηγῇ τίς τῶν χρόνων εἶναι ἀχρηστος ἢ σπάνιος, ἢ παρὰ τοὺς μεταγενεστέρους εὐχρηστος.

§. 213. Παράδειγμα ὁλόκληρον

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥ-
Ενεστ.	ω, εις, ει. λείπ (ομεν), ετον, ετον. ομεν, ετε, ουσι.	ω, ης, η. λείπ (ομεν) ητον, ητον. ωμεν. ητε, ωσι.	οιμι, λείπ (ομεν), οιμεν,
Παρεστ.	ον, ες, ε. ἔλειπ. (ομεν), ετον ἔτην. ομεν, ετε, ον.		
Μετ. ἄ.	ω, εις, ει. λείψ (ομεν), ετον, ετον. ομεν, ετε, ουσι.		οιμι, λείψ (οιμεν), οιμεν,
Μετ. β.	ῶ, εῖς, εἶ. (λιπ (οὔμεν), εἶτον, εἶτον. οὔμεν, εἶτε, οὔσι.)		οἴμι, λιπ (οὔμεν), οἴμεν,
Αόρ. ἄ.	α, ας, ε ἔλειψ (αμεν), ατον, ἄτην. αμεν, ατε, αν.	ω, ης, η. λείψ (ωμεν), ητον, ητον ωμεν, ητε, ωσι.	αιμι, λείψ (αιμεν), αιμεν,
Αόρ. β.	ον, ες, ε. ἔλιπ (ομεν), ετον, ἔτην. ομεν, ετε, ον.	ω, ης, η. λίπ (ωμεν), ητον, ητον. ωμεν, ητε, ωσι.	οιμι, λίπ (ωμεν), οιμεν,
Παρ. ἄ.	α, ας, ε. (λέλειψ (αμεν), ατον, ατον. αμεν, ατε, ασι.	ω, ης, η. λελείψ (ωμεν) ητον, ητον ωμεν, ητε, ωσι.	οιμι, λελείψ (οιμεν) οιμεν,
Παρ. β.	α, ας, ε. λέλοιπ (αμεν), ατον, ατον, αμεν, ατε, ασι.	ω, ης, η. λελοίπ (ωμεν), ητον ητον. ωμεν, ητε, ωσι.	οιμι, λελοίπ (οιμεν) οιμεν,
Υπερσ. ἄ.	ειν, εις, ει. (ἔλελειψ (ειμεν), εἶτον, εἶτην. ειμεν, εἶτε, εσαν καὶ εἶσαν)		
Υπερσ. β.	ειν, εις, ει. ἔλελοίπ (ειμεν), εἶτον, εἶτην. ειμεν, εἶτε, εσαν καὶ εἶσαν.		* αἰολ. λείψειας, λεί-

τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς.

ΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜ.	ΜΕΤΟΧΗ.
οις, οι. οιτον, οίτην. οιτε, οιεν.	ε έτω. λείπ ετον, έτων. ετε, έτωσαν και όντων.	λείπειν.	άρσ. ων, οντος. θηλ. λείπ ουσα, ούσης, ούδ. ον, οντος.
οις, οι. οιτον, οίτην. οιτε, οιεν.		λείψειν.	άρσ. ων, οντος. θηλ. λείψ ουσα, ούσης. ούδ. ον, οντος.
οῖς, οῖ. οῖτον, οῖτην. οῖτε, οῖεν.		λιπεῖν.	άρσ. ὶων, οῦντος. θηλ. λιπ οῦσα, οὔσης. ούδ. οῦν, οῦντος.
αις, αι. αιτον, αίτην. αιτε, αιεν. *	ον, άτω. λείψ ατον. άτων. ατε, άτωσαν και άντων.	λείψαι.	άρσ. ας, αντος. θηλ. λείψ ασα, άσης. ούδ. αν, αντος.
οις, οι. οιτον, οίτην. οιτε, οιεν.	λίπ ε, έτω. ετον, έτων. ετε, έτωσαν και όντων.	λιπεῖν.	άρσ. ὶων, όντος. θηλ. λιπ οῦσα, ούσης. ούδ. όν, όντος.
οις, οι. οιτον, οίτην. οιτε, οιεν.		λελειφέναι.	άρσ. ὶως, ότος. θηλ. λελειφ υῖα, υίας. ούδ. ός, ότος.
οις, οι. οιτον, οίτην. οιτε, οιεν.		λελοιπέναι.	λελοιπώς, ότος. κτλ.
ψιε, λειψιαν			

Ῥήματα καθαρὰ ἢ φωνηεντόληκτα.

§. 214. Τὰ τοιαῦτα ῥήματα ἐν τῷ ἐνεργητικῷ παρακειμένῳ ἔχουσι χαρακτῆρα κ.

§. 215. Ὄταν εἰς φωνηεντόληκτον ῥίζαν προστεθῆ κατάληξις ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένη, τότε ὁ χαρακτῆρ ἐκτείνεται, ἦτοι τὸ μὲν α εἰς η, τὸ ε εἰς η, τὸ ο εἰς ω, καὶ τὸ εῖ, υῖ εῖ, υῖ οῖον, τιμάω-τιμῶ-ἐτίμησα-τετίμηκα, ποιέω-ποιήσω ἐποίησα-πεποίηκα, δηλώω-δηλώσω-ἐδήλωσα-δεδήλωκα, τῶω-τίσω-ἔτισα, κωλύω-κωλύσω-ἐκώλυσα.

§. 216. Τοῦ ἀνωτέρω κανόνος ἐξαιροῦνται

α.) Ἐκ τῶν εἰς αω 1) Τινὰ ἔχοντα ῥίζαν μονοσύλλαβον ἢ δισύλλαβον καὶ λ πρὸ τοῦ αῖ οῖον, γελᾶω, ἰλάω, θλάω, χαλάω 2) ὅσα ἔχουσι σύστοιχον εἰς αννυμι ἢ αζωῖ οῖον, κρεμάννυμι-κρεμάσω, σκεδάννυμι-σκεδάσω, δαμάζω-δαμάσω, σχάζω-σχάσω· σὺν τούτοις δὲ καὶ τὸ σπάω 3) ὅσα πρὸ τοῦ αω ἔχουσι ρ, λ, ε, φυλάττουσι τὸ α, ἀλλὰ τὸ ἐκτείνουσιν οῖον, φωράω-φωράσω, ἀνιάω-ἀνιάσω, ἔάω-ἔασω, καὶ τὸ ἀκροάομαι-ἀκροάσομαι (καὶ ἀλοάω-ἀλοάσω κατὰ τοὺς ἀρχαιότερους ἀττικοὺς) πλὴν τοῦ χράομαι-χρήσομαι καὶ χράω-χρήσω.

β.) Ἐκ τῶν εἰς εω τὰ αἰδέομαι, ἀκέομαι, ἀρκέω, ζέω, ἐμέω, καλέω, τελέω, ξέω, ἀλέω, κοτέω, τρέω καὶ ὅσα ἔχουσι σύστοιχον εἰς εννυμι οῖον, ἀμφιέννυμι-ἀμφιέσω, σβέννυμι-σβέσω, στορέννυμι-στορέσω. Σὺν τούτοις καὶ τὸ ὄλλυμι-ὀλέσω.

γ.) Ἐκ τῶν εἰς οω, τὰ ἀρόω (βῶω), ὄννυμι (ὀρόω), ὄνομαι (ὀνώω).

δ.) Ἐκ τῶν εἰς υω, τὰ ἀνύω, ἀρύω, ἐρύω, ἔλκύω, μεθύω,

πτύω, τανύω.

§. 217. Τὰ τοιαῦτα ῥήματα (α. 1, 2, β. γ. δ.) πρὸ τοῦ συμφώνου τῶν παθητικῶν καταλήξεων λαμβάνουσι σ, πλὴν τοῦ ἀρόω καὶ τοῦ διαφορομένου ἐλάω (ἐλαύνω) οῖον, γελασθήσομαι, ἐγελάσθην, γεγέλασμαι, ἐτελέσθην, τετέλεσμαι ἀροθήσομαι, ἐήλαμαι καὶ ἐήλασμαι, ἤλάσθην καὶ ἤλάσθην. Τὸν δὲ ἐνεργ. α. μέλλοντα σχηματίζουσι πολλὰ τούτων ὁμόφωνον τῷ ἐνεστώτι, ἀποβαλλομένου τοῦ σ οῖον, κρεμάσω, καὶ κρεμάω-ῶ, τελέσω καὶ τελέω-ῶ, ὀρόσω καὶ ὀρόω-ῶ, ἀνύω-ῶ καὶ ἀνύω-ῶ, ἀρύω-ῶ καὶ ἀρύω-ῶ, ἐρύω-ῶ καὶ ἐρύω-ῶ, ἐλκύνω-ῶ καὶ ἐλκύνω-ῶ, μεθύω-ῶ καὶ μεθύω-ῶ, πτύω-ῶ καὶ πτύω-ῶ, τανύω-ῶ καὶ τανύω-ῶ, δικάσω καὶ δικάω-ῶ.

Σημ. α. Τὸν τοιοῦτον ἀττικὸν μέλλοντα σχηματίζουσι καὶ τὰ ἐξ ἡς ἐξετάσω καὶ ἐξετώ, κολάσω καὶ κολῶ, στασιάζω καὶ στασιῶ, καταπονέσω καὶ καταπονώ, κατασκιάζω καὶ κατασκιῶ, δικάζω καὶ δικῶ.

Σημ. β'. Προσλαμβάνουσι δὲ σ πρὸ τῶν παθητικῶν καταλήξεων καὶ τινὰ τῶν ἐχόντων χαρακτῆρα διφθογγῶν ὅσον, ἀκούω-ἀκουσθήσομαι-ἤκουσθην-ἤκουσμαι, κελεύω κελευθήσομαι-ἐκλεύσθην-κεκλεύσμαι, κλείω-κλεισθήσομαι-ἐκλείσθην, παύομαι ἐπαύσθην, παλαίω, πταίω, σείω κτλ. Σὺν τούτοις καὶ τὰ γινώσκω, μνάω, ῥώννυμι, κυλίω, ξύω, περῶω, πρίω, ὕω, χρίω, βύω (βυέω), πλάω, χύω καὶ χράσομαι=χρησιμοδοτῶ.

Σημ. γ'. Τινὰ τῶν ἐχόντων χαρακτῆρα διφθογγῶν διαφοροῦνται ὅσον, θραύω-τέθραυμαι καὶ τέθραυσμαι, κλαίω-κέκλαυμαι καὶ κέκλαυσμαι, κολούω κεκόλουμαι καὶ κεκόλυσμαι, κρούω-κέκρουμαι καὶ κέκρουσμαι.

§. 218. Πολλὰ τῶν εἰς **εω**, **οω** καὶ **υω** ῥημάτων εἰς τινὰς χρόνους ἐκτείνουσι τὸν χαρακτῆρα, προστιθεμένης καταλήξεως ἀπὸ συμφώνου ἀρχιζούσης, καὶ εἰς τινὰς φυλάττουσιν αὐτὸν βραχύν' ὅσον,

α) Ἐκ τῶν εἰς **εω** τὸ

αἰνέω αἰνέσω-ἤνεσα ἤνημαι-αἰνεθήσομαι-ἤνεθην,

Αἰρέω-αἰρήσω-ἤρημαι-αἰρεθήσομαι-ἤρεθην.

Δέω-δήσω-ἔδησα-δέδεκα-δέδεμαι-δεθήσομαι-ἔδεθην.

Διφοροῦνται τὰ ποθέω-ποθέσω καὶ ποθήσω, πονέω-πονέσω καὶ πονήσω.

β) Ἐκ τῶν εἰς **οω** τὸ

Πίνω (πίω) πέπωκα-πέπομαι-ποθήσομαι-ἐπόθην.

γ) Ἐκ τῶν εἰς **υω** τὸ

δύω-δύσω-ἔδυσσα-δέδυκα-δέδυμαι-ἔδυθην.

Θύω-θύσω-ἔθυσσα-τέθυκα-τέθυμαι-ἔθυθην.

Λύω-λύσω-ἔλυσα-λέλυκα-λέλυμαι-ἔλυθην.

Ἰδρύω-ιδρύσω ἰδρύσσα-ἰδρύμαι-ιδρύθην.

Μύω-μύσω ἔμυσα-μέμυκα.

§. 219. Τὰ καθάρλιχα ῥήματα δευτέρους μέλλοντας καὶ σφίστους συνήθως δὲν ἔχουσιν. Ἀπαντῶνται δὲ τοιοῦτοι, ὅταν ἡ ῥίζα αὐτῶν ἐπιδέχεται συστολήν' ὅσον, δά(ι)ω-ἐδάην, καίω-ἐκάην, ἐρύω-ἐρύην, ἐφύω-ἐφύην.

§. 220. Παράδειγμα καθαρο-

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΙΚΗ.
Ένεστ.	λύω, εις, ει. κ. τ. λ.	λύω, ης, η. κ. τ. λ.	λύοιμι, αις, αι. κ. τ. λ.
Παρατ.	έλυον, ες, ε. κ. τ. λ.		
Μέλ. ά.	λύσω, εις, ει. κ. τ. λ.		λύσοιμι, αις, αι. κ. τ. λ.
Άόρισ. ά.	έλυσα, ας, ε. κ. τ. λ.	λύσω, ης, η. κ. τ. λ.	λύσαιμι, αις, αι. κ. τ. λ.
Παρακ.	λέλυκα, ας, ε. κ. τ. λ.	λέλυκω, ης, η. κ. τ. λ.	λέλυκοιμι, οις, αι. κ. τ. λ.
Υπερσ.	έλελύκειν, εις, ει. κ. τ. λ.		

ῤήματα ὑγρόληκτα.

§. 221. Τὰ ὑγρόληκτα ῤήματα σχηματίζουνι πάντας τοὺς χρόνους, πλὴν τοῦ ένεστώτος καὶ παρατατικ. ἀπὸ τῆς βραχείας ῤίζης.

§. 222. Ὁ ένεργητικὸς ά. παρακείμενος ἔχει χαρακτῆρα κ^ο οἶον, στέλλω-έσταλκα, φαίνω-πέφαγκα. Ὁ δὲ β^ο. παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελικὸς τρέπει τῆς ῤίζης τὸ α εἰς η, τὸ ε ἢ ει εἰς ο, καὶ τὸ ε^ο εἰς ε^ο οἶον, φαίνω-πέφηνα, θάλλω-τέθηλα, φθείρω-έφθορα, τείλλω-τέτιλα.

Σημ. Ὁ β^ο. παρακείμενος ἔχει σημασίαν μέσσην, ὡς αἱ εἶναι εὐχρηστος καὶ ὁ ά. οἶον, πέφηνα=έφάνην.

§. 223. Τὰ ὑγρόληκτα σχηματίζουνι μόνον μέλλοντα β^ο. καὶ τὸν ένεργητικὸν καὶ μέσον άόριστ. ά. δίχως σ, έκτείνοντα τὸ φωνῆεν τῆς ῤίζης, ἥτοι τὸ ε εἰς ει, τὸ α εἰς η, τὸ ε^ο καὶ υ^ο εἰς ε^ο υ^ο οἶον, φαίνω-φανῶ-έφηνα-έφηνάμην, τείνω-τεινῶ-έτεινα-έτεινάμην, κρίνω-κρίνῶ-έκρίνα-έκρίνάμην, πλύνω-πλυνῶ-έπλυνα-έπλυνάμην.

§. 224. Τῶν ληγόντων εἰς αεινω καὶ ραινω ὁ ένεργητικὸς καὶ μέσος άόριστος ά. δὲν τρέπει τὸ α εἰς η, ἀλλὰ μόνον τὸ έκτείνει^ο οἶον, μαινώ-μινῶ-έμίανα, μαραίνω-μαρανῶ-έμαράνα. Ταῦτα ἠκολούθησαν καὶ τινα καταλήγοντα εἰς αεινω οἶον, ισχυαίνω, κερδαίνω, λευκαίνω κτλ. Σὺν τούτοις τὸ αἴρω καὶ ἄλλομαι, τὰ ὁποῖα τρέπουσιν ἐν τῇ ὀριστικῇ τὸ α εἰς η διὰ τὴν αὐξῆσιν, εἰς δὲ τὰς λοιπὰς έγκλίσεις ἔχουσιν αὐτὸ μακρόν οἶον, ἦρα, προστακτικῇ ἄρον, ἠλάμην, ἀπαρέμφ. ἄλασθαι, μετοχῇ ἀλάμινος.

Σημ. Πολλὰ τῶν εἰς αεινω καὶ αειρω ληγόντων διαφοροῦνται οἶον, σημαίνω-σημανῶ-έσήμανα καὶ έσήμηνα, καθαίρω-έκάθηρα καὶ έκάθαρα.

λήκτων ρημάτων.

ΠΡΟΣΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΣ.	ΜΕΤΟΧΗ.
λύε, έω. χ. τ. λ.	λύειν.	λύων, οντος. χ. τ. λ.
	λύσειν.	λύσων, οντος. χ. τ. λ.
λυσον, άτω. χ. τ. λ.	λύσαι.	λυσας, αντος. χ. τ. λ.
	λελυκέναι.	λελυκώς, ότος. χ. τ. λ.

§. 225. Ο ενεργητικός και παθητικός παρακείμενος, ο παθητ. ά. και β'. μέλλων και άόριστος των έχόντων χαρακτηρα λ, υ, ρ, τής μέν μονοσυλλάβου βραχείας ρίζης το ε τρέπουν εις α, τής δε δισυλλάβου φυλάττουν αυτό οϊον, στέλλω-έσταλκα-έσταλμαι-σταλήσομαι-λάβου φυλάττουν αυτό οϊον, στέλλω-έσταλκα-έσταλμαι-σταλήσομαι-έσταλην, τείνω-τέτακα-τέταμαι-ταθήσομαι-έτάθην, σπείρω-έσπαρκα-έσπαρμαι-σπαρήσομαι-έσπαρην, άγγελω-ήγγελκα-ήγγελοι-άγγελθήσομαι-ήγγέλην, έγειρω-ήγερα-ήγερμαι-έγεροθήσομαι-ήγέρην.

§. 226. Ο χαρακτηρ λ και ρ φυλάττεται πρό των συμφώνων των χρονικων καταλήξεων' ώσαύτως δε και το υ, το όποιον πρό του χ τρέπεται εις γ, πρό δε του μ τρέπεται εις σ ή μ. οϊον, στέλλω-έσταλκα, έσταλμαι, σπείρω-έσπαρκα-έσπαρμαι, μολύνω-μεμύλυκα-μεμύλυμαι ή μεμύλυμαι, φάινω-πέφηνκα-πέφαται (*).

§. 227. Τα εις ενω, υνω, ενω, διαστίλλαθα εν τω ενεργητικω και παθητικω παρακειμενω, παθητικω μέλλοντι και άοριστω ά. αποβάλλουσι το υ' οϊον, κρίνω-κέκρικα-κέκρημαι-κρηθήσομαι-έκρίθην, πλύω-πέπλυκα-πέπλυμαι-πλυθήσομαι-έπλύθην, τείνω-τέτακα-τέταμαι-ταθήσομαι-έτάθην.

σημ. Παρά ποιηταις εύρίσκονται άόριστοι και μέλλοντες των τοιούτων ενω μετά του υ' οϊον, έκλήθην-κλήθησομαι, εκάνθην-κτανθήσομαι.

εις γ κ α παρακειμενος είναι σπανιώτατος παρά ταις άττικαις, οι αποβάλλουσι το υ' οϊον, βεβράδυνκα κτλ' ώσαύτως αποβάλλουσι το υ' οϊον, τραχύνω-τετράγυσμαι και τετράγυμοι ή τετράγυμι-έξήρασμαι και εξέηρασαι, θηλύνω-τεθλήωμαι.

§. 228. Παράδειγμα ὑγρό-

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΗ.
Ἐνεστ.	φθείρω, εις, ει. κ. τ. λ.	φθείρω, ης, η. κ. τ. λ.	φθείρομι, οίς, οι. κ. τ. λ.
Παρατ.	ἔφθειρον, ες, ε. κ. τ. λ.		
Μέλ. ᾠ.	φθερώ, εις, ει. κ. τ. λ.		φθεροῖμι, οἷς, οἷ. κ. τ. λ.
Ἄορ. ᾠ.	ἔφθειρα, ας, ε. κ. τ. λ.	φθείρω, ης, η. κ. τ. λ.	φθειραίμι, αἰς, αἰ. κ. τ. λ.
Παρακ. ᾠ.	ἔφθαρκα, ας, ε. κ. τ. λ.	εφθαρκω, ης, η. κ. τ. λ.	εφθαρκοίμι, οἰς, οἰ. κ. τ. λ.
Παρακ. ᾠ.	ἔφθορα, ας, ε. κ. τ. λ.	ἔφθόρω, ης, η. κ. τ. λ.	ἔφθόρομι, οἰς, οἰ. κ. τ. λ.
Ἐπερσ. ᾠ.	ἔφθάρκειν, εις, ει. κ. τ. λ.		
Ἐπερσ. ᾠ.	ἔφθόρειν, εις, ει. κ. τ. λ.		

Περὶ παθητικῆς φωνῆς.

§. 229. Οἱ μέσοι μέλλοντες καὶ ἄοριστοι ἔχουσι τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τῆς παθητ. φωνῆς, καὶ διὰ τοῦτο συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸν παθητικὸν τύπον.

Σημ. Ὁ παθητ. ᾠ. καὶ ᾠ. ἄοριστος σχηματίζεται κατὰ τὰ εἰς μι, καὶ ὁμοφώνηται μετὰ τὰς ἐγκλίσεις τῆς ἐνεργητικῆς ἄοριστῶ ᾠ. τῆς δευτέρας συζυγίας αὐτῶν, περὶ ὧν θὰ διαλάβωμεν ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ.

§. 230. Τὰ ἐγκλιτικὰ φωνήεντα τῆς παθητ. φωνῆς εἶναι πανταχοῦ αὐτὰ ἐκεῖνα τῆς ἐνεργητικῆς. Ὁ δὲ μέσος ἄοριστος φυλάττει καὶ ἐνταῦθα τὸ α εἰς ὅλας τὰς ἐγκλίσεις, πλὴν τῆς ὑποτακτικῆς, ὅπου ἔχει τὰ ἐγκλιτικὰ φωνήεντα τοῦ ἐνεστῶτος.

§. 231. Ὁ παρακειμένος καὶ ὑπερσυντελικὸς σχηματίζονται, ἀπὸ τῶν ἐπιπέδων τῶν προσωπικῶν καταλήξεων εἰς τὴν ῥίζαν, διγνά μεσολαβῶν τῆ ἐγκλιτικὸν φωνήεν.

§. 232. Ἐν τῇ παθητικῇ φωνῇ ἀπαντᾷται καὶ ἄλλος τῶν ἐπιπέδων μέλλοντος ὅστις καλεῖται μετ' ὀλίγον **Μέλλων**, ἢ συντελεσμένους **Μέλλων**, ἢ τρίτους **Μέλλων**. Ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων ἐκ τῆς χρονικῆς ῥίζης τοῦ παρακειμένου καὶ ἡ τρίτος ἐκ τῆς ῥίζης τοῦ μέσου μέλλοντος ἐκφράζει δὲ ἐκεῖνα τὰ ἐγκλιτικὰ φωνήεντα τῆς παθητ. φωνῆς.

λήκτων ῥημάτων.

ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤΟΣ	ΜΕΤΟΧΗ.
φθεῖρε ἔτω κ. τ. λ.	φθεῖρην.	φθεῖρων-οντος. κ. τ. λ.
	φθερεῖν.	φθερών-ούτος. κ. τ. λ.
φθεῖρον, ἄτω. κ. τ. λ.	φθεῖραι.	φθειρας-αντος. κ. τ. λ.
ἐφθαρκε, ἔτω. κ. τ. λ.	ἐφθαρκεναι.	ἐφθαρκώς-ότος. κ. τ. λ.
	ἐφθορηναι.	ἐφθορώς-ότος. κ. τ. λ.

ὀλίγον θὰ ᾔηαι τετελεσμένον, οἷον, κεκλαύσεται, γεγράφεται (μετ' ὀλίγον θὰ ᾔηαι γεγραμμένον).

§. 233. Ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων ἀπαντᾷται μονολεκτικῶς συνήθως εἰς τὰ ῥήματα, τὰ ὁποῖα ἐπιδέχονται ἀναδιπλασιασμόν οἷον, λελείψεται, γεγράφεται. Περιφραστικῶς δὲ εἰς τὰ μὴ ἐπιδεχόμενα ἀναδιπλασιασμόν διὰ τῆς μετοχῆς τοῦ παρακειμένου καὶ τοῦ μέλλοντος ἔσομαι τοῦ ὑπαρκτικοῦ ἢ συνδετικοῦ ῥήματος· οἷον, ἀπὴλαγμένος ἔσομαι κτλ.

Σημ. α'. Περιφραστικῶς σχηματίζεται μετ' ὀλίγον μέλλων καὶ τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς· οἷον, γεγραφῶς ἔσομαι· ἀλλ' ὁ ἐστῆξω (ἴστημι) καὶ τεθνήξω (θνήσκω) μονολεκτικῶς.

Σημ. β'. Τὰ ὑγρόληκτα καὶ τὰ εἰς μι, πλὴν τοῦ μίγνυμι καὶ ἴατημι, δὲν σχηματίζουν μετ' ὀλίγον μέλλοντα.

Σημ. γ'. Καὶ τινα τῶν μὴ ἐπιδεχομένων ἀναδιπλασιασμόν σχηματίζουν μετ' ὀλίγον μέλλοντα μονολεκτικῶς· οἷον, εἰρήσομαι (ῥέω=λέγω), ἡρήσομαι (αἰρέω), ἡτιμώσομαι (ἀτιμώω), ἐψεύσομαι, ἐσκέψομαι, ἐβρίψομαι κτλ.

§. 234. Προσωπικαὶ καταλήξεις τῆς παθητικῆς φωνῆς.

1) Οἱ παράγοντες χρόνοι τῆς ὀριστικῆς καὶ πάντες τῆς ὑποτακτικῆς.

Ἐνικ.	μαι,	σαι,	ται.
Δυϊκ.	(μεθον),	σθον,	σθον.
Πληθ.	μεθα,	σθε,	νται.

2) Οἱ παραγόμενοι τῆς ὀριστικῆς καὶ πάντες τῆς εὐλατικῆς.

Ἐνικ.	μην,	σο,	το.
Δυϊκ.	(μεθον),	σθον,	σθην.
Πληθ.	μεθα,	σθε,	ντο.

3) Προστακτικῆ.

Ἐνικ.	σο	σθω.
Δυϊκ.	σθον,	σθων.
Πληθ.	σθε,	σθωσαν.

4) Ἡ ἀπαρέμφατος **σθασι**. 5) Ἡ μετοχή **μενος-μενη-μενον**.

§. 235. Σηματισμὸς τῆς ὀριστικῆς.

1) Τῶν παραγόντων χρόνων ἐγκλιτικὰ φωνήεντα καὶ προσωπικαὶ καταλήξεις εἶναι αἱ ἐξῆς:

διηρημένως.

συνημμένως.

	1	2	3		1	2	3
ἐνικ.	ο-μαι,	ε-σαι,	ε-ται.		ομαι,	εσαι(εαι-η),	εται.
δυϊκ.	ο-μεθον,	ε-σθον,	ε-σθον.		(ομεθον),	εσθον,	εσθον.
πληθ.	ο-μεθα,	ε-σθε,	ο-νται.		ομεθα,	εσθε,	ονται.

2) Τῶν παραγόμενων χρόνων ἐγκλιτικὰ φωνήεντα καὶ προσωπικαὶ καταλήξεις εἶναι αὗται:

διηρημένως.

συνημμένως.

	1	2	3		1	2	3
ἐνικ.	ο-μην,	ε-σο,	ε-το.		ομην,	εσο(εο-ου),	ετο.
δυϊκ.	ο-μεθον,	ε-σθον	ε-σθην.		(ομεθον),	εσθον	εσθην.
πληθ.	ο-μεθα,	ε-σθε,	ο-ντο.		ομεθα,	εσθε,	οντο.

§. 236. Τῆς προσωπικῆς καταλήξεως τοῦ ἐνικοῦ ἑ'. προσώπου τῆς παθητικῆς φωνῆς πανταχοῦ ἀποβάλλεται τὸ σ, ὅταν ὑπάρχη πρὸ αὐτοῦ ἐγκλιτικὸν φωνήεν, καὶ τότε τὰ μένοντα δισυτῶτα φωνήεντα συναίρουσιν τὸ μὲν εαιε καὶ ηαιε εἰς η, τὸ δὲ εο εἰς ου, καὶ τὸ αο εἰς ω.

Σημ. Οἱ ἀρχαῖοι ἀττικαὶ συναίρουσι τὸ εαι εἰς ει. Τὴν δὲ τοιαύτην συναίρεσιν ἔχουσι μόνον τέσσαρα τῆς κοινῆς διαλέκτου, βούλεσαι-εαι-ει, ὄφσαι-εαι-ει, ὄφσαι-εαι-ει, εἰμι (ἔμαι, ἔσαι-ἔαι-εἰ) ὡσαύτως καὶ τὸ ἑ'. πρόσωπον τῶν ἀττικῶν μελλόντων ἀπαντᾶται συνηρημένον εἰς ει' ὅσον, ὀλομαι-ὀλεῖ, βαδιοῦμαι-βαδιοῖ.

Παράδειγμα.

Παράγοντες χρόνοι.

Ἔνεστ.	$\left\{ \begin{array}{l} \text{λείπ} \\ \text{λείψ} \\ \text{λιπέ} \\ \text{λελείψ} \\ \text{λειφθῆς} \\ \text{λιπήσ} \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{ομαι,} \\ \text{(ομεθον),} \\ \text{ομεθα,} \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{(εσαι-εαι)η,} \\ \text{εσθον,} \\ \text{εσθε,} \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \text{εται.} \\ \text{εσθον.} \\ \text{ονται.} \end{array} \right.$
Μέσ. μέλ. α΄.				
Μέσ. μέλ. β΄.				
Μετ. ὀλιγ. μέλ.				
Παθ. μέλ. α΄.				
Παθ. μέλ. β΄.				

Παραγόμενοι χρόνοι.

Παρατ.	ἔλειπ	$\left\{ \begin{array}{l} \text{όμπν} \\ \text{(ομεθον),} \end{array} \right.$	(εσο-εο) ου,	ετο.
Μέσ. ὀόρ. β΄.	ἔλιπ		όμεθα,	εσθον,
Μέσ. ὀόρ. α΄.	ἔλειψ	$\left\{ \begin{array}{l} \text{άμην,} \\ \text{(άμεθον),} \end{array} \right.$	(ασο-αο) ω,	ατο.
			άμεθα,	ασθον,
Παθ. ὀόρ. α΄.	ἐλείφθ	$\left\{ \begin{array}{l} \text{ην,} \\ \text{(ημεν),} \end{array} \right.$	αςθε,	αντο.
Παθ. ὀόρ. β΄.	ἐλίπ		ην,	ης,
		ημεν,	ηπον,	ήτην.
		ημεν,	ητε,	ησαν.

Σημ. α΄. Τῶν ῥημάτων κλέπτω, πλέκω, βρέχω καὶ πέρθω οἱ β΄. μέλ-
 οντες καὶ ὀριστοὶ τρέπουναι τῆς ῥίζης τὸ ε εἰς α΄ οἶον, κλέπτομαι-κλαπή-
 σμαι-ἐκλάπην, πλέκομαι-πλακῆσμαι-ἐπλάκην, βρέχομαι-βραχῆσμαι-ἐ-
 βράχην, πέρθω-ἐπαρθον΄ καὶ ὁ παθ. ὀριστος β΄. ἐπλήγην τοῦ πλήσσω τρέ-
 πει ἐν συνθέσει τὸ η εἰς α΄ οἶον, ἐξεπλάγην, κατεπλάγην.

Σημ. β΄. Τῶν ῥημάτων τρέπω, στρέφω καὶ τρέφω ὁ παθ. παρακείμενος
 καὶ ὑπερσυντελικός, οἱ β΄. μέλλοντες καὶ ὀριστοὶ τρέπουναι τῆς ῥίζης τὸ ε
 εἰς α΄ οἶον, τρέπομαι-ἐτραπον-ἐτραπόμην, τραφῆσμαι-ἐτράπην-τέτραμαι-
 ἐπετράμην, στρέφομαι-στραφήσμαι-ἐστοάφην-ἐστραμμαι-ἐστράμην, τρέ-
 φομαι (θρεφ.) τραφήσμαι-ἐτράφην-τέτραμμαι-ἐτεθράμην.

Σχηματισμός τοῦ παθ. παρακειμένου καὶ ὑπερσυντελικού.

§. 237. Διὰ τὴν σχηματισθῆ ὁ παθ. παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελι-
 κός ἐπισυνάπτεται ἢ προσωπικῇ κατάληξιν ἀμέσως εἰς τὴν χρονικὴν
 ῥίζαν, χωρὶς νὰ μεσολαβῇ ἐγκλιτικὸν φωνῆν.

§. 238. Ἐὰν ὁ χαρακτήρ τοῦ ῥήματος ἦναι φωνῆν λαμβάνει τὰς
 κανονισθείσας μεταβολὰς (215, 216). Ἐὰν ὁμοίως ὁ χαρακτήρ ἦναι
 ἄφωνον ἢ ὑγρὸν, τότε, ἐπισυναπτομένων τῶν προσωπικῶν καταλή-
 ξων, συνεπισφραεύνονται σύμφωνα, τὰ ὅποια τρέπονται ἢ ἀποβάλλον-
 ται κατὰ τοὺς ἐξῆς κανόνας:

α.) Ὅταν συμπέσῃ γεισιόφωνον πρὸ τοῦ μ. τρέπεται εἰς μ. οἶον,
 ἐλέπω-ἐβέλεμμαι, τρίβω-τέτραμμαι, γράφω-γέγραμμαι.

Ϛ.) Οὐρανισκόφωνον, ὅταν συμπέσῃ πρὸ τοῦ **Ϛ**, τρέπεται εἰς **γ**^ο οἶον, λέγω-λέλεγμαι, πλέκω-πέπλεγμαι, βρέχω-βέβρεγμα.

Σημ. Ἐξαιροῦνται αἱ λέξεις, ἀκμῆ, ἄκμων, τεκμαίρομαι, δραχμῆ, λόχη, αἰχμῆ, αὐχμός κτλ.

γ.) Ὀδοντόφωνον, ὅταν συμπέσῃ πρὸ τοῦ **Ϛ**, τρέπεται **σ**^ο οἶον, ἐρείδω-εἴρησμαι, πείθω-πέπεισμαι, ἀνύτω-ἤνυσμαι.

Σημ. Ἐξαιροῦνται αἱ λέξεις ὁδμή, φράδμων, βαθμός, σταθμός, ἡθμός, πυθμῆν, ρυθμός, ἀριθμός, κευθμών, ἀτμός κτλ.

δ.) Ὅταν χειλεόφωνον ἢ οὐρανισκόφωνον συμπέσῃ πρὸ γλωσσόφωνου, τότε συμπνευματίζεται μετ' αὐτοῦ οἶον,

τρίθω-τέτριπται-ἐτρίφθη, ἀντί τέτριπται-ἐτρίφθη.

γράφω-γέγραπται-ἐγράφη, ἀντί γέγραπται—

βλέπω-βέβλεπται-ἐβλέσθη, ἀντί ἐβλέπθη.

λέγω-λέλεκται-ἐλέχθη, ἀντί λέλεγται-ἐλέχθη.

πλέκω-πέπλεκται-ἐπλέχθη, ἀντί ἐπλέκθη.

βρέχω-βέβρεκται-ἐβρέχθη, ἀντί βέβρεχται.

Σημ. Τὸ κ τῆς ἐκ προθέσεως ἐν συνθέσει δὲν τρέπεται οἶον, ἐκδορά, ἐκθεσις, ἐκτείνω.

ε.) Ὅταν ὀδοντόφωνον συμπέσῃ πρὸ ὀδοντοφώνου τρέπεται εἰς **σ**^ο οἶον,

πλήθω-πέπλησται-ἐπλήσθη, ἀντί πέπληθται-ἐπλήσθη.

φράδω-πέφρασται-ἐφράσθη, ἀντί πέφραθται-ἐφράσθη.

ἀνύτω-ἤνυσται-ἤνύσθη, ἀντί ἤνυται-ἤνύσθη.

ς.) Τὸ **σ** ὅταν συμπέσῃ, μεταξὺ δύο συμφώνων ἀποβάλλεται οἶον, τρίθωμαι-τέτριφθε, ἀντί τέτριφθε, τετρίφθαι ἀντί τετρίφθαι.

ζ.) Τὸ **ν** πρὸ τοῦ **Ϛ** τρέπεται εἰς **μ** ἢ **σ** (226), πρὸ δὲ τῶν ὀδοντοφώνων καὶ τοῦ **σ** φυλάττεται οἶον, μεμόλυνσο, ἐμόλυνθη.

§. 239. Παραδείγματα.

α.) Ῥήματα καθαρόληκτα.

Παρακείμενος.

ἐνικ. περιλήμαι-σαι-ται.

δυσκ. περιλήμεθον-σθον-σθον.

πληθ. περιλήμεθα-σθε-νται.

Ἵπερσυντελικός.

ἐπεριλήμην-σο-το.

ἐπεριλήμεθον-σθον-σθον.

ἐπεριλήμεθ-σθαι-ντο.

β.) Ἄφωνα ῥήματα

1) Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα χειλεόφωνον.

Παρακείμενος.

ἐνικ. λείπμαι=μμαι, πσαι=ψαι, πται.

δυσκ. λείπιμεθον=μμεθον, πσθον-πθον=φθον, πσθον-πθον=φθον.

πληθ. λείπιμεθ-μμεθα, πσθε-πθε=φθε, πνται (*)

Ἰπερσυντελικός.

ἐνικ. ἐλελείπμην=μμην, πσο=ψο, πτο.
 δυϊκ. ἐλελείπμεθον=μμεθον, πσθον-πθον=φθον, πσθην-πθην=φθην.
 πληθ. ἐλελείπμεθα=μμεθα, πσθε-πθε=φθε, πντο (*)

2) Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα οὐρανισκόφωνον.

Παρακείμενος.

ἐνικ. βέβρεχμαι=γμαι, χσαι=ξαι, χται=κται,
 δυϊκ. βεβρέχμεθον=γμεθον, χσθον=χθον, χσθον=χθον.
 πληθ. βεβρέχμεθα=γμεθα, χσθε=χθε, λνται (*).

Ἰπερσυντελικός.

ἐνικ. ἐλελέγμην, γσο=ξο, γτο=κτο.
 δυϊκ. ἐλελέγμεθον, γσθον-γθον=χθον, γσθην-γθην=χθην.
 πληθ. ἐλελέγμεθα, γσθε-γθε=χθε, γντο (*).

3) Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα γλωσσόφωνον.

Παρακείμενος,

ἐνικ. ἤνυτμαι=σμαι, τσαι=σαι, τται=σται,
 δυϊκ. ἤνύτμεθον=σμεθον, τσθον-τθον=σθον, τσθον-τθον=σθον.
 πληθ. ἤνύτμεθα=σμεθα, τσθε-τθε=σθε, τνται (*).

Ἰπερσυντελικός.

ἐνικ. ἤνύτμην=σμην, τσο=σο, ττο=στο.
 δυϊκ. ἤνύτμεθον=σμεθον, τσθον-τθον=σθον, τσθην-τθην=σθην.
 πληθ. ἤνύτμεθα=σμεθα-τσθε=τθε=σθε, τντο. (*)

γ'. Ῥήματα ὑγρόληκτα.

Παρακείμενος.

ἐνικ. ἔψαλμαι, λσαι, λται.
 δυϊκ. ἐψάλμεθον, λσθον=λθον, λσθον=λθον.
 πληθ. ἐψάλμεθα, λσθε=λθε, λνται (*).

Ἰπερσυντελικός.

ἐνικ. ἐμεμολύνμην=μμην, ἢ σμην, νσο, ντο.
 δυϊκ. ἐμεμολύνμεθον=μμεθον ἢ σμεθον, νσθον=νθον, νσθην=νθην.
 πληθ. ἐμεμολύνμεθα=μμεθα ἢ σμεθα, νσθε=νθε, νντο (*).

§. 240. Πρὸς ἀποφυγὴν τῆς κακοφωνίας, ἣτις προέρχεται ἐκ τῆς συσσωρεύσεως τῶν συμφώνων τὸ πληθυντικὸν γ'. πρὸς ὄψωπον τοῦ παρακ. καὶ ὑπερσ. (τὸ σημειούμενον δι' ἀστερίσκου) σχηματίζεται 1) **περιφραστικῶς** διὰ τῆς πληθυντικῆς μετοχῆς τοῦ ἰδίου παρακειμένου καὶ τοῦ πληθυντ. γ'. προσώπου τοῦ ὑπαρκτικοῦ ῥήματος· εἶον, λελεγε-

μένοι-αι-α εἰσίν, λελεγμένοι-αι-α ἦσαν. 2) Ἰωνικῶς, τρεπομένου τοῦ **ν** τῆς προσωπικῆς καταλήξεως εἰς **α**, καὶ δασυνομένων τῶν χειλοφόρων καὶ οὐρανισκοφόρων χαρακτήρων, φυλαττομένων δὲ τῶν γλωσσοφόρων καὶ ὑγράων ὄϊον, τέτυπνται=τετύφαται, πέπλεκνται=πεπλέχεται, πέπειθνται=πεπειθάται, ἐψάλνται=ἐψάλαται, ὑπερσυνταλ. ἐτετύφατο, ἐπεπλέχατο, ἐπεπειθάτο, ἐψάλατο.

Σημ. Ὁ παθ. παρακείμενος τὸ ῥιζικὸν εὐ συστέλλει εἰς **υ'** ὄϊον, τεύχω-τέτυγμαι.

Σχηματισμὸς τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων. 44

§. 241. Ὑποτακτική.

Ἐγκλιτικὰ φωνήεντα καὶ προσωπικαὶ καταλήξεις.

	διηρημένως.			συνημένως.					
	1	2	3	1	2	3			
ἔνικ.	ω-μαι,	η-σαι,	η-ται.	ωμαι, (ησαι-ηαι)η,	ησθον,	ηται.			
δυϊκ.	ω-μεθον,	η-σθον,	η-σθον.				ωμεθον,	ησθον,	ησθον.
πληθ.	ω-μεθα	η-σθε,	ω-νται.				ωμεθα,	ησθε.	ωνται.

Παράδειγμα.

Ἔνεσ.	λείπ	}	ωμαι,	η,	ηται.
Μέσ. ἄρ. ἄ.	λείψ		(ώμεθον),	ησθον,	ησθον.
Μέσ. ἄρ. Ἐ΄.	λίπ		ώμεθα,	ησθε,	ωνται.
Παθ. ἄρ. ἄ.	λειφθ ὦ,	ῆς,	ῆ.		
Παθ. ἄρ. Ἐ΄.	λιπ (ῶμεν),	ῆτον,	ῆτον.		
		ῶμεν,	ῆτε,	ῶσι.	

§. 242. Ἐδοκτική.

Ἐγκλιτικὰ φωνήεντα καὶ προσωπικαὶ καταλήξεις.

	διηρημένως.			συνημένως.					
	1	2	3	1	2	3			
ἔνικ.	οἰ μιν.	οἰ-σο,	οἰ-το.	οἰμιν,	(οἰσο)οιο,	οἰτο.			
δυϊκ.	οἰ-μεθον,	οἰ-σθον.	οἰ-σθην.				(οἰμεθον),	οἰσθον,	οἰσθην.
πληθ.	οἰ-μεθα,	οἰ-σθε,	οἰ-ντο.				οἰμεθα.	οἰσθε,	οἰντο.

(*) Εἰς τὸ **α**. πρόσωπον ὅταν συσσωρευθῶσι τρία **μ**, ἢ δύο **γ** πρὸ τοῦ **μ**, δι' εὐφωνίαν ἀποβάλλεται τὸ ἐν ὄϊον, κάμπτομαι, κέκαμπται-κέκαμμαι=κέκαμμαι, μέμφομαι-μέμεμμαι=μέμεμμαι, ἐλέγχομαι-ἐλέγκμαι=ἐλέγκμαι.

Παράδειγμα.

Ἔνεστ.	λείπ			
Μέσ. μέλ. ά.	λείψ	οίμην,	οιο,	οιτε.
Μετ' ὀλίγ. μέλ.	λελείψ			
Μέσ. μέλ. έ'.	λιπε	(οίμεθον),	οισθον,	οίσθην,
Παθ. μέλ. ά.	λειφθησ			
Παθ. μέλ. έ'.	λιπησ	οίμεθα,	οισθε,	οιντο.
Μέσ. άόρ. έ'.	λιπ			
		αίμην,	(αισο) αιο,	αιτο.
Μέσ. άόρ. ά.	λείψ	(αίμεθον),	αισθον,	αίσθην.
		αίμεθα,	αισθε,	αιτο.
Παθ. άόρ. ά.	λειφθ	είην,	είης,	είη.
Παθ. άόρ. έ'.	λιπ	(είημεν),	είητον,	είήτην.
		είημεν,	είήτε,	είησαν.

§. 243. Προστακτική.

Ἐγκλητικά φωνήεντα καὶ προσωπικαὶ καταλήξεις.

	διηρημένως.		συνημμένως.	
	2	3	2	3
ἔνεκ.	ε-σο,	ε-σθω.	(εσο) ου,	εσθω.
δυϊκ.	ε-σθον,	ε-σθων.	εσθον,	εσθων.
πληθ.	ε-σθε,	ε-σθωσαν.	εσθε,	εσθωσαν.

Παράδειγμα.

Ἔνεστ.	λείπ	ου,	έσθω.
Μέσ. άόρ. έ'.	λιπ	εσθον,	έσθων.
		εσθε,	έσθωσανκαὶ έσθων.
		αι,	άσθω.
Μέσ. άόρ. ά.	λείψ	ασθον,	άσθων.
		ασθε,	άσθωσαν καὶ άσθων.

Παθ. άόρ. ά. λείφθητι-ήτω, ητον-ήτων, ητε-ήτωςαν καὶ έντων.

Παθ. άόρ. έ'. λίπηθι-ήτω, ητον-ήτων, ητε-ήτωςαν.

§. 244. Τοῦ μέσ. άόρ. ά. τὸ ένικόν έ' πρόσωπ. καταλήγει εἰς αε καὶ τονίζεται ἐπὶ τῆς ρίζης· οἶον, φύλαξαι, ποιήσαι. Ἐκ τούτου δὲ διακρίνεται ἀπὸ τοῦ γ' προσώπου τοῦ ένεργ. άορίστου τῆς εὐκτικῆς έγκλίσεως· οἶον, φυλάξαι, ποιήσαι, καὶ ἀπὸ τοῦ ένεργ. άόρ. τῆς ἀπαρεμφάτου· οἶον, φυλάξαι, ποιῆσαι.

245. Τὸ ένικόν έ'. πρόσωπον τοῦ μέσου άόρ. έ'. καταλήγει εἰς ου

καὶ τονίζεται ἐπὶ τῆς καταλήξεως· οἶον, γενοῦ. τυκοῦ, λιποῦ, πλὴν τοῦ τράπου (τρέπομαι). Τὰ ἄλλα ὅμως πρόσωπα τονίζονται ἐπὶ τῆς ρίζης, ὅταν δὲν ἐμποδίζῃ μακρὰ λήγουσα· οἶον, τύπεσθον. τυπέσθων. Ἐκ δὲ τῶν συνθέτων ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον τὰ ἀφίκου, ἐπιλάθου, καὶ οἱ μονοσύλλαβοι μέσοι ἀόριστοι εἴ. σύνθετοι μετὰ δισυσλλάβων προθέσεων· οἶον, ἀπόδου, ἀπόθου, παράσχου, ἐπίσπου.

Σημ. α. Τὸ πληθυντικὸν γ'. πρόσωπον σχηματίζεται ὁμόφωνον τῷ δευτέρῳ τρίτῳ· οἶον, λειπέσθωσαν καὶ λειπέσθων, λειψάσθωσαν καὶ λειψάσθων κτλ.

Σημ. β. Ὁ παθητ. ἀόριστος α. ἐκ τῶν δύο θ πρέπει τὸ δεύτερον· οἶον, τύφθηθι—τύφθητι.

§. 246. Ἡ ἀπαρέμφατος ἔχει ἐγκλιτικὸν φωνῆν ε, καὶ προσωπικὴν κατάληξιν **σθαε**, συννημμένως **εσθαε**, καὶ τονίζεται ἐπὶ τῆς ρίζης, πλὴν τοῦ μέσ. ἀόριστου εἴ. καὶ τοῦ παρακειμένου, οἵτινες τονίζονται ἐπὶ τῆς παραληγούσης.

Παράδειγμα.

Ἔνεστ.	λείπεσθαι.
Μέσ. μέλ. α.	λείψεσθαι.
Μετ' ὀλίγ. μέλ.	λελείψεσθαι.

Μέσ. μέλ. β.	λιπέεσθαι=εἶσθαι.	Παθ. μέλ. α.	λειφθήσεσθαι.
Πέσ. ἀόρ. α.	λείψασθαι.	Παθ. μέλ. β.	λιπήσεσθαι.
Μέσ. ἀόρ. β.	λιπέσθαι	Παθ. ἀόρ. α.	λειφθῆναι.
		Παθ. ἀόρ. β.	λιπῆναι.

§. 247. Ἡ μετοχὴ ἔχει ἐγκλιτικὸν φωνῆν ο καὶ προσωπικὴν κατάληξιν **μένος, μένη, μένον**, καὶ συννημμένως **όμενος, ομένη, όμενον**· ὁ δὲ μέσ. ἀόριστος α. ἔχει ἐγκλιτικὸν φωνῆν α.

Ἔνεστ.	λειπόμενος,	ομένη,	όμενος.
Μέσ. μέλ. α.	λειψόμενος,	ομένη,	όμενος.
Μετ' ὀλίγ. μέλ.	λελειψόμενος,	ομένη	όμενος.
Μέσ. μέλ. β.	λιπεόμενος-όμενος,	ομένη,	όμενον.
Μέσ. ἀόρ. α.	λειψάμενος,	αμένη,	άμενος.
Μέσ. ἀόρ. β.	λιπόμενος,	ομένη,	όμενον.
Παθ. μέλ. α.	λειφθησόμενος,	ομένη,	όμενον.
Παθ. μέλ. β.	λιπησόμενος,	ομένη,	όμενον.
Παθ. ἀόρ. α.	λειφθεις,	εἶσα,	έν.
Παθ. ἀόρ. β.	λιπεις,	εἶσα,	έν.

§. 248. Ὁ παρακειμένος σχηματίζεται οὕτως.

α.) Ἐν μὲν τῇ ὑποτακτικῇ καὶ εὐκτικῇ περιφραστικῶς διὰ τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ὑπαρκτικοῦ ῥήματος· οἶον,

Ὑποτακτικὴ.

Εὐζική.

ἐνικ.	ος, η, ν.	ᾧ,	ῆς,	ῆ	εἶην,	εἶς,	εἶη.
δουκ.	λελειμμένω, α, ω,	(ᾧμεν),	ῆτον,	ῆτον,	(εἶημεν),	εἶητον,	εἶήτην.
πληθ.	οι, αι, α,	ᾧμεν,	ῆτε,	ᾧσι.	εἶημεν	εἶητε	εἶεν.

Ε.) Ἐν δὲ τῇ προστακτικῇ, ἀπαοσφάτω καὶ μετοχῇ σχηματίζεται καθὼς ἐν τῇ ὀριστικῇ δι' ἀποβολῆς καὶ μεταβολῆς συμφώνων (238 ἀ. β'. γ'. δ'. ε'. ς'. ζ').

Προστακτικὴ.

ἐνικ.	λέλειπσο=ψο,	πσθω-πθω=φθω.
δουκ.	λέλειπσθον-πθον=φθον,	πσθων-πθων=φθων.
πληθ.	λέλειπσθε-πθε=φθε,	πσθωσαν-πθωσαν=φθωσαν.

Ἀπαρέμφατος.

λελείπσθαι·πθαι=φθαι.

Μετοχή.

λελειπμένος=μμένος, πμένη=μμένη, πμένον=μμένον.
 Σημ. Ὁ παρακείμενος καὶ ἐν τῇ μετοχῇ τονίζεται ἐπὶ τῆς παραληγοῦσης.

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥ-
Ἔνεστ.	ομαι, ῆ, εται. λείπ (όμεθον), εσθον, εσθον. όμεθα, εσθε, ονται.	ωμαι, ῆ, ῆται. λείπ (όμεθον), ῆσθον, ῆσθον. όμεθα, ῆσθε, ωνται.	οιμην, λειπ (οίμεθον), οίμεθα,
Παρατα- τιός.	όμεην, ου, ετο. ἐλειπ (όμεθον), εσθον, ἐσθην. όμεθα, εσθε, οντο.		
Μέσος Μέλ. δ.	ομαι, ῆ, εται. λείψ (όμεθον), εσθον, εσθον. όμεθα, εσθε, ονται.		οιμην, λειψ (οίμεθον), οίμεθα,
Μετ' ὄλ. Μέλλων.	ομαι, ῆ, εται. λελείψ (όμεθον), εσθον, εσθον. όμεθα, εσθε, ονται.		οίμην, λελειψ (οίμεθον), οίμεθα.
Μέσος Μέλ. β'.	οῦμαι, ῆ, εἶται. (λιπ ούμεθον, εἰσθον, εἰσθον. οῦμεθα, εἰσθε, οὔνται).		οιμην, λιπ (οίμεθον), οίμεθα,
Παθητ. Μέλ. α.	ομαι, ῆ, εται. λειφθήσ(όμεθον), εσθον, εσθον. όμεθα, εσθε, ονται.		οιμην, λειφθησ (οίμεθον), οίμεθα.
Παθητ. Μέλ. β'.	ομαι, ῆ, εται. λιπήσ (όμεθον), εσθον, εσθον. όμεθα, εσθε, ονται.		οιμην, λιπησ (οίμεθον), οίμεθα.
Μέσος Ἀόρ. α.	όμεν, ω, ατο. ἐλειψ (όμεθον, ασθον, ἀσθην. όμεθα, ασθε, αντο.	ωμαι, ῆ, ῆται. λείψ (όμεθον), ῆσθον, ῆσθον. όμεθα, ῆσθε, ωνται.	οίμην, λειψ (οίμεθον), οίμεθα.
Μέσος Ἀόρ. β'.	όμεν, ου, ετο. ἐλιπ (όμεθον), εσθον, ἐσθην. όμεθα, εσθε, οντο.	ωμαι, ῆ, ῆται. λίπ (όμεθον), ῆσθον, ῆσθον. όμεθα, ῆσθε, ωνται.	οίμην, λιπ (οίμεθον), οίμεθα,
Παθητ. Ἀόρ. α.	θην, θης, θη. ἐλειφ (θημεν), θητον, θήτην. θημεν, θητε, θησαν.	θῶ, ῆς, θῆ. λειφ (θῶμεν), θῆτον, θῆτον. θῶμεν, θῆτε, ῶσι.	θειν, λειφ (θει(η)μεν), θει(η)μεν,
Παθητ. Ἀόρ. β'.	ην, ῆς, ῆ. ἐλίπ (ημεν), ῆτον, ῆτην. ημεν, ῆτε, ῆσαν.	ῶ, ῆς, ῆ. λιπ (ῶμεν), ῆτον, ῆτον. ῶμεν, ῆτε, ῶσι.	εἶν, λιπ (εἰ(η)μεν), εἰ(η)μεν,
Παρακειμ	μαι, ψαι πται. λέλειμ (μεθον), φθον, φθον. μεθα, φθε, φηται καὶ λελειμμένοι εἰσί.	μένω, ῶ, ῆς, ῆ λελειμ μένω, (ῶμεν), ῆτον, ῆτον, μένοι, ῶμεν, ῆτε, ῶσι.	μενος, εἶν, λελειμ μένω, (εἶη- μένοι, εἶημεν,
Ἐρσυντ.	μην, ψο, πτο. ἐλελείμ (μεθον), φθον, φθην. μεθα, φθε, φητε καὶ λελειμμένοι εἰσί.		

Παθητικῆς φωνῆς.

ΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦ.	ΜΕΤΟΧΗ.
οιο, οιοτο. οισθον, οίσθην. οισθε, οιντο.	ου εσθω. λείπ εσθον, έσθων. εσθε, έσθωσαν. και λειπέσθων	λείπεσθαι.	όμενος. λειπ ομένη. όμενον.
οιο, οιοτο. οισθον, οίσθην. οισθε, οιντο.		λείψεσθαι.	όμενος. λειψ ομένη. όμενον.
οιο, οιοτο. οισθον, οίσθην. οισθε, οιντο.		λελείψεσθαι.	όμενος. λελείψομένη. όμενον.
οῖο, οῖοτο. οῖσθον, οῖσθην. οῖσθε, οῖντο.		λιπέσθαι.	ούμενος. λιπ ουμένη. ούμενον.
οιο, οιοτο. οισθον, οίσθην. οισθε, οιντο.		λειφθήσεσθαι.	όμενος. λειφθησ ομέ η, όμενον.
οιο, οιοτο. οισθον, οίσθην. οισθε, οιντο.		λιπήσεσθαι.	όμενος. λιπησομένη. όμενον.
αιο, αιτο, αισθον, αίσθην. αισθε, αιντο.	αι, ασθω. λείψ ασθον, άσθων. ασθε, άσθωσα	λείψασθαι.	άμενος. λειψ αμένη. άμενον.
οιο, οιοτο. οισθον, οίσθην. οῖσθε, οῖντο.	οῦ, έσθω. λιπ εσθον, έσθων. εσθε, έσθωσαν και λιπέσθων.	λιπέσθαι.	όμενος. λιπ ομένη. όμενον.
θεις, θειη. θει(η)τον, θει(η)την. θει(η)τε, θει(η)σαν και ειεν	θητι, θητω. λειφθητον θήτων. θητε, θήτωσαν	λειφθῆναι.	θείς. λειφ θείσα. θέν.
εις, ειη. εί(η)τον, ει(η)την. εί(η)τε, εί(η)σαν και ειεν	ηθι, ήτω. λιπ ητον, ήτων. ητε, ήτωσαν	λιπήναι.	είς. λιπ είσα. έν.
ειν, ειη. μεν), είητον, είήτην. είτε, είησαν και ειεν.	ψο φθω. λέλειφθον, φθων. φθε, φθωσαν. και λελείφθων	λελείφθαι.	μένος. λελειμμένη. μένον.

Συνηρημένα Ῥήματα.

§. 250. **Συνηρημένα** ῥήματα λέγονται, ὅσα συναιροῦσι τὸ χαρακτηριστικὸν φωνῆν μετὰ τοῦ ἐγκλιτικοῦ φωνήεντος διακεκριμένου ἢ συγκεχωνευμένου μετὰ τῆς προσωπικῆς καταλήξεως.

§. 251. Ἐκ τῶν καθαρολήκτων ῥημάτων συναιροῦνται συνήθως, ὅσα ἔχουσι χαρακτῆρα α, ε, ο• τῶν δὲ λοιπῶν ῥημάτων μόνον οἱ ἐνεργητικοὶ καὶ μέσοι μέλλοντες β'. καὶ οἱ ἄττικοὶ λεγόμενοι μέλλοντες. Διὸ ἔχομεν τρεῖς συζυγίας τῶν συνηρημένων ῥημάτων, πρώτην εἰς αω β', εἰς εω καὶ γ', εἰς οω.

§. 252. Τῶν καθαρολήκτων συναίρεται ὁ ἐνεστώς καὶ παρατατικός μόνον, διότι αὐτοὶ εὐθὺς μετὰ τὴν ῥίζαν ἔχουσιν ἐγκλιτικὸν φωνῆν, εἰ δὲ λοιποὶ σύμφωνον.

§. 253. Τὰ ῥήματα ταῦτα λέγονται καὶ **περισπῶμενα**, διότι περισπῶσι τὸ ἐκ τῆς συναίρεσεως προκύπτον φωνῆν, ἐὰν δὲν ἐμποδίζῃ ἡ θέσις του.

§. 254. Ἡ συναίρεσις γίνεται ὡς ἐξῆς :

α.) Τῶν εἰς αω τὸ α μετὰ μὲν τοῦ ε ἢ η συναίρεται εἰς α• οἶον, τίμαε-α, τιμάητε-ἄται, τιμάησ-ἄς· μετὰ δὲ τοῦ ο, ω, οι, καὶ ου συναίρεται εἰς ω• οἶον, τιμάομαι-ῶμαι, τιμάω-ῶ, τιμάομι-ῶμι, τιμάου-ῶ.

Σημ. Τὸ α ε καὶ α η συναιροῦσιν εἰς η τὰ ῥήματα ζάω, πεινάω, διψάω καὶ χράομαι = μεταχειρίζομαι, παρὰ δὲ τοῖς ἀκριβεστέροις ἄττικοῖς καὶ τὰ κνάω, σμάω, ψάω· οἶον, ζάεις-ζῆς, ζάει-ζῆ, πεινάεις-ῆς, πεινάητον-ῆτον, διψάεις-ῆς, χράεται-ῆται κτλ. Ὄταν δὲ τὸ χράομαι σημαίνῃ λαμβάνω χρησμὸν, συναίρει τὸ α ε εἰς α' οἶον, χράεσθαι χράσθαι.

β.) Τῶν εἰς εω τὸ ε μετὰ μὲν τοῦ ε συναίρεται εἰς ει• οἶον, ποίεε-ει' μετὰ δὲ τοῦ ο συναίρεται εἰς ου• οἶον, ποίσομεν-οῦμεν· ὅταν δὲ συμπέσῃ πρὸ τῶν μακρῶν φωνήεντων καὶ τῶν διφθόγγων ἀπα-

Ἐάλλεται ἢ μάλλον καταπίνεται· οἶον, ποιέω-ῶ, ποιέης-ῆς, ποιέομαι-ποιοῖμι, ποιέου-οῦ, ποιέειν-εἶν.

Σημ. α'. Τὰ ἔχοντα μονοσύλλαβον ῥίζαν καὶ καταλήγοντα εἰς εω, πλὴν τοῦ νέω-ῶ=γνήθω, συναιροῦνται μόνον, ὅταν μετὰ τὸν χαρακτῆρα ἀκολουθῇ ε ἢ εἰ· οἶον, πλέω, πλείεις-πλείς, πλείει-πλείϊ, (πλέομεν), πλέετον-εἶτον, πλέετον-εἶτον, πλέομεν, πλέετε-εἶτε, πλέουσι. Ὑποτακτ. πλέω, πλείης, πλείη. Εὐκτικ. πλείοιμι, πλείοις, πλείοι. Προστακτ. πλέε-εἶ, πλεέτω-πλείτω. Ἀπαρέμφ. πλείειν-πλείειν. Μετοχ. ὁ πλέων, ἡ πλέουσα, τὸ πλέον. Τὸ ῥῆμα δ' ἐ ε=δεσμεύω συναίρει τὸ ε καὶ μετὰ τοῦ ο, ου καὶ ω, μάλιστα ἐν συνθέσει· οἶον, ἀναδέων-ῶν, ἀναδέομαι-οῦμαι, ἀναδέουσι-ἀναδοῦσι. Καὶ τοῦ ἀπροσώπου δεῖ ἢ μετοχῇ δ' ἐ ο συναίρει τὸ εο εἰς εἰ ἐν τῇ φράσει «μικροῦ δεῖν»=δλίγον ἔλειψε (*). Τὸ δὲ ξέω ἀπαντᾶται συνήθως ἀσυναίρετον.

Σημ. β'. Πολλὰ τῶν εἰς εω δισσυλλάβων σχηματίζουσι τοὺς ἄλλους χρόνους, ἔκτος τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρατατικῶ, λαμβάνοντα υ' οἶον, πλεῦσομαι, ἔπλευσα, πέπλευκα.

γ.) Τῶν εἰς **οω** τὸ **ο** μετὰ μὲν τῶν βραχέων ε καὶ **ο** συναίρειται εἰς **ου**· οἶον, δήλοε-ου, δηλόομεν-οῦμεν· μετὰ δὲ τῶν μακρῶν **η** καὶ **ω**, εἰς **ω**· οἶον, δηλόω-ῶ, δηλόητε-ῶτε· καὶ πρὸ τῶν διφθόγγων **οι** καὶ **ου** ἀποβάλλεται· οἶον, δηλόοιμι-οἶμι, δηλόου-οῦ· πρὸ δὲ τοῦ **ει** καὶ **η** συναίρειται ἐν τῇ ὀριστικῇ καὶ ὑποτακτικῇ εἰς **οι**· οἶον, δηλόεις-οἶς, δηλόης-οἶς. Εἰς τὴν ἀπαρέμφατον ὅμως τὸ **ο** μετὰ τοῦ **ει** συναίρειται εἰς **ου**· οἶον, δηλόειν-οῦν.

Σημ. Τὰ ῥήματα βιγῶ καὶ ἰδρῶ, ἀντὶ τοῦ **ου** καὶ **οι**, συναιρούμενα ἔχουσιν **ω** καὶ **φ**· οἶον, ἀπαρέμφ. βιγῶειν-ῶν ἀντὶ βιγοῦν, βιγῶην ἀντὶ βιγοίην, ἰδρῶην ἀντὶ ἰδροίην.

§. 255. Οἱ δεῦτεροι μέλλοντες καὶ οἱ ἄττικοὶ μέλλοντες τῶν εἰς **εζω** ῥημάτων σχηματίζονται κατὰ τὴν δευτέραν συζυγίαν τῶν περισπωμένων. Οἱ θὲ ἄττικοὶ μέλλοντες τῶν εἰς **αω**, **εω** καὶ **οω** σχηματίζονται τῶν μὲν εἰς **αω** κατὰ τὴν α'. τῶν δὲ εἰς **εω** κατὰ τὴν β'. καὶ τῶν εἰς **οω** κατὰ τὴν γ'.

§. 256. Τῆς εὐκτικῆς ὁ ἐνεστώς παρὰ τὰς συνθέσεις προσωπικὰς

(*) Κατὰ τοὺς ἀρχαίους γραμματικοὺς συναίρειται ἢ μετοχῇ δοκίον-δοκίειν.

καταλήξεις ἔχει καὶ τὰς ἀττικὰς **ην, ης, η· ημεν, ητον, ητην· ημεν, ητε, ησαν,** δηλ. τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τῶν παραγομένων χρόνων τῆς ὀριστικῆς καὶ πρὸ αὐτῶν **η·** Οἱ τοιοῦτοι σχηματισμοὶ εἶναι εὐχρηστοὶ μόνον εἰς τὸν ἑνικὸν ἀριθμὸν· εἰς δὲ τὴν ἀ. συζυγίαν εἶναι εὐχρηστον καὶ τὸ **ά.** καὶ **έ.** πληθ. πρόσωπον· τοῦ **γ'.** ὁ σχηματισμὸς εἶναι σπανιώτατος· οἷον, τιμάοιμι-ῶμι καὶ τιμήην, ης, η' πληθ. τιμήημεν τιμήητε· ποιόην-ης-η, δηλοίην-ης-η.

Σημ. Τὸν ἀττικὸν τοῦτον σχηματισμὸν ἔχουσι καὶ τὰ ῥήματα ἐροίην, φανοίην καὶ ἀγγελοίην (ἀπὸ τῶν μελλόντων ἐρῶ, φανῶ, ἀγγελῶ) καὶ οἱ παρακείμενοι πεφευγόην, πεποιθοίην, προεληλυθοίην, καὶ τὸ μοναδικὸν σχοίην, ὅταν ᾖναι ἀπλοῦν.

§. 257. Ὁ παθητ. παρακείμενος εἰς τὴν ὑποτακτικὴν καὶ εὐκτικὴν τῶν συνηρημένων σχηματίζεται περιφραστικῶς (248 ἀ.) οἷον,

	$\bar{\omega}$,	$\bar{\eta}$ ς,	$\bar{\eta}$ ·	} Ὑποτακτικῆς.
	(ῶμεν),	ῆτον,	ῆτον.	
τετιμημένος-η-ον	ῶμεν,	ῆτε,	ῶσι.	
τετιμημένω-α-ω				

	εἶην,	εἶης,	εἶη.	} Εὐκτικῆς.
	(εἶημεν),	εἶητον,	εἶήτην.	
τετιμημένοι-αι-α	εἶημεν,	εἶητε,	εἶεν.	

Σημ. **ά.** Μονολεκτικῶς δὲ σχηματίζονται οἱ παρακείμενοι μέμνημαι, κέκτημαι, κέκλημαι, (καλέω), βέβλημαι (βάλλω) οἵτινες ἔχουσι σημασίαν ἐνεστώτος· οἷον,

Ὑποτακτικῆς.	}	μέμνωμαι,	ῆ,	ῆται.
		(μεμνώμεθον),	ῆσθον,	ῆσθον.
		μεμνώμεθα,	ῆσθε,	ῆνται.
Εὐκτικῆς	}	μεμνήμην,	ῆτο,	ῆτο.
		(μεμνήμεθον),	ῆσθον,	ῆσθην.
		μεμνήμεθα,	ῆσθε,	ῆντο.
			καὶ	
		μεμνώμην,	ῆτο,	ῶτο, ὡς συ-
				ναϊρούμενον ἀπὸ τοῦ μεμναοίμην ὀμίην κτλ.

Ἐσαύτω; ὑποτακτικὴ κέκτωμαι ἢ κεκτῶμαι· εὐκτικὴ κεκτόμην ἢ
κεκτίμην-ῆο-ῆτο, κεκλήμην-ῆο-ῆτο, βεβλήμην-ῆο-ῆτο.

Σημ. 6'. Οἱ νεώτεροι δὲν ὑπογράφουσι τῆς ἀπαρεμφάτου τὴν κατά-
ληξιν α ν, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι τὸ α συναίρεται μετὰ τῆς ἀρχαίας καταλήξεως
ε ν' οἶον, τιμάν-τιμᾶν.

§ 258. Παράδειγμα τὸν συνήθη-

Ἐνεργητικὴ φωνή

		ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΙ-
Ἐνεστῶς:	ἑνικ.	ὦ-ὦ, τιμά εἰς-ᾄς, εἰ-ᾄ.	ὦ-ὦ, τιμά ἦς-ᾄς, ἦ-ᾄ.	οἶμι-ᾄμι, καὶ τιμά οὖς-ᾄς, καὶ οἰ-ᾄ. καὶ
	δual.	(οἶμεν-ᾄμεν), τιμά εἶτον-ᾄτον, εἶτον-ᾄτον.	(οἶμεν-ᾄμεν), τιμά ἦτον-ᾄτον, ἦτον-ᾄτον.	(οἶμεν-ᾄμεν), τιμά οἶτον-ᾄτον, οἶτην-ᾄτην.
	πληθ.	οἶμεν-ᾄμεν, τιμά εἶτε-ᾄτε, οὔσι-ᾄσι.	οἶμεν-ᾄμεν, τιμά ἦτε-ᾄτε, ᾄσι-ᾄσι.	οἶμεν-ᾄμεν, καὶ τιμά οἶτε-ᾄτε, καὶ οἶεν-ᾄεν.
παρατακτός:	ἔτιμαον-ᾄον, ἔτιμά(οἶμεν-ᾄμεν), ἔτιμάομεν-ᾄμεν,	ἔτιμαες-ᾄες, ἔτιμάετον-ᾄτον, ἔτιμάετε-ᾄτε,	ἔτιμαε-ᾄε. ἔτιμαίτην-ᾄτην. ἔτιμαον-ᾄτιμον.	
μέλ. ἄοριστος	τιμήσω, σεις, σεῖ.	τιμήσω, ἦς, ἦ.	τιμήσοιμι, οἶς, οἰ.	
παρακ.	ἔτιμήσα, σας, σε.	τετιμήχω, ἦς, ἦ.	τιμήσαιμι, αἶς, αἰ.	
ὑπερσ.	τετιμήκα, κας, κε.	ἔτετιμήκειν, κεις, κει.	τετιμήχοιμι, οἶς, οἰ.	

§ 259. Παθητικὴ φωνή

		ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΙ-
Ἐνεστῶς:	ἑνικ.	οἶμαι-ᾄμαι. τιμά ἦ-ᾄ, εἶται-ᾄται.	οἶμαι-ᾄμαι. τιμά ἦ-ᾄ, ἦται-ᾄται.	οἶμην-ᾄμην, τιμά οἶο-ᾄο, οἶτο-ᾄτο.
	δual.	(οἶμεθον-ᾄμεθον). τιμά εἶσθον-ᾄσθον, εἶσθον-ᾄσθον.	(οἶμεθον-ᾄμεθον). τιμά ἦσθον-ᾄσθον, ἦσθον-ᾄσθον.	οἶμεθον-ᾄμεθον, τιμά οἶσθον-ᾄσθον, οἶσθην-ᾄσθην.
	πληθ.	οἶμεθα-ᾄμεθα, τιμά εἶσθε-ᾄσθε, οἶνται-ᾄνται.	οἶμεθα-ᾄμεθα, τιμά ἦσθε-ᾄσθε, ᾄνται-ᾄνται.	οἶμεθα-ᾄμεθα, τιμά οἶσθε-ᾄσθε, οἶντο-ᾄντο.
παρατακτός:	ἔτιμάοιμην-ᾄοιμην, ἔτιμα(οἶμεθον-ᾄμεθον) ἔτιμάομεθα-ᾄμεθα	ἔτιμάου-ᾄου. ἔτιμάεσθον ᾄσθον, ἔτιμάεσθε-ᾄσθε.	ἔτιμάετο-ᾄτο. ἔτιμάεσθην-ᾄσθην. ἔτιμάόντο-ᾄντο.	

μεσ. μέλ. τιμήσομαι, ἦ, εἶται.
μετ' ὄλ. μέλ. τετιμήσομαι.
παθ. μέλ. τιμηθήσομαι.
μετ. ἄορ. ἐτιμησάμην.
παθ. ἄορ. ἐτιμήθην.
παρακ. τετίμημα.
ὑπερσ. ἐτετιμήμην.

τιμήσομαι.
τιμηθῶ.
τετιμημένος

τιμησοίμην.
τετιμησοίμην.
τιμηθησοίμην.
τιμησάιμην.
τιμηθείην.
τετιμημένος

§ 248.

§ 248.

μένων βημάτων.

της α. συζυγίας.

Β. Η.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤ.	ΜΕΤΟΧΗ.
τιμῶν, τιμῶς, τιμῶη.	τίμα ε-α. τίμα ἔτω-άτω, τίμά εστον-ἄτον, τίμα ἔτων-άτων.	τιμάειν-ἄν.	τιμών-ων, τιμάουσα ὄσα. τιμόν-ων.
τιμώμεν, τιμώητε,	τιμά ετε-ἄτε, τίμα ἔτωσαν-άτωσαν καὶ τιμώντων.		

	τίμη σου, άτω, τετίμη κε, έτω.	τιμή σειν. τιμή σαι. τετιμη κέναι.	τιμή σων-οντος. τιμή σας-αντος. τετιμη κώς-ότος.
--	-----------------------------------	--	--

της α. συζυγίας.

	τιμά ου-ῶ. τίμα ἔστω-άστω.	τιμάεσθαι-ἄσθαι.	τίμα ὄμενος-ὄμενος.
	τιμά εσθον-ἄσθον, τίμα ἔσθων-άσθων.		τίμα ὀμένη-ὀμένη.
	τιμά εσθε-ἄσθε, τίμα ἔσθωσαν-άσθων. καὶ άσθων.		τίμα ὀμενον ὀμενον.

	τίμησαι-άσθω, τιμήθητι θήτω. τετίμησο-σθω.	τιμήσεσθαι. τετιμήσεσθαι. τιμήθησεσθαι. τιμήσασθαι. τιμήθηναι. τετιμήσθαι.	τιμησόμενος. τετιμησόμενος. τιμηθησόμενος. τιμησάμενος. τιμηθείς. τετιμημένος.
--	--	---	---

§. 260. Ένεργητική φωνή

		ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΙΚΗ.
Ένεστώς.	ένικ.	ω ὦ, ποιέ εις εις, ει-ει.	ω-ῶ, ποιέ ης-γς, ἦ-ῆ.	οιμι-οίμι, καὶ ποιέ οις-οίς, καὶ οι-οί. καὶ
	δύικ.	(οιμεν-οῖμεν), ποιέ ετον-εῖτον, ετον-εῖτον.	(ωμεν-ῶμεν), ποιέ ητον-ῆτον, ητον-ῆτον.	(οιμεν-οῖμεν). ποιέ οἰτον-οῖτον, οἰτην-οἰτην.
	πληθ.	οιμεν-οῖμεν, ποιέ ετε-εῖτε, ουσι-οῦσι.	ωμεν-ῶμεν, ποιέ ητε-ῆτε, ωσι-ῶσι.	οιμεν-οῖμεν, ποιέ οἰτε-οἰτε, οἰεν-οἰεν.
παρατακτός.	ένικ. ἐποίησον-ου δύικ. ἐποίη (οιμεν-οῖμεν), πληθ. ἐποιέοιμεν-οῖμεν,	ἐποίηες-εις, ἐποιέετον-εῖτον, ἐποιέετε-εῖτε,	ἐποίηε-ει. ἐποιέετην-εῖτην. ἐποίηον-ου.	
μέλ.	ποιήσω, εις, ει.		ποιήσοιμοι, οἰς, οἰ,	
ἀρίστος	ἐποίησα, ας, ε.	ποιήσω, ης, ἦ.	ποιήσαιμι, αἰς, αἰ.	
παρακ.	πεποίηκα, ας, ε.	πεποιήκω, ης, ἦ.	πεποιήκοιμι, οἰς, οἰ.	
ὑπερσ.	ἐπεποιήκειν εις, ει.			

§. 261. Πάθητική φωνή.

		ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΙΚΗ.
Ένεστώς.	ένικ.	ομαι-οῦμαι, ποιέ ἦ-ῆ, εταί-εῖται.	ωμαι-ῶμαι. ποιέ ἦ-ῆ, ἦται-ῆται.	ποιέ οἶμην-οἶμην, ποιέ οἰο-οἶο, ποιέ οἰτο-οἶτο.
	δύικ.	(ὀιμεθον-οἶμεθον) ποιέ εσθον-εἰσθον. εσθον-εἰσθον.	(ὀιμεθον-ῶιμεθον), ποιέ ησθον-ῆσθον, ησθον-ῆσθον.	ποιέ(οἶμεθον-οἶμεθον) ποιέ οἰσθον-οἰσθον, ποιέ οἰσθην-οἰσθην.
	πληθ.	ὀιμεθα-οἶμεθα. ποιέ εσθε-εἰσθε, ονται-οῦνται.	ὀιμεθα-ῶιμεθα, ποιέ ησθε-ῆσθε, ωνται-ῶνται.	ποιεοἶμεθα-οἶμεθα, ποιέ οἰσθε-εἰσθε, ποιέ οἰντο-οἰντο.
παρατακτός.	ἐποιέοιμην-οἶμην. ἐποιέ(ὀιμεθον-οἶμεθον), ἐποιέοιμεθα-οἶμεθα,	ἐποιέου-οῦ, ἐποιέεσθον-εἰσθον, ἐποιέεσθε-εἰσθε,	ἐποιέετο-εἶτο. ἐποιέεσθην-εἰσθην, ἐποιέοντο-οῦντο.	
μέσ. μέλ.	ποιήσομαι.		ποιήσοιμην, οἰο, οἰτο	
μετ' ὄλ. μέλ.	πεποιήσομαι.		τεποιήσοιμην, οἰο, οἰτο	
παθ. μέλ.	ποιηθήσομαι.		τοιηθήσοιμην, οἰο, οἰτο	
μέσ. ἀόρ.	ἐποιησάμην.	ποιήσωμαι.	τοιησάιμην, αἰο, αἰτο	
παθ. ἀόρ.	ἐποιήθην.	ποιηθῶ.	τοιηθείην, θεῖης, θεῖη.	
παρακ.	πεποίημαι.	πεποιημένος ἴδε	τεπειημένος ἴδε	
ὑπερσ.	ἐπειποίημην.	§. 218.	§. 218.	

τῆς β'. συζυγίας.

	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤ.	ΜΕΤΟΧΗ.
ποιίην, ποιίης, ποιίη.	ποιέε-ει, ποιέετω-είτω. ποιέεστον-είστον. ποιέετων-είτων. ποιέετε-είτε. ποιέετσαν-είτσαν. καὶ οὐντων	ποιέειν-εῖν.	ποιέων-ῶν. ποιέουσα-οὔσα. ποιέον-οῦν.

	ποίησον-σάτω. πεποίηκε-έτω.	ποίησεν. ποίησαι. πεποίηκεναι	ποίησων. ποίησας. πεποίηκώς.
--	--------------------------------	-------------------------------------	------------------------------------

τῆς β'. συζυγίας.

	ποιέου-οῦ. ποιέεσθω-είσθω. ποιέεσθον-είσθον. ποιέεσθων-είσθων. ποιέεσθε-είσθε. ποιέεσθωσανείσθωσαν καὶ ποιέεσθων.	ποιέεσθαι-εἶσθαι.	ποιεόμενος-οὔμενος. ποιηομένη-οιμένη. ποιηόμενον-οὔμενον.
--	---	-------------------	---

	ποίησαι, εἶσθω. ποίηθητε, ἦτω. πεποίησα, ἦσθω.	ποίησεσθαι. πεποίησεσθαι. ποιήθησεσθαι. ποίησασθαι. ποιήθησθαι. πεποίησθαι.	ποιησόμενος. πεποιησόμενος. ποιηθησόμενος. ποιησάμενος. ποιηθείς. πεποιημένος.
--	--	--	---

§. 262. Ένεργητική φωνή

	ΟΡΙΣΤΙΚΗ.	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	ΕΥΚΤΙ-
Ένεστώς	ἐνικ. δηλό εις-οἷς, ει-οἶ.	ω-ῶ, δηλό ης-οἷς, η-οἶ.	οἶμι-οἶμι, καὶ δηλό οἷς-οἷς, καὶ οἶ-οἶ. καὶ
	δουκ. δηλό (οἶμεν-οὔμεν), εἶπον-οὔτον, εἶπον-οὔτον.	(οἶμεν-οὔμεν), δηλώ ητον-ῶσαν, ητον-ῶσον.	(οἶμεν-οὔμεν), δηλό οἶτον-οὔμεν, οἶτην-οὔτην.
	πληθ. δηλό οἶμεν-οὔμεν, εἶτε-οὔτε, οὔσι-οὔσι.	δηλό οἶμεν-οὔμεν, ητε-ῶτε, ωσι-ῶσι.	οἶμεν οὔμεν, δηλό οἶτε-οὔτε, οἶεν-οὔεν.
παρατα τικός	ἐδήλοουν-οὔν, ἐδήλο(οἶμεν-οὔμεν), ἐδήλοομεν-οὔμεν	ἐδήλοοσε-οὔσε, ἐδήλοέτον οὔτον ἐδήλοέτε οὔτε.	ἐδήλοε-οὔε. ἐδηλοέτην-οὔτην. ἐδήλοουν οὔν.
μέλ. ἀόρ. παρακ. ὑπερσ.	δηλώσω, εις, ει. ἐδηλώσα, ας, ε. δέδηλωκα, κας, κε. ἔδεδηλώκειν, κεις, κει	δηλώσω, ης, η. δέδηλώκω, ης, η. ἔδεδηλώκω, ης, η.	δηλώσομαι, οἷς, οἶ. ἐδηλώσομαι, αἷς, αἶ. δέδηλώκομαι, οἷς, οἶ.

§. 263. Παθητική φωνή

Ένεστώς	ἐνικ. δηλό ομαι-οὔμαι, η-οἶ, εται-οὔται.	οἶμαι ῶμαι. δηλό η-οἶ, ηται ῶται.	οἶμην-οὔμην, δηλό οἶο οἶο, οἶτο οὔτο.
	δουκ. δηλό (οἶμεθον-οὔμεθον), εἶσθον-οὔσθον, εἶσθον-οὔσθον.	(οἶμεθον ῶμεθον), δηλό ησθον ῶσθον, ησθον ῶσθον.	(οἶμεθον οὔμεθον), δηλό οἶσθον οὔσθον, οὔσθον οὔσθον,
	πληθ. δηλό οἶμεθα-οὔμεθα, εἶσθε-οὔσθε, οὔνται-οὔνται.	δηλό οἶμεθα ῶμεθα, ησθε ῶσθε, ωνται ῶνται.	οἶμεθα οὔμεθα, δηλό οἶσθε οὔσθε, οὔντο οὔντο.
παρατα τικός	ἐδηλοοῦμην-οὔμην, ἐδηλο(οἶμεθον-οὔμεθον), ἐδηλοοῦμεθα-οὔμεθα,	ἐδηλοοῦ-οὔ. ἐδηλοέσθον-οὔσθον, ἐδηλοέσθε-οὔσθε,	ἐδηλοέτο οὔτο. ἐδηλοέσθην οὔσθην, ἐδηλόοντο οὔντο.
μέσ. μέλ. μετ' ἄλ. μέλ. παθ. μέλ. μέσ. ἀόρ. παθ. ἀόρ. παρακ. ὑπερσ.	δηλώσομαι, η, εται. δέδηλώσομαι, η, εται. δηλωθήσομαι, η, εται. ἐδηλώσασθην, ω, ατο. ἐδηλώσθη, ης, η. δέδηλωμαι, σαι, ται. ἔδεδηλώμην, σο το.	δηλώσομαι, η, ηται. δηλωθῶ, ης, η. δέδηλωμένος. ἴδε §. 248.	δηλωσθήμην, οἶο.οἶτο. δέδηλωσθήμην οἶο.οἶτο. δηλωθήσομαι, η, οἶο.οἶτο. δηλωσάσθην, αἶο, αἶτο. δηλωθείην. εἶς, εἶη. δέδηλωμένος. ἴδε §. 248.

της γ'. συζυγίας.

ΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜΦΑΤ.	ΜΕΤΟΧΗ.
δηλοῖν, δηλοῖς, δηλοῖη.	δήλοε ου, δηλοέτω ούτω. δηλόετον ούτον, δηλοέτων-ούτων, δηλόεστε ούτε, δηλοέτωσαν ούτωσαν καὶ ούντων.	δηλόειν δηλοῦν.	δηλόων ὦν. δηλόουσα δηλοῦσα. δηλέον δηλοῦν.

	δήλωσον, σάτω, δέδλωκε, κέτω,	δηλώσειν. δελῶσαι. δέδλωκέναι.	δηλώσων. δηλώσας. δέδλωκώς.
--	----------------------------------	--------------------------------------	-----------------------------------

της γ'. συζυγίας.

δηλόου οὔ δηλοέσθω ούσθω,	δηλώσεσθαι οὔσθαι.	δηλούμενος ούμενος.
δηλόεσθον οὔσθον, δηλοέστων ούσθων,		δηλοομένη ουμένη.
δηλόεσθε οὔσθε, δηλοέστωσαν ούσθω σαν καὶ ούσθων.		δηλούμενον οὔμενον.

	δηλώσεσθαι. δέδλωσεσθαι. δηλωθήσεσθαι.	δηλωσόμενος. δέδλωσόμενος. δηλωθησόμενος.
δήλωται, άσθω, δηλωθήτω, γίτω. δέδλωστω, σθω.	δηλώσασθαι. δηλωθήναι. δέδλωσθαι.	δηλωσάμενος. δηλωθείς. δέδλωσμένος.

Περὶ τῶν εἰς μι ῥημάτων.

§. 254. Παρὰ τὰ βαρύτερα καὶ συνηραμένα ῥήματα εἶναι καὶ τὰ εἰς **μι**, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπισυνάπτονται αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις εἰς τὴν **ρίζαν**, μὴ μεσολαβοῦντος ἐγκλιτικοῦ φωνήεντος.

§. 265. Τῶν τριούτων ῥημάτων ἡ **ρίζα** εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μονοσύλλαβος, καταλήγουσα εἰς **α**, **ε**, **ο**, ἢ εἰς σύμφωνον ὕγρον ἢ ἄφωρον, εἰς τὸ ὅποιον ἐπισυνάπτεται ἡ συλλαβὴ **νυ**. Καὶ εἰς φωνηεντόληκτον δὲ **ρίζαν** ἐπισυνάπτεται ἡ συλλαβὴ αὕτη, πλὴν τότε διπλασιάζεται τὸ **ν**, καὶ τὸ χαρακτηριστικὸν **ο** ἐκτείνεται εἰς **ω** οἶον, κορέω - κορέννυμι, χῶω - χώννυμι, χρώω - χρώννυμι. Διὸ τέσσαρες εἶναι τῶν εἰς **μι** αἱ συζυγίαι κατὰ τοὺς τέσσαρας χαρακτῆρας τῶν ἐξ ὧν παράγονται ῥιζῶν.

Σημ. Τὸ ὄλλυμι λαμβάνει τὴν συλλαβὴν **λυ** ἀντὶ τῆς **νυ**.

§. 266. Τὰ εἰς **μι** ἔχουσι μόνον ἐνεστῶτα, παρατατικὸν καὶ ἀόριστον **ε'**. τῆς ἐνεργητ. καὶ μέσης διαθέσεως. Τῆς δὲ παθητικῆς ἐνεστῶτα καὶ παρατατικὸν, τοὺς δὲ ἄλλους χρόνους σχηματίζουσιν ἐκ τῆς ἀπλουστεράς **ρίζης** κατὰ τὰ συνηραμένα καὶ βαρύτερα.

§. 267. Πολλὰ τῶν εἰς **μι** αὐξάνουσι τὴν **ρίζαν**, προτάσσοντα ἐν ἀρχῇ **ε** μετὰ τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου αὐτῆς οἶον, δο-δίδα, θε-τίθε. Ἐάν ὅμως ἡ **ρίζα** ἀσχηται ἀπὸ φωνήεντος ἢ **στ** ἢ **πτ**, προτάσσεται μόνον **ε** δασύ οἶον, ἐω-ἴημι, στα-ἴστα, πτα-ἴπτα.

Σημ. Τὸ πλάω δὲ καὶ πρῶω παρενθίτουσι μετὰ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ καὶ τῆς **ρίζης** **μ**, τὸ ὅποιον ἀποβάλλεται, ἐάν πρὸ τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ εὐρίσκηται ἄλλο **μ'** οἶον, πίμπλημι, ἐμπίπλημι, πίμπρημι, ἐμπίπρημι.

§. 268. Τα χαρακτηριστικὰ φωνήεντα μετὰ τὴν πρόσληψιν τῶν προσωπικῶν καταλήξεων ἐκτείνονται μόνον εἰς τὰ ἐνικὰ τῆς ὀριστικῆς τῆς ἐνεργ. φωνῆς δὲ δὲ ἀόρ **ε'**. ἔσ τ η ν, φυλάττει τὴν ἔκτασιν τοῦ χαρακτῆρος εἰς ὅλους τοὺς ἀριθμούς.

§. 269. Προσωπικὰς δὲ καταλήξεις τὰ εἰς **μι** ἔχουσι τὰς αὐτὰς τῶν ἄλλων δύο θεμάτων, ἐκτὸς ὀλίγων τινῶν ἐξαιρέσεων. Ἐν δὲ τῇ ὑποτακτικῇ ἔχουσι τὰ ἐγκλιτικὰ φωνήεντα **η** καὶ **ω**, καὶ ἐν τῇ εὐκτικῇ τὸ **ε**, τὸ ὅποιον συναιρεῖται μετὰ τοῦ χαρακτῆρος εἰς δίφθογγον.

Ἐνεργητικὴ φωνή.

Σχηματισμὸς τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως.

§. 270. Προσωπικαὶ καταλήξεις τοῦ ἐνεστῶτος.

Ἐνικ.	μι ,	ε ,	σι'	{ οἶον, (τίθεμεν), τίθεμεν,	τίθημι,	τίθης,	τίθησι.
Δυσκ.	(μεν),	τον,	τον.		τίθετον,	τίθετον,	τίθετον.
Πληθ.	μεν,	τε,	ντσι.		τίθετε,	τίθετε,	τίθέντσι.

§. 271. Τὸ τρίτον πληθυντικὸν πρόσωπον κοινῶς μὲν σχηματίζεται κατὰ τοὺς περὶ εὐφωνίας κανόνας (75. δ.) ἀποβαλλομένου δηλαδὴ τοῦ ντ̄ πρὸ τοῦ σ̄ καὶ ἐκτεινομένου τοῦ προηγουμένου φωνήεντος· οἶον, τιθεῖσι, ἰστάσι, φάσι, διδοῦσι. εἶσι, ζευγύσι, ἀττικῶς δὲ τρεπομένου τοῦ ν εἰς α καὶ ἀποβαλλομένου τοῦ τ̄ οἶον, τιθεῖασι, διδοῖασι, δεικνύασι, ἰεασι καὶ ἰᾶσι κλπ.

§. 272. Προσωπικαὶ καταλήξεις τοῦ παρατατικοῦ καὶ ἀόριστου ε'.

Παρατατικός.

		ἔδιδων,	ἔδιδως,	ἔδιδω.
		εἶον, (ἔδιδομεν),	ἔδιδοτον,	ἔδιδότην.
ἑνικ. ν, σ, —		ἔδιδομεν,	ἔδιδοτε,	ἔδιδασαν.
δυϊκ. (μεν), τον, την.			Ἄόριστος ε'.	
πληθ. μεν, τε, σαν.		ἔδων,	ἔδως,	ἔδω.
		(ἔδομεν),	ἔδοτον,	ἔδότην.
		ἔδομεν,	ἔδοτε,	ἔδοσαν.

§. 273. Ὁ ἀόριστος ε' διαφέρει τοῦ παρατατικοῦ κατὰ τοῦτο, ὅτι δὲν ἐπιδέχεται ἀναδιπλασιασμόν, οὐδὲ τὸ προτασσόμενον ι' οἶον, παρατατ. ἴστην, ἐτίθην, ἔδιδων, ἴν' ἀόριστ. ε'. ἔστην, ἔθην, ἔδων, ἦν· Πάντα δὲ τὰ μὴ λαμβάνοντα ἀναδιπλασιασμόν μηδὲ τὸ δασυνόμενον ε, ὡς καὶ τὸ πῖμπλημι, πῖμπρημι, καὶ κίχρημι δὲν ἔχουσιν εὐχρηστον τὸν ἀόριστον ε'. Τοῦ τίθημι δίδωμι καὶ ἵημι ὁ ἀόριστος ε' δὲν εἶναι εὐχρηστος εἰς τὰ ἐνικά, ἀναπληροῦται δὲ ἀπὸ τὸν α. εἶον, ἔθηκα, ἔθηκας, ἔθηκε· δυϊκ. (ἔθεμεν), ἔθετον κτλ. ἔδωκα, ἔδωκας, ἔδωκε· δυϊκ. (ἔδομεν), ἔδοτον κτλ. ἦκα, ἦκας, ἦκε· δυϊκ. (εἶμεν), εἶτον κτλ.

Σημ. Τὸν σχηματισμὸν τοῦ ἐνεργ. ἀορ. ε' ἔθην ἔχει καὶ ὁ παθ. α. καὶ ε' ἀόριστος τῶν ἄλλων δύο θεμάτων (229 σημ.) οἵτινες διαφέρουσι μόνον κατὰ τοῦτο, ὅτι τὸ η τῆς προσωπικῆς καταλήξεως φυλάττουσιν εἰς πάντας τοὺς ἀριθμοὺς τῆς ὀριστικῆς, προστακτικῆς, καὶ εἰς τὴν ἀπαρέμφατον ὁ δὲ παθητ. ἀορ. ε' καὶ τὸ θ τῆς προσωπικῆς καταλήξεως δὲν ἔχει οἶον, ἐλίπην-ἐλίπημεν, λίπηθι, λιπήναι.

Σχηματισμὸς τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων.

§. 274. Αἱ ἄλλαι ἐγκλίσεις ἔχουσι μόνον ἐνεστώτα καὶ ἀορ. ε'. οἵτινες διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων κατὰ τὸν ἀναδιπλασιασμόν, ἢ τὸ ε.

§. 275. Ἡ ὑποτακτικὴ ἔχει τὰς προσωπικὰς καταλήξεις καὶ τὰ ἐγκλιτικὰ φωνήεντα τῶν βαρυτόνων ῥημάτων εἶναι δὲ εὐχρηστος μόνον συνηρημένη, ἢ δὲ συναίρεσις γίνεται ὡς εἰς τὰ συνηρημένα ῥήματα. Μόνη δὲ διαφορὰ εἶναι ὅτι ὁ χαρακτήρ α μετὰ τοῦ καταλη-

κτικῷ **η** συναίρεται εἰς **η** καὶ ὄχι εἰς **α**, τὸ δὲ **ο** μετὰ τοῦ **η** εἰς **ω** καὶ ὄχι εἰς **οι**· εἶον,

ἐνικ. ἰστώ, ἦς, ἦ. δίδω, δίδως, δίδω.

Ἑνεστ. δούκ. (ἰστώμεν), ἦτον, ἦτον. (διδώμεν), διδώτον, διδώτον.

πληθ. ἰστώμεν, ἦτε, ὦσι. διδώμεν, διδώτε, διδώσι.

Ἄδρ. Ἑ'. στώ, στής, στή. δώ, δώς, δώ.

Σημ. Τὰ εἰς υμῖ δανείζονται τὴν ὑποτακτικὴν καὶ εὐκτικὴν ἀπὸ τῶν εἰς ὠ βαρυτόνων· οἶον, δεικνύω, ἦς, ἦ· δεικνύομαι, οἷς, οἷ.

§. 276. Ἡ εὐκτικὴ ἔχει τὰς προσωπικὰς καταλήξεις τοῦ παρατακικοῦ καὶ πρὸ αὐτῶν **η**· οἶον, ἐνικ. **ην, ης, η'** δούκ. **ημεν, ητον, ἦτην**· πληθ. **ημεν, ητε, ησαν**. Αὗται δὲ ἐπισυνάπτονται εἰς τὴν χρονικὴν ρίζαν καὶ μεταξὺ παρεντίθεται τὸ **ε**, τὸ ὁποῖον συναίρεται εἰς διάφορον μετὰ τοῦ χαρακτήρος καὶ ἐπ' αὐτῆς τονίζεται, ἦτοι εἰς τὴν **α**. συζυγίαν γίνεται **αι**, εἰς τὴν **ε'**. **ει**, καὶ εἰς τὴν **γ'**. **οι**· οἶον,

Ἑνεστώς.

ἰσταίν-ης-η.

τιθείν-ης-ης.

διδοῖν-ης-η.

(ἰσταίμεν)-ητον-ἦτην.

(τιθείμεν)-ητον-ἦτην.

(διδοίμεν)-ητον-ἦτην.

ἰσταίμεν-ητε-ησαν.

τιθείμεν-ητε-ησαν.

διδοίμεν-ητε-ησαν.

Σημ. **α**. Εἰς τὰ δούκὰ καὶ πληθυντικὰ πρόσωπα τοῦ ἐνεστώτος καὶ ἀορίστου **ε'**. πολλάκις συγκόπεται τὸ **η** τῶν προσωπικῶν καταλήξεων· τότε δὲ καὶ τὸ πληθ. **γ'**. καταλήγει εἰς **ε**· οἶον, (τιθείμεν καὶ τιθείμεν), τιθείητον καὶ τιθείτον, τιθείτην καὶ τιθείτην. — Πληθ. τιθείμεν καὶ τιθείμεν, τιθείητε καὶ τιθείτε, τιθείσαν καὶ τιθείεν.

Σημ. **β'**. Τὴν τοιαύτην συγκοπὴν πάσχει καὶ ὁ ὁμοιοσχημάτιστος παθ. **α**. καὶ **ε'**. ἀόριστος τῶν ἄλλων θεμάτων· οἶον, (λειφθείμεν καὶ λειφθείμεν, λειφθείητον καὶ λειφθείτον, λειφθείτην καὶ λειφθείτην. — Πληθ. λειφθείμεν καὶ λειφθείμεν, λειφθείητε καὶ λειφθείτε, λειφθείσαν καὶ λειφθείεν.

Σημ. **γ'**. Τὸ **οι** τῆς εὐκτικῆς τῆς **γ'**. συζυγίας οἱ μεταγενέστεροι τρέπουσιν εἰς **ω**, λέγοντες δίδωην, δόην. Ἄλλ' ἢ τοιαύτη χρῆσις εἶναι ἀδόκιμος.

§. 277. Ἡ προστακτικὴ ἔχει τὰς συνήεις προσωπ. καταλήξεις **οι**, **τω**, κτλ. καὶ τὸ χαρακτηριστικὸν φωνῆν βραχύ· ἀλλὰ τὴν **οι** κατάληξιν τοῦ **ε'**. προσώπου μόνον ὁ ἀόριστος **ε'**. τοῦ ἰσθμι φυλάττει, ὅστις ἐκτείνει καὶ τὸν χαρακτήρα, οἱ δὲ λοιποὶ ἀόριστοι **ε'**. ἀντιταύτης λαμβάνουσι **ο**· οἶον,

Ἑνεστ. (ἰσταθι) ἰσθη ἰστάτω. (τιθετι) τιθει. (δίδοθι) δίδου. (δείκνυθι) ἰστατον-ιστάτων. δείκνυ.

ἰστατε-ιστάτωσαν.

Ἄδρ. **ε'**.

στήθι-στήτω. (θέτι) θές (δόθι) δός.

στήτον-στήτων.

στήτε-στήτωσαν.

Σημ. **α**. Τὴν **θ**: κατάληξιν τοῦ **ε'**. προσώπου τῆς προστακτικῆς ἔχουσι

καί τινες ἄλλοι β'. ἀόριστοι τῶν εἰς ὠ ῥημάτων· βάλω· ἔδην· βῆθι. γινώσκω· ἔγνω· γνῶθι· ἔτι δὲ καί τινες ἐνεργ. συγκεκριμένα παρακείμενοι· οἶον, δέδραθι, ἔσταθι, δέδιθι, τίθηθι κτλ. Οἱ δὲ ἀόρ. β'. βῆθι καὶ στήθι συνθετοίμοι ἀπαντῶνται βα, στα· οἶον, ἀνάβα, κατάβα, ἀνάστα.

Σημ. β'. Τὸ γ'. πληθ. πρόσωπον σχηματίζεται καὶ ἐνταῦθα ὁμόφωνον τῇ γενικῇ πληθυντικῇ τῆς ἰδίας μετοχῆς· οἶον, ἰσάτωσαν καὶ ἰσάντων, τιθέτωσαν καὶ τιθέντων.

§. 278. Ἡ ἀπαρέμφατος καταλήγει εἰς **ναι**, καὶ πρὸ αὐτοῦ ἐν μὲν τῷ ἐνεστώτι ἔχει τὸ χαρακτηριστικὸν φωνῆν βραχὺ, ἐν δὲ τῷ ἀορίστω β'. ἐκτείνει τὸ α εἰς η, τὸ ε εἰς ει, τὸ ο εἰς ου, καὶ τὸ υ εἰς υ· οἶον, ἐνεστ. ἰσάναι, τιθεναί, δίδοναί, δεικνύναί· ἀόρ. β'. στήναι, θεῖναι, δοῦναι, φῶναι.

Σημ. Τρεῖς ἀόριστοι β'. ἐκτείνουν: τὸ ο εἰς ω, ἔγνω ν· γνῶναι, ἐβίω ν· βί· ναι, ἐάλων· ἀλώναι.

§. 279. Ἡ μετοχὴ ἔχει κατάληξιν τῆς ὀνομαστικῆς **ντς, ντσα, ντ**, ἥτις πάσχει τὰς ἐν τῷ ἐδαφίῳ **75 δ'**. δηλωθείσας μεταβολάς· οἶον,

	(ἰσταντς)	(ἰσταντσα)	(ἰσταντ)
ὄνομ.	ἰστάς,	ἰστάσα,	ἰσάν.
γεν.	ἰσάντος,	ἰστάσης,	ἰσάντος.
	(τιθεντς)	(τιθεντσα)	(τιθεντ)
ὄνομ.	τιθεῖς,	τιθεῖσα,	τιθέν.
γεν.	τιθέντος,	τιθείσης,	τιθέντος.
	(διδοντς)	(διδοντσα)	(διδοντ)
ὄνομ.	διδούς,	διδούσα,	διδόν.
γεν.	διδόντος,	διδούσης,	διδόντος.
	(δεικνυντς)	(δεικνυντσα)	(δεικνυντ)
ὄνομ.	δεικνύς,	δεικνύσα,	δεικνύν.
γεν.	δεικνύντος.	δεικνύσης,	δεικνύντος.

Σχηματισμός τῆς παθητικῆς φωνῆς.

§. 280 Αἱ προσωπικαὶ καταλήξεις τῆς παθητικῆς φωνῆς τῶν εἰς μ. εἶναι αὐταὶ ἐκεῖναι τῶν ἄλλων θεμάτων, καὶ ἐπίσυνάπτονται εἰς τὴν ρίζαν, χωρὶς ἐκτάσεως τοῦ χαρακτηριστικοῦ φωνήεντος· οἶον, ἴσασαι· ἴστασαι· ἴσταται· δίδωμαι· δίδουσαι· δίδουσαι, δίδουσαι, τιθεμαι.

Σημ. Τῆς τοῦ ἐνικοῦ β'. προσώπου καταλήξεως σα εἰ ἐν τῇ ὀριστικῇ τὸ σ ποτὲ δὲν ἐκθλίβεται, πλὴν τοῦ δύνασαι· η καὶ ἐπίστασαι· α' τῆς σα δὲ μόνον ἐν τῷ μέσῳ ἀορίστ. β'. τῆς ὀριστικῆς καὶ προστακτικῆς, καὶ τότε συμβαίνει συναφρασις· οἶον, ἔθεσο· ἔθου, ἔδοσο· ἔδου, δόσο· δού. Ἐὰ ῥήματα ὁμοῦς δύναμαι, ἐπίσταμαι καὶ πρίαμαι ἔχουσι συνήθως εὐχρηστα εἰς τὴν παρατατικὴν τὰ συνημιέναι ἐδύναω, ἐπίστω, ἐπρίω· προστακτ. πρίαω.

§. 251. Ἡ ὑποτακτικὴ ἔχει πρὸ τῶν προσωπικῶν καταλήξεων τὰ ἴδια ἐαυτῆς ἐγκλιτικὰ φωνήεντα, συναφούμενα μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ φωνήεντος, καὶ ἐπ' αὐτῶν τονίζεται ὡς οἶον, ἰστώμαι-ῆ-ῆται· τιθῶμαι-ῆ-ῆται· δίδωμαι-ῶ-ῶται.

§. 282. Ἡ εὐκτικὴ ἔχει πρὸ τῶν προσωπικῶν καταλήξεων πάντοτε ε, συναπτόμενον μετὰ τοῦ χαρακτηριστικοῦ φωνήεντος εἰς δίφθογγον, καὶ τονίζεται ἐπ' αὐτοῦ ὡς οἶον, ἰσταίμην-αῖο-αῖτο, τεθείμην-εἰο-εἰτο, δίδοίμην-οῖο-οῖτο.

Σημ. Τὰ εἰς υμι δανείζονται καὶ ἐν τῇ παθητικῇ φωνῇ τοὺς ὑποτακτικούς καὶ εὐκτικούς σχηματισμοὺς ἀπὸ τῶν εἰς υω βαρυτόνων.

§. 283. Ἡ προστακτικὴ, ἀπαρέμφατος καὶ μετοχὴ ἔχουσι τὸ χαρακτηριστικὸν φωνῆεν βραχὺ πρὸ τῶν καταλήξεων ὡς οἶον, τίθεσο-έσθω, τίθεσθαι, τιθέμενος· ἴστασο-άσθω, ἴστασθαι ἰστάμενος κτλ.

Σημ. α. Οἱ χρόνοι οἱ μὴ ὑπαγόμενοι εἰς τὸ θέμα τῶν εἰς μι εἰς μὲν τοὺς ἐνεργητ. καὶ μέσους σχηματισμοὺς ἐκτείνουσι τὸ ἴδιον ἐαυτῶν χαρακτηριστικὸν φωνῆεν, εἰς δὲ τοὺς παθητικούς φυλάττουσιν αὐτὸ βραχὺ ὡς οἶον, δίδωμι-δώσω-ἐδώκα-ἐδώκαμην, δέδωκα, δοθήσομαι-ἐδόθη-δέδομαι.

Σημ. β. Ὁ ἐνεργ. καὶ παθητ. παρακείμενος τοῦ τίθημι καὶ ἴημι ἐκτείνει τῆς ρίζης τὸ ε εἰς εἰ ὡς οἶον, τέθεικα-τέθειμαι, εἴκα-εἴμαι.

Ἰδιαίτεροι παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν εἰς μι.

§. 284. Τὰ εἰς υμε σχηματίζουσι πάντα σχεδὸν τὰ πρόσωπα καὶ πάντας τοὺς ἀριθμούς καὶ βαρυτόνως ἰόν, δεικνύω, ἐδείκνυον κτλ.

§. 285. Τῶν εἰς με ῥημάτων τὸ β' καὶ γ' πρόσωπον τοῦ ἐνεστώτος τῆς ὀριστικῆς, τὰ τρία ἐνικὰ τοῦ παρατατικοῦ, καὶ τὸ ἐνικὸν β' τῆς προστακτικῆς πολλάκις σχηματίζονται καὶ συνηρημένως ὡς οἶον, ἴστημι-ἰσθῆς-ἰσθῆ· παρατ. ἴσταον-ων-ἴσταες-ἴστας-ἴστας-α' προστακτ. ἴστας-η' τίθημι-τιθεῖς-τιθεῖ· παρατατ. ἐτίθειον ουν, ἐτίθεες-εις, ἐτίθεε-εἰ' προστακτ. τίθεε-εἰ' δίδωμι-δίδοις-δίδοι' παρατατ. ἐδίδδον-ουν, ἐδίδοες-ους, ἐδίδοε-ου' προστακτ. δίδοε-ου.

§. 286. Ἡ ὑποτακτικὴ καὶ ἡ εὐκτικὴ τῆς παθητικ. φωνῆς τῆς β' καὶ γ' συζυγίας ἔχει σχηματισμοὺς τινὰς ἐκ τῶν εἰς ω βαρυτόνων ὡς οἶον, τιθώμαι, τιθόμην, δίδωμαι, δίδοίμην, πρόσθηται, πρόσθειντο, πρόσθαιντο. Ἡ α' συζυγία δὲν ἔχει τοιοῦτον σχηματισμὸν, ἐκτός τῶν ἀποθετικῶν ῥημάτων **δύναμαι, ἐπίσταμαι, κρέμαμαι**, καὶ τῶν ἀορ. **ἐπρεάμην** καὶ **ὠνήμην**, ἀπερ τονίζονται βαρυτόνως ὡς οἶον, δύναμαι-δύνη-δύνεται· δυναίμην-δύναιο-δύναιτο, ἐπίστωμαι, κρέμωμαι, πρίωμαι, οἰαίμην, οἶαι, οἶαιτο.

§. 287. Πολλὰ ῥήματα σχηματίζουσι μόνον ἀορ. β' κατὰ τὰ εἰς με ὡς οἶον, βαιώ-έβην ἀπὸ τοῦ βῶω, γινώσκω-έγνω ἀπὸ τοῦ γνώω, δύω-έδυν, φύω-έφυν, ἀλίσκομαι-έκλω, βιώω-έβίω. Οἱ τοιοῦτοι ἀορ-

στοι β'. φυλάττουσι τὴν ἑκτασιν τοῦ χαρακτηῖρος ἐν πᾶσι τοῖς ἀριθμοῖς καὶ ἐν τῇ προστακτικῇ καὶ ἀπαρεμφάτῳ ὅιον, ἐγνω-ἐγνωσ-ἐγνω, ἐγνωμεν-ἐγνωτον-ἐγνώτην, ἐγνωμεν-ἐγνωτε ἐγνωσαν' γινῶθι-γινώτω-γινῶναι.

Σημ. Πολλοὶ ἀόριστοι β'. ἔχουσι μέσσην σημασίαν· οἷον, ἔστην (ἐστάθην), ἔδυν (ἐβούτησα).

§. 288. Ὁ ἐνεργητικὸς καὶ μέσος ἀόριστος α. τοῦ τίθημι, ἴμι καὶ δίδωμι ἔχουσι χαρακτηῖρα κ, καὶ ὄχι σ, καὶ εἶναι εὐχρηστοὶ μόνον οἱ μὲν ἐνεργητικοὶ εἰς τὰ ἐνικά καὶ τὸ πληθυντικὸν γ'. τῆς ὀριστικῆς, οἱ δὲ μέσοι εἰς τὸ ἐνικὸν α. πρόσωπον· οἷον, ἔθηκα-ἔθηκάμην, ἦκα-ἦκάμην, ἔδωκα-ἔδωκάμην. Σπανίως ἀπαντᾶται καὶ ἐδώκαμεν, ἐδώκατε.

Σημ. Καὶ οἱ ἐξῆς ἀόριστοι δὲν ἔχουσι χαρακτηριστικὸν σ· οἷον, ἦνεγκα, εἶπα, ἔγεα, καὶ ὁ ποιητικ. ἔκηα κτλ.

§. 289. Ὁ ἔστηκα, παρακείμενος τοῦ ἴστημι, δασύνει τὴν συλλαβικὴν αὐξῆσιν ε, καὶ ἔχει σημασίαν μέσσην· ὡς ἐνεργητικὸς παρακείμενος τοῦ ἴστημι εὐρίσκειται ἐν τῷ παρακμάζοντι ἑλληνισμῷ ἔστακα· Ὡσαύτως καὶ ὁ ἀττικὸς μέλ. ἐστήξω ἔχει σημασίαν μέσσην.

§. 290. Τὰ δυϊκὰ καὶ πληθυντικὰ τοῦ ἔστηκα καὶ ἐστήκειν συγκόπτονται καὶ σχηματίζονται ἰωνικῶς, ἀποβαλλομένης τῆς συλλαβῆς κκ καὶ βορχυνομένης τῆς παραληγούσης· οὕτω δὲ γίνονται ὁμοιοσημάτιστα τῷ συστοίχῳ ἐνεστώτι καὶ παρατατικῷ. Εἰς τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις εἶναι εὐχρηστοὶ ὅλοι οἱ ἀριθμοὶ ὅιον,

Παρακ.	ὅμοιοι	δυϊκ.	ἔσταμεν,	ἔστατον,	ἔστατον.
καὶ		πληθ.	ἔσταμεν,	ἔστατε,	ἔστάσι.
Ἵπερ.	ὅμοιοι	δυϊκ.	ἔσταμεν,	ἔστατον,	ἔστάτην.
		πληθ.	ἔσταμεν,	ἔστατε,	ἔστασαν.
Ἵποτακτ.		ἐνικ.	ἔστῶ,	ἔστῆς,	ἔστῆ.
		δυϊκ.	ἔστῶμεν,	ἔστῆτον,	ἔστῆτον.
Εὐκτικ.		πληθ.	ἔστῶμεν,	ἔστῆτε,	ἔστῶσι.
		ἐνικ.	ἔσταίνην,	ἔσταίης,	ἔσταίη κτλ.
Προστακ.				ἔσταθι,	ἔστάτω κτλ.
Ἀπαρέμφ.			ἔστάαι.		
Μετοχ.		ἀρσ.	ἔσταώς—ὡς,	γεν.	ἔστῶτος.
		θῆλ.	ἔσταῶσα—ῶσα,	γεν.	ἔστῶσος.
		οὐδ.	ἔσταός—ὡς,	γεν.	ἔστῶτος.

Σημ. Τὴν τοιαύτην συγκοπὴν πάσχουσι καὶ ἄλλοι πινὲς εἰς ἦκα καὶ κατὰ συστολήν εἰς αα παρακείμενοι, οἵτινες κλίνονται καθὼς ὁ ἔστηκα· οἷον, τέθηκα, δύηκα, τέθηναμεν-ατον-ατον, τέθηναμεν-ατε-ἄσι· εὐκτικ. τεθναίην· προστακ. τεθναθι· ἀπαρέμφ. τεθνάναι· μετοχ. τεθνεώς-τεθνεῶσα-τεθνεῶς(ός). Ὡσαύτως κέκραγα, δέδισα, καὶ τέτλαμεν (τέλω) προστακ. τέτλαθι, εὐκτικῇ τετλαίην, ἀπαρέμφ. τετλάναι, μετοχῇ τετλήως.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.
Ἔνεστ.	ἴσθ' ἡμῖ, ἡς, ἡσιν. (ἄμεν), ἄτον, ἄτον, αμεν. ἄτε, ἄσι.	ἴσθ' ὦ, ᾗς, ᾗ. (ὠμεν), ᾗτον, ᾗτον. ὠμεν, ᾗτε, ὠσι.
Παρατ.	ἴσθην, ἡς, ἡ. (ἄμεν), ἄτον, ἄτην, αμεν ἄτε, ἄσαν.	
Ἄορ. Ἑ.	ἔσθ' ἡν, ἡς, ἡ, (ἡμεν), ἡτον, ἡτην. ἡμεν, ἡτε, ἡσαν.	στ' ὦ, ᾗς, ᾗ. (ὠμεν), ᾗτον, ᾗτον. ὠμεν, ᾗτε, ὠσι.
Μέλ. ἄ.	στήσω, σεις, σει.	
Ἄορ. ἄ.	ἔσθησα, σας, σε.	στήσω, σης, ση.
Παρακ.	ἔσθηκα, κας, κε.	Σημ. Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ
Ἐπεροσ.	ἐ(ι)στήσειν, κεις, κει.	

ΠΑΘΗΤΗ-

Ἔνεστ.	ἴσθ' ἄμαι, σαι, ται. (ἄμεθον), ἄσθον, ἄσθον. ἄμεθα. πθη. ἀνται.	ἴσθ' ὦμαι, ᾗ, ᾗται. (ὠμεθον), ᾗσθον, ᾗσθον. ὠμεθα, ᾗσθε, ὠνται.
Παρατ.	ἴσθ' ἄμην, ἄσο, ἄτο. (ἄμεθον), ἄσθον, ἄσθην. ἄμεθα, ἄσθε, ἀντο.	

Μέσ. μέλ.	στήσομαι, σθ, σεται κτλ.
Παθ. μέλ.	στήσομαι, σθ, σεται κτλ.
Μέσ. ἄορ. ἄ.	ἔσθη σάμην, σω, σατο κτλ.
Παθ. ἄορ.	ἔσθη θην, θας, θη κτλ.
Παρακ.	(ἔσθη μαι), σαι, ται κτλ.
Ἐπεροσ.	(ἔσθη μην), σο, το κτλ.
Μετ' ὄλ. μέλ.	ἔσθηξω καὶ ἔσθηξομαι.

συζυγίας τῶν εἰς μί.

ΤΙΚΑ.

ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡ.	ΜΕΤΟΧΗ.
ἰσταίν, αἴης, αἴν. (αἴημεν), αἴητον, αἴητην. αἴημεν, αἴητε αἴησαν καὶ (αἴημεν), αἴητον, αἴητην. αἴημεν, αἴητε, αἴην.	ἴστα(θί) η, ἄτω. ατον, ἄτων. ἴστατε, ατῶσαν καὶ άντων.	ἴσταναι.	ἴστας, άντος. ἄσα, ἄσης. άν, άντος.
σταίν, αἴης, αἴν. (αἴημεν), αἴητον, αἴητην. αἴημεν, αἴητε, αἴησαν. καὶ (αἴημεν), αἴητον, αἴητην. αἴημεν, αἴητε, αἴην.	στῆθι, ἦτω. στῆτον, ἦτων. στῆτε, ἦτῶσαν. καὶ άντων.	στῆναι.	στας, άντος. στάσα, ἄσης. σταν, άντος.
στήσομι, οἰς, οἰ. στήσαιμι, αἰς, αἰ.	στήσον, ἄτω.	στήσειν. στήσαι.	στήσων, ουσα, ον. στήσας, ασα, αν.

παρὰ καὶ ὑπερσ. εἰς τὴν ὀριστικὴν καὶ λοιπὰς ἐγκλίσεις ἴδε §. 290.

ΚΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ.

ἰσταίμην, αἴο, αἴτο. (αἴμεθον), αἴσθον, αἴσθην. αἴμεθα, αἴσθε, αἴντο.	ἴστασο, ἄσθω. ασθον, ἄσθων. ασθε, ἄσθωσαν. καὶ ἄσθων.	ἴστασθαι	ἰστάμενος. μένη. μενον.
---	---	----------	-------------------------------

§. 292. Παράδειγμα τῆς Β'.

ENERGΗ-

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.		
Ἐνεστ.	τίθημι, ης, σι. (εμεν), ετον, ετον. εμεν, ετε, εἶσι καὶ ἕασι.	τι	θῶ, ᾄς, ᾄ. (θῶμεν), ᾄτον, ᾄτον. ᾄμεν, ᾄτε, ᾄσι.	
Παρατ.	ἐτίθ(ην, ης, η), ουν, εις, ει. (εμεν), ετον, ἔτην, εμεν, ετε, εσαν.			
Ἄορ. ῥ'.	ἔθ(ην, ης, η). (εμεν), ετον, ἔτην. εμεν, ετε, εσαν.	θῶ, θᾄς, θᾄ. (θῶμεν), θᾄτον, θᾄτον. θῶμεν, θᾄτε, θῶσι.		
Μέλ. ᾶ.	θήσω, σεις, σεις.			
Ἄορ. ᾶ.	ἔθηκα, κας, κε.			
Παρακ.	τέθεικα, κας, κε.			
Ἐπερσ.	ἐτεθείκειν, κεις, κει.			

ΠΑΘΗΤΙ-

Ἐνεστ.	τίθ εμαι, σαι ται. (έμεθον), εσθον, εσθον. έμεσθα εσθε, ενται.	τιθ ᾠμαι, ᾄ, ᾄται. (ᾠμεθον), ᾄσθον, ᾄσθον. ᾠμεθα, ᾄσθε, ᾠνται.
Παρατ.	ἐτίθ έμην, εσο (ου), ετο. (έμεθον), εσθον, έσθην. έμεθα, εσθε, εντο.	
Ἄορ. ῥ'.	έθ έμην, (εσο) ου, ετο. (έμεθον), εσθον, έσθην. έμεθα, εσθε, εντο.	θῶμαι, θᾄ, θᾄται. (ᾠμεθον), ᾄσθον, ᾄσθον. ᾠμεθα ᾄσθε, ᾠνται.
Μέσ. μέλ.	θήσομαι.	
Μέσ. ᾶορ.	έθηκάμην.	
Παθ. μέλ.	τεθήσομαι.	
Παθ. ᾶορ.	έτέθην.	
Παρακ.	τέθειμαι.	
Ἐπερσ.	έτεθείμην.	

σύνζυγίας τῶν εἰς μι.

ΤΙΚΑ.

ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΡΕΜ.	ΨΕΤΟΧΗ.
τιθείην, εἶης, εἶη. (τιθείημεν), εἶητον, εἶητην. τιθείημεν, εἶητε, εἶησαν. καὶ (τεθεῖμεν, εἶτον, εἶτην. εἶμεν εἶτε, εἶεν.	τίθει(τι)ει, ἔτω. τίθειτον ἔτων. τίθειτε, ἔτωσαν. καὶ ἔντων.	τιθέναί.	τιθείς, εἶσα, ἔν.
θεῖην, εἶης, εἶη. (εἶημεν), εἶητον, εἶητην. εἶημεν εἶητε, εἶησαν. καὶ (εἶμεν), εἶτον, εἶτην. εἶμεν, εἶτε, εἶεν.	θέ(τι)ές, ἔτω. θέτον, θέτων. θέτε, θέτωσαν. καὶ θέντων.	θεινάι.	θείς, εἶσα, ἔν.

ΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ.

τιθείμεν, εἶο, εἶτο. (τιθείμεθον), εἶσθον, εἶσθην. τιθείμεθα, εἶσθε, εἶντο.	τίθεισο, ἔσθω. τίθεισθον, ἔσθων. τίθεισθε, ἔσθωσαν. καὶ ἔσθων.	τιθεισθαί.	τιθέμενος. τιθέμενη. τιθέμενον.
θειμεν, εἶο, εἶτο. (θειμεθον), εἶσθον, εἶσθην. θειμεθα, εἶσθε, εἶντο.	θεῖσο, θέσθω. θέσθον, θέσθων. θέσθε, θέσθωσαν. καὶ θέσθων.	θέσθαί.	θεῖμενος. θεῖμενη. θεῖμενον.

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	
Ἐνεστ.	δίδωμι, ως, ωσι. (ομεν), στον, οτον. ομεν, οτε, οσι και ήσσι.	διδῶ, ὤς, ὦ. (ὠμεν), ὠτον, ὠτον. ὠμεν, ὠτε, ὠσι.	
Παρατ.	ἐδίδων, ως, ω και ορθο- τερον ἐδίδουν, ους, ου. (ομεν), στον, ότην. ομεν, οτε, υσαν.		
Ἄορ Ἐ'.	(ἐδων, ως, ω). (ομεν), στον, ότην. ομεν, οτε, υσαν.	δῶ, ὤς, ὦ. (ὠμεν), ὠτον, ὠτον. ὠμεν, ὠτε, ὠσι.	
Μελ.	δώσω, σεις, σει.		
Ἄορ.	ἔδωκα, κας, κε.		
Παρακ.	δέδωκα, κας, κε.		
Ἰπερο.	ἔδεδώκειν, κεις, κει.		

Ἐνεστ.	δίδομαι, οσαι, οται. (όμεθον), οσθον, οσθον. όμεθα, οσθαι, ονται.	διδῶμαι, ὦ, ὠται, (ὠμεθον), ὠσθον, ὠσθον. ὠμεθα, ὠσθε, ὠνται.
Παρατ.	ἐδίδομην, οσο (ου), οστο. (όμεθον), οσθον, οσθην. όμεθα, οσθε, οντο.	
Ἄορ Ἐ'.	ἐδόμην, (οσο), ου, οστο. (όμεθον), οσθον, οσθην. όμεθα, οσθε, οντο.	δῶμαι, ὦ, ὠται. (ὠμεθον), ὠσθον, ὠσθον. ὠμεθα, ὠσθε, ὠνται.

Προ. μελ.	δώσομαι
Προ. ασ.	ἔδωκάμην.
Παθ. μελ.	δοθήσομαι.
Παθ. ἄορ.	ἔδοθην.
Παρακ.	δέδομαι.
Ἰπερο.	ἔδεδόμην.

συζυγίας τῶν εἰς μί.

ΤΙΚΑ.

ΕΥΚΤΙΚΗ.			ΠΡΟΣΑΚΤΙΚΗ	ΑΠΑΡΜ.	ΜΕΤΟΧΗ.
διδόειν,	οἶς,	οἶη.	δίδ(θη)ου, ὅτω.		
(οἶημεν),	οἶησαν,	οἶητην.	δίδοτον, ὅτων.	διδόναι.	διδούς, οὔσα, ὄν.
οἶημεν,	οἶητε,	οἶησαν.	δίδοτε ἡτώσαν.		
	καὶ		καὶ ὄτων.		
(οἶμεν),	οἶτην,	οἶτην.			
οἶμεν,	οἶτε,	οἶεν.			

δοίην,	οἶς,	οἶη.	δό(θη)ός, ὅτω.		
(οἶημεν),	οἶησαν,	οἶητην.	δότον, ὅτων.	δοῦναι.	δούς, οὔσα, ὄν.
οἶημεν,	οἶητε,	οἶησαν.	δοτε, ὅτων.		
	καὶ		καὶ ὄτων.		
(οἶμεν),	οἶτην,	οἶτην.			
οἶμεν,	οἶτε,	οἶεν.			

ΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ.

διδόειν,	οἶο,	οἶτο.	δίδωσο ὄσθω.		διδόμενος.
(οἶμεθον),	οἶσθον,	οἶσθην.	δίδωσθον, ὄσθων.		διδόμενη.
οἶμεθα,	οἶσθε,	οἶντο.	δίδωσθε ὄσθωσαν	δίδωσθαι.	διδόμενον.
			καὶ ὄσθων.		

δαίειν	οἶο,	οἶτο.	δά(σο)οῦ, ὄσθω.		δάμενος.
(οἶμεθον),	οἶσθον,	οἶσθην.	δάσθον, ὄσθων.	δάσθαι.	δάμενη.
οἶμεθα,	οἶσθε,	οἶντο.	δάσθε, ὄσθωσαν.		δάμενον.
			καὶ ὄσθων.		

§. 294. Παράδειγμα τῆς Δ.
ΕΝΕΡΓΗ-

ΟΡΙΣΤΙΚΗ.		ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ.	
Ἔνεστ.	δείκν ὑμι, ὑς, ὑσι. (ὑμεν), ὑτον, ὑτον. ὑμεν, ὑτε, ὑσι καὶ ὑασι.	δεικνύω	ἦς, ἦ. κτλ.
Παρατ.	ἔδεικ νῦν, ὑς, ὑ. (ὑμεν), ὑτον, ὑτην. ὑμεν, ὑτε, ὑσαν.	κατὰ τὰ βαρύνονα.	
Μέλ.	δείξω, εἰς, εἰ.		
Ἄορ.	ἔδειξα, ας, ε.		
Παρακ.	δέδειχα, ας, ε.		
Ἕπερσ.	ἔδεδειχεν, εἰς, εἰ.		

ΠΑΘΗΤΙ-

Ἔνεστ.	δείκνυμαι, υσαι, υται. (ὑμεθον), υσθον, υσθον. ὑμεθα, υσθε, υνται.	δεικνύομαι,	ἦ, ἦται. ἦσθον, ἦσθον. ἦσθε, ὠνται.
Παρατ.	ἔδεικνύμην, σο, το. (ὑμεθον), υσθον, ὑσθην. ὑμεθα, υσθε, υντο.		

- Μέσ. μέλ. δείξομαι.
 Μέσ. ἄορ. ἔδειξάμην.
 Παθ. μέλ. δειχθήσομαι.
 Παθ. ἄορ. ἔδειχθην.
 Παρακ. δέδειγμαι.
 Ἕπερσ. ἔδεδείγμην.

συζυγίας τῶν εἰς μι.
ΤΙΚΑ.

ΕΥΚΤΙΚΗ.	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ.	ΑΠΑΡΕΜ.	ΜΕΤΟΧΗ.
δεικνύομαι, οἰς, οἰ. κτλ. κατὰ τὰ βαρύτερα.	δείκνυ(θι)ῶ, ὑτώ. δείκνυτον, ὑτών. δείκνυτε, ὑτώσαν. καὶ ὑντών.	δεικνύμαι.	δεικνύς, σα, ὑν.

ΚΑ ΚΑΙ ΜΕΣΑ.

δεικνυοίμην, οἰο, οἰτο. (οἰμέθον), οἰσθον, οἰσθην. οἰμέθα, οἰσθε, οἰντο.	δείκνυσο, ὑσθω. υσθον ὑσθων. υσθε, ὑσθωσαν. καὶ ὑσθων.	δείκνυσθαι.	δεικν ὑμενος. υμένγ. ὑμενον.
--	---	-------------	------------------------------------

Περὶ τῆς τῶν ῥημάτων ἀνωμαλίας.

§. 295. Εἶπομεν ὅτι **ἀνώμαλος** λέγεται ἡ λέξις ἢ μὴ σχηματιζομένη κατὰ τοὺς δεδομένους κανόνας τῆς γλώσσης. Ῥήματα ἀνώμαλα εἶναι τριῶν εἰδῶν, κατὰ **μετασχηματισμὸν**, κατὰ **μετάθεσιν γραμμάτων** καὶ κατ' **ἔλλειψιν**.

Σημ. Τινὲς θεωροῦσι τέταρτον εἶδος καὶ τὴν κατὰ σημασίαν ἀνωμαλίαν τῶν ῥημάτων, ὅταν δηλ. μέσοι χρόνοι ἔχωσιν ἐνεργητικὴν ἢ παθητικὴν σημασίαν καὶ τὴν ἀπαλινῶσιν, ὁ μέλλων λείψομαι ἀντὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ, ὁ μέλ. προβήσομαι ἀντὶ τοῦ παθητ. μέλλοντος, ὁ ἐνεργ. παρακ. ἐαλωκότες ἀντὶ τοῦ παθ. παρακειμένου. Ἄλλ' ἡ ἀνωμαλία αὕτη τῶν ῥημάτων εἶναι ἔργον τοῦ συντακτικοῦ.

§. 296. Ἀνώμαλα κατὰ **μετασχηματισμὸν** λέγονται, ὅταν ἡ ρίζα τῶν μετασχηματίζεται προσλαμβάνουσα νέα γράμματα ὡς, γνο-γιγνο γινώσκω.

Σημ. Τὰ προσλαμβανόμενα νέα γράμματα εἶναι φωνήεντα ἢ σύμφωνα ἢ ἢ περισσώτερα. Ταῦτα δὲ ἐκτείνουσι τὰς ριζικὰς συλλαβὰς ὡς, κα-καί ἢ πληθύνουσι τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν ὡς, πυθ-πυθαν.

§. 297. Κατὰ **μετάθεσιν** γραμμάτων ἀνώμαλα λέγονται ὅταν μετατιθῶνται τὰ γράμματα τῆς ρίζης ὡς, θαν-θνα, βαλ-βλα, δαρθ-δραθ. Εἰς ταῦτα κατατάσσονται καὶ τὰ συγκρόπτοντα τὴν ρίζαν ἢ τὸ ἐγκλιτικὸν φωνῆεν ὡς, ἐγείρω [ἐγερ] ἢ γρόμην, πέτομαι-ἐπτόμην, ἤλυθον-ἤλθον αἴσμαι-οἴμαι, λούομεν-λούμεν κτλ.

§ 298. Κατ' **ἔλλειψιν** δὲ ἀνώμαλα λέγονται, ὅταν δὲν σχηματίζονται ὅλοι οἱ χρόνοι ἐκ τῆς αὐτῆς ρίζης, ἀλλ' ἐκ διαφόρων ὡς, ἔοχομαι, μέλ. ἐλεύσομαι, ἐκ τοῦ ἀπρηχαιωμένου ἐλεύθω· αἰρέω, ἀφ. εἶ· εἶλον ἐκ τοῦ ἔλω.

Περὶ τῶν προσλαμβανομένων γραμμάτων εἰς τὴν ρίζαν.

§. 299. Τινὰ τῶν ὁποίων ἡ ρίζα λήγει εἰς **α** λαμβάνουσιν **ε**, ἢ τὴν συλλαβὴν **εν** ὡς κλάω-κλαίω, κᾶω-καίω, νᾶω-ἀπονάϊω, δρᾶω-δραίνω, φᾶω-φαίνω, βᾶω-βρίνω. Τὸ δὲ ῥῆμα φθάω-φθάνω προσλαμβάνει μόνον **ν** ὡσαύτως μόνον **ν** λαμβάνουσι καὶ τινὰ ῥήματα τῶν ὁποίων ἡ ρίζα τελειώνει εἰς **ε**, **ε**, **υ** ὡς, τε-τεν-τείνω, πι-πίω, πλυ-πλύω. Ἐνίοτε δὲ ἢ εἰς **α** ρίζα λαμβάνει τὸ **υ**, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ ἀρχαῖον αἰολικὸν δίγαμμα **Ϝ**· ἀναρχίνεται δὲ ἄλλοτε εἰς τὸν ἐνεστώτα, καὶ ἄλλοτε εἰς τὸν μέλλοντα καὶ ἀόριστον ὡς, ἀπολάω ἀπολᾶω-ἀπολαύω, κᾶω μελ. κᾶψω-ἔλαυσα, κλάω-κλαύσω-ἔκλαυσα.

Σημ. Τὸ ῥῆμα ἐλαύνω λαμβάνει τὸ αἰολικὸν δίγαμμα καὶ τὸ **ν**.

§. 300. Ἐνίοτε εἰς τὴν ρίζαν ἀφωολήκτων ῥημάτων προστίθεται ἢ συλλαβὴ **αεν** ὡς, ἀλφω-ἀλφάινω, τέρσω-τερσάινω, κερᾶ-κερ

δαίνω, ὀλισθ-ὀλισθαίνω και ὀλισθάνω, ὄορ. ε'. ὀλισθον. Ἐκ τῶν τοιούτων τύπων σχηματίζονται, και ἄλλοι τινές χρόνοι οἷον μελ. ε'. κερδανῶ, ὄορ. α'. ἐτέρσυνα.

§. 301. Ἐνίοτε ἡ συλλαβὴ αν, ἤτοι ἡ αιν δίχως ε, ἐπισυναπτεται εἰς τὴν ρίζαν οἷον, αἰσθ-αἰσθάνομαι, ἄμαρτ-ἄμαρτάνω, αὐξ-αὐξάνω, βλαστ-βλαστάνω.

Σημ. Εἰς τὰ κατὰ μετὰ σχηματισμὸν ἀνώμαλα εὐρίσκομεν συνήθως τὰς πρωτοθέτους ρίζας εἰς τὸν ὄορ. ε' οἷον, ἡσθόμεν, ἡμαρτον, ἔβλαστον κτλ.

§. 302. Εἰς πολλὰς βραχείας ἀφωολήκτους ρίζας προστίθεται τὸ α και δύο ν, ἐξ ὧν τὸ μὲν προτάσσεται τοῦ χαρακτηριστικοῦ ἀφώνου, τὸ δὲ ἐπιτάσσεται τοῦ α' οἷον,

βραχεῖα ρίζα	}	πυθ	ἀδ	λιπ	τυχ
ἐπιτεταμένη		πυνθαν	ἀνθάν	λιμπον	τυγγαν
		πυνθάνομαι.	ἀνθάνω,	λιμπάνω,	τυγγάνω.

§. 303. Εἰς πολλὰς ἀφωολήκτους και ὑγρολήκτους ρίζας προστίθεται α, ἀλλ' ἐάν εἰς τὴν παραλήγουσαν τῆς ρίζης ὑπάρχη ε τρέπεται εἰς ω' οἷον, μύκω-μυκάω, βρέμω-βρωμάω, τρέχω-τρωχάω. Τὸ ε μὲνι ἀτρεπτον εἰς τὸ πετ πετα-πέταμαι, κρεμ-κρεμάω, κερ-κεράω.

§. 304. Εἰς πολλὰς ρίζας προστίθεται ἡ συλλαβὴ αθρ οἷον, ἀμύνω-ἀμυνάθω, διώκω-διωκάθω, κίω-κιάθω. Εἰς πολλὰς δὲ ἡ συλλαβὴ εθ' οἷον, φλέγω-φλεγέθω, ἀγείρω-ἀγειρέθω.

Σημ. Ἐνίοτε προστίθεται ἡ συλλαβὴ αζ' οἷον, βρύω-ἄζω, στένω-στενάζω.

§. 305. Ὅταν ἡ ρίζα λήγῃ εἰς ε, α.) ἐκτείνεται εἰς εε' οἷον, κεκῆναι, ἀφελ-ἀφείλω. ε.) προσλαμβάνει τὸ ν αἰολικὸν δίγαμμα, τὸ ἑποῖον ἀναφαίνεται ἄλλοτε εἰς τὸν ἐνεστώτα και ἄλλοτε εἰς τὸν μέλλοντα' οἷον, κηδέω-κηδεύω, γατέω-γατεύω, ζηλέω-ζηλεύω, πλέω-πλεύσω, ῥέω-ῥεύσω

Σημ. Τὸ χαρακτηριστικὸν ε τρέπεται πολλάκις εἰς ο' οἷον, ῥιγέω-ριγέω, πολεμέω-πολεμέω, ἀσθενέω-ἀσθενέω, ἀλλὰ τότε ἀλλάσσει ἡ εἰσθεσις και σημασία.

§. 306. Ὡσαύτως προστίθεται εἰς τινὰς ἀφωολήκτους ρίζας τὸ ε, και τότε τούτων τὸ ριζικὸν ε τρέπεται εἰς ω' οἷον, φερ-φερε-φορέω, τρεμ-τρεμε-τρομέω. Τὰ ταιουτόσχημα ῥήματα εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὀμαλί.

§. 307. Ἡ ρίζα πολλῶν ῥημάτων προσλαμβάνει ε πρὸς εὐχερέστερον σχηματισμὸν τῶν ἰδίων χρόνων' οἷον, εὐρ-εὔρε-εὐρίσκω, θελ-θελε-θελήσω, τυχ-τυχε-τετύχηκα, μαχ-μαχ-μαχε-μαχέσομαι. Ἡ τοιαύτη δὲ πρόσληψις γίνεται μάλιστα ἐν τοῖς ὑγρολήκτοις ῥήμασιν' οἷον, μεν-μενε-μεμένηκα, νεμ-νεμε-νεμένηκα, βρεμ-βρεμε-βεβόηκα.

Σημ. Τὸ ε τῆς ρίζης πολλάκις τρέπεται εἰς ἄλλα φωνήεντα, ὡς εἰς α'

οῖον, βελ (βέλος) ἔβαλον, κτεν καὶ κταν (ἔκτεινα καὶ ἔκτανον), κεντέω καὶ κεντέω κτλ.

Τὰ προσλαμβανόμενα σύμφωνα εἰς τὸν χαρακτῆρα.

§. 308. Παρὰ τὰς ἀνωτέρω σημειωθείσας (190 ἀ. β'. γ'. δ') μεταβολάς, τὰς ὁποίας λαμβάνει ὁ πρωτόθετος χαρακτήρ, εἶναι καὶ αὗται·

α.) Πολλάκις ὁ πρωτόθετος χαρακτήρ προσλαμβάνει σ, καὶ ἔν πρὸ αὐτοῦ ὑπάρχει ε τρέπεται εἰς ε^ο οῖον, ἔχω-ἴσχω, ἔδω-ἔσδ-ἴζω, μίγ-μίσγω. Καὶ εἰς τὸ τεκ-τίκτω τρέπεται τὸ ε εἰς ε^ο.

β'. Εἰς πολλὰς ρίζας καὶ μάλιστα καθαρολήκτους ἐπισυνάπτεται σκ, καὶ τότε τὸ ληκτικὸν α τρέπεται συνήθως εἰς η, τὸ ο εἰς ω, τὸ ε εἰς ε, ἐκτὸς τῶν εἰς τὴν § 216 ἀ. β'. γ'. οῖον, βλώ-βλώσκω, γιγνώ-γιγνώσκω, θνάω-θνήσκω, γηράω-γηράσκω, εὔρε-εὔρισκω, στερε-στερίσκω. Ὅταν δὲ τὸ προστιθέμενον σκ δὲν συμβιβάζεται μετὰ τοῦ πρωτοθέτου χαρακτῆρος τοῦ ῥήματος, τότε ἀποκρούει αὐτόν οῖον, διδάσχκ-διδάσκω, παθσκ-πάσχω, δασυνομένου τοῦ κ.

γ'. Ὅχι μόνον εἰς φωνηεντολήκτους (299), ἀλλὰ καὶ εἰς ὑγρολήκτους ρίζας προστίθεται τὸ υ^ο οῖον, τεμ-τέμνω, καμ-κάμνω, καὶ εἰς ἀφωονλήκτους οῖον, δακ-δάκνω.

Τὰ προσλαμβανόμενα γράμματα εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ρίζης.

§. 309. Πολλάκις εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ρίζης προσλαμβάνεται τὸ ε μετὰ τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου οῖον, γνο-γιγνο-γιγνώσκω, τρο-τιτρο-τιτρώσκω. Ἐάν δὲ εἰς τὴν ἐπιφερομένην συλλαβὴν ὑπάρχη ε, ἀποβάλλεται οῖον, γεν-γιγεν-γίγνομαι, πετ-πιπετ-πίπτω. Τὸ ῥῆμα τραίνω λαμβάνει τὸν ἀναδιπλασιασμὸν τοῦ παρακειμένου οῖον, τε-τραίνω.

§. 310. Πολλάκις εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ρίζης ἐπαναλαμβάνεται ἡ ριζικὴ συλλαβὴ μετὰ ἢ δίχως ἐκτάσεως οῖον, μαρ-μαρμαίρω, μα-μαμάω.

Ἐλλιπῆ τινὰ ῥήματα εἰς μι.

§. 311. Μεταξὺ τῶν πολλῶν ἀνωμάτων εἰς με ῥημάτων εἶναι καὶ τινὰ πολύχρηστα, τὰ ὁποῖα ἔχουσιν ἀνωμαλωτάτους σχηματισμοὺς. Τοιαῦτα δὲ εἶναι· α.) εἶμε = εἶμαι, β.) εἶμε = πορεύομαι, γ.) ἔημε = πέμπω ἢ ρίπτω, δ.) φημε = λέγω, ε.) κεῖμε = κοίτομαι.

§. 312. Α'. Τὸ εἶμε ἐν πάσις ταῖς γλώσσαις εἶναι ἀρχαιότατον καὶ ἀνωμαλωτάτον ἐν δὲ τῇ Ἑλληνικῇ ἔμεινεν ἑλλιπέστατον, διότι

δὲν μεταχειρίζοντο αὐτὸ οἱ Ἕλληνες πρὸς σχηματισμὸν πολλῶν χροῶν τῶν ἄλλων ῥημάτων, καθὼς ἄλλα ἔθνη, τὰ ὅποια ὀνομάζουσιν αὐτὸ διὰ τοῦτο **βοηθητικόν**, καὶ διότι ἀντ' αὐτοῦ ἠδύνατο νὰ μεταχειρίζωνται ἄλλα ῥήματα, καθὼς τὸ γίγνομαι, ὑπάρχω, μέλλω, τυγχάνω κτλ.

Σημ. Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ὀνομάζονται τὰ ῥήματα ταῦτα συνδετικὰ ἢ ὑπαρκτικὰ, περὶ ὧν γίνεται λόγος ἐν τῷ Συντακτικῷ, πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τῶν λοιπῶν ῥημάτων ὀνομαζομένων κατηγορηματικῶν.

Παράδειγμα.

Ὅριστική.

Ἐνεστώς. ἔνικ. εἰμί, (εἶς) ἢ εἶ, ἐστί.—δουκ. (ἐσμέν), ἐστόν, ἐστόν.—πληθ. ἐσμέν, ἐστὲ, εἰσὶ.

Παρατ. ἔνικ. ἦν (ἢ καὶ ἤμην), (ἦς) καὶ ἦσθα, ἦν.—δουκ. (ἦμεν), (ἦτον) καὶ ἦστον, (ἦτην) καὶ ἦστην.—πληθ. ἦμεν, ἦτε, (καὶ ἦστε), ἦσαν.

Μέλ. ἔνικ. ἔσομαι, ἔση, (ἔσεται) καὶ ἔσται.—δουκ. (ἐσόμεθα), ἔσεσθον, ἔσεσθον.—πληθ. ἐσόμεθα, ἔσεσθε, ἔσονται.

Ἑποτακτική.

Ἐνεστ. ἔνικ. ᾧ, ἦς, ἦ.—δουκ. (ᾶμεν), ἦτον ἦτον.—πληθ. ᾶμεν, ἔσθε, ἔσθε.

Ἐνεστ. ἔνικ. εἶην, εἶης, εἶη.—δουκ. (εἶμεν), εἶητόν, εἶητην.—πληθ. εἶμεν, εἶητε, εἶησαν ἢ εἶεν.

Μέλ. ἐσοίμην, ἐσοίς, ἐσοίτο.—(ἐσοίμεθα), ἐσοίσθον, ἐσοίσθον.—ἐσοίμεθα, ἐσοίση, ἐσοίητο.

Προστακτική.

Ἐνεστ. ἔνικ. ἴσθι (ἢ ἔσο), ἔστω ἢ ἦτω.—δουκ. ἔστων, ἔστων.—πληθ. ἔστε, ἔστωσαν (καὶ ἔστων ἢ ὄντων).

Ἄπαρέμφωτος.

Ἐνεστ. εἶναι.—Μέλ. ἔσεσθαι.

Μετοχή.

Ἐνεστ. ὄν, οὖσα, ὄν.—Μέλ. ἐσόμενος, ἐσομένη, ἐσόμενον.

Σημ. α. Τὸ εἰμί εἶναι διαθέσεως οὐδετέρως.—Τὸ ἀρχαῖον θέμα εἶναι ἔω ἢ δὲ ῥίζα ε, (*) προσλαμβανομένης καταλήξεως ἀπὸ συμφώνου ἀρχιζούσης, ἐκτείνεται εἰς εἰ ἀντίη. Δὲν λαμβάνει τὸ εἰ καὶ τὸνίζεται εἰς τὴν λήγουσαν.—Τὸ δεῦτερον πρόσωπον εἶ γίνεται ἐκ τοῦ ἀχρήστου ἐμ αἰ, τοῦ ὅπου μόνου σχηματισμοὶ εὐχρηστοὶ εἶναι 1) τοῦ ἐνεστώτος τὸ ἐσ τ ὄ ν ἐσ τ ὄ ν (δουκ. β'. καὶ γ'. πρόσωπ.) ἐσ τ ἐ (πληθ. β') καὶ πάντες οἱ τῆς προστακτικῆς, πλὴν τοῦ ἴσθι καὶ ἦ τ ω 2) τοῦ παρατατικοῦ τὸ ὄντων

(*) Οἱ νεώτεροι λέγουσιν ὅτι ἡ ῥίζα τοῦ ῥήματος εἶναι ἐσ.

εὐχρηστον ἤ μ γ ν, καὶ τὸ δυνκ. β'. καὶ γ'. καὶ τὸ πληθ. β'. πρόσωπον, τῶν ὁποίων τούτων σχηματισμῶν μόνη ἀνωμαλία εἶναι τὸ τ ἀντ τοῦ θ. καὶ ὁ καταβιβασμὸς τοῦ τόνου, ἥτοι ἀντ' ἔσθον γίνεται ἔστων κτλ. 3) ὁ μέλλον ὄλος.

Σημ. β'. Ὁ ἐνεστώς τοῦ εἰ μ ἰ ἐγκλίνεται, πλην τοῦ εἰ καὶ εἰς, ὅταν συνδέη κατηγορούμενον μετὰ ὑποκειμένου· οἶον, ὁ Δημήτριός ἐστιν ἐπιμελής. Δὲν ἐγκλίνεται 1) ὅταν σημαίνει ὑπαρξίν· οἶον, αἰεὶ εἰμι· 2) ὅταν ἔχη πρὸ αὐτοῦ τὰ μόρια οὐ, μ ἢ, εἰ, ἀ λ λ α, ὡς, καὶ· 3) μετ' ἀπόστροφον (32 σημ.)· οἶον, ἄνθρωποι δ' εἰσίν. — Τὸ γ'. πρόσωπ. ἐστὶ μὴ ἐγκλινόμενον ἀναβιβάζει τὸν τόνον· οἶον, ἔστι Θεός, οὐκ' ἔστιν. — Τὸ εἰμὶ συνθετόμενον ἀναβιβάζει τὸν τόνον ἐπὶ τῆς προθέσεως μόνον εἰς τὸν ἐνεστώτα τῆς ὀριστικῆς καὶ προστακτικῆς, ἐὰν δὲν ἐμποδίζῃ μακρὰ λήγουσα· οἶον πάρειμι, πάρεις, πάρεσσι· προστακτ. πάρισθι ἢ πάρεσο, παρέστω κτλ. παρατατικ. παρῆν.

Σημ. γ'. Τὸ ἐνικ. β'. πρόσωπον τοῦ παρατατικοῦ ἀττικῶς ἀπαντᾶται καὶ ἤ σ θ α κατὰ πρόσληψιν τῆς συλλαβῆς θ α, ἣτις προσλαμβάνεται καὶ εἰς τὸ ἔρησθα, ἤρειςθα, οἶδαςθα καὶ κατὰ συγκοπὴν οἶσθα, ἤρειςθα. — Εἰς τὸν μέλλοντα ἔσομαι δὲν ἐκτείνεται ἡ ῥίζα. — Τὸν ἀόριστον, παρακείμενον καὶ ὑπερσυντελικὸν δανεῖζεται ἀπὸ τοῦ γί γ ν ο μ α· οἶον, ἐγενόμην, γέγονα, ἐγεγόνειν.

Σημ. δ'. Τῆς εὐκτικῆς τὰ δυνκὰ καὶ πληθυντικὰ συγκεκριμένα σπανιώτατα ἀπαντῶνται. — Ἡ προστακτικὴ ἤ σ θ ι ἐγενεν ἀπὸ τοῦ ἀχρήστου ἔ θ ι μετὰ τοῦ ἐπιτακτικοῦ σ, καθὼς καὶ τὸ ἴσχω, ἀπὸ τοῦ ἔχω, τὸ ἴζω ἀπὸ τοῦ ἔδω. Εἰς τὴν ἀπαρέμφατον ἐκτείνεται τὸ ε εἰς εἰ. — Εἰς τὴν μετοχὴν σχηματίζεται βαρυτόνως,

§. 313 Β'. Τὸ εἰμὶ = πορεύομαι εἶναι διαθέσεως ἐνεργ. ἀμεταβάτου καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ ἴω, εἰς δὲ τὰ ἐνικά τοῦ ἐνεστώτος ἐκτείνει τὴν ῥίζαν εἰς εἰ, ἄλλου δὲ τὴν συστέλλει, καθὼς καὶ τὰ λοιπὰ εἰς με ῥήματα.

Ὀριστικῆ.

Ἐνεστώς. ἐνικ. εἰμι, (εἰς) ἢ εἰ, εἰσι. — δυνκ. (ἴμεν), ἴτον, ἴτον. — πληθ. ἴμεν. ἴτε. ἴσοι.

Παρατ. ἐνικ. ἦεν καὶ ἦια· ἦα, ἦεις καὶ ἦειςθα, ἦει καὶ ἦειν (καὶ ἦε ἐπικῶς).
δυνκ. (ἦμεν καὶ ἦμεν), ἦειτον καὶ ἦτον, ἦείτην καὶ ἦτην.
πληθ. ἦμεν καὶ ἦμεν, ἦειτε καὶ ἦτε, ἦεσαν καὶ ἐπῆσαν σπανίως.

Ἑποτακτικῆ.

Ἐνεστ. ἐνικ. ἴω, ἴης, ἴη. — δυνκ. (ἴωμεν), (ἴητον, ἴητον) — πληθ. ἴωμεν. ἴητε. ἴωσι. Εὐκτικῆ.

Ἐνεστ. ἐνικ. ἴομαι, ἴοις, ἴοι κ τ λ. καὶ ἰαίνην, ἰαίης, ἰαίη.

Προστακτικῆ.

Ἐνεστ. ἐνικ. ἴθι (καὶ εἰ) ἴτω. — δυνκ. ἴτον, ἴτων. — πληθ. ἴτε, ἴτωσαν καὶ ἰόντων.

Ἀπαρέμφατος ἵναί. — Μετοχὴ ἴων.

Σημ. Τὸ ῥῆμα τοῦτο ἔχει μέσον ἐνεστώτα καὶ παρατατικ. ἴμαι, ἴμεν = ἐπιείγομαι, σπεύδω, καὶ λαμβάνει τὸ ε κατ' ἐπένεσιν, καθὼς καὶ τὸ ἀπαρέμφατον ἴενα. — Ἡ μετοχὴ ἰῶν τονίζεται ὡς ἀόριστος ῥ'. ὡς τὸ κιῶν καὶ τὸ ποιητικ. ἔῶν (τοῦ εἰμί). — Ὁ ἐνεστώς ἔχει συνήθως μελλοντικὴν σημασίαν. Τινὲς λέγουσι τὸ μὲν ἦτα παρακείμενον, τὸ δὲ ἦειν ὑπερσυνθελικόν. — Λαμβάνει ἐν τῷ ῥ' προσώπῳ τὴν συλλαβὴν θα ἀπτικῶς. Τοὺς ἄλλους χρόνους ἀναπληροῖ ἀπὸ τοῦ ἔρχομαι. — Εἰς τὴν ὑποτακτικὴν καὶ εὐκτικὴν κλίνεται βαρυτόνως. — Ἡ προστακτικὴ εἶ ἀντὶ ἴθι ἀπαντᾶται ἐν συνθετοῖς μόνον. — Συνθετόμενον ἀναβιβάζει τὸν τόνον ἐπὶ τῆς προθέσεως εἰς τὸν ἐνεστώτα τῆς ὀριστικῆς καὶ προστακτικῆς, ἐὰν δὲν ἐμποδίζῃ μακρὰ λήγουσα. — Ἐνίοτε συνθετόμενον γίνεται μεταβατικόν ὡς, μετιόντες τὰ ἐπιτήδεια κτλ.

§. 314. Γ'. **ἴημι** = πέμπω ἢ ῥίπτω, εἶναι διαθέσεως ἐνεργητικῆς γίνεται δὲ ἐκ τοῦ ἀρχαίου θέματος ἔω, ἐξ οὗ γίνεται καὶ τὸ ῥῆμα **ἐννομι**, καὶ κλίνεται καθὼς τὸ τίθημι. Ἀπαντᾶται σπανιώτατα ἀπλοῦν, συχνότατα δὲ σύνθετον, ὅτε ἔχει διαφόρους σημασίας ὡς, ξυνίημι, ἀφίημι, προίημι, μεθίημι κτλ.

Ὀριστικὴ.

Ἐνεστώς. ἐνικ. ἴημι, ἴης, ἴησι. — δυνκ. (ἴεμεν), ἴετον, ἴετον.
πληθ. ἴεμεν, ἴετε, ἴασι καὶ ἴησι.

Παρατ. ἐνικ. ἴην καὶ ἴουν, εἰς, εἰ. (σύνθ. ἀφίην καὶ ἠφίουν) καὶ ἴειν (σύνθ. προίειν). πληθ. γ'. ἀ(ῆ)φίεσαν.

Ἀόρ. ῥ'. (ἐνικ. ἀχρηστα). — δυνκ. (ἴεμεν), ἔτον, ἔτην. — πληθ. ἔμεν, ἔτε, ἔσαν, καὶ συνήθως μετ' αὐξήσεως (εἴμεν), εἶτον, εἶτην. — εἴμεν, εἴτε, εἶσαν.

Μέλ. ἦσω. — Ἀόρ. ἦκα. — Παρακ. εἶκα. — Ὑπερσ. εἶκειν.

Ὑποτακτικὴ.

Ἐνεστ. ἰῶ, ἴης, ἴη κτλ.

Ἀόρ. ῥ'. ὦ, ῆς, ῆ κτλ.

Παρακ. εἶκω, εἶκης, εἶκη κτλ.

Εὐκτικὴ.

ἰείην, ἰείης, ἰείη κτλ. (καὶ ἴοιμι, πληθ. γ'. ἴοιεν).

εἶην, εἶης, εἶη κτλ.

εἶκοιμι, οἰς, οἰ κτλ.

Μέλ. ἦσοιμι, οἰς, οἰ.

Προστακτικὴ

Ἐνεστ. ἴθι καὶ ἴει, ἴετω κτλ.

Ἀόρ. ῥ'. ἔς, ἔτω κτλ.

Παρακ. (εἶκε, εἰκέτω κτλ.)

Ἀπαρέμφατος.

ἴενα.

εἶνα.

εἰλένα.

Μέλ. ἦσειν.

Μετοχῆ.

ἰεῖς, ἰεῖσα, ἰέν.

εἶς, εἶσα, ἐν.

εἰκώς, υἷα, ὄς.

ἦσων, οὔσα, οἷν.

Παθητικὴ φωνή.

Ὀριστικὴ.

Ἐνεστ. ἴμαι. σαι, ται.

Παρατ. ἴεμαι, σα, τα.

Εὐκτικὴ.

ἰείμην, ἰεῖο, ἰεῖτο. καὶ ἴομαι, ἴη, ἴηται. καὶ

ἴοίμην, ἴοιο, ἴοιτο. ἴομαι, ἴη, ἴηται.

Ὑποτακτικὴ.

Μέσ. μέλ. ἤσομαι, ἦται.	ἠσοίμην, οἶο, οἶτο.	
Μέσ. ἀός. ἠκάμην.		
Παθ. μέλ. ἐθήσομαι, ἦται.	ἐθησοίμην.	
Παθ. ἀός. ἐθην καὶ εἶθην.	ἐθεῖην.	ἐθῶ, ἐθῆ, ἐθῆ
Μέσ. ἀός. εἶ. εἶμην καὶ εἶμην.	εἶμην, εἶο, εἶτο.	εἶμαι, ἦ ἦται.
	εἶσο, εἶτο.	
Παρακ. εἶμαι, εἶσαι, εἶται.		
Ἵπεροσ. εἶμην, εἶσο, εἶτο.		

Προστακτικῆ.

Ἐπαρέμφατος

Μετοχῆ.

Ἔνεστ. ἔσο καὶ ἔου, ἔσθω.	ἔσθαι.	ἔμενος.
Μέσ. μέλ. — — —	ἔσσεσθαι.	ἔσόμενος.
Παθ. μέλ. — — —	ἐθήσεσθαι.	ἐθησόμενος.
Παθ. ἀός. ἐθίτη, ἐθήτω.	ἐθῆναι.	ἐθείς,
Μέσ. ἀός. ἔσο καὶ εἶσο, ἔσθω.	ἔσθαι.	ἔμενος.
Παρακ. εἶσο, εἶσθω.	εἶσθαι.	εἶμένος.

Σημ. Ὁ ἐνεργητικὸς ἀόριστος εἶ. δὲν ἔχει τὰ ἐνικά εὐχρηστοῦσα ἐν τῇ ὀριστικῇ, ἀναπληρώνει δὲ ταῦτα ἐκ τοῦ ἀ. ἀόριστου. — Εἰς τὴν ὑποτακτικὴν καὶ εὐχρηστὴν τῆς παθητικῆς φωνῆς ὁ ἐνεστώσας καὶ ἀόριστος εἶ. σχηματίζονται καὶ βαρυτόνως οἶον, ἴωμαι, ἰοίμην, πρόηται, προίεντο.

§. 315. Τοῦ ἦμαι ὁ παθητ. παρακείμενος ἔχει καὶ τὸν σχηματισμὸν ἦμαι, ὅστις σημαίνει ἔστειλα ἢ ἔβαλον ἐμαυτὸν κάτω, ἤγουν κάθημαι καὶ κλίνεται οὕτως

Παρακ. ἦμαι, ἦσαι, ἦσται κτλ.	πληθ. γ'. ἦνται.
Ἵπεροσ. ἦμην, ἦσο, ἦστο κτλ.	πληθ. γ'. ἦντο.
Προστακ. ἦσο, ἦσθω — Ἐπαρέμ. ἦσθαι. — Μετοχ. ἦμενος.	

§. 316. Ὁ σχηματισμὸς οὗτος εὐχρηστότερος εἶναι σύνθετος μὲ σημασίαν ἐνεστώσας, καὶ τότε οὐδὲ τὸ γ'. πρόσωπον λαμβάνει σ. τὸ τοῦ παρατατικοῦ ὅμως τὸ προσλαμβάνει, ἐὰν ἐκφέρεται ἀνευξήτως οἶον,

Ἔνεστ. κάθημαι, κάθησαι, κάθηται κτλ.
Παρακ. ἐκαθήμην, ἐκάθησο, ἐκάθητο.
καὶ
καθήμην, καθῆσο, καθῆστο.

Ἵποτακτ. κάθωμαι (καὶ ὀρθότ. καθῶμαι.) — Εὐκτι. καθήμην (καὶ ὀρθότ. καθοίμην). — Προστακτ. κάθησο-ἦσθω. — Ἐπαρέμφ. καθῆσθαι. — Μετοχῆ καθήμενος. Οἱ λοιποὶ χρόνοι ἀναπληροῦνται ἀπὸ τοῦ καθίζομαι.

§. 317. Α'. Τὸ φημι γίνεται ἀπὸ τῆς αἰτίας φημι (ἀρχαιοτέρα

ρίζα ἄ) μὴ ἐπιδεχόμενον ἀναδιπλασιασμόν, καὶ τονιζόμενον εἰς τὴν λήγουσαν ἔχει εὐχρηστούς τοὺς ἐξῆς σχηματισμούς·

Ὅριστική.

Ἔνεστ. ἐνικ. φημί, φῆς, φησί. — δυϊκ. (φημὲν), φητὴν, φητόν. —
πληθ. φημὲν, φητέ, φησί.

Παρατ. ἐνικ. ἔφην, (ἔφης) καὶ ἔφησθα, ἔφη. — δυϊκ. (ἔφημεν), ἔφατον,
ἔφάτην. — πληθ. ἔφαμεν, ἔφατε. ἔφασαν.

Μέλ. φήσω, φήσεις, φήσει κτλ. — Ἄοριστ. ἔφισα, ἔφισας, ἔφισε κτλ.

Ἵποτακτική.

Ἔνεστ. φῶ, φῆς, φῆ κτλ.

Εὐκτική.

Ἔνεστ. ἐνικ. φαίην, φαίης, φαίη. — δυϊκ. (φαίημεν καὶ φαίμεν),
φαίητον καὶ φαίτον, φαίητην καὶ φαίτην. — πληθ. φαίημεν
καὶ φαίμεν, φαίητε καὶ φαίτε, φαίησαν καὶ φαίεν.

Προστακτική.

Ἔνεστ. φάθι ἢ φαθι-φάτω κτλ.

Ἄπαρέμφρατος

Μετοχή.

Ἔνεστ. φάναι.

Ἔνεστ. (ὁ φῆς, φᾶσα, φᾶν).

Μέσον.

Παρατ. ἡ μέσο. ἄορ. Ὅριστικῆς ἐφάμεν, πληθ. γ'. πρόσ. ἔφηντο.

Ἔνεστ. Ἄπαρέμφ., φάσθαι. — Μετοχ. φάμενος

Παθητικόν.

Παρακείμεν. Προστακτ. πεφάσθω. — Μετοχ. παρασμένος. Καὶ εἰς τὴν
ὀριστικὴν ἀπαντᾶται τὸ γ'. ἐνικ. τοῦ παρακειμ. πέφασται.

Σημ. Τὸ ῥῆμα τοῦτο συνθετόμενον ἀναβιδάζει τὸν τόνον του, πλὴν τοῦ β'.
προσώπου φῆς· οἶον, ἀντίφημι, ἀντιφῆς ἀντίφησι. — Ἐγκλίνεται, πλὴν τοῦ
β'. προσώπου φῆς. — Ἀπαντᾶται δὲ δίγως τοῦ φ, ἰδίως εἰς τοὺς διαλόγους·
οἶον, ἡμί δ' ἐγὼ=λέγω ἐγὼ, ἦν δ' ἐγὼ=εἶπον δ' ἐγὼ. — Ὁ παρατατικὸς
εἶναι καὶ ἐπὶ σημασίας ἀορίστου, εἰς δὲ τὸ ἐνικ. β'. πρόσωπον λαμβάνει ἀτ-
τικῶς τὴν συλλαβὴν θ α. Ἡ μετοχὴ εἶναι ἄχρηστος σχεδὸν παρὰ τοῖς ἀτ-
τικοῖς, οἵτινες μεταχειρίζονται τὴν τοῦ φάστω.

§. 318. **Τὸ κεῖμαι** εἶναι διαθέσεως οὐδετέρας, καὶ γίνεται
ἀπὸ τοῦ ἀχρηστοῦ κείομαι κατὰ συγκοπὴν τοῦ ἐγκλιτικῶ φωνήεν-
τος. Ἡ βραχυία ρίζα τοῦ ῥήματος εἶναι **κε**, ἐξ ἧς γίνεται ἡ ὑποτα-
κτικὴ καὶ εὐκτικὴ, τῶν ὁποίων εἶναι εὐχρηστον μόνον τὸ ἐνικὸν καὶ
πληθ. γ'. πρόσωπον.

Ὅριστικ.	{	ἔνεστ.	κεῖμαι,	κεῖσαι,	κεῖται κτλ.
		παρατ.	ἐκείμεν,	ἐκείσο,	ἐκείτο κτλ.
		μέλ.	κείσομαι	σῆ,	ται κτλ.

Ἵπποκρ. ἔνικ. γ'. κέπται.—πληθ. γ'. κέονται.

Εὐκτική. ἔνικ. γ'. κέοιτο.—πληθ. γ'. κέοιντο.

Προστ. κείσο, κείσθω—Ἀπαρέμφ. κείσθαι—Μετοχ. κείμενος.

Σημ. Συνθετόμενον ἀναβιβάζει τὸν τόνον πανταχοῦ, ἔαν δὲν ἐμπροδίζῃ ἡ θέσις, πλὴν τῆς ἀπαρεμφάτου.

Κατάλογος τῶν ἀνωμάτων ῥημάτων.

§. 319. Ἀγαλλιάω-ῶ (*) = χαίρω, οὐδ. (**)

Ἔνεστ. Ἀγαλλιῶ καὶ συνηθέστ. ἀγαλλιῶμαι (παρὰ τοῖς ἐκκλ.)
= τῷ ἀγάλλομαι, παρατ. ἡγαλλιῶμην, μέσ. μέλ. ἀγαλλιάσομαι, ἀόρ.
ἡγαλλίασα καὶ μέσ. ἡγαλλιασάμην παθ. ἡγαλλιάσθην.

Ῥηματικά. Ἀγαλλίαμα καὶ ἀγαλλιασμα, ἀγαλλιασις.

§. 320. Ἀγάλλω = κοσμῶ, εὐφραίνω, ἐνεργ. μετ. ἀγαλ-ἀγαλλ.

Ἔνεστ. Ἀγάλλω, παρατ. ἡγαλλον, μελ. ἀγαλῶ, ἀόρ. ἡγηλα.—
Μέσ. Ἔνεστ. Ἀγάλλομαι = καλλύνομαι, εὐφραίνομαι, παρατ. ἡγαλ-
λόμην, παθ. ἀόρ. ἡγάσθην.

Ῥηματ. Ἀγαλός (λαμπρός), ἀγαλμα.

§. 321. Ἀγαμαι = θαυμάζω, μεσ. ἀποθ. ἀγα-ἀγαζ.

Ἔνεστ. ἀγαμαι, παρατ. ἡγάμην (κατὰ τὸ ἴσταμαι) μέσ. μέλ. ἀ.
ἀγάσομαι, μέσ. ἀόρ. ἀ. ἡγασάμην, παθ. ἀόρ. ἀ. ἡγάσθην, (παρακ.
ἡγασμαι, ὑπερσ. ἡγασμην μεταγεν.)

Ῥηματικά. Ἀγασμα, ἀγαστός, ἀγατός καὶ ἀγητός ἀγαθός. (Πλάτ.
Κρατύλ.)

§. 322. Ἀγνυμι καὶ ἀγνώω = συντριβίω, ἐνεργ. μετ. ἀγ-ἀγνυ.

Ἔνεστ. ἀγνυμι καὶ ἀγνώω, παρατ. ἐάγνυον καὶ ἐάγνυν, καὶ ἡγνυον
καὶ ἡγνυν, μέλ. ἄζω, ἀόρ. (ἦξα) ἐάξα ἀττικῶς, παρακ. β'. ἐαγα, ὅστις
εἶναι παθ. ἢ οὐδ. σημασίας, ὑπερσυντ. ἐάγειν. Παθ. ἐνεστῶς σπάνιος ἄ-
γνυμαι, παρατ. ἡγνύμην, παθ. ἀόρ. β'. ἐάγην (κατεάγην), παθ. παρακ.
μεταγ. κατεάγμαι. Οἱ ἀττικοὶ πεζολόγοι μεταχειρίζονται συνήθως
αὐτὸ τὸ ῥῆμα σύνθετον.

Ῥηματ. ἀκτῆ, ἀκταῖος, ἀκτις, ἀκτινηδὼν, ἀγμα, ἀγμός. ἀγοστός. ἀγή.

§. 323. Ἀγγω = πνίγω, ἐνεργ. μετ. κλίνεται ὁμαλῶς, δὲν ἔχει
δὲ εὐχρόστους τὸν παρακειμενον καὶ ὑπερσυντελικόν.

Ῥηματ. ἀγγόνη, ἀγγονάω.

(*) Τῶν ῥημάτων τούτων σχηματίζομεν μόνον εἰς τὴν ὀριστικὴν τοὺς
εὐχρόστους χρόνους, ὁρεῖται δὲ ὁ διδάσκαλος ν' ἀπατῇ παρὰ τῶν μαθητῶν
τὸν σχηματισμὸν εἰς ὅλας τὰς ἐγκλίσεις

(**) Εἰς ἕκαστον δὲ τῶν ἀνωμάτων ῥημάτων σημειοῦμεν τὴν κυριωτέραν
διθήσειν τοῦ ῥήματος, ἀφίροντες τὰς εἰδικότητας καὶ λεπτομερείας εἰς τὸν
διδάσκαλον.

§. 324 Ἄγω = φέρω, συνήθως ἐπὶ ἐμφύγων, ἐνεργ. μετ. ἀγ-άγαγ.
 Ἔνεστ. ἄγω, παρατ. ἤγον, μέλ. ἄξω, ἄορ. ἄ. ἤξα μεταγεν. ἄορ.
 Ἐ. ἤγαγον, παρακ. ἤγα και ἀττικῶς ἀγῆογα (κατὰ πλεονασμὸν
 τοῦ ο ἀντὶ ἀγῆγα), ὑπερσ. ἤγηόγειν. Παθ. και μέσ. ἐνεστ. ἄγομαι,
 παρατατ. ἤγόμεν, μέσ. μέλ. ἄ. ἄξομαι, μεσ. ἄορ. Ἐ. ἤγαγόμεν, παθ.
 μέλ. ἄ. ἀχθήσομαι, παθ. ἄορ. ἄ. ἤχθην, παρακ. ἤγμαι, ὑπερσ. ἤγμην.
 Τὸ ῥῆμα τοῦτο συνθετόμενον μετὰ τῆς διὰ προθέσεως (ἐπὶ τῆς ση-
 μασίας τοῦ ζῶ) εἶναι διαθέσεως οὐδετέρας.

Ῥηματ. ἀγός, ἀγιαῖ, ἀγών, ἀγείρω, ἄξων, ἄξις, ἀκτέον, ἀγωγεύς, ἀγω-
 γῆ, ἀγωγός, κτλ.

§. 325. Ἄδω = ψάλλ (ἐκ τοῦ Ἰων. αἰείδω), ἐνεργ. ἀμετ. κλίνε-
 ται διαλωῶς. Τὸ μέσον ἀπαντᾶτα τριτοπρόσωπον ἄδεται = λέγεται,
 φημιζεται.

Ῥημ. Ἄσμα, ἀηδών, αἰδός, ᾠδή, αἰδύμιος, αἰδοσύνη.

§. 326. Αἰδέομαι-οὔμαι, μέσ. ἀποθ. = ἐντρέπομαι.

Ἔνεστ. Αἰδέομαι-οὔμαι, μέλ. αἰδέσομαι (και αἰδήσομαι), ἄορ. (ἤδε-
 σάμην), παθ. μέλ. αἰδεσθήσομαι, παθ. ἄορ. ἤδεσθην, παρακ. ἤδεσμαι,
 ὑπερσ. ἤδέσμεν.

Ῥηματ. Αἰδήμων, αἰδεις, αἰδοίος, αἰδιστός.

§. 327. Αἰρέω = λαμβάνω, κυριεύω, ἐνεργ. μετ. αἶρε ἔλ.

Ἔνεστ. αἰρέω-ᾶ, παρατ. ἤρεον-ουν, μέλ. ἄ. αἰρήσω, ἄορ. Ἐ. εἶλον,
 παρακ. ἤρηκα, ὑπερσ. ἤρηκειν. — Παθ. και μέσ. ἐνεστ. αἰρέομαι
 οὔμαι, παρατ. ἤρομέν-οὔμεν, μέσ. μέλ. ἄ. αἰρήσομαι (μέσ. μέλ. Ἐ.
 εἰλοῦμαι, μέσ. ἄορ. ἄ. ἤρησάμην και εἰλάμην μεταγεν.) μέσ. ἄορ. Ἐ.
 εἰλόμην, παθητ. μέλ. αἰρεθήσομαι, παθ. ἄορ. ἤεθην, παρακ. ἤρημαι,
 ὑπερσ. ἤρημην, μετ' ὀλίγ. μέλ. ἤρησομαι-ἤρησεται.

Ῥηματ. αἶρεσις, αἰρέτης, αἰρετός, αἰρετός.

§. 328 Αἰσθάνομαι, μέσον ἀποθ. αἰσθ-αἰσθε-αἰσθαν.

Ἔνεστ. αἰσθάνομαι. παρατ. ἤσθάνομην, μέσ. μέλ. ἄ. αἰσθήσομαι,
 μέσ. ἄορ. Ἐ. ἤσθόμην, παρακ. ἤσθημαι, ὑπερσ. ἤσθήμεν, (παθ. ἄορ.
 ἤσθάνθην, ἀπαρέμφ. αἰσθηθῆναι μεταγεν.).

Ῥηματ. αἰσθημα, αἰσθησις, αἰσθητής, αἰσθητός, αἰσθητήριον κτλ.

§. 329. Ἀλέξω = ἀπομακρύνω, ἐνεργ. μετ. ἀλεξ-ἀλεξ-ἀλεξε.

Ἔνεστ. Ἀλέξω, μέλ. ἀλεξήσω, ἄορ. ἤλεξῆσα' εὐκτ. ἀλεξήσεις.
 — Μέσ. ἐνεστ. ἀλέξομαι, μέσ. μέλ. ἀλεξήσομαι, μέσ. ἄορ. ἄ. ἤλεξη-
 σάμην και κατὰ συγκοπὴν ἤλεξάμην. Τὸ ἐνεργητικὸν σπάνιον.

Ῥηματ. ἀλέξημα, ἀλέξεις, ἀλεξητήρ, ἀλεξητήριος. ἀλεξήτωρ, ἀλεξητι-
 κός, πληθ. ἄλξεις-εων. ὅθεν ἐπάλξεις = προμαχώνας.

§. 330. Ἀλέ-ᾶ = ἀλέθω, ἐνεργ. μετ.

Ἔνεστ. Ἄλέω-ῶ, παρατ. ἤλεον-ουν, μέλ. ἀλέσω καὶ ἀττ. ἀλῶ, ἄορ. ἤλεσα, ἀττ. παρακ. ἀλήλεκα, ὑπερσ. ἤληλέκειν. — Παθ. ἐνεστ. μετοχ. ἀλούμενος καὶ παρακ. ἀλήλεσμαι.

Ῥηματ. ἄλεσις, ἀλέτης, ἀλετός, ἀλετρίς, ἀλέτρια, ἀλεστής, ἀλεστέον, ἀλητον, (ἀλεῦρι).

§. 334. Ἀλίσκομαι = κυριεύομαι, παθ. ἀποθ. ἀλο-άλισκ.

Ἔνεστ, ἀλίσκομαι, παρατατ. ἤλισκόμην, μέσος μέλ. ἀ. ἀλώσομαι, ἄορ. β'. ἐάλων καὶ ἤλων κατὰ τὴν γ'. συζυγίαν τῶν εἰς μί, εὐκτ. ἀλοῖον καὶ ἀλόφην μεταγεν. παρακ. ἐάλωκα καὶ ἤλωκα, ὑπερσ. ἐαλώκειν καὶ ἤλώκειν.

Ῥηματ. ἄλωσις, ἀλωτός, ἀλώσιμος.

§. 332. Ἄλλομαι = πηδῶ, μέσ. ἀποθ. ἀλλ-άλ.

Ἔνεστ. Ἄλλομαι, μέλ. β'. ἀλοῦμαι, μέσ. ἄορ. ἀ. ἤλμην καὶ β'. ἤλόμην, παρακ. ἤλμαι, ὑπερσ. ἤλμην.

Ῥηματ. ἄλμα, ἄλσις, ἀλήτηρ, ἀλήτηρίς, ἀλτικός.

§. 333. Ἀλοῶω-ῶ = ἀλωνίζω, μέλ. ἀλόισω καὶ ἀττ. ἀλόισω, ἄορ. ἤλόισι καὶ ἤλόισα. — Πηθητ. παρατ. ἤλοαόμην-ώμην, παρακ. ἀντί ἐνεστ. ἤλόσκμι, παθ. ἄορ. ἤλοήθην, μέσ. μέλ. ἀλοάσομαι.

Ῥηματ. ἄλοσις, ἀλοητός, ἀλοητήρ, (ἀλωνιστής).

§. 334. Ἀμαρτάνω = σφάλλω, ἀποτυγχάνω, ἐνεργ. μετ. ἀμαρτε-ἀμαρταν.

Ἔνεστ. ἀμαρτάνω, παρατ. ἤμαρτανον, μέσ. μέλ. ἀ. ἀμαρτήσομαι (παρ' Ἀλεξανδρινοῖς ἀμαρτήσω, ἄορ. ἀ. ἤμαρτησα μεταγεν.) ἄορ. β'. ἤμαρτον, παραι. ἤμαρτηκα, ὑπερσ. ἤμαρτήκειν. Τὸ παθ. ἀπαντᾷται ἐνίστε εἰς τὸ γ'. πρόσωπον, ἐνεστ. ἀμαρτάνεται, παρατ. ἤμαρτάνετο, παθ. ἄορ. ἤμαρτήθη, ἀπρεμέω. ἀμαρτηθῆναι, παρακ. ἤμαρτηται, ἀπαρέμω. ἤμαρτήσθαι, μετ' ἤμαρτημένα ὑπερσ. ἤμαρτητο.

Ῥηματ. ἀμαρτία, ἀμαρτήμα, ἀμαρτωλός.

§. 335. Ἀμβλίσκω = ἀπορίχνω. ἐνεργ. ἢ οὐδ. ἀμβλο-ἀμβλιπκ.

Ἔνεστ. Ἀμβλίσκω καὶ ἀμβλόω, συνήθως ἀπαντᾷται σύνθετον ἀπαυθλίσκω καὶ ἀπαυθλόω, ἐξαμβλίσκω καὶ ἐξυθλόω, παρατ. ἤμβλισκον, μέλ. ἀμβλώπω, ἄορ. ἤμβλωσα, παρακ. ἤμβλωκα.

Ῥηματ. ἀμβλωμα, ἀμβλωσις, ἀμβλωπρός, ἀμβλωπρίδον, ἀμβλώσιμος.

§. 336. Ἀμειβῶ καὶ ἀμειβομαι = ἀλλάσσω σχηματίζεται κανονικῶς εἶναι δὲ ἄχρηστοι ὁ ἐνεργ. καὶ παθ. παρακείμε. καὶ ὑπερσ. ὁ δὲ παθ. ἄορ. σπανίως εὐρίσκεται.

Ῥηματ. Ἀμειβή, ἀμειψίς.

§. 337. Ἀμύνω = ἀπομακρύνω, ἐνεργ. μετ. σχηματίζεται ὁμαλῶς, ἀλλ' ὁ ἐνεργητ. καὶ παθ. παρακείμενος ἄχρηστος.

ῤημα. ἄμυνα, ἀμυντός, ἀμυντήρ, ἀμυντήριος, ἀμύντωρ, ἀμυντικός.

§. 338. Ἀμφιέννυμι = ἐνδύω, ἐνεργ. μετ. ἀμφιε-ἀμφιεννυ.

Ἔνεστ. ἀμφιεννύω καὶ ἀμφιέννυμι, παρατ. ἡμφιεννυον καὶ ἡμφιέννυν, μέλ. ἀμφιέσω καὶ ἀττ. ἀμφιῶ, ἀόρ. ἡμφίεσα, παρακ. ἡμφίεκα, ὑπερσ. ἡμφιέκειν. — Μέσ. ἀμφιέννυμαι καὶ ἀμφιεννύομαι, μέλ. ἀμφιέσομαι, μέσ. ἀόρ. ἀμφιέσάμην, παρακ. ἡμφίεσμαι (καὶ σπανίως ἀμφιέϊμαι καὶ παθ. ἀόρ. ἡμφιέσθην).

ῤηματ. Βίμα, ἀμφιον, ἀμφίσεις καὶ ἀμφιάσις, ἀμφιήρις, ἀμφίασμα, ἀμφιασμός.

§. 339. Ἀναδέω = δένω τι περίξ, στεφανόνω, ἐνεργ. μετ. σχηματίζεται ἐμαλώς ἀλλὰ δὲν ἔχει ἐνεργ. παρακειμ. καὶ παθητ. μέλ. καὶ ἀόρ.

ῤηματ. Ἀνάδημα καὶ ἀνάδεμα = διάδημα.

§. 340. Ἀναινομαι = ἀρνούμαι, μέσ. ἀποθ. παρατ. ἡναινόμην καὶ ἀνηνόμην μεταγεν. ἀόρ. ἡνηνάμην, εὐκτικ. ἀνηναίμην, παρακ. ἀνήνημαι.

§. 341. Ἀναλίσκω = ἐξοδεύω, ἐνεργ. μετ. ἀναλίσκ. ἀναλο.

Ἔνεστ. ἀναλίσκω καὶ ἀναλώω, παρατ. ἀνήλισκον, μέλ. ἀναλώσω, ἀόρ. ἀνήλωσα καὶ ἡνάλωσα καὶ ἀνάλωσα, παρακ. ἀνήλωκα καὶ ἡνάλωκα καὶ ἀνάλωκα, ὑπερσ. ἡναλώκειν, ἀνηλώκειν καὶ ἀναλώκειν. — Παθητ. ἐνεστ. ἀναλίσκομαι, παρατ. ἀνηλισκόμην, παθ. μέλ. ἀναλώθησομαι, παθ. ἀόρ. ἀνηλώθην καὶ ἀναλώθην, παρακ. ἀνήλωμαι καὶ ἀνάλωμαι, ὑπερσ. ἡναλώμην καὶ ἀναλώμην.

ῤηματ. ἀνάλωμα, ἀνάλωσις, ἀναλωτής, ἀνάλωτος, ἀναλωτέος, ἀναλωτικός.

§. 342. Ἀνήκω = φθίνω. συνήθως ἀπαντάται εἰς τὸ γ'. προσ. καὶ σημαίνει προσήκει, ἀριμόζει· διχθ. οὐδ. εὐχρηστον κατ' ἐνεστῶτα καὶ παρατατικόν. Ἐπὶ τῆς σημασίας δὲ τοῦ φθάνει ἀπαντάται ὁ ἐνεστώτης, παρατατικός καὶ μέλλων, καὶ τότε εἶναι διαθέσ. ἐνεργ. ἀμεταβάτου.

§. 343. Ἀνιάω-ῶ = λυπῶ, παρατ. ἡνίκον-ων, μέλ. ἀ. ἀνιάσω, ἀόρ. ἀ. ἡνίασα. — Παθ. καὶ μέσ. ἀνιάομαι-ῶμαι, παρατ. ἡνιαόμην-ῶμην, μέσ. μέλ. ἀνιάσομαι, παθ. ἀόρ. ἡνιαόθην.

ῤηματ. Ἀνιαρός.

§. 344. Ἀνοίγω καὶ ἀνοίγνυμι ἐνεργ. μετ. ἀνοίγ. ἀνοίγνυ.

Ἔνεστ. ἀνοίγω καὶ ἀνοίγνυμι, παρατ. ἡνοίγον καὶ ἀττ. ἀνεόφρον καὶ ἀνεόφρυν, μέλ. ἀ. ἀνοίξω, ἀόρ. ἀ. ἀνεόφα ἡνεόφα παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις), παρακ. ἀ. ἀνεόφα, παρακ. ε'. ἀττ. ἀνεόφα, ὅστις ἔχει οὐδ. σημασίαν = εἶμαι ἀνοικτός, ὑπερσ. ἡνεόφειν, ὑπερσ. ε'. ἡνεόφειν. Παθ. καὶ μέσ. ἐνεστ. ἀνοίγομαι καὶ ἀνοίγνυμαι, παρατ. ἡνοεόμην, ἀνεοφόμεν καὶ ἀνεοφνόμεν, μέσ. μέλ. ἀ. ἀνοίξομαι, μέσ.

ἀόρ. ἀ. ἡνοιξάμην καὶ ἀνεφξάμην, παθ. μέλ. ἀ. ἀνοιχθήσομαι, παθ. μέλ. εἴ. ἀνοιγίσομαι, παθ. ἀόρ. ἀ. ἡ-οίχθην καὶ ἀνεφχθην, παθ. ἀόρ. εἴ. ἡνοιγήην παρὰ τοῖς μεταγεν. παρακ. ἡνοιγμαι καὶ ἄττ. ἀνεφωγμαί, ὑπερσ. ἡνοιγμένην καὶ ἄττ. ἀνεφωγμένην, μετ' ὄλ. μέλ. ἀνεφξομαι.

Ῥηματ. ἀνοιγμα, ἀνοιξις, ἀνοικτός.

§. 345. Ἀπεχθάνομαι = γίνομαι μισητός, μέσ. ἀποθ. ἀπεχθ-ἀπεχθε-ἀπεχθαν.

Ἔνεστ. ἀπεχθάνομαι καὶ ἀπέχθομαι, παρατ. ἀπηχθανόμην, μέσ. μέλ. ἀ. ἀπεχθήσομαι, μέσ. ἀόρ. εἴ. ἀπηχθόμην, παρακ. ἀπήχθημαι, ὑπερσ. ἀπηχθήμην.

Ῥηματ. ἀπέχθημα, ἀπεχθήμεων, ἀπεχθής, ἀπέχθεια, ἀπεχθητικός.

§. 346. Ἀπολαύω = ἀπολαμβάνω, παρατ. ἀπέλαυον καὶ ἀπή-λαυον, μέλ. ἀ. ἀπολαύσω, εὐχρηστότ. ὁ μέσ. ἀπολαύσομαι, ἀόρ. ἀπέ-λαυσα καὶ ἀπήλαυσα, παρακ. ἀπολέλαυκα, παθ. παρακ. ἀπολέλαυσμαι (Πλούτ.) παθ. ἀόρ. ἀπελαύσθην.

Ῥηματ. ἀπόλαυσμα, ἀπόλαυσις, ἀπολαυστός, ἀπολαυστικός.

† §. 347. Ἀποσκλημι καὶ ἀποσκληω ἀχρηστα = γίνομαι ξηρός, οὐδ. ἴδε σκέλλω. Τούτου τοῦ ῥηματός εἰσιν εὐχρηστοὶ ὁ μέσ. μέλ. ἀ. ἀπο-σκλησομαι, ἀόρ. εἴ. ἀπέσκλην (κατὰ τὸ ἔσθην), παρακ. ἀπέσκληκα.

Ῥημασ. ἀπόσκληρος, ἀποσκληρώ.

† §. 348. Ἀράομαι-ῶμαι = εὐχομαι ἢ καταροῦμαι, μέσ. ἀποθ. πα-ρατ. ἤραομην-ῶμην, μέσ. μέλ. ἀρασομαι καὶ ἀρήσομαι (Ἴων.), μέσ. ἀόρ. ἤρασάμην.

Ῥημ. ἀράτος καὶ Ἴων. ἀρητός, ἀράσιμος, ἀρατικός, ἀρατήριον, ἀρατήρ (ιερεὺς) ἀρήτειρα.

§. 349. Ἀράσσω καὶ ἀράττω (ἐκ τοῦ ἔπιτατ. α καὶ ῥάσσω) = κτυπῶ τι, ἐνεργ. μετ. παρατ. ἤρασσον, μέλ. ἀράξω, ἀόρ. ἤραξα, παθ. ἀόρ. ἤραχθην.

§. 350. Ἀρῶ = ποτίζω, ἐνεργ. μετ. ἀρδ-ἀρδεν.

Ἔνεστ. ἀρῶ. παρατ. ἤρδον (μέλ. ἀρῶ καὶ ἀόρ. ἤρσα παρὰ ποιητ.), μέλ. ἀρδύσω, ἀόρ. ἤρδευσα παρακ. ἤρδευκα.

Ῥηματ. ἄρδα, ἀρδεία, ἄρδαλος, ἀρδάνιον, ἀρδάλιον, ἀρδευσις, ἀρδευτής, ἀρδός.

§. 351. Ἀρέσκω, ἐνεργ. μετ. ἐκ τοῦ ἄρω, ἀρ ἀρέσκει.

Ἔνεστ. ἀρέσκω, παρατ. ἤρεσκον, μέλ. ἀρέσω, ἀόρ. ἤρεσα, παρακ. ἀρήρεκα. — Μέσ. ἀρέσκειμαι, παρατ. ἤρεσκόμην, μέσ. μέλ. ἀ. ἀρέσομαι, μέσ. ἀόρ. ἤρεσάμην, παθ. ἀόρ. ἤρέσθην, παρακ. ἤρεσμαι, ὑπερσ. ἤρέσμεν.

Ῥημα. ἀρεστός, ἀρεστήρ, ἀρεστήριος, ἀρεσκός, καὶ κατὰ τινὰς ἀρετή.